

Výročná správa za rok 2021

Predkladá: PhDr. Ján Berceli
generálny riaditeľ

Bratislava, apríl 2022

Obsah

Identifikácia organizácie.....	4
1. Hlavné činnosti, strednodobý výhľad a priority organizácie	6
1.1 Hlavné činnosti	6
1.2 Strednodobý výhľad a priority organizácie.....	8
1.2.1 Plnenie priorít	9
2. Odborná činnosť	10
2.1 Oblasť pôdy a hnojív.....	10
2.1.1 Legislatívny rámec činnosti.....	10
2.1.2 Činnosť	11
2.1.3 Ciele a prehľad ich plnenia	27
2.2 Oblasť odrodového skúšobníctva.....	29
2.2.1 Legislatívny rámec činnosti.....	29
2.2.2 Činnosť	29
2.2.3 Ciele a prehľad ich plnenia	39
2.3 Oblasť osív, sadív a množiteľského materiálu.....	40
2.3.1 Legislatívny rámec činnosti.....	40
2.3.2 Činnosť	42
2.3.3 Ciele a prehľad ich plnenia	50
2.4 Oblasť vinohradníctva a vinárstva	51
2.4.1 Legislatívny rámec činnosti.....	51
2.4.2 Činnosť	52
2.4.3 Ciele a prehľad ich plnenia	53
2.5 Oblasť ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby.....	66
2.5.1 Legislatívny rámec činnosti.....	66
2.5.2 Činnosť v oblasti ovocinárstva	67
2.5.3 Činnosť v oblasti ekologickej poľnohospodárskej výroby	75
2.5.4 Ciele a prehľad ich plnenia	83
2.6 Oblasť autorizácie POR a pomocných prípravkov	84
2.6.1 Legislatívny rámec činnosti.....	84
2.6.2 Činnosť	85
2.6.3 Ciele a prehľad ich plnenia	90
2.7 Oblasť ochrany rastlín.....	91
2.7.1 Legislatívny rámec činnosti.....	91
2.7.2 Činnosť	92
2.7.3 Ciele a prehľad ich plnenia	109
2.8 Oblasť krmív a výživy zvierat	110
2.8.1 Legislatívny rámec činnosti.....	110
2.8.2 Činnosť	111
2.8.3 Ciele a prehľad ich plnenia	121
2.9 Oblasť výkonu skúšobníctva.....	123
2.9.1 Legislatívny rámec činnosti.....	123
2.9.2 Činnosť	123
2.10 Oblasť laboratórnych činností.....	127
2.10.1 Legislatívny rámec činnosti.....	127
2.10.2 Činnosť	128
2.10.2.1 Skúšobné laboratórium analýzy krmív	130
2.10.2.2 Skúšobné laboratórium osív a sadív	132
2.10.2.3 Skúšobné laboratórium analýzy pôdy a hnojív.....	136
2.10.2.4 Skúšobné laboratórium analýzy vína.....	143

2.10.2.5 Oddelenie molekulárnej biológie - Národné referenčné laboratórium .	146
2.10.2.6 Skúšobné laboratóriá diagnostiky škodlivých organizmov	153
2.10.2.7 Skúšobné laboratórium analýzy pesticídov	163
2.11 Technický a skúšobný ústav pôdohospodársky	177
3. Rozhodovacia činnosť organizácie.....	185
4. Rozpočet organizácie	195
4.1 Plnenie rozpočtu ÚKSÚP za rok 2021	195
4.2 Celkové zhodnotenie plnenia záväzných ukazovateľov v roku 2021	197
4.2.1 Plnenie príjmov v roku 2021	197
4.2.2 Čerpanie výdavkov v roku 2021.....	197
4.2.3 Mimorozpočtové prostriedky	199
5. Ľudské zdroje	200
5.1 Politika zamestnanosti	200
5.2 Mzdová politika	201
5.3 Výberové konanie a výber zamestnancov.....	201
5.4 Sociálna politika.....	201
5.5 Vzdelávanie zamestnancov	202
6. Vnútročné kontrolné mechanizmy	203
6.1 Auditorská činnosť.....	203
6.2 Kontrolná činnosť	205
6.2.1 Vykonávanie činností na úseku petícií, sťažností a iných podaní	205
6.2.2 Prijímanie a vybavovanie podnetov súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti	205
6.2.3 Zverejňovanie a poskytovanie informácií	205
7. Vonkajšie vzťahy.....	206
7.1 Medzinárodná spolupráca	206
7.2 Podujatia na národnej úrovni, veľtrhy, výstavy	207
8. Hlavní užívatelia výstupov ÚKSÚP a publikačná činnosť	209
8.1 Hlavní užívatelia výstupov	209
8.2 Publikačná činnosť.....	210
8.3 Prednášky, prezentácie, odborné semináre	213
9. Zoznam skratiek	215

Identifikácia organizácie

Názov: Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave
Sídlo: Matúškova 21, 833 16 Bratislava
Zriaďovateľ: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
IČO: 00 156 582
Kontakt: tel.: +421 2 59 880 200, +421 2 59 880 285
e-mail: uksup@uksup.sk, webové sídlo: <http://www.uksup.sk>

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave (ďalej len „ÚKSÚP“) je štátnou rozpočtovou organizáciou zriadenou dňa 01.01.1969 rozhodnutím Ministerstva zemědělství a výživy v Prahe č. j.: II/4-1178/68/23 zo dňa 17.12.1968 v znení rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 2450/2017-250 zo dňa 27.06.2017 o zriadení rozpočtovej organizácie podľa § 21 zák. č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Na posudzovanie a prerokovanie dôležitých otázok a odborných činností zriaďuje generálny riaditeľ poradné orgány a komisie. Ich závery sú pre generálneho riaditeľa odporúčaniami.

Najvyšším poradným orgánom generálneho riaditeľa je gremiálna rada. Členmi gremiálnej rady sú: riaditelia sekcií, riaditeľ kancelárie generálneho riaditeľa, riaditeľ osobného úradu, riaditeľ odboru kvality a interného auditu, riaditeľ odboru organizačno-právneho a delegovaný zástupca zamestnancov, ak prerokúva veci týkajúce sa pracovného alebo štátnozamestnaneckého pomeru.

Členovia gremiálnej rady k 31.12.2021

Generálny riaditeľ	PhDr. Ján Berceli
Sekcia ekonomiky a verejného obstarávania	Ing. Mária Mečárová
Sekcia poľnohospodárskych vstupov a kontroly	Ing. Štefánia Buschbacher
Sekcia rastlinnej výroby a skúšobníctva	Ing. Samuel Michálek
Sekcia laboratórnych činností	Ing. Daniela Bukovská
Kancelária generálneho riaditeľa	Ing. Ľuba Gašparová
Osobný úrad	JUDr. Mgr. Eva Homolová
Odbor kvality a interného auditu	Ing. Marianna Fuseková
Odbor organizačno-právny	JUDr. Kristína Vavříková

Organizačné zmeny vykonané v roku 2021

Ku dňu 01.01.2021 boli vytvorené 4 nové sekcie

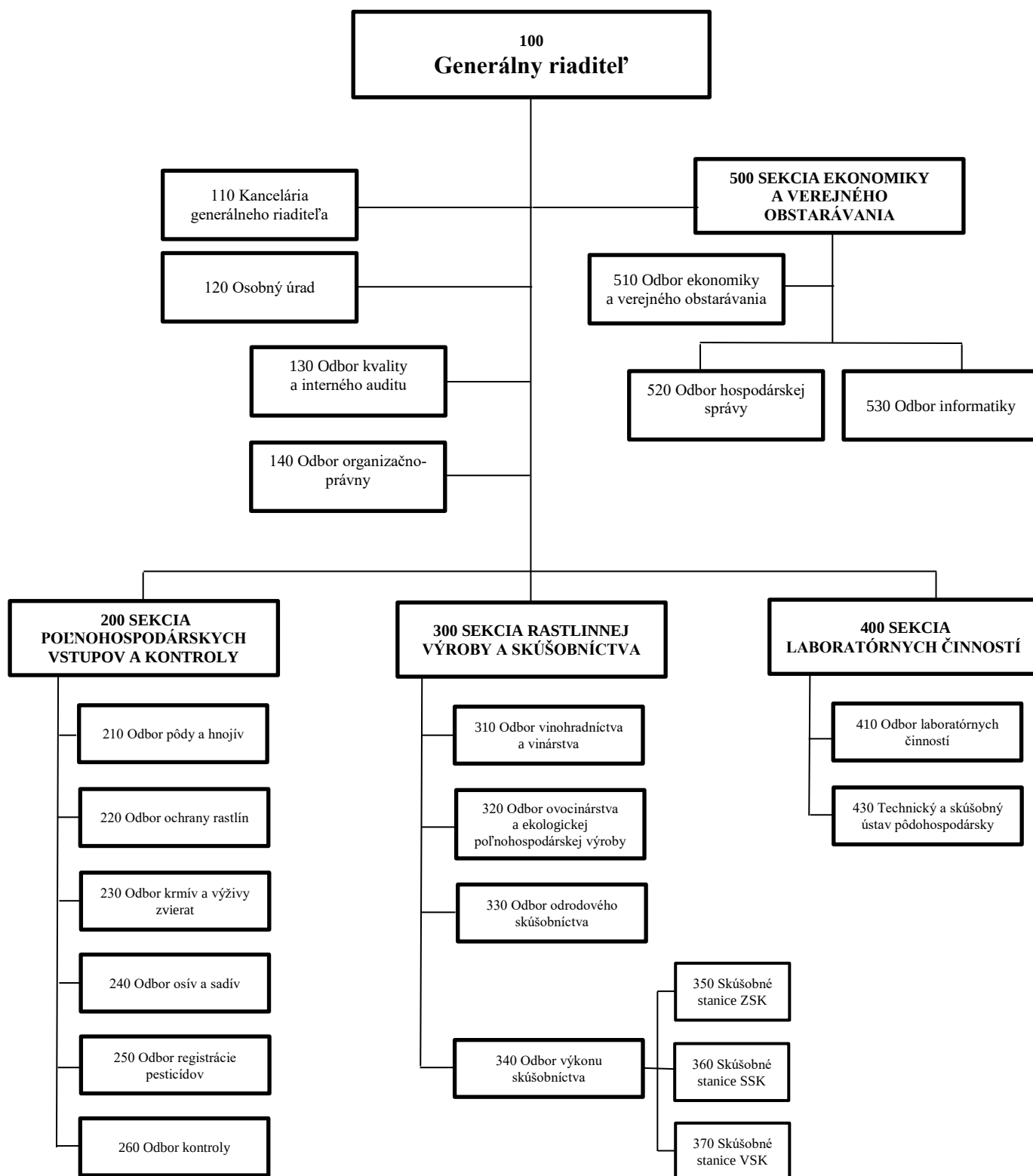
- Sekcia ekonomiky a verejného obstarávania, predtým sekcia ekonomiky a hospodárskej správy
- Sekcia poľnohospodárskych vstupov a kontroly, predtým sekcia kontroly
- Sekcia rastlinnej výroby a skúšobníctva, predtým sekcia odborných činností
- Sekcia laboratórnych činností, predtým sekcia skúšobníctva a laboratórnych činností

Ku dňu 01.07.2021 bolo oddelenie kontroly a interného auditu premenované na odbor kvality a interného auditu.

Ku dňu 07.07.2021 bolo oddelenie organizačno-právne premenované na odbor organizačno-právny.

Dňa 16.08.2021 bol PhDr. Ján Berceli vymenovaný do funkcie generálneho riaditeľa.

Organizačná schéma ÚKSÚP k 31.12.2021



1. Hlavné činnosti, strednodobý výhľad a priority organizácie

1.1 Hlavné činnosti

ÚKSÚP zodpovedá za výkon úradnej kontroly a štátnej odbornej kontroly vstupov do poľnohospodárstva (hnojivá, odrody, osivá a množiteľský materiál, prípravky na ochranu rastlín, krmivá), ako aj v oblasti vinohradníctva, vinárstva, ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby, za účelom zabezpečenia zdravých a bezpečných zdrojov pre výrobu potravín a krmív a ochranu zdravia ľudí, zvierat, rastlín a životného prostredia.

Všetky činnosti ÚKSÚP sú vykonávané na základe príslušnej národnej a európskej legislatívy, jednotných metodických postupov, na vysokej profesionálnej úrovni, nestranne a objektívne. Na zisťovaných a vyhodnotených údajoch svojej činnosti je ÚKSÚP ekonomicky nezávislý. Výsledky slúžia hlavne poľnohospodárom, farmárom a podnikateľským subjektom v poľnohospodárskom sektore pre potreby ich ďalšieho zveľaďovania a prispievajú k celkovému zvyšovaniu ekonomickej výkonnosti a konkurencieschopnosti rastlinnej a živočíšnej výroby.

Vedenie a aktualizácia registrov, vydávanie rozhodnutí, certifikátov, osvedčení, oznámení, oprávnení, výpisov, posudkov a vypracovávanie odborných stanovísk umožňuje a zároveň podporuje činnosť podnikateľských subjektov v príslušných oblastiach poľnohospodárstva.

ÚKSÚP vykonávaním odbornej a kontrolnej činnosti participuje ako externá inštitúcia na úlohách delegovaných činností pre potreby Pôdohospodárskej platobnej agentúry (ďalej len „PPA“). Získané údaje slúžia pri kontrole rôznych agroenvironmentálnych opatrení pre naplnenie cieľov Programu rozvoja vidieka na roky 2014 – 2022 a poskytovania podpory v rámci Spoločnej organizácie trhu s vínom.

Systém výkonu kontrol ÚKSÚP je metodicky riadený prostredníctvom príslušných odborov Sekcie poľnohospodárskych vstupov a kontroly (ďalej len „SPVK“), ktoré vydávajú metodické pokyny na výkon kontrol, vypracúvajú plány kontrol a vydávajú pokyny pre výkon kontrol v prípade potreby zamedziť možnosti vzniku poškodenia zdravia ľudí, zvierat a životného prostredia protiprávnym konaním. Systém vykonávania kontrol je zabezpečený jednotným spôsobom na celom území Slovenskej republiky.

Hlavné činnosti ÚKSÚP, ktoré vyplývajú z európskej a národnej legislatívy

a) Úradná kontrola

- prípravkov na ochranu rastlín (ďalej len „POR“) a pomocných prípravkov na ochranu rastlín (ďalej len „pomocných prípravkov“)
- pestovania v EÚ autorizovaných geneticky modifikovaných rastlín (ďalej len „GMR“)
- krmív
- systému ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „EPV“)
- v oblasti zdravia rastlín

b) Štátna odborná kontrola

- pôdy, certifikovaných hnojív, hnojív Európskeho spoločenstva, vzájomne uznaných hnojív, používania a skladovania hnojív a evidencie používania a skladovania hnojív
- používania a skladovania hnojív a evidencie používania a skladovania hnojív v zmysle nitrátovej smernice
- množiteľského materiálu pestovaných rastlín v SR, aj pri dovoze z tretích krajín

- pestovateľov, pestovateľských plôch a výskyt škodlivých činiteľov na pestovateľských plochách GMR
- kvality chemických POR a pomocných prípravkov
- v oblasti vinohradníctva a vinárstva
- ovocných sádov a chmeľníc v oblasti integrovanej a ekologickej produkcie
- v oblasti zdravia rastlín
- pôdy, do ktorej sa aplikoval čistiarenský kal alebo dnové sedimenty,
- producenta čistiarenskeho kalu alebo producenta dnových sedimentov na požiadanie v spolupráci so zástupcom poverenej organizácie.

c) Skúšobníctvo

- výkon štátnych odrodových skúšok za účelom registrácie odrôd pestovaných rastlín a výkon skúšok na odlišnosť, vyrovnanosť a stálosť pre udelenie Šľachtiteľského osvedčenia novým odrodám
- skúšanie biologickej účinnosti POR
- výkon vegetačných skúšok množiteľského materiálu pestovaných rastlín
- skúšanie biologickej účinnosti hnojív
- výkon akreditovaných skúšok vlastností poľnohospodárskych, potravinárskych a lesníckych strojov a zariadení pred ich uvedením na trh

d) Vydávanie rozhodnutí, certifikátov, osvedčení, oznámení, oprávnení, výpisov, stanovísk, odborných posudkov v príslušných oblastiach

e) Vedenie a aktualizácia nasledovných registrov:

- certifikovaných a vzájomne uznaných hnojív
- dodávateľov množiteľského materiálu pestovaných rastlín
- pestovateľov geneticky modifikovaných rastlín
- vinohradov
- vinárov, obchodníkov a maloobchodníkov s vinárskymi produktmi
- ovocných sádov a chmeľníc
- autorizovaných POR a POR povolených na paralelný obchod
- autorizovaných pomocných prípravkov a pomocných prípravkov povolených na paralelný obchod
- profesionálnych prevádzkovateľov s rastlinami, rastlinnými produktmi a inými predmetmi, ktoré podliehajú rastlinolekárskej kontrole
- prevádzkovateľov v systéme ekologickej poľnohospodárskej výroby
- oprávnených inšpekčných organizácií pre ekologickú poľnohospodársku výrobu
- krmivárskych podnikov

f) Autorizácia POR, pomocných prípravkov, hodnotenie účinných látok, safenerov a synergentov

g) Rastlinolekárska kontrola

- rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov
- množiteľských porastov, vrátane vzorkovania rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov

h) Prieskumy škodcov, vrátane vzorkovania pôdy, rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov

i) Agrochemické skúšanie pôd (ďalej len „ASP“), stanovenie pôdnej reakcie a obsahu živín

j) Výkon príslušného orgánu pre ekologickú poľnohospodársku výrobu

k) Vedecko-výskumná činnosť strojov a technologických liniek vhodných na energetické a priemyselné využitie poľnohospodárskej biomasy (Výskumné centrum potenciálu

biomasy)

- I) Znalecká, posudková, projektová, vzdelávacia, prednášková, poradenská, edičná a propagačná činnosť

1.2 Strednodobý výhľad a priority organizácie

Hlavné priority organizácie

- Zaviesť a vyhlásiť vlastný systém manažérstva kvality ÚKSÚP, ktorým sa zabezpečí efektívny výkon úradnej kontroly, inšpekcie a certifikácie.
- Stabilizovať pôdu v užívaní ÚKSÚP na zabezpečenie úloh súvisiacich so skúšobníctvom a odrodovými skúškami.
- Pokračovať v riešení závažných problémov s existujúcimi informačnými systémami organizácie, ktorých väčšina už neplní požadované funkcionality. Po ukončení verejného obstarávania a povinných kontrol okamžite začať s realizáciou projektu, ktorého cieľom je vytvorenie jednotného komplexného informačného systému „Centrálny údajový repozitár“, ktorý pokryje všetky procesy, vykonávané v rámci legislatívou vymedzených činností, vrátane koncových služieb pre odborných zamestnancov ÚKSÚP, registrovaných externých používateľov a širokej verejnosti. Projekt je financovaný z Európskych štrukturálnych a investičných fondov.
- Pripraviť podklady a podať nové žiadosti o nenávratné finančné príspevky z Európskych štrukturálnych a investičných fondov s cieľom implementovať informačný systém pre laboratória a zabezpečiť prevádzku nosných agendových systémov vo vládnom dátovom centre.
- Pripraviť technické podmienky v prostredí ÚKSÚP na postupné nasadenie mobilných zariadení do prevádzky v oblasti odbornej agendy.
- V oblasti informačnej bezpečnosti zabezpečiť pokračovanie činností vyplývajúcich z požiadaviek zákona o kybernetickej bezpečnosti a súvisiacich predpisov.
- Zabezpečiť modernizáciu strojového parku za účelom skvalitnenia a zefektívnenia činností v poľnom skúšobníctve (agrotechnika a zber plodín) a doplniť chýbajúce vybavenie funkčného zavlažovacieho systému na skúšobných staniciach za účelom zníženia deficitu pôdnej vlhky.
- Zabezpečiť vybavenie hraničných kontrolných staníc tak, aby spĺňali minimálne požiadavky na miesta vstupu v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach aj v oblasti ekologickej poľnohospodárskej výroby.
- Upraviť platové triedy všetkých inšpektorov z dôvodu vykonávania najnáročnejšej činnosti prislúchajúcej k vyššej platovej triede.
- Vytvoriť nové pracovné miesta z dôvodu legislatívnych zmien v oblasti ekologickej poľnohospodárskej výroby, z ktorej vyplývajú pre ÚKSÚP, ako príslušný orgán, ďalšie povinnosti.
- Zabezpečiť investície do revízie a opráv budov v správe ÚKSÚP (pavilón CH a pavilón B na pracovisku v Bratislave a opravy striech na skúšobných staniciach).
- V oblasti laboratórnych činností rozšíriť a akreditovať ukazovatele v oblasti ochrany zdravia rastlín (diagnostika škodlivých činiteľov).
- Zabezpečiť rekonštrukciu laboratória na analýzu POR a následne rozšíriť ukazovatele na stanovenie POR.
- Zaviesť a akreditovať mikrobiologické skúšky v krmivách, hnojivách, pôdach a osivách
- Zefektívniť kontrolu aplikačných zariadení POR.
- Vykonávať pre odbornú verejnosť praktické školenia v oblasti aplikácie POR.

1.2.1 Plnenie priorít

Priority boli vytýčené s cieľom čo najefektívnejšie zabezpečiť výkon úradnej a štátnej odbornej kontroly vstupov do poľnohospodárskej prvovýroby a výkon skúšobníctva a zároveň stabilizovať odborných zamestnancov ÚKSÚP vo všetkých oblastiach svojej činnosti.

Aj napriek prebiehajúcej pandémie ochorenia COVID-19 ÚKSÚP v roku 2021 zabezpečoval všetky činnosti a úlohy vyplývajúce z národnej a EÚ legislatívy.

2. Odborná činnosť

2.1 Oblasť pôdy a hnojív

2.1.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov
 - Vyhláška MP SR č. 245/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o certifikácii hnojív a uznávaní výsledkov laboratórnych a vegetačných skúšok hnojív
 - Vyhláška MP SR č. 577/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú typy hnojív, zloženie, balenie a označovanie hnojív, analytické metódy skúšania hnojív, rizikové prvky, ich limitné hodnoty pre jednotlivé skupiny hnojív, prípustné odchýlky a limitné hodnoty pre hospodárske hnojivá
 - Vyhláška MPRV SR č. 151/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív
 - Vyhláška MPRV SR č. 215/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obhospodarovaní poľnohospodárskej pôdy v zraniteľných oblastiach
- Zákon č. 188/2003 Z. z. o aplikácii čistiarenskeho kalu a dnových sedimentov do pôdy a o doplnení zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
 - Vyhláška MP SR č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)
- Zákon č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 z 13. októbra 2003 o hnojivách
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009 z 21. októbra 2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov neurčených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1774/2002 (nariadenie o vedľajších živočíšnych produktoch)
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 142/2011 z 25. februára 2011, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov neurčených na ľudskú spotrebu, a ktorým sa vykonáva smernica Rady 97/78/ES, pokiaľ ide o určité vzorky a predmety vyňaté spod povinnosti veterinárnych kontrol na hraniciach podľa danej smernice,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/515 z 19. marca 2019 o vzájomnom uznávaní tovaru, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte a o zrušení nariadenia (ES) č. 764/2008

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1009 z 5. júna 2019, ktorým sa stanovujú pravidlá sprístupňovania EÚ produktov na hnojenie na trhu, menia nariadenia (ES) č. 1069/2009 a (ES) č. 1107/2009 a ruší nariadenie (ES) č. 2003/2003
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 z 20. júna 2019 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov a o zmene smernice 2004/42/ES a nariadení (ES) č. 765/2008 a (EÚ) č. 305/2011.

2.1.2 Činnosť

Hlavnú činnosť ÚKSÚP v oblasti uvádzania hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov do obehu, agrochémie pôdy, kontroly pôdy a hnojív, výživy rastlín a pôsobnosti štátnej správy v tejto oblasti, ktorú ustanovuje Zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov (ďalej len “zákon o hnojivách”) podriadené, súvisiace a ostatné právne predpisy, zabezpečuje odbor pôdy a hnojív (ďalej len “OPH”).

OPH vykonáva nasledovné činnosti:

- certifikácia hnojív, vydávanie povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov;
- uznávanie a zaradovanie hnojív uvedených na trh v inom členskom štáte Európskej únie (EÚ) do Zoznamu vzájomne uznaných hnojív na základe žiadosti;
- vedenie registra certifikovaných a vzájomne uznaných hnojív, zoznamu subjektov, ktoré uvádzajú na území SR do obehu hnojivá s označením „Hnojivo ES“;
- metodické vedenie a vyhodnocovanie agrochemického skúšania poľnohospodárskej pôdy, t. j. zabezpečenie celoplošného agrochemického skúšania poľnohospodárskej pôdy, určenie záväznej metodiky postupu odberu pôdných vzoriek v súvislosti s pôdnou úrodnosťou a s jej znečistením rizikovými prvkami a rizikovými látkami, metódy skúšania pôdy a kritériá hodnotenia stanovených obsahov živín a ostatných ukazovateľov pôdy, overovanie metódy agrochemického skúšania pôdy a vypracovanie záväzných posudkov s cieľom regulovať používanie hnojív tak, aby sa dosiahla alebo udržala trvalá produkčná schopnosť pôdy a vylúčilo sa jej znečistenie;
- metodické vedenie a vyhodnocovanie v rámci agrochemického skúšania poľnohospodárskej pôdy, poľných stacionárnych hnojárskych pokusov, ktoré umožňujú získavanie podkladov na preskúmavanie kritérií hodnotenia, kategorizácie pôdneho fondu a posudkov;
- metodické vedenie výkonu a vyhodnocovanie preskúšavania biologickej účinnosti hnojív, hospodárskych hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov;
- vykonávanie štatistického zisťovania: spotreby hnojív, hospodárskych hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov, čistiarenských kalov a dnových sedimentov, objemu skladovacích kapacít hospodárskych hnojív, počte hospodárskych zvierat podľa kategórií a spôsobu ich ustajnenia, produkcie sekundárnych zdrojov živín a kompostov uvedených do obehu;
- vedenie a aktualizácia databázy o spotrebe hnojív, živinovom režime pôdy a ostatných agrochemických vlastnostiach poľnohospodárskej pôdy; súčasťou databázy je aj plošná evidencia aplikovaných čistiarenských kalov, dnových sedimentov a evidencia o vybudovaných skladovacích kapacitách na hnojivá a hospodárske hnojivá v nadväznosti na spôsob ustajnenia jednotlivých druhov zvierat a o ostatných rizikových bodoch znečistenia pôdy a vody a rizikových prvkoch a rizikových látkach;
- uzatváranie dohôd s fyzickými a právnickými osobami na vykonávanie odberu vzoriek na preskúšanie poľnohospodársky využívannej pôdy;
- udeľovanie výnimky poľnohospodárskym subjektom z obdobia zákazu používania dusíkatých hnojivových látok v zraniteľných oblastiach;
- metodické vedenie a vyhodnocovanie kontrolnej činnosti nad dodržiavaním ustanovení

zákona o hnojivách: u podnikateľov v poľnohospodárstve a obhospodarovateľov v zraniteľných oblastiach, ktorá je zameraná na skladovanie a používanie hnojív, hospodárskych hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov; skladovanie hospodárskych hnojív v zraniteľných oblastiach; používanie dusíkatých hnojivých látok v zraniteľných oblastiach a vedenie evidencie: u výrobcov, dovozcov, predajcov a dodávateľov hnojív, ktorá je zameraná na uvádzanie certifikovaných, vzájomne uznaných hnojív, alebo hnojív s označením „Hnojivo ES“ do obehu;

- registruje dovozcov hnojív s označením „Hnojivo ES“ uvedeného do obehu v rámci SR; následne kontroluje označovanie, balenie a skladovanie hnojív a vedenie evidencie; producentov sekundárnych zdrojov živín, producentov kompostov;
- vedie databázu fyzických osôb a právnických osôb poverených odberom pôdných vzoriek;
- vydáva na základe výsledku vykonanej kontroly a podľa závažnosti zistených nedostatkov: posudok o zníženej akosti hnojiva; rozhodnutie, ktorým zakáže výrobu hnojiva, uvádzanie hnojiva do obehu, jeho používanie, aplikáciu sekundárneho zdroja živín alebo kompostu do poľnohospodárskej pôdy alebo na lesné pozemky, alebo ktorým nariadi zneškodnenie hnojiva; rozhodnutie o regulačnom opatrení pri aplikácii a skladovaní hnojív, hospodárskych hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov alebo vo zvlášť závažných prípadoch dočasne zakáže hospodárenie na pôde z hľadiska možného ohrozenia životného prostredia alebo kvality a hygienickej neškodnosti produkcie;
- registruje údaje a výsledky z kontroly vykonanej podľa odsekov 1 a 3 § 14 zákona o hnojivách aj spolu s identifikačnými údajmi kontrolovaného subjektu v registračnom a informačnom systéme;
- vedie a aktualizuje databázu podnikateľov v pôdohospodárstve, ktorá obsahuje identifikačné číslo, názov, sídlo, kontaktné údaje podnikateľa v pôdohospodárstve a miesto a výmeru obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy;
- eviduje údaje o dodatočnom skladovaní hospodárskych hnojív na inom mieste alebo iné zhodnotenie hospodárskych hnojív do splnenia limitu šiestich mesiacov v zraniteľných oblastiach podľa § 10 b ods. 1 zákona o hnojivách;
- metodicky vedie výkon a vyhodnocuje na účely kontroly, úradné odbery vzoriek pôdy, hnojív, hospodárskych hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov;
- ukladá pokuty za priestupky a iné správne delikty;
- poskytuje ministerstvu informácie o hnojivách, hospodárskych hnojivách, sekundárnych zdrojoch živín a kompostoch, o kontrolách, porušeníach a uložených sankciách;
- plní ďalšie úlohy ustanovené zákonmi, im podriadených a súvisiacich právnych predpisov, všeobecnými právnymi predpismi a dohodami.

Výkon kontrolnej činnosti ÚKSÚP podľa zákona o hnojivách zabezpečuje v rámci vnútorného členenia Sekcia poľnohospodárskych vstupov a kontroly (SPVK), Odbor kontroly - oddelenie kontroly pôdy a hnojív (OK - OKPH).

Jednotlivé činnosti vykonávané v oblasti pôdy a hnojív sú na odbore rozdelené do pracovných procesov a oblastí:

- agrochemického skúšania pôdy
- certifikácie hnojív
- legislatívy
- výživy rastlín.

2.1.2.1 Oblasť agrochemického skúšania pôdy (ASP)

2.1.2.1.1 Agrochemické skúšanie pôdy

Proces agrochemického skúšania pôdy (ASP) ustanovuje § 11 Zákona č. 136/2000 Z. z. o hnojivách a podrobnosti výkonu upravuje Vyhláška MPRV SR č. 151/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív. Agrochemické skúšanie poľnohospodárskej pôdy zahŕňa pravidelné zisťovanie pôdnej reakcie (pH) a živinového režimu (priateľných foriem P, K, Mg, Ca) poľnohospodárskej pôdy SR.

ASP je vykonávané celoplošne, pričom celý proces – od vytvorenia databázy údajov o poľnohospodárskej pôde a jej užívateľoch, pravidelnú aktualizáciu, vytváranie podkladov k odberom pôdných vzoriek k ASP, cez prípravu podkladov pre laboratória až po spracovanie výsledkov a vytvorenie výstupných zostáv, prebieha pomocou IS ASP, pričom dáta sú prostredníctvom súradnicového systému WGS84 naviazané na plochu.

ASP je koordinované a metodicky vedené odbornými zamestnancami OPH z 3 pracovísk: Bratislava, Víglaš a Košice a zároveň je úzko prepojené s činnosťou Skúšobných laboratórií pôdy odboru laboratórnych činností ÚKSÚP (OLČ). Pôdne vzorky z celej SR k ASP boli v roku 2021 analyzované v 2 laboratóriách: Skúšobnom laboratóriu pôdy a hnojív (SLAPH) v Bratislave a Skúšobnom laboratóriu pôdy (SLAP) v Košiciach.

V pôdných vzorkách je pre účely ASP stanovovaná: pôdna reakcia (pH) v 0,01M roztoku CaCl_2 a obsah makroživín - fosforu (P), draslíka (K), horčíka (Mg) vo forme prístupnej pre rastliny. V trvalých kultúrach, ku ktorým zaraďujeme vinice, chmeľnice a ovocné sady, sa stanovuje aj obsah vápnika (Ca).

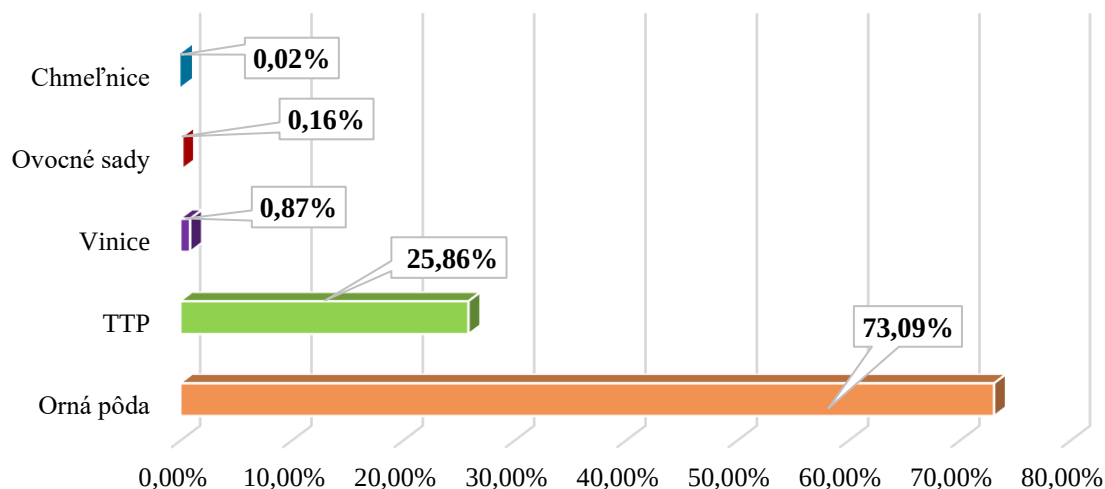
V roku 2021 boli pripravené a odoslané výzvy (vrátane podkladov k odberom pôdných vzoriek) pre 833 poľnohospodárskych subjektov. Analyzovaných bolo 26 020 pôdných vzoriek, ktoré reprezentovali poľnohospodársku pôdu SR s výmerou 227 897,58 ha. Následne boli vyhodnotené výsledky analýz, vypracované a odoslané výstupné zostavy s výsledkami analýz pôdných vzoriek pre 519 poľnohospodárskych subjektov.

Zrušenie jedného skúšobného laboratória pôdy ÚKSÚP k 01.01.2020, ako aj pandemická situácia spôsobená COVID-19 sa negatívne podpísali na výkonnosti dvoch skúšobných laboratórií pôdy, na analýzu pôdných vzoriek.

Rozdelenie preskúšanej poľnohospodárskej pôdy v roku 2021

Kultúra	Výmera (ha)
Orná pôda	166 592,27
Trvalé trávne porasty (TTP)	58 927,03
Vinica	1 992,17
Ovocný sad	353,03
Chmeľnica	33,08
Spolu	227 897,58

**Percentuálne zastúpenie jednotlivých kultúr v analyzovaných pôdnych vzorkách ASP
v roku 2021**



Rozdelenie preskúšanej poľnohospodárskej pôdy podľa okresov a kultúry v roku 2021

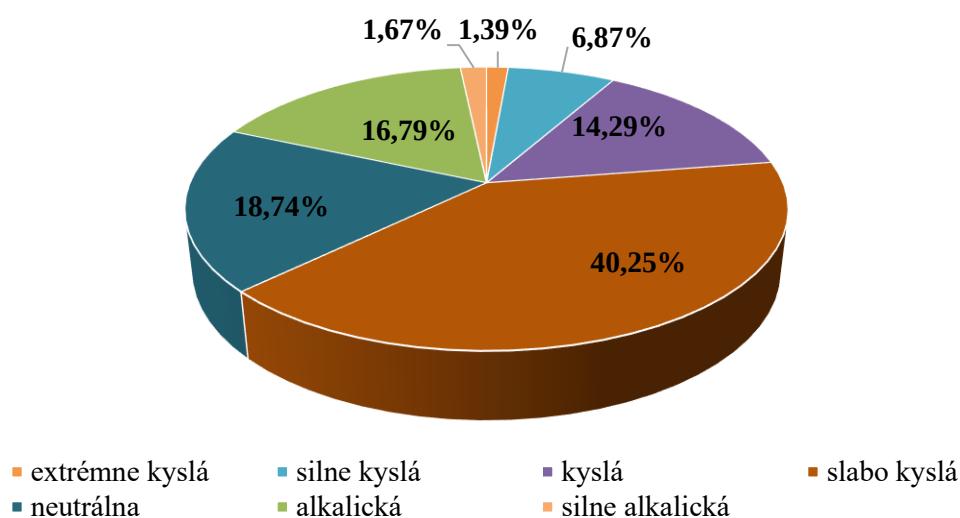
Okres	OP (ha)	TTP (ha)	Vinica (ha)	Ovocný sad (ha)	Chmeľ-nica (ha)	PP (ha)	Počet vzoriek	Počet podnikov
<i>Bánovce nad Bebravou</i>	123,71	3,44				127,15	19	2
<i>Banská Bystrica</i>	168,77	2 523,39				2 692,16	281	9
<i>Banská Štiavnica</i>	23,50	231,29				254,79	47	3
<i>Bardejov</i>	2 969,35	4 285,54				7 254,89	809	9
<i>Bratislava</i>	2 911,03	392,30	16,31	28,71		3 348,35	338	8
<i>Brezno</i>	403,51	2 321,55				2 725,06	327	13
<i>Bytča</i>								
<i>Čadca</i>		925,50				925,50	165	9
<i>Detva</i>	38,63	166,18				204,81	37	4
<i>Dolný Kubín</i>	287,94	2 442,47				2 730,41	312	8
<i>Dunajská Streda</i>	3 906,88					3 906,88	431	15
<i>Galanta</i>	3 947,61			17,14		3 964,75	410	10
<i>Gelnica</i>		296,97				296,97	49	3
<i>Ilava</i>	729,17	738,82				1 467,99	184	2
<i>Kežmarok</i>	7,75	705,82				713,57	83	2
<i>Komárno</i>	7 596,80	50,29	225,78			7 872,87	876	18
<i>Košice</i>	5 888,77	955,72		38,19		6 882,68	818	12
<i>Krupina</i>	4 147,95	1 264,08	8,51			5 420,54	709	9
<i>Kysucké Nové Mesto</i>	150,27	431,12				581,39	74	1
<i>Levice</i>	12 049,62	131,52		42,60		12 223,74	1 239	24
<i>Levoča</i>	1 605,56	2 072,93				3 678,49	422	7

Liptovský Mikuláš	806,20	1 400,30				2 206,50	232	6
Lučenec	1 494,91	1 375,81				2 870,72	380	12
Malacky	3 298,85	154,83				3 453,68	343	5
Martin	597,59	782,30				1 379,89	158	4
Medzilaborce		169,98				169,98	21	2
Michalovce	5 726,75	921,19				6 647,94	781	18
Myjava	58,51	11,91				70,42	10	1
Námestovo	819,35	2 122,72				2 942,07	349	9
Nitra	7 637,08	6,26	99,25			7 742,59	714	16
Nové Mesto nad Váhom	500,32	572,63		9,09		1 082,04	164	5
Nové Zámky	22 013,47	103,30	492,37	55,64		22 664,78	2 396	34
Pezinok	2 814,39	39,56	588,12			3 442,07	543	5
Piešťany	1 207,08					1 207,08	112	3
Poltár	217,70	466,88		21,10		705,68	110	8
Poprad	1 361,45	1 402,23				2 763,68	285	3
Považská Bystrica	528,59	1 063,67				1 592,26	209	8
Prešov	2 934,22	2 299,63				5 233,85	577	10
Prievidza	2 147,09	1 003,86		17,84		3 168,79	385	8
Púchov	889,84	2 045,78				2 935,62	425	5
Revúca	634,53	349,70				984,23	134	7
Rimavská Sobota	6 637,93	2 131,97				8 769,90	1 109	24
Rožňava	1 210,24	290,94				1 501,18	177	4
Ružomberok	872,03	868,76	23,50			1 764,29	207	5
Sabinov	50,24	47,11				97,35	11	1
Senec	1 489,63					1 489,63	156	6
Senica	4 026,66	368,98				4 395,64	512	7
Skalica	268,96	22,04				291,00	34	3
Snina	464,61	658,16				1 122,77	132	3
Sobrance	1 204,99	420,55	35,88			1 661,42	230	7
Spišská Nová Ves	558,31	628,67				1 186,98	121	2
Svidník	145,84	480,72				626,56	74	4
Šaľa	3 806,40	0,00	0,00	1,04		3 807,44	374	2
Trebišov	6 931,36	1 133,32	112,41	74,52		8 251,61	1 066	29
Trenčín	2 104,11	926,85			33,08	3 064,04	428	4
Topoľčany	581,46	210,63				792,09	92	4
Trnava	13 249,42	121,35	22,71			13 393,48	1 272	14
Turčianske Teplice	1 167,57	887,48				2 055,05	223	2
Tvrdošín	107,73	1 299,63				1 407,36	130	4
Veľký Krtíš	4 000,99	1 298,28	87,89			5 387,16	732	10
Vranov nad Topľou	391,21	527,52				918,73	136	4

Zlaté Moravce	9 739,40	1 021,54	46,81	28,06		10 835,81	1 110	7
Zvolen	2 283,77	1 798,93				4 082,70	465	6
Žarnovica		35,46				35,46	8	1
Žiar nad Hronom	34,48	82,28				116,76	28	3
Žilina	944,57	2 873,04		5,86		3 823,47	465	13
Spolu	166 592,27	58 927,03	1 992,17	353,03	33,08	227 897,58	26 020	519

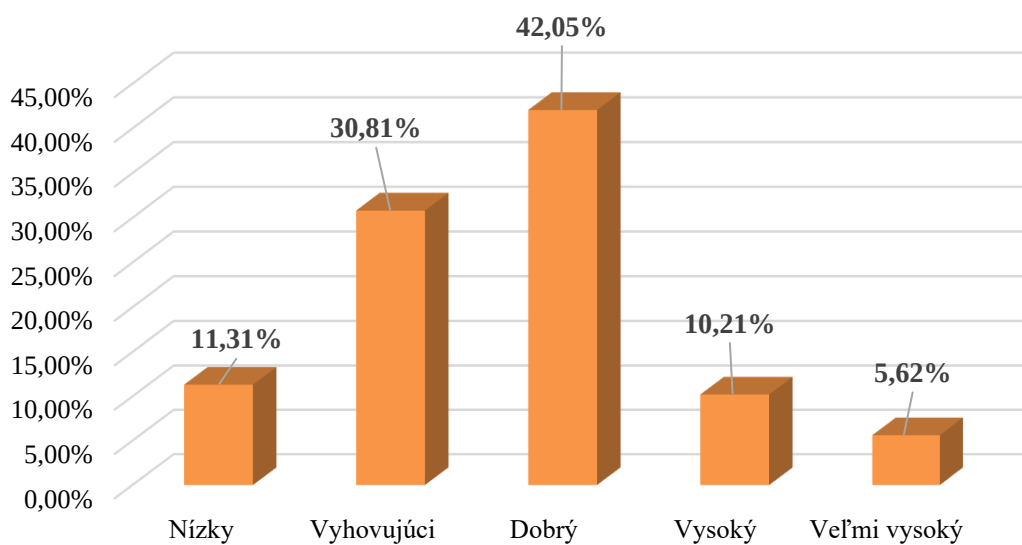
Kategórie pôdnej reakcie (pH)

(% zastúpenie v pôdnych vzorkách ASP analyzovaných v roku 2021)*

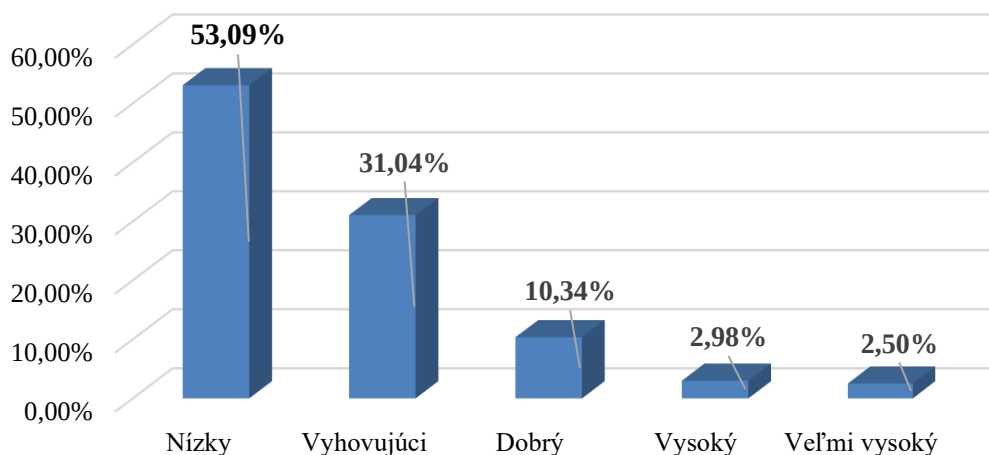


Kategórie obsahu prístupných foriem draslíka

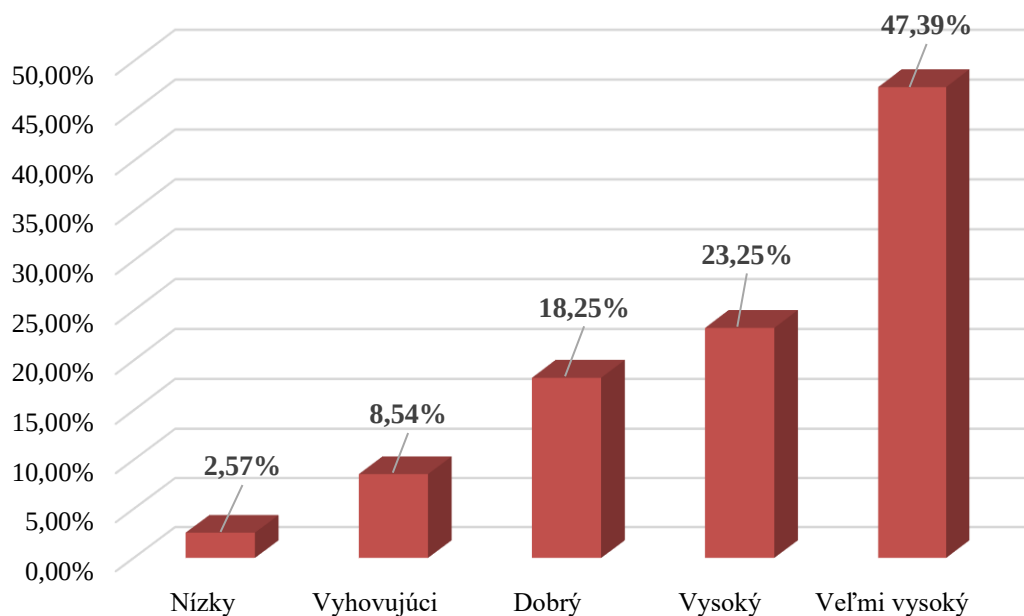
(% zastúpenie v pôdnych vzorkách ASP analyzovaných v roku 2021)*



Kategórie obsahu prístupných foriem fosforu
(% zastúpenie v pôdnych vzorkách ASP analyzovaných v roku 2021)*



Kategórie obsahu prístupných foriem horčíka
(% zastúpenie v pôdnych vzorkách ASP analyzovaných v roku 2021)*



* slovné hodnotenie je v súlade s Prílohou č.4 k Vyhláške č. 151/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív

2.1.2.1.2 Ďalšia činnosť v oblasti ASP

Odborní zamestnanci OPH v oblasti ASP aj v roku 2021 aktívne pracovali na aktualizácii internej riadenej dokumentácie a v nemalej miere pokračovali aj v edukačnej činnosti prostredníctvom odborných konzultácií a poradenstva pre študentov k diplomovým a odborným stredoškolským

prácam.

Činnosť odboru v oblasti ASP bola propagovaná aj prostredníctvom publikačnej činnosti v odbornom periodiku Naše pole a na web stránke Agroinštitútu zameranej na agroporadenstvo.

2.1.2.2 Oblasť certifikácie hnojív

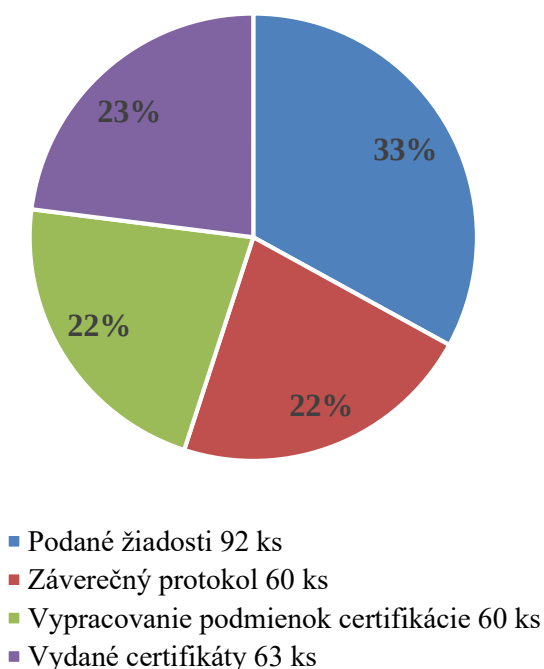
2.1.2.2.1 Certifikácia hnojív, pestovateľských substrátov a pôdnych pomocných látok pred ich uvedením do obehu v SR

Certifikácia hnojív, pestovateľských substrátov a pôdnych pomocných látok je vykonávaná na základe žiadosti výrobcov alebo dovozcov predmetných výrobkov.

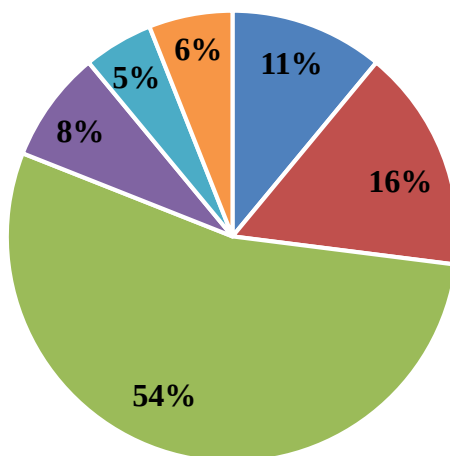
Certifikačné konanie pozostáva z posúdenia technickej dokumentácie, označovania, balenia výrobku a kompletnej analýzy reprezentatívnej vzorky výrobku v skúšobnom laboratóriu akreditovanom Slovenskou národnou akreditačnou službou (SNAS) podľa Slovenskej technickej normy (STN) EN ISO/IEC 17 025. Z výsledkov zistení je vypracovaný záverečný protokol, v ktorom sa rozhoduje, či výrobok vyhovel alebo nevyhovel podmienkam certifikácie. V prípade kladného výsledku je vydaný certifikát, ktorý žiadateľ a oprávňuje uviesť výrobok do obehu v SR. Platnosť certifikátu je v súlade s zákonom o hnojivách 5 rokov.

V oblasti certifikácie hnojív odbor uzavrel certifikačné konanie na základe žiadosti vydaním 63 certifikátov hnojív.

Proces certifikácie hnojív v roku 2021



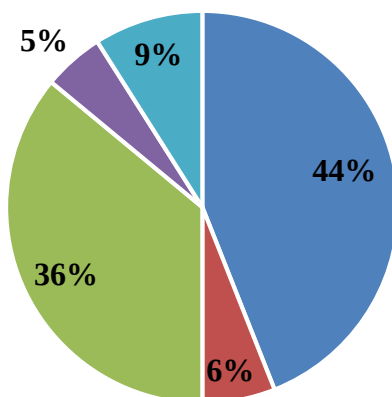
Prehľad vydaných certifikátov za rok 2021



- | | |
|---|--|
| ■ priemyselné hnojivá 7 ks | ■ organicko-minerálne hnojivá 10 ks |
| ■ pôdne a rastlinné pomocné látky 34 ks | ■ organické hnojivá 5 ks |
| ■ pestovateľské substráty 3 ks | ■ vápenaté a horečnato-vápenaté hnojivá 4 ks |

2.1.2.2.2 Vzájomne uznané hnojivá v roku 2021 podľa Nariadenia EP a Rady č. 2019/515

Prehľad hnojív zaradených do zoznamu vzájomne uznaných hnojív v roku 2021



- | | |
|---------------------------------|-------------------------------------|
| ■ priemyselné hnojivá 103 ks | ■ organicko-minerálne hnojivá 15 ks |
| ■ pôdne pomocné látky 86 ks | ■ organické hnojivá 12 ks |
| ■ pestovateľské substráty 20 ks | |

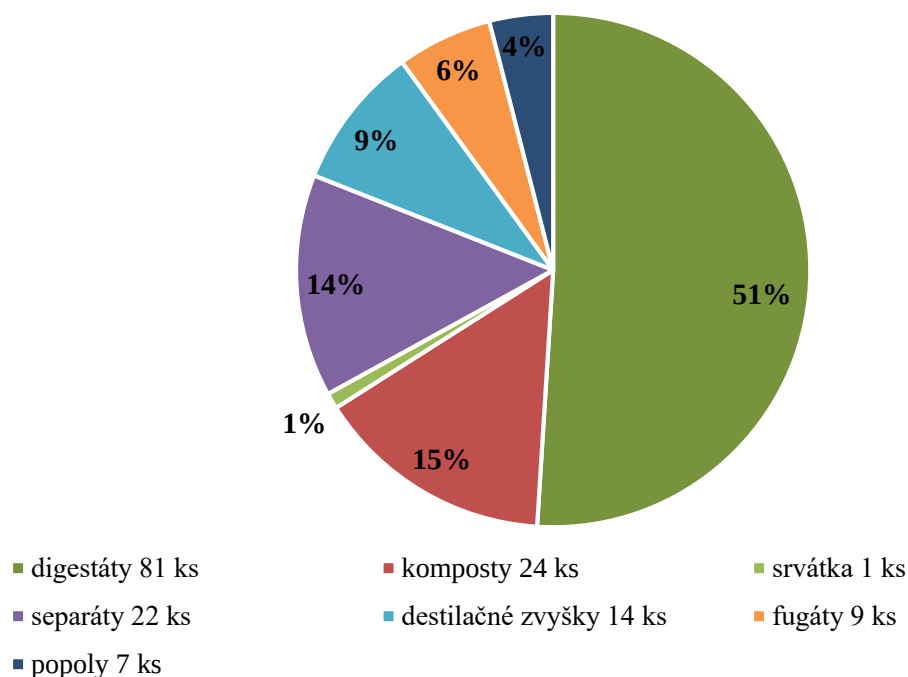
2.1.2.2.3 Sekundárne zdroje živín a komposty

V zmysle zákona o hnojivách ÚKSÚP vydáva povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov na základe žiadosti producenta. K žiadosti musia byť dodané aj výsledky analýz sekundárnych zdrojov živín a kompostov, najmä obsah základných živín a rizikových prvkov, ale zároveň aj mikrobiologické analýzy na neprítomnosť *Salmonely* a povolený obsah *Escherichia Coli*, technická dokumentácia a v prípade kompostov povolenie na kompostárenie vydané príslušným okresným úradom resp. integrované povolenie vydané Slovenskou inšpekciou životného prostredia (SIŽP).

V roku 2021 bolo vydaných 157 povolení na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostu. Prevažná časť povolení bola vydaná na produkty z bioplynových staníc – digestáty, separáty, fugáty. Na digestáty bolo vydaných 81 povolení, 22 na separáty, 9 na fugáty.

Na používanie kompostov bolo vydaných 24 povolení, na destilačné zvyšky 14 povolení, na popol 7 povolení a 1 povolenie na srvátku.

Povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov v roku 2021



2.1.2.2.4 ES hnojivá v roku 2021 podľa Nariadenia EP a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách

V roku 2021 bolo do aplikácie na webovej stránke ÚKSÚP „Ohlasovanie hnojív s označením „Hnojivo ES“ do obehu zaregistrovaných 694 hnojív. Tieto boli administratívne skontrolované. Na štátnu odbornú kontrolu bolo z ES hnojív odobratých 33 vzoriek, ktoré boli analyzované v SLAPH. Z odobratých a vyhodnotených vzoriek 22 nespĺňalo požiadavky Nariadenia EP a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách.

2.1.2.3 Pracovná činnosť spadajúca do oblasti legislatívy

2.1.2.3.1 Štatistické vyhodnocovanie spotreby hnojív

Zákonom o hnojínach boli ustanovené povinnosti zaslania údajov o spotrebe hnojív, objeme skladovacích kapacít hospodárskych hnojív a o počtoch hospodárskych zvierat do 15. februára kalendárneho roka, ktoré sa v zmysle ustanovení § 14 vyhlášky MPRV SR č. 151/2016 Z. z. poskytujú kontrolnému ústavu formou elektronického podania, a to prostredníctvom vytvorenej aplikácie. Údaje o spotrebe hnojív sa poskytujú za predošlý hospodársky rok. V roku 2021 boli štatisticky vyhodnotené údaje o spotrebe hnojív za hospodársky rok 2019/2020 od 5 981 podnikateľov v pôdohospodárstve, so sumárnou obhospodarovanou výmerou 1 689 923 ha. Vyhodnotenie spotreby hnojív za rok 2021 v súčasnosti prebieha. Získané informácie zo spotreby hnojív sú využívané na účely rôznych národných a nadnárodných štatistík súvisiacich s environmentálnou politikou. Okrem štatistického zisťovania spotreby hnojív, služby poskytované údaje aj na tvorbu rizikových analýz, ako aj na poskytovanie vstupných údajov pre zabezpečovanie výkonu štátnej odbornej kontroly.

Porovnanie spotreby priemyselných hnojív v SR v živinách za roky 2016 - 2020

Sledovaný parameter	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Poskytnuté údaje z výmery (ha)	1 646 765	1 605 767	1 701 743	1 694 717	1 689 923
Počet subjektov, ktoré poskytli údaje o spotrebe hnojív	3 665	5 199	6 323	6 962	5 981
Spotreba NPK na 1 ha poľnohospodárskej pôdy (kg živín N/ P ₂ O ₅ / K ₂ O)	102,9	101,8	102,4	102,8	103,4
Dusíkaté (N kg·ha ⁻¹)	76,7	76,3	75,8	75,8	75,6
Fosforečné (P ₂ O ₅ kg·ha ⁻¹)	14,8	14,5	15,1	15,4	16,2
Draselné (K ₂ O kg·ha ⁻¹)	11,5	11	11,5	11,6	11,6

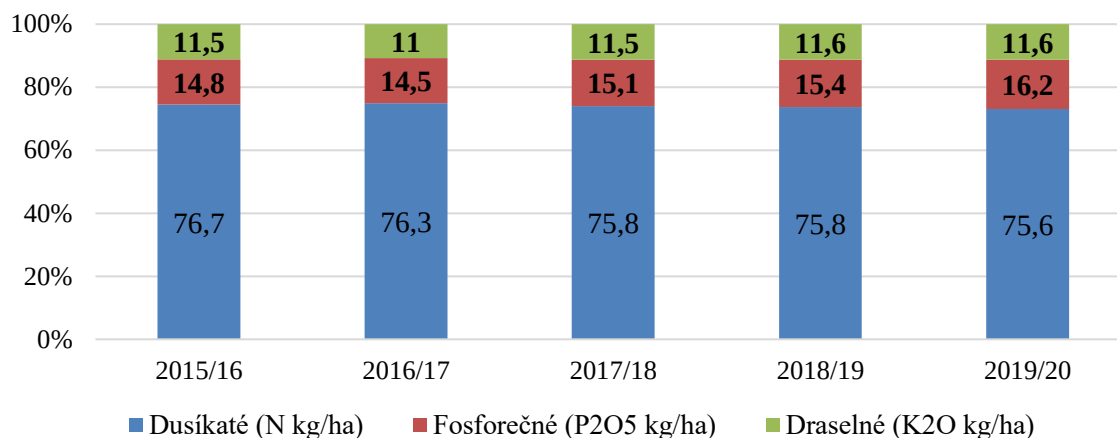
Porovnanie spotreby organických hnojív v SR v živinách za roky 2016 - 2020

Sledovaný parameter	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Spotreba organických hnojív (v t)	4 520 147,5	4 467 024	4 485 677,2	4 518 521	4 440 505
Priemerná aplikačná dávka (v t·ha ⁻¹)	3,07	2,78	2,64	2,67	2,63
Z toho: Dusík (kg·ha ⁻¹)	13,04	11,87	11,28	11,41	11,12
Fosfor ako P ₂ O ₅ (kg·ha ⁻¹)	7,37	6,36	6,22	6,42	6,77
Draslík ako K ₂ O (kg·ha ⁻¹)	16,7	14,22	13,58	13,52	14,34

Porovnanie spotreby vápenatých hnojív v SR v živinách za roky 2016 - 2020

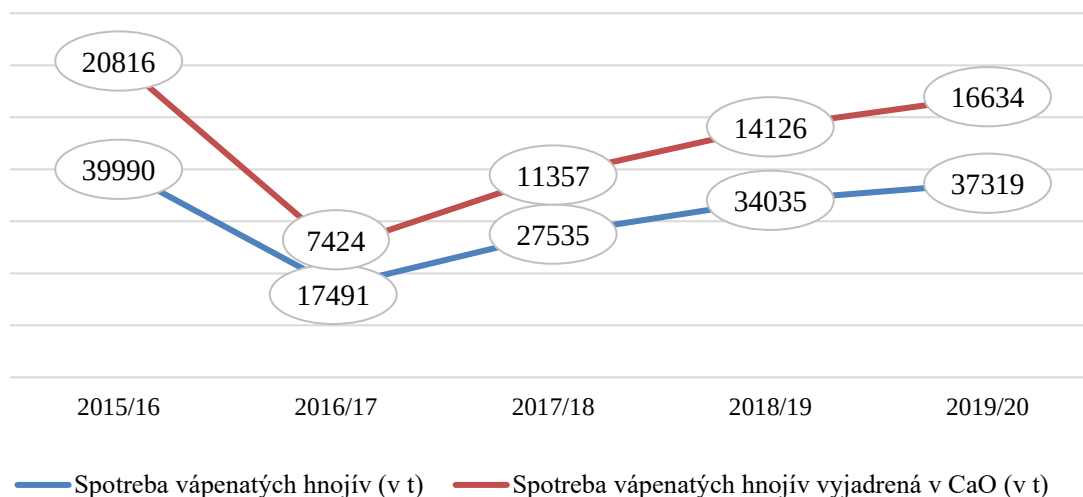
Sledovaný parameter	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Spotreba vápenatých hnojív (v t)	39 990	17 491	27 535	34 035	37 319
Spotreba vápenatých hnojív vyjadrená v CaO (v t)	20816	7424	11357	14126	16634
Priemerná aplikačná dávka CaO (v kg·ha ⁻¹)	12,64	4,62	6,67	8,34	9,84

Vývoj v spotrebe N, P₂O₅ a K₂O v kg/ha poľnohospodárskej pôdy

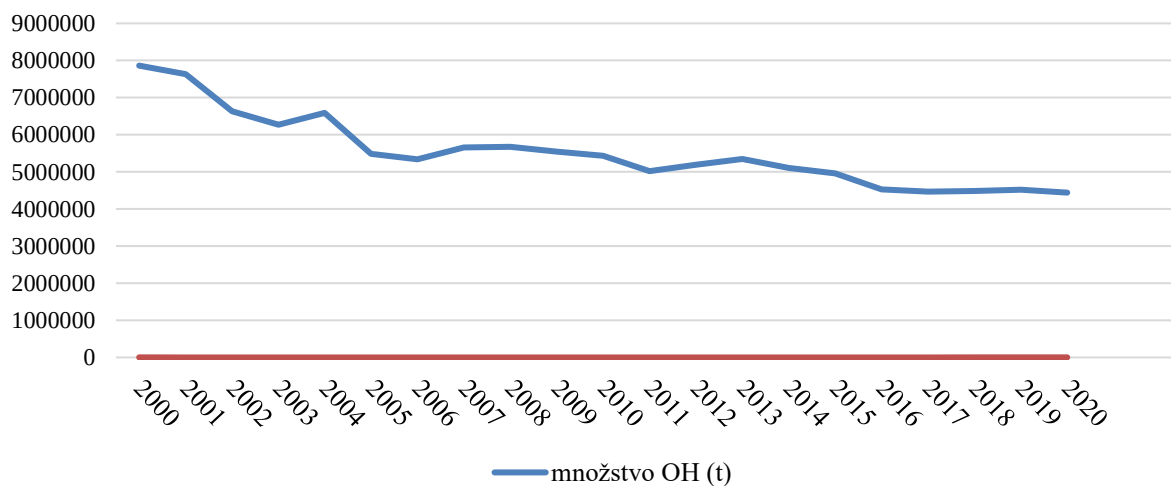


Vývoj v spotrebe vápenatých hnojív

množstvo v t



Dlhodobý vývoj v spotrebe organických hnojív na Slovensku (v t)



2.1.2.3.2 Štátna odborná kontrola pôdy a hnojív

Oddelenie kontroly pôdy a hnojív (OKPH) vykonáva štátnu odbornú kontrolu certifikovaných hnojív, hnojív ES, vzájomne uznaných hnojív, sekundárnych zdrojov živín, kontrolu evidencie používania hnojív, skladovania hnojív, kontrolu zákonných postupov pri aplikácii čistiarenských kalov, dnových sedimentov a zhodnotiteľných odpadov ako aj vedľajších živočíšnych produktov. OKPH vykonáva kontroly dodržiavania požiadaviek krížového plnenia v oblasti životného prostredia v poľnohospodárskych subjektoch v zraniteľných oblastiach na základe Nitrátovej smernice 91/676/EEC o ochrane vodných zdrojov pred znečistením spôsobeným dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov implementovanej do zákona č. 364/2004 o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon), v rámci „zelenej oblasti“, modul PH1 pre PPA.

Počet plánovaných a evidovaných kontrol k 31.12.2021

	Plánované kontroly	Evidované kontroly počet / %	Podnikatelia v pôdohosp.	BPS	Výrobcovia a predajcovia	Športoviská v CHVO
štátne kontroly	900 podnikateľov v pôdohospodárstve 110 producentov 10 predajcov 30 športovísk v CHVO	506 / 48,19 %	386 / 42,88 %	92 / 83,63 %	8 / 80 %	20 / 66,66 %
podnety kontroly	20	74 / 370 %	58	12	4	-
Spolu	1070	580 / 54,21 %	444	104	12	20

Vyhodnotenie a evidencia počtu kontrol od 01.01. do 31.12.2021

Štátna odborná kontrola a podnety

Kontrola	Počet kontrol	Počet porušení
kontrola podnikateľov v pôdohospodárstve + kontrola obhospodarovateľov v zraniteľných oblastiach	444	154
producenti (bioplynové stanice, kompostárne a pod.)	104	16
kontrola na podnety, sťažnosti (57 podnetov)	74	18
kontrola výrobcov, dovozcov, predajcov a dodávateľov	12	5
Spolu (vrátane kontrol na podnety)	634	193

Počet porušení a následné riešenie

Kontrola	Počet porušení	Riešenie porušení
kontrola podnikateľov v pôdohospodárstve a kontrola obhospodarovateľov v zraniteľných oblastiach	154	splnené nápravné opatrenia - 145 začaté správne konania o uložení pokuty - 7 uložené pokuty - 2
producenti (bioplynové stanice, kompostárne)	16	splnené nápravné opatrenia - 13 začaté správne konania - 3
kontrola výrobcov, dovozcov, predajcov a dodávateľov	5	splnené nápravné opatrenia - 2 uložené pokuty - 2 zrušený certifikát - 1
z toho: kontrola na podnety, sťažnosti	18	splnené nápravné opatrenia - 5 začaté správne konanie - 9 uložené pokuty - 3 zrušený certifikát - 1

Štátnymi odbornými kontrolami u podnikateľov v poľnohospodárstve bolo zistených 193 porušení. Vo väčšine prípadov išlo o nedodržanie termínu zaslania hlásení k 15.02. Podnikateľom v pôdohospodárstve boli uložené 3 pokuty za nezaslanie prehľadu o spotrebe hnojív, aplikáciu na zamrznutú a zasneženú pôdu, nesprávne skladovanie a použitie hospodárskych hnojív v zraniteľných oblastiach.

V nadväznosti na zistenie u producenta sekundárneho zdroja živín bolo začaté správne konanie o uložení pokuty z dôvodu neplatného povolenia na aplikáciu sekundárneho zdroja živín. Subjekt vzhľadom na vyhovujúce výsledky z laboratória, aplikoval sekundárny zdroj živín v čase, keď mu skončila platnosť pôvodného povolenia a nové povolenie ešte nebolo vydané.

Zo strany výrobcov a dovozcov hnojív boli zaznamenané porušenia legislatívy týkajúce sa nesprávneho označenia hnojiva s označením „Hnojivo ES“ v 4 prípadoch a nesúladu predloženej etikety so schválenou etiketou v 3 prípadoch. Porušenia boli riešené uložením pokút. V ďalších piatich prípadoch bolo správne konanie vo veci uloženia pokuty zastavené z dôvodu okamžitého odstránenia nedostatkov. V jednom prípade bolo rozhodnutie o uložení pokuty zrušené na základe doloženia listinných dokumentov dokazujúcich, že kontrolovaný subjekt nebol dovozcom kontrolovaného hnojiva. V roku 2021 boli zrušené 3 certifikáty hnojiva, nakoľko výsledky laboratórnych analýz preukázali nesúlad s parametrami uvedenými v podmienkach certifikácie.

Zo 74 kontrol vykonaných na základe 57 podnetov bolo zistených 18 porušení. Išlo hlavne o podnety podané verejnosťou a postúpené SIŽP a Policajným zborom SR (PZ SR), ktorí poukázali na nesprávnu aplikáciu hnojív, nevhodné uskladnenie hnojív, aplikáciu hnojív na zamrznutú a zasneženú pôdu, aplikáciu kvapalných látok neznámeho zloženia v zakázanom období a ohrozenie závadnými potravinami.

Počet vykonaných kontrol pre PPA za rok 2021

Kontrola	Počet
kontroly modul PH1 – počet skontrolovaných subjektov	133

Najčastejšie zistenia pri výkone kontrol v oblasti kontrol krížového plnenia boli nepredloženie požadovanej evidencie a nedostatočné vedenie evidencie (plán hnojenia).

Prehľad zistení - krížové plnenie modul PH1

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
modul PH1, otázka č.1.5	1	subjekt nepredložil presnú prvotnú evidenciu o striedaní plodín, agrotechnike a hnojení pozemkov v zmysle § 6 vyhlášky MPRV SR č. 151/2016 Z. z.
modul PH1, otázka č.1.6	1	subjekt nemal vedenú požadovanú evidenciu – plán hnojenia
Spolu	2	

2.1.2.3.3 Ostatná činnosť

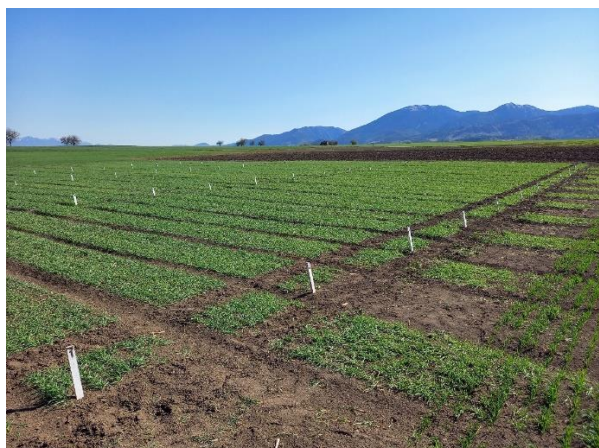
- metodické a odborné zastrešovanie výkonu kontrol krížového plnenia v oblasti ochrany vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov;
- v zmysle §10c ods .2) zákona č. 136/2000 Z.z. v znení neskorších predpisov, rozhodovanie o udelení výnimky na používanie dusíkatých hnojív v zakázanom období;
- aktívna účasť v rezortných a mimorezortných pracovných skupinách týkajúca sa oblasti ochrany vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov;
- spracovanie údajov ohľadom spotreby hnojív a bilancii živín, ako aj prehľadov o vykonaných kontrolách pre potreby rezortných a mimorezortných reportov;
- aktívna spolupráca s orgánmi PZ SR pri objasňovaní environmentálnej kriminality;
- v rámci prednáškovej činnosti bola v roku 2021 pri príležitosti Dňa Zeme prednesená téma „Samospráva a ÚKSÚP - spoločne za kvalitnejšie životné prostredie“ na webinári, ktorý bol organizovaný Stavebnou fakultou v Košiciach;
- vypracovanie stanovísk k aplikácii hnojív v chránených krajinných oblastiach.

2.1.2.4 Činnosť spadajúca do oblasti výživy rastlín

2.1.2.4.1 Poľné stacionárne hnojárske pokusy

Podľa § 11 Agrochemické skúšanie poľnohospodárskej pôdy ods. 2 OPH zabezpečoval metodické vedenie pokusov podľa pracovného postupu OPHOZE č. 3/2019 k pokusom s názvom "Vplyv intenzity hnojenia základnými živinami na úrody plodín, pôdnu úrodnosť a zmeny agrochemických vlastností pôd" (Poľné stacionárne hnojárske pokusy) pre obdobie hospodárskych rokov (HR) 2019/2020 až 2026/2027, čo je jeden osemročný osevný postup so zameraním na zhodnotenie vplyvu intenzity hnojenia základnými živinami na úrody plodín, pôdnu úrodnosť a zmeny agrochemických vlastností pôd medzi jednotlivými osevnými postupmi ako aj zhodnotenie v širšom časovom úseku. Samotný výkon pokusov zabezpečuje odbor výkonu skúšobníctva (OVS) na piatich skúšobných staniciach ÚKSÚP (Báhoň, Bodorová, Haniska, Jakubovany a Vígľaš). OPH zabezpečil osivo jačmeňa jarného „IS MALTIGO“ a štandardné hnojivá určené pracovným postupom do pokusov pre HR 2020/2021. Úlohou poľných stacionárnych hnojárskych pokusov je trvalé sledovanie zmien a vývoja agrochemických parametrov. Počas vedenia pokusov bol zabezpečovaný príjem, evidencia a hodnotenie pôdnych a rastlinných vzoriek. Taktiež boli vyhotovené správy z prehliadok pokusov: „Správa z výživárskych pokusov“ riešených OPH v HR 2020/2021, prehliadky jar a leto 2021, ktoré sú dostupné širokej verejnosti na web stránke ÚKSÚP. Výsev jačmeňa jarného na skúšobných staniciach ÚKSÚP: 11.03.2021 v Báhoňi, 26.03.2021 v Bodorovej, Haniske a Vígľaši a 29.03.2021 v Jakubovanoch. Termíny zberu jačmeňa jarného boli nasledovné: 16.07.2021 v Báhoňi, 21.07.2021 vo Vígľaši, 26.07.2021 v Jakubovanoch a 11.08.2021 v Bodorovej.

Pol'né stacionárne hnojárske pokusy v hospodárskom roku 2020/2021



Bodorová 11.05.2021 jačmeň jarný



Báhoň 17.06.2021 jačmeň jarný

2.1.2.4.2 Vývoj úrodnosti pôd na skúšobných staniciach ÚKSÚP

V spolupráci s organizačnými útvarmi ÚKSÚP, OPH metodicky určuje, vedie a zabezpečuje vyhodnotenie pôdnych vzoriek zo skúšobných staníc ÚKSÚP na základe Interného pokynu ÚKSÚP č. 2/2021 pre obdobie 2021 až 2025. OPH na základe výsledkov agrochemických rozborov každoročne vykonáva vyhodnotenie rozborov pôdy a vypracováva plány hnojenia na príslušných honoch skúšobných staníc.

V priebehu sledovania vývoja úrodnosti pôd na skúšobných staniciach OPH zabezpečuje príjem a evidenciu pôdnych vzoriek.

2.1.2.4.3 Preskúšanie biologickej účinnosti hnojív

OPH na úseku výživy rastlín preskúšava a overuje spôsob a rozsah použitia hnojív podľa etikety alebo príbalového letáku hnojiva k prvému certifikačnému konaniu hnojiva, ak sa jedná o netypizované hnojivo. V HR 2020/2021 bolo vykonaných päť pokusov k trom hnojivám. Výkon štyroch poľných vegetačných skúšok sa realizoval na skúšobnej stanici v Bodorovej podľa Zmluvy o dielo číslo 4/2021/ÚKSÚP a Zmluvy o dielo číslo 5/2021/ÚKSÚP OPH vypracoval záverečné správy z overovacích testov spôsobu a rozsahu použitia hnojiva. Výkon jednej laboratórnej skúšky – pokusu zabezpečoval odbor laboratórnych činností (OLČ) v Skúšobnom laboratóriu osív a sadív (SLOS) Vígľaš podľa Zmluvy o dielo číslo 39/2021/ÚKSÚP OPH vypracoval záverečnú správu z overovacieho testu spôsobu a rozsahu použitia hnojiva.

2.1.2.4.4 Agrochemické rozborov vzoriek a vypracovanie odborných posudkov

OPH na úseku výživy rastlín zabezpečuje príjem vzoriek na agrochemické rozborov, vyhodnotenie a posúdenie výsledkov vzoriek na agrochemické rozborov. Jedná sa o pôdne a rastlinné vzorky a analýzy agrochemických ukazovateľov prijateľných živín, makro a mikroprvkov, rizikových prvkov, zlúčenín a ostatných ukazovateľov, na základe ktorých sa zabezpečí racionálne hnojenie poľnohospodárskych plodín a kultúr a udrží trvalá úrodnosť poľnohospodárskej pôdy. Určené sú pre potreby hospodárenia poľnohospodárskych subjektov na poľnohospodárskej pôde mimo plánu ASP, organizačných zložiek ÚKSÚP a ostatných fyzických a právnických osôb, ktoré majú potrebu využitia služieb tohto charakteru. Na základe požiadaviek objednávateľa zamestnanci OPH z výsledkov analýz vypracovávajú odborné posudky s odporučeniami, opravnými alebo nápravnými opatreniami, zúrodňovacími prácami na poľnohospodárskej pôde, poprípade obmedzeniami a usmerneniami pri racionálnom hnojení

poľnohospodárskych plodín a vypracovaním plánov hnojenia na poľnohospodárskej pôde. V roku 2021 OPH prijal 107 externých objednávok na agrochemické rozborý pôdných vzoriek a 1 externú objednávku na rozbor rastlín, spolu k 378 vzorkám, z toho k 138 vzorkám boli vypracované odborné posudky k výsledkom analýz vzoriek. OPH prijal na vybavenie v 2021 roku interné vzorky z poľných stacionárnych hnojárskych pokusov v HR 2020/2021 o počte 138 pôdných vzoriek a 96 rastlinných vzoriek, z vývoja úrodnosti pôd zo skúšobných staníc ÚKSÚP 375 pôdných vzoriek, z preskúšania biologickej účinnosti hnojív 32 pôdných vzoriek. Záujem externých zákazníkov o rozborý pôdných vzoriek bol veľký a z celkového počtu analýz predstavovala pôdna reakcia (pH v CaCl_2) 15 %, obsah prístupného P, K, Mg 12 %, Ca 15 % (podľa Mehlich III.). Ďalej bol záujem o stanovenie obsahu prístupných mikroelementov (podľa Berger-Trouga, Lindsay-Norvella) B, Cu, Fe, Mn, Zn, celkového obsahu rizikových prvkov (po rozklade v lučavke kráľovskej a Hg – priame stanovenie) Hg, Cd, Pb, As, Co, Cr, Cu, Zn, elektrickú vodivosť (obsah vodorozpustných solí v pôde), stanovenie obsahu dusíka anorganického v pôde (NH_4^+ a NO_3^-), obsahu oxidovateľnej formy uhlíka a obsahu humusu v pôde, druhu pôdy na základe % obsahu ílovitých častíc menších ako 0,01 mm a obsahu rizikových zlúčenín v pôde ako rizikových látok.

2.1.2.4.5 Ostatná činnosť

Odborní zamestnanci OPH na úseku výživy rastlín sa podieľali na zabezpečovaní odborného dohľadu pri obhospodarovaní a využívaní poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskymi subjektami podľa ustanovení zákona o hnojivách v znení neskorších predpisov a zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

OPH na úseku výživy rastlín sa podieľal na certifikácii hnojív, podľa zákona o hnojivách, odbornými stanoviskami z pohľadu výživy rastlín k etiketám/príbalovým letákom hnojív a záverečných správ z preskúšania biologickej účinnosti hnojív - overovacích testov spôsobu a rozsahu použitia hnojiva, doložených k certifikácii hnojiva a ktoré vykonala inštitúcia zaoberajúca sa výskumnou činnosťou zameranou na výživu rastlín.

2.1.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Základným cieľom OPH je zabezpečovať činnosť vyplývajúcu zo zákona č. 136/2000 Z. z. o hnojivách, v znení neskorších predpisov a z ostatných podriadených súvisiacich právnych predpisov. V oblasti hnojív je to predovšetkým certifikácia hnojív, vydávanie povolení na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov, ako aj aktualizácia údajov v jednotlivých registroch a vzájomné uznávanie hnojív a ich zaradenie do Zoznamu vzájomne uznaných hnojív. Ďalšou činnosťou v oblasti hnojív je metodické vedenie pri štátnej odbornej kontrole hnojív a vyhodnocovanie kontroly certifikovaných hnojív, vzájomne uznaných hnojív a hnojív ES.

V oblasti pôdy je hlavným cieľom zabezpečiť plynulý výkon ASP, metodické vedenie a usmerňovanie, ako aj následné vyhodnocovanie výsledkov analýz pôdných vzoriek.

V oblasti ASP a výživy rastlín pravidelne v rámci poľných stacionárnych hnojárskych pokusov trvale sleduje, zisťuje zmeny a vývoj agrochemických parametrov pôdy. Sleduje vývoj úrodnosti pôd na skúšobných staniciach ÚKSÚP a na základe výsledkov pripravuje plány hnojenia. Metodicky vedie preskúšanie biologickej účinnosti hnojív na vegetačných pokusoch na pôde skúšobných staníc ÚKSÚP, z ktorých vypracováva záverečné správy ako podklad k certifikácii hnojív, pre potreby výrobcu, dovozcu hnojiva alebo producenta sekundárneho zdroja živín a kompostu, pre potreby kontrolnej, skúšobnej, výskumnej, posudkovej a vyhodnocovacej činnosti.

Číselné vyhodnotenie činnosti OPH za rok 2021

Názov úlohy	Ukazovateľ	Plnenie
Zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov		
Žiadosti o certifikáciu hnojív	počet	92
Vypracovanie podmienok certifikácie	počet	60
Vypracovanie záverečných protokolov	počet	60
Vydané certifikáty	počet	63
Žiadosti o vydanie povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov	počet	173
Vydanie povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov	počet	157
Odber vzoriek hnojív v rámci štátnej odbornej kontroly a certifikácie hnojív	počet	170
Kontrola hnojív	počet	100
zhoda	počet	51
nezhoda	počet	49
ASP – počet analyzovaných pôdnych vzoriek	ks	26 020
ASP – celková preskúšaná výmera - poľnohospodárska pôda	ha	227 897,58
ASP – preskúšaná výmera - orná pôda	ha	166 592,27
ASP – preskúšaná výmera - TTP	ha	58 927,03
ASP – preskúšaná výmera - vinice	ha	1 992,17
ASP – preskúšaná výmera - ovocné sady	ha	353,03
ASP – preskúšaná výmera - chmeľnica	ha	33,08
Poľné stacionárne hnojárske pokusy	5 pokusov	12 var. / pokus
Preskúšanie biologickej účinnosti hnojív	5 pokusov	3 hnojivá
Agrochemické rozbor externých vzoriek	počet	378
Vypracovanie odborných posudkov k rozborom pôdy	počet	64
Štatistika spotreby hnojív	počet subjektov	5 981
Štatistika spotreby hnojív	výmera v ha	1 689 923
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 2003/2003 o hnojivách		
Kontrola hnojív ES	počet	33
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 2019/515 o vzájomnom uznávaní		
Žiadosť o zaradenie do zoznamu vzájomne uznaných hnojív	počet	253
Zaradenie do zoznamu vzájomne uznaných hnojív	počet	236

2.2 Oblasť odrodového skúšobníctva

2.2.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.
- Vyhláška MP SR č. 365/2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o vykonávaní odrodových skúšok pestovaných rastlín
- Nariadenie vlády SR č. 50/2007 Z. z. o registrácii odrôd pestovaných rastlín v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 202/2009 Z. z. o právnej ochrane rastlín
- Nariadenie Rady (ES) č. 2100/94 o právach spoločenstva k odrodám rastlín
- Nariadenie Komisie (ES) č. 637/2009, ktorým sa ustanovujú vykonávacie pravidlá týkajúce sa vhodnosti názvov odrôd poľnohospodárskych druhov rastlín a zeleniny
- Nariadenie vlády SR č. 215/2009 Z. z., ktorým sa ustanovujú výnimky na registráciu druhov a odrôd pestovaných rastlín, ktorým hrozí genetická erózia, a pre uvádzanie množiteľského materiálu týchto druhov a odrôd na trh v znení neskorších predpisov

2.2.2 Činnosť

Činnosť ÚKSÚP v oblasti registrácie nových odrôd a vypracovania podkladov pre udelenie právnej ochrany odrodám zastrešuje odbor odrodového skúšobníctva (ďalej len „OOS“). Hlavná náplň odboru pozostáva z vykonávania štátnych odrodových skúšok (ďalej len „odrodové skúšky“) na účely registrácie nových odrôd pestovaných rastlín (ďalej len „odroda“), predĺženia doby registrácie už registrovaným odrodám a poskytnutia podkladov pre udelenie práv k odrode.

Odrodové skúšky zahŕňajú:

- skúšky odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti (ďalej len „DUS skúšky“), ktorých výsledkom je Záverečná správa o splnení podmienok odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti prihlásenej kandidátskej odrody a vypracovanie jej morfológického popisu na základe medzinárodne uznaných technických protokolov a metodík, buď na účely registrácie novej odrody alebo na účely udelenia šľachtiteľského osvedčenia odrodám prihláseným k právnej ochrane odrôd na území Slovenskej republiky, ale aj pre udelenie európskej právnej ochrany prostredníctvom Úradu Spoločenstva pre odrody rastlín (ďalej len „CPVO“)
- skúšky hospodárskej hodnoty (ďalej len „VCU skúšky“), výsledkom ktorých je prehľad hlavných hospodárskych charakteristík skúšaných odrôd a to úroda, zdravotný stav, reakcia na abiotické faktory, určenie kvalitatívnych parametrov charakteristických pre daný rastlinný druh
- skúšky technologickej kvality pri druhoch uvedených v Prílohe č. 4 Nariadenia vlády SR č. 50/2007 Z. z. o registrácii odrôd pestovaných rastlín v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie“), ktorou sa overuje súhrn kvalitatívnych znakov, ktoré sú charakteristické pre odrodu a ktoré určujú jej využitie na výživu človeka alebo hospodárskych zvierat alebo na priemyselné spracovanie.

Povinnosťou národnej authority zodpovednej za registráciu odrôd, vyplývajúcou z európskej legislatívy, je zverejňovanie informácií o každom začatom konaní vo veci registrácie odrody a právnej ochrany. Túto povinnosť OOS zabezpečuje prostredníctvom vydávania Spravodajcu odrodového skúšobníctva, ktorý vychádza 4 krát do roka a elektronicky sa zasiela orgánom

zodpovedným za oblasť registrácie odrôd vo všetkých členských štátoch EÚ. Spravodajca je k dispozícii aj na webovej stránke ÚKSÚP.

Každá novoregistrovaná odroda sa po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o registrácii zapisuje do Štátnej odrodovej knihy. OOS každoročne zostavuje aktuálny výpis zo Štátnej odrodovej knihy v podobe Listiny registrovaných odrôd, ktorú vydáva MPRV SR vo svojom Vestníku. Listina registrovaných odrôd (ďalej len „LRO“) slúži poľnohospodárskej praxi pre aktuálny výber odrôd preskúšaných a vhodných na pestovanie v agroklimatických podmienkach SR. Informácie o ponuke odrôd pre pestovanie je možné nájsť aj na webovej stránke ÚKSÚP – OOS v časti Spoločný katalóg odrôd, kde je uvedené plné znenie a príslušné dodatky Spoločného katalógu odrôd poľnohospodárskych rastlinných druhov a druhov odrôd zelenín. Nachádzajú sa v ňom všetky odrody hore uvedených druhov registrovaných v EÚ, ktorých množiteľský materiál je možné uvádzať na trh v ktorejkoľvek krajine EÚ vrátane Slovenska.

OOS v rámci svojej činnosti prostredníctvom plodinových špecialistov, DUS referentov a ostatných odborných zamestnancov zabezpečuje odbornú spoluprácu a súčinnosť s medzinárodnými organizáciami pôsobiacimi v oblasti odrodového skúšobníctva, so Slovenskou šľachtiteľskou a semenárskou asociáciou, Úniou na ochranu práv nových odrôd (ďalej len „UPOV“) a CPVO.

2.2.2.1 Registrácia odrôd, predĺženie doby registrácie

Hlavnou úlohou OOS je výkon VCU a DUS skúšok na účely registrácie nových odrôd a výkon DUS skúšok na účely predĺženia doby registrácie odrôd. Odrodové skúšky sa zakladajú na štrnástich skúšobných lokalitách – skúšobných staniaciach, ktoré sú rozmiestnené po celom území Slovenska a pokrývajú požiadavky na zakladanie pokusov vo všetkých výrobných oblastiach – kukuričná, repná, zemiakárska a horská.

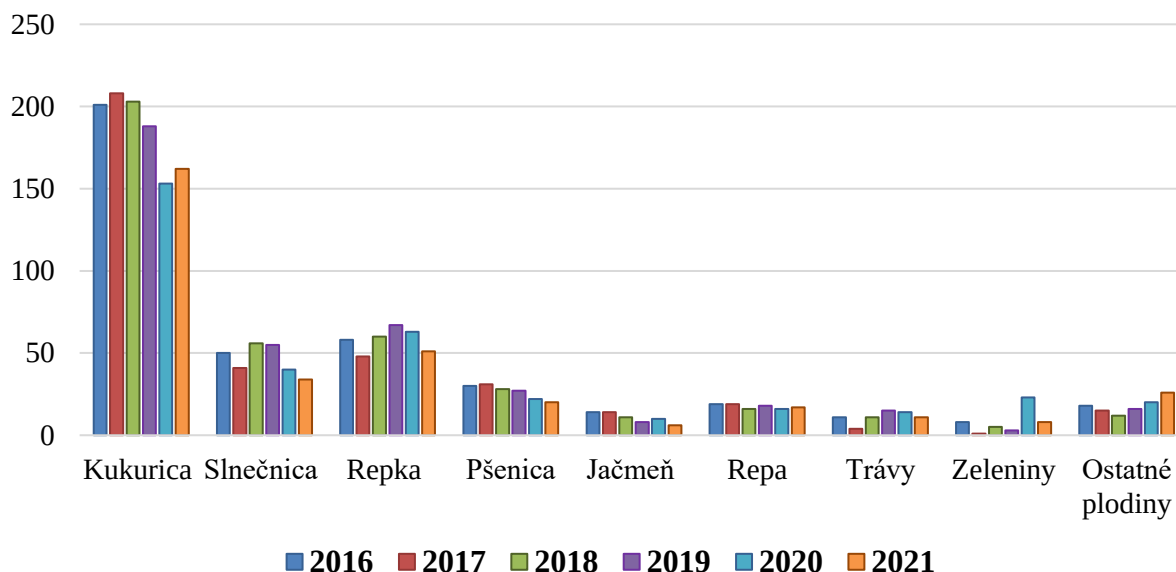
Na základe podkladov plodinových špecialistov a DUS referentov sa každoročne zakladajú na skúšobných staniaciach pokusy s odrodami jednotlivých rastlinných druhov. Odrody prihlásené žiadateľmi o registráciu do odrodových skúšok, plodinoví špecialisti rozdelia do rôznorodých sortimentov podľa účelu a spôsobu využitia, resp. skorosti dozrievania.

Druhy pestovaných rastlín, ktorých odrody sa registrujú, sú uvedené v Prílohe č.1 nariadenia. V roku 2021 bolo prijatých 335 žiadostí o registráciu nových odrôd.

**Prehľad počtu prijatých žiadostí o registráciu odrody
v rokoch 2016 - 2021**

Plodina	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kukurica	201	208	203	188	153	162
Slničnica	50	41	56	55	40	34
Repka	58	48	60	67	63	51
Pšenica	30	31	28	27	22	20
Jačmeň	14	14	11	8	10	6
Repa	19	19	16	18	16	17
Trávy	11	4	11	15	14	11
Zeleniny	8	1	5	3	23	8
Ostatné plodiny	18	15	12	16	20	26
Spolu	409	381	402	397	361	335

**Prehľad počtu prijatých žiadostí o registráciu odrody
v rokoch 2016 - 2021**



Najväčší podiel odrôd prihlásených do odrodových skúšok na účely registrácie nových odrôd tvoria hybridy kukurice satej. Záujem zo strany žiadateľov o výkon skúšok u tejto plodiny je každý rok značný, nakoľko na Slovensku si môžu svoje odrody otestovať v podmienkach všetkých výrobných oblastí. Ďalšou početnou skupinou skúšaných odrôd je repka olejka, slnečnica ročná a obilniny. V posledných rokoch stúpa počet žiadostí o registráciu odrôd viniča hroznorodého.

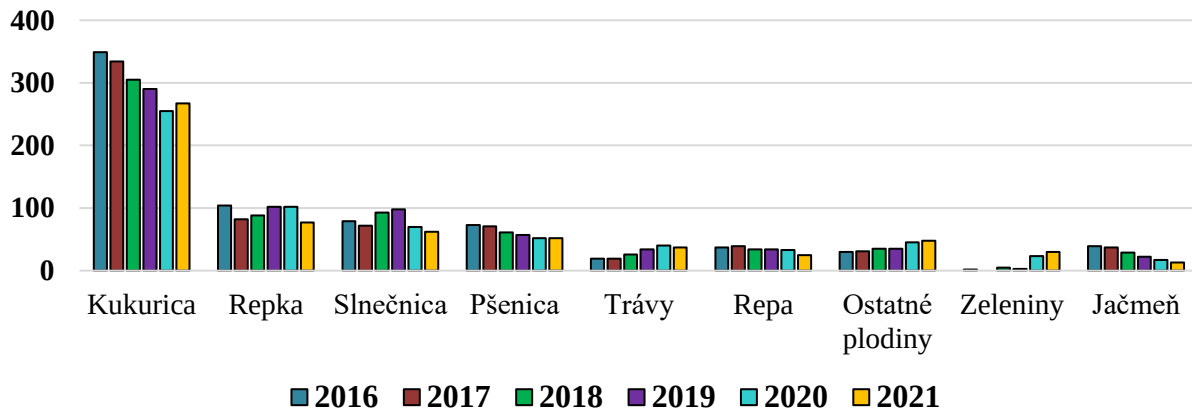
Odrody poľných plodín a zelenín sa registrujú na dobu 10 rokov, odrody viniča hroznorodého, chmeľu a ovocných druhov na dobu 30 rokov.

Odrodové skúšky za účelom registrácie nových odrôd sú vykonávané podľa druhu plodín dva až päť rokov.

**Prehľad počtu odrôd skúšaných na základe žiadostí o registráciu odrody
v rokoch 2016 – 2021 v prvom, druhom a treťom roku skúšok**

Plodina	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kukurica	349	334	305	290	255	267
Repka	104	82	88	102	102	77
Slničnica	79	72	93	98	70	62
Pšenica	73	71	61	57	52	52
Trávy	19	19	26	34	40	37
Repa	37	39	34	34	33	25
Ostatné plodiny	30	31	35	35	45	48
Zeleniny	2	0	5	3	23	30
Jačmeň	39	37	29	22	17	13
Spolu	750	751	676	675	637	611

**Počet odrôd skúšaných na základe žiadostí o registráciu odrody
v rokoch 2016 - 2021 v prvom, druhom a tretom roku**



Na základe dosiahnutých výsledkov odrodových skúšok sú pripravené Podklady pre rozhodnutie, kde je uvedené, či daná odroda spĺňa alebo nespĺňa kritériá na registráciu. V podkladoch sú ďalej uvedené vlastnosti odrody, výsledky skúšok hospodárskej hodnoty, pri určitých druhoch výsledky skúšok technologickej kvality, Správa o skúšaní odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti odrody a popis odrody. Registrovaná odroda je zapísaná do LRO a v prípade poľných plodín do Spoločného katalógu odrôd poľnohospodárskych rastlinných druhov a v prípade zelenín do Spoločného katalógu odrôd druhov zelenín.

V zmysle zákona č. 71/1967 Zb. o Správnom konaní v znení neskorších predpisov sú vydávané nasledovné typy rozhodnutí (ďalej len „RO“):

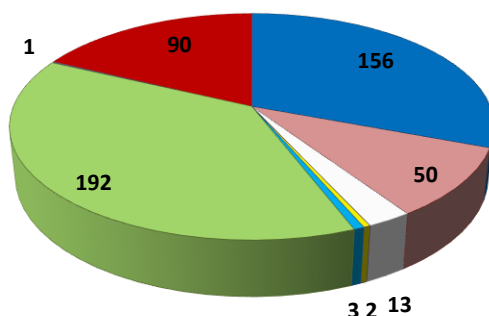
- RO o registrácii odrody
- RO o predĺžení doby registrácie odrody
- RO o zmene názvu odrody
- RO o zamietnutí registrácie odrody
- RO o zrušení registrácie odrody
- RO o zastavení konania vo veci registrácie odrody
- RO o zápise ďalšieho udržiavateľa odrody
- RO o prerušení konania

V roku 2021 bolo rozhodnuté v 507 prípadoch, pričom najviac vydaných rozhodnutí predstavovalo rozhodnutie o zastavení konania a rozhodnutie o registrácii odrody.

Prehľad počtu rozhodnutí vydaných v roku 2021

Typ RO	RO o reg. odrody	RO o predĺžení reg. odrody	RO o preušení konania	RO o zamietnutí reg. odrody	RO o zápise ďalšieho udržiavateľa	RO o zastavení konania vo veci RO	RO o zmene názvu	RO o zrušení reg. odrody
Počet RO	156	50	13	2	3	192	1	90

Rozhodovacia činnosť v roku 2021

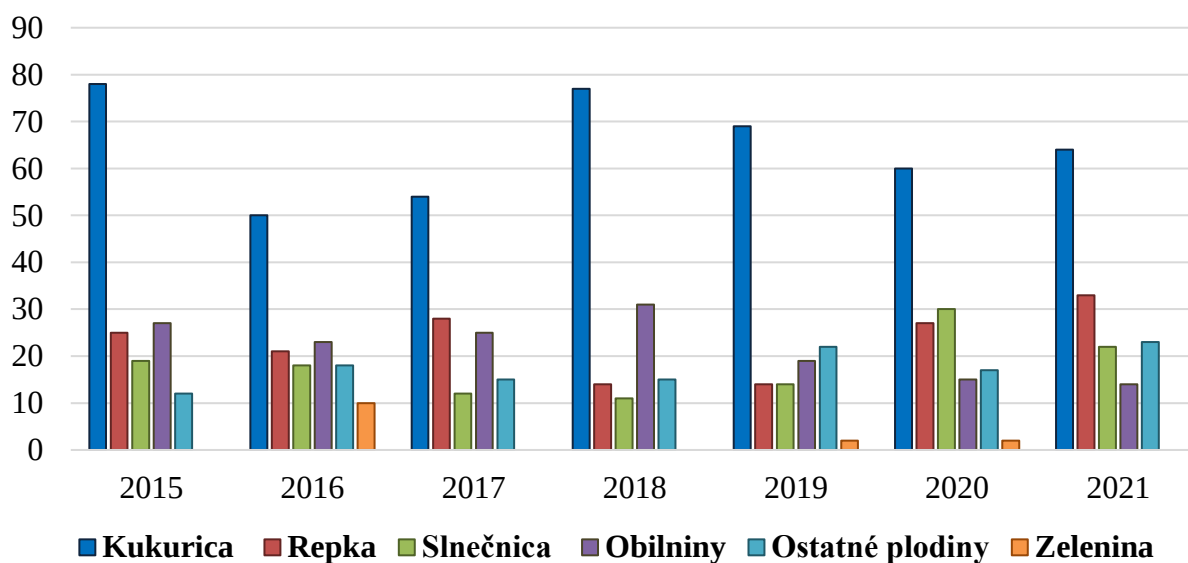


- RO o reg. odrody
- RO o predĺžení reg. odrody
- RO o preušení konania
- RO o zamietnutí reg. odrody
- RO o zápisu ďalšieho udržiavateľa
- RO o zastavení konanie vo veci RO
- RO o zmene názvu
- RO o zrušení reg. odrody

Prehľad počtu registrovaných odrôd za obdobie rokov 2016 - 2021

Plodina	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kukurica	50	54	77	69	60	64
Repka	21	28	14	14	27	33
Slničnica	18	12	11	14	30	22
Obilniny	23	25	31	19	15	14
Ostatné plodiny	18	15	15	22	17	23
Zelenina	10	0	0	2	2	0
Spolu	140	134	148	140	151	156

Prehľad počtu registrovaných odrôd za obdobie rokov 2016 - 2021



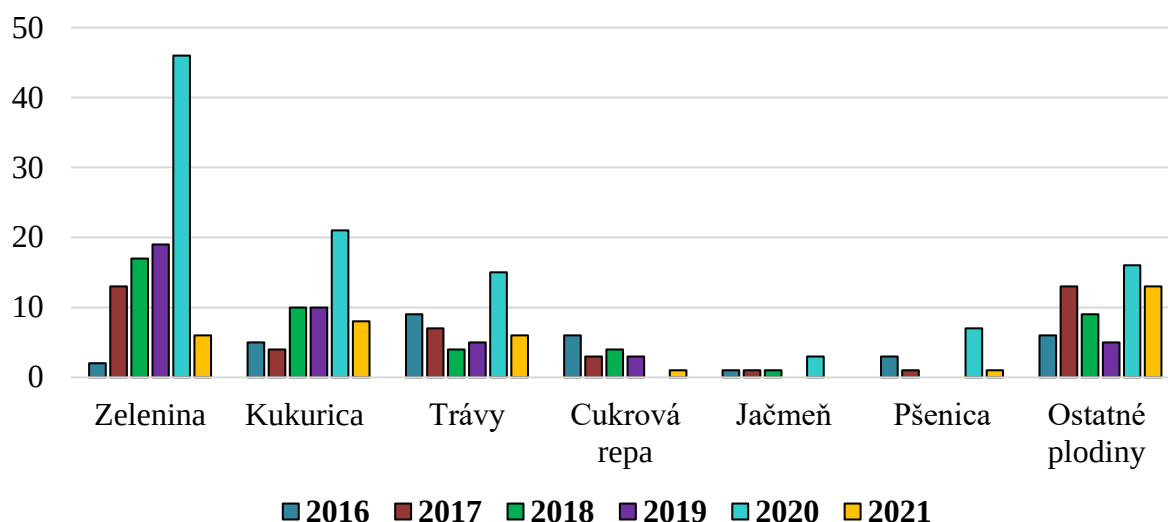
V prípade, že udržiavateľ registrovanej odrody má záujem o jej ďalšie uvádzanie na trh a odroda si naďalej zachováva svoj odrodový potenciál, má možnosť podať žiadosť o predĺženie doby

registrácie odrody. V roku 2021 bolo prijatých 35 žiadostí o predĺženie doby registrácie odrody, pričom najväčší podiel tvorili žiadosti o predĺženie kukurice siatej, zelenín a tráv.

**Prehľad počtu prijatých žiadostí o predĺženie doby registrácie odrody
v rokoch 2016 - 2021**

Plodina	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Zelenina	2	13	17	19	46	6
Kukurica	5	4	10	10	21	8
Trávy	9	7	4	5	15	6
Cukrová repa	6	3	4	3	0	1
Jačmeň	1	1	1	0	3	0
Pšenica	3	1	0	0	7	1
Ostatné plodiny	6	13	9	5	16	13
Spolu	32	42	45	42	108	35

**Prehľad počtu prijatých žiadostí o predĺženie doby
registrácie odrody v rokoch 2016 - 2021**



OOS vykonáva na základe žiadostí žiadateľov aj firemné skúšky, v ktorých sa overuje rôzna škála hospodárskych vlastností odrôd v podmienkach Slovenskej republiky. Cieľom týchto skúšok je posúdenie vhodnosti ich pestovania v daných agroklimatických podmienkach, pričom dĺžka firemných skúšok je jeden rok. V roku 2021 bolo prijatých 107 žiadostí, najväčší podiel tvoria žiadosti o firemné skúšky zemiakov, následne jačmeňa, cukrovej repy a ovsu siateho.

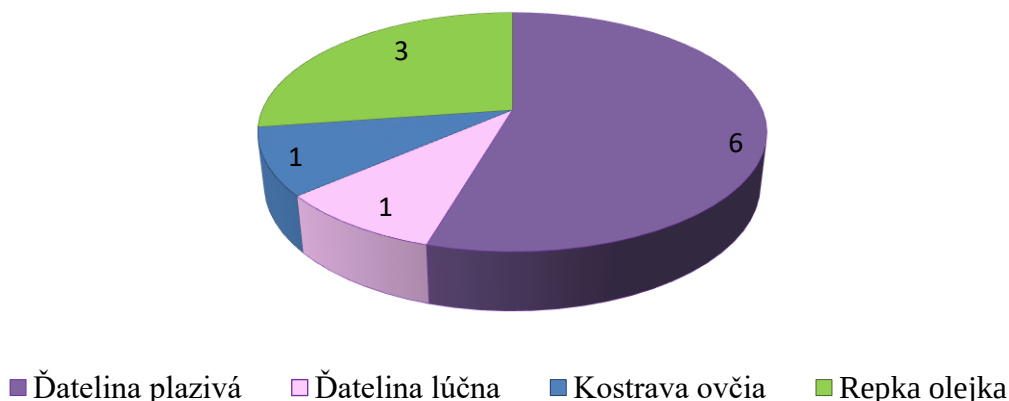
Prehľad počtu žiadostí o firemné skúšky v roku 2021

Plodina	Zemiak	Jačmeň	Cukrová repa	Ovos	Raž	Spolu
Počet žiadostí	59	29	15	3	1	107

V prípade záujmu žiadateľa kontrolný ústav vykonáva aj samostatné DUS skúšky. Záverečná správa s popisom odrody môže byť použitá ako podklad na registráciu v inej krajine. DUS skúšky

sa vykonávajú podľa platných skúšobných metodík: technických protokolov CPVO a technických metodík UPOV na stanovenie odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti, alebo národných metodík ÚKSÚP. V roku 2021 bolo prijatých 11 žiadostí o samostatné DUS skúšky, z ktorých najväčšiu časť tvorili žiadosti o DUS skúšky d'atelin.

Prehľad počtu prijatých žiadostí o DUS skúšky v roku 2021



O výkon samostatných DUS skúšok môže požiadať žiadateľ aj v prípade, ak žiadosť na registráciu odrody v SR vzal späť (späťvzatie), ale požaduje dokončiť DUS skúšky, aby ich výsledky mohol využiť na registráciu alebo právnu ochranu odrôd v inej krajine. V roku 2021 bolo takto prijatých 8 žiadostí na dokončenie DUS skúšok po späťvzátí odrody.

Pre zabezpečenie prípravy a vyhodnotenia celého procesu skúšok (administratívna aj technická časť) sa využíva informačný systém Centrálny register odrôd (ďalej len „CRO“). CRO je hlavnou databázou odboru a zároveň internou platformou pre všetky činnosti: evidencie všetkých typov žiadostí, evidencie všetkých subjektov, ktoré sú žiadateľmi v procese registrácie, vytváranie pokusov u jednotlivých rastlinných druhov pre príslušné skúšobné stanice, rozdelenie odrôd zaradených do skúšania do jednotlivých sortimentov, zápis hodnotených znakov na všetkých skúšobných staniciach a následné centrálné spracovanie a vyhodnotenie výsledkov, evidencie a databáza štandardných a referenčných vzoriek osív odrôd pre účely DUS na skladoch skúšobných staníc a v Génovej banke SR, výstupy pre notifikácie do Spoločného katalógu druhov poľných plodín a zeleniny, LRO, tlač rozhodnutí, výsledkov DUS skúšok, evidencie všetkých prebiehajúcich správnych konaní. Ide o informačný systém nevyhnutný pre plynulú činnosť celého odboru.

2.2.2.2 Právna ochrana odrôd, akreditácia CPVO

Okrem výkonu DUS skúšok na účely registrácie nových odrôd, OOS vykonáva DUS skúšky aj na účely udelenia právnej ochrany novým odrodám na území SR, aj na účely udelenia európskej právnej ochrany. Ide o odborný prieskum odrody, ktorého výsledkom je vypracovanie Záverečnej správy o odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti odrody a vytvorenie morfológického popisu odrody. Záverečná správa spolu s popisom odrody sú podkladom pre MPRV SR na vydanie Šľachtiteľského osvedčenia, ktorým sa potvrdzuje vyšľachtenie danej odrody a udeľuje sa jej právna ochrana. V prípade, že sa žiadosť o vykonanie DUS skúšok prijme od CPVO, sú Záverečná správa a popis odrody podkladom na udelenie právnej ochrany danej odrody na území EÚ.

Od roku 2011 je ÚKSÚP, OOS poverený úradom CPVO pre výkon DUS skúšok u 29 rastlinných druhov. DUS skúšky pre účely registrácie nových odrôd aj pre účely udelenia právnej ochrany sa vykonávajú na rovnakej kvalitatívnej úrovni, podľa rovnakých metodických

postupov. Poverenie sa týka výkonu DUS skúšok na siedmich skúšobných staniciach ÚKSÚP: Veľké Ripňany, Želiezovce, Veľký Meder, Nové Zámky, Beluša, Spišské Vlachy a Spišská Belá. V roku 2014 a 2017 prebehli v rámci pravidelnej kontroly plnenia požiadaviek poverenia ÚKSÚP audity vykonané auditorským tímom CPVO a odbor úspešne získal poverenie na výkon príslušných DUS skúšok.

V roku 2020 sa mal uskutočniť ďalší plánovaný audit pre nasledujúce 3-ročné obdobie, ale vzhľadom na zlú pandemickú situáciu ho nebolo možné zrealizovať, audit bol preložený na rok 2021 a poverenie bolo administratívne predĺžené o jeden rok.

Plánovaný audit sa uskutočnil v dňoch 10.-11.6.2021 na skúšobných staniciach ÚKSÚP v Nových Zámkoch a Spišských Vlachoch. Vzhľadom k opatreniam proti šíreniu vírusu Covid 19 sa konal online prostredníctvom programu Microsoft Team, vrátane online virtuálnej prehliadky DUS pokusov. Výsledkom auditu boli 2 non-konformity, na ktoré boli zaslané nápravné opatrenia pre splnenie požiadaviek poverenia CPVO. Výsledkom auditu je predĺženie poverenia u všetkých 29 poľných, zeleninových a ovocných druhov a navyše rozšírenie poverenia CPVO o 2 nové druhy – mak siaty a ďatelínu plazivú, u ktorej sme jediným povereným úradom v rámci EÚ. DUS skúšky u akreditovaných aj neakreditovaných druhov sú vykonávané podľa platných technických metodík UPOV, technických protokolov CPVO a schválených národných protokolov ÚKSÚP.

V roku 2021 sa rozšíril okruh skúšaných odrôd pre Európsku právnu ochranu o nové žiadosti zemiakov, tráv, ďatelín a laskavcov. V roku 2021 bolo z CPVO doručených 69 žiadostí o prevzatie správ o výsledku DUS skúšok a popisov odrôd, ktoré boli vypracované na účely registrácie v SR a bolo prijatých 10 žiadostí o samostatné DUS skúšanie.

Z dôvodu spomínaného poverenia, v súlade s príručkou kvality OOS a požiadavkami CPVO, sa každoročne vykonávajú interné audity na skúšobných staniciach ÚKSÚP, monitoringy výkonu práce DUS referentov manažmentom DUS skúšok a svedecké posúdenia DUS referentov plodinovými špecialistami. Plodinoví špecialisti a DUS referenti sú na výkon DUS skúšania každoročne vyškolení v oblasti nových postupov, metodík a informácií týkajúcich sa systému DUS skúšania na európskej a celosvetovej úrovni. Všetci absolvujú online UPOV vzdelávacie kurzy DL-205 a DL-305, ktoré sú podmienkou pre udelenie poverenia CPVO.

Prehľad počtu vykonaných monitoringov, interných auditov, svedeckých posúdení a preskúmaní manažmentom za obdobie rokov 2016 – 2021

Typ auditorskej aktivity	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Monitoring OOS	6	7	6	5	6	5
Interné audity	11	10	10	10	7	11
Svedecké posúdenia	7	4	5	7	5	6
Preskúmanie manažmentom	1	1	1	1	1	1

V rámci akreditovanej činnosti je nevyhnutné každoročne dopĺňať referenčné kolekcie všeobecne známych odrôd skúšaných plodín v DUS. Odrody zaradené v referenčných kolekciách slúžia na posúdenie odlišnosti novo prihlásených odrôd od dostupných, všeobecne známych odrôd. Tento postup vychádza z jednotnej legislatívy EÚ, vychádzajúcej z UPOV Medzinárodného dohovoru. Hodnotenie odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti novej odrody je jednou z podmienok registrácie aj udelenia právnej ochrany.

V rámci členstva Slovenska v organizácii CPVO sa OOS každoročne zapája do medzinárodných projektov a kruhových testov. V roku 2021 sa odbor podieľal na 3 európskych projektoch v oblasti DUS skúšania – Tvorba spoločnej databázy kukurice pre účely DUS skúšania v rámci spolupráce Slovenska, Maďarska a Česka; Tvorba Európskej databázy všeobecne známych odrôd zemiakov a ich využitie v DUS skúšaní a Vytvorenie spoločnej databázy všeobecne známych odrôd melónov s popismi a fotografiami. V rámci medzinárodného projektu s melónom

bola podpísaná zmluva o spolupráci medzi kooperujúcimi skúšobnými úradmi z Francúzska, Holandska, Španielska, Portugalska, Slovenska, CPVO a zmluva s Francúzskym skúšobným úradom o používaní GEMMA databázy všeobecne známych odrôd melónov.

Zamestnanci OOS zastupujú v rámci štruktúry CPVO nasledujúce odborné pozície:

- zástupca SR v pracovných skupinách pre poľné plodiny, ovocné druhy a zeleniny
- európsky audítor v oblasti DUS skúšania
- zástupca SR v Správnej rade CPVO.

Zástupcovia SR z OOS sa každoročne zúčastňujú na zasadnutiach Európskej komisie Stáleho výboru pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivo, Sekcie právna ochrana odrôd rastlín, na zasadnutiach pracovnej skupiny Rady EÚ pre poľnohospodárske otázky - právna ochrana nových odrôd rastlín, zasadnutiach Správnej rady CPVO, Výborov a Rady UPOV a na Pracovných skupinách UPOV a CPVO. Účasť na pracovných zasadnutiach CPVO a UPOV je podmienkou akreditácie CPVO. So správami sú oboznamovaní zamestnanci OOS a ďalšie zainteresované strany.

V roku 2021 prebehli všetky zasadnutia prostredníctvom online videokonferencií. Počas CPVO stretnutia pre poľné druhy prebehla revízia prebiehala revízia CPVO technických protokolov pre ďateľinu lúčnu, timotejky, raž. V rámci UPOV pracovných skupín bol odbor zapojený do revízie DUS technických metodík pre nasledujúce poľné druhy – raž siata, sója fazuľová, zemiaky, slnečnica ročná, repka olejka, zeleniny - baklažán, paprika ročná a taktiež do revízie DUS technickej metodiky viniča hroznorodého. Na všetkých uvedených revíziách sa aktívne podieľali zodpovední DUS referenti v spolupráci s vedúcim oddelenia DUS.

2.2.2.3 Spolupráca so zahraničnými skúšobnými úradmi v rámci výkonu VCU a DUS skúšok

Ďalšou významnou činnosťou ÚKSÚP, OOS je spolupráca so zahraničnými skúšobnými úradmi (z krajín EÚ aj z tretích krajín) pri vykonávaní DUS skúšok, ktorá je realizovaná na základe bilaterálnych zmlúv alebo priamych žiadostí.

Na základe bilaterálnych zmlúv si skúšobné úrady vzájomne vykonávajú DUS skúšky pre určené druhy plodín (obilniny, olejniny, ďateľinoviny, tráv, zeleniny a okopaniny) na základe skúseností a rozsahu referenčnej kolekcie. Bilaterálne zmluvy má ÚKSÚP, OOS uzavreté s Maďarskom, Českom, Poľskom, Dánskom, Slovinskom a Holandskom. V roku 2021 bolo prijatých 25 žiadostí, pričom najväčší podiel tvorili žiadosti o výkon DUS skúšania ďateľinových, tráv a melónu cukrového.

Zároveň prebieha spolupráca aj na základe priamo podaných žiadostí o vykonanie DUS skúšok. V roku 2021 bolo prijatých 6 žiadostí o vykonanie DUS skúšok zo skúšobných úradov Francúzska, Nemecka a Švajčiarska. Ďalšia forma spolupráce so zahraničnými skúšobnými úradmi z krajín EÚ aj tretích krajín je poskytovanie Záverečných správ o výsledku DUS skúšok spolu s popismi odrôd, ktoré boli vypracované ÚKSÚP, OOS na účely registrácie odrôd v Slovenskej republike. Týmto spôsobom skúšobné úrady prevezmú výsledky DUS skúšok na účely registrácie daných odrôd v príslušnej krajine. Počet týchto žiadostí (označované ako „Take Over Report“) sa postupom rokov zvyšoval.

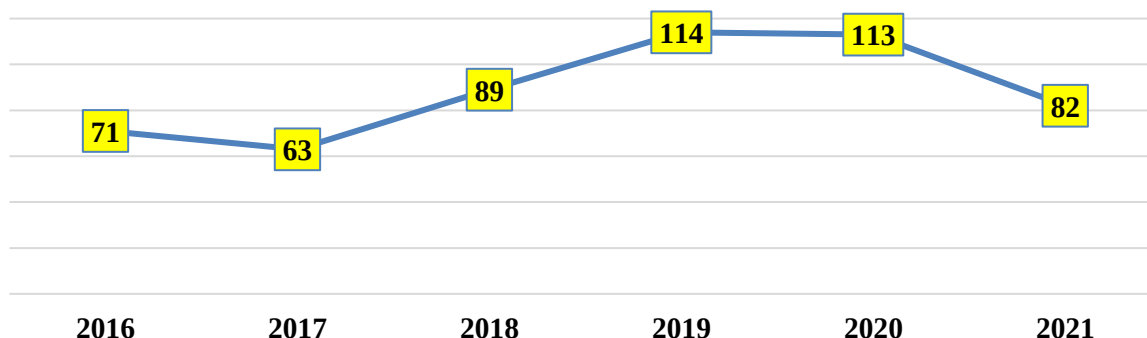
Vývoj v počte žiadostí sa zmenil v súvislosti s pandémiou Covid-19, keď sa ešte v roku 2020 počet doručených žiadostí udržal na úrovni roku 2019. Avšak v roku 2021 došlo k poklesu. Doručených bolo 82 žiadostí, a to nielen zo štátov EÚ, ale aj z tretích krajín. Prehľad „Take Over Report“ žiadostí za rok 2021 je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Prehľad počtu prijatých žiadostí o prevzatie Záverečnej správy o výsledku DUS skúšok spolu s popisom odrody v rozdelení podľa štátov a plodín za rok 2021

Názov štátu/plodina	Kukurica siata	Pšenica letná	Slnečnica ročná	Repka olejka	Zemiak	Kostravy	Krajina spolu
Bulharsko				1			1
Francúzsko	3		5				8
Holandsko						1	1
Litva	4			1			5
Rumunsko	1		2	8			11
Slovinsko	3						3
Anglicko	1					2	3
Bosna a Hercegovina	2						2
Irán			1				1
Rusko	20		6	3	1		30
Srbsko	2	1	2				5
Turecko			4	1			5
Ukrajina	3		2	2			7
Spolu	39	1	22	16	1	3	82

*- tretie krajiny

Prehľad počtu prijatých žiadostí "Take Over Report" za roky 2016 - 2021



Európske úrady zodpovedné za registráciu, ktoré vykonávajú VCU skúšanie odrôd, sa každoročne stretávajú na „VCU Experts“ seminároch, kde si vzájomne vymieňajú skúsenosti pri hodnotení určitých znakov odrôd, týkajúcich sa hospodárskej hodnoty.

V roku 2021 sa z dôvodu nepriaznivej pandemickej situácie „VCU Experts“ seminár konal online formou v dňoch 27.-28.09.2021. Hostujúcou krajinou pre rok 2021 bolo Švajčiarsko.

Seminár bol zameraný na zmeny v EÚ nariadeniach, predstavil možnosti využitia nových technológií počas VCU skúšania (využívanie dronov, máp a i.) a poskytol informácie o nových projektoch v oblasti VCU. Počas seminára boli prezentované prezentácie zástupcov

zúčastnených krajín, ktoré poskytovali informácie o aktuálnom stave VCU skúšania v jednotlivých krajinách EÚ a informácie v oblasti VCU skúšania ekologických odrôd.

2.2.2.4 Prezentačná činnosť

Na základe výsledkov odbornej činnosti OOS odporúča a poskytuje informácie k odrodovej skladbe plodín pre poľnohospodársku prax a v spolupráci s odborom výkonu skúšobníctva organizuje Dni otvorených dverí (ďalej len „DOD“) na jednotlivých skúšobných staniciach.

Plodinoví špecialisti, zodpovední za jednotlivé rastlinné druhy, pravidelne publikujú v poľnohospodárskych periodikách, ako je Naše pole, Roľnícke noviny, Vinič a víno a v odborných ročenkách. V roku 2021 bolo publikovaných 21 odborných článkov a vydaná jedna brožúra. Odborníci z radov OOS sa zúčastňujú odborných konferencií a seminárov, pričom v roku 2021 aktívne prezentovali svoje výsledky na troch odborných podujatiach. Na internetovej stránke ÚKSÚP odbor zverejňuje popisy registrovaných odrôd za posledných 5 rokov, raz za štvrt' roka Spravodajcu odrodového skúšobníctva, Listinu registrovaných odrôd platnú pre daný hospodársky rok.

2.2.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Hlavným cieľom OOS je zabezpečiť úlohy vyplývajúce zo zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z. Pre tieto činnosti je ÚKSÚP jediným kompetentným orgánom na ich výkon v SR.

Cieľom je zabezpečovanie výkonu štátnych odrodových skúšok na účely registrácie nových odrôd pre poľnohospodársku prax v SR, ale aj pre celý trh EÚ, nakoľko množiteľský materiál všetkých odrôd registrovaných kontrolným úradom a zapísaných v Listine registrovaných odrôd je možné uvádzať na trh v celej EÚ. Uvedená činnosť je zárukou pre poskytnutie kvalitných nových odrôd pre pestovateľov, ktoré sú overené v nezávislých odrodových skúškach na základe platných metodík a postupov.

Ďalšou veľmi dôležitou úlohou je poskytnúť subjektom na Slovensku, ale aj v EÚ, možnosť uplatnenia práv k novým vyšľachteným odrodám na základe výstupov, ktoré poskytujeme formou Záverečnej správy DUS skúšok a morfológického popisu odrody pre MPRV SR a pre CPVO.

2.3 Oblasť osív, sadív a množiteľského materiálu

2.3.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.
- Zákon č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe, v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MP SR č. 364/2007 Z. z. o vykonávaní uznávania a skúšania množiteľského materiálu pestovaných rastlín v znení vyhlášky MPRV SR č. 123/2011
- Vyhláška MP SR č. 69/2007, ktorou sa vykonáva zákon č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe
- Nariadenie vlády SR č. 49/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie množiteľského materiálu viniča na trh v znení Nariadenia vlády SR č. 211/2020 Z. z.
- Nariadenie vlády SR č. 50/2007 Z. z. o registrácii odrôd pestovaných rastlín v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 51/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva olejnin a priadnych rastlín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 52/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva krmovín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 53/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva repy na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 54/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie sadiva a sadeníc zelenín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 55/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie sadiva zemiakov na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 56/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie množiteľského materiálu okrasných rastlín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 57/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva obilnín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 58/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva zelenín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 215/2009 Z. z., ktorým sa ustanovujú výnimky na registráciu druhov a odrôd pestovaných rastlín, ktorým hrozí genetická erózia, a pre uvádzanie množiteľského materiálu týchto druhov a odrôd na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 221/2016 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie množiteľského materiálu ovocných drevín a ovocných drevín určených na výrobu ovocia na trh v znení neskorších predpisov
- STN 46 0309 Množiteľský materiál pestovaných rastlín, Odber vzoriek
- STN 46 0310 Množiteľský materiál pestovaných rastlín, Spoločné ustanovenia
- Rozhodnutie Rady 2003/17/ES o rovnocennosti poľných prehliadok vykonávaných v tretích krajinách na množiteľských porastoch na výrobu osiva a o rovnocennosti osiva vyrobeného v tretej krajine, v znení neskorších predpisov
- Rozhodnutie Komisie 2004/842/ES o vykonávacích pravidlách, podľa ktorých môžu členské štáty udeľovať oprávnenia na uvádzanie na trh osiva patriaceho do odrôd, na ktoré bola podaná žiadosť o zápis do štátneho katalógu poľnohospodárskych rastlinných druhov alebo zeleninových druhov v znení Vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) č. 2016/320
- Rozhodnutie Komisie 2004/371/ES o podmienkach umiestnenia na trh zmesi osív určených na použitie ako krmovina

- Rozhodnutie Komisie 2004/266/ES o povoľovaní nezmazateľného značenia požadovaných údajov na obaloch osiva krmovín
- Nariadenie Komisie 217/2006, ktorým sa ustanovujú pravidlá uplatňovania smerníc Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 2002/54/ES, 2002/55/ES, pokiaľ ide o povolenie pre členské štáty umožniť dočasné obchodovanie s osivom, ktoré nespĺňa minimálne požiadavky na klíčivosť
- Rozhodnutie Komisie 2011/180/EÚ, ktorým sa vykonáva smernica Rady 2002/55/ES, pokiaľ ide o podmienky, za ktorých sa môže povoľovať uvádzanie na trh malých balení zmesí štandardného osiva rôznych odrôd zelenín rovnakého druhu
- Rozhodnutie Komisie 81/675/EHS, ktorým sa určité plombovacie systémy určujú ako „systémy na jedno použitie“ v zmysle smerníc Rady 66/400/EHS, 66/401/EHS, 66/402/EHS, 69/208/EHS a 70/458/EHS
- Rozhodnutie Komisie 80/755/EHS o schválení nezmazateľného označovania predpísaných údajov na obaloch obilného osiva
- Vykonávacie rozhodnutie 2014/150/EÚ o zorganizovaní časovo obmedzeného testu umožňujúceho určité odchýlky pri uvádzaní populácií rastlinných druhov pšenice, jačmeňa, ovsa a kukurice na trh podľa smernice Rady 66/402/EHS, v znení vykonávacieho rozhodnutia Komisie 2018/1519/EÚ
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie 2017/1197, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie Komisie 2012/340/EÚ o organizácii dočasného experimentu podľa smerníc Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 2002/54/ES, 2002/55/ES a 2002/57/ES, pokiaľ ide o poľnú inšpekciu pod úradným dohľadom týkajúcu sa základného osiva a šľachteného osiva generácií predchádzajúcich základnému osivu
- Rozhodnutie Komisie 2006/335/ES, ktorým sa Poľská republika oprávňuje, aby zakázala používanie šesťnástich geneticky modifikovaných odrôd kukurice s genetickou úpravou MON 810, zaradených do Spoločného katalógu odrôd poľnohospodárskych rastlinných druhov na svojom území podľa smernice Rady 2002/53/ES
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie 2017/478, ktorým sa určité členské štáty oslobodzujú od povinnosti uplatňovať na určité druhy smernice Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 68/193/EHS, 1999/105/ES, 2002/54/ES, 2002/55/ES a 2002/57/ES týkajúce sa obchodovania s osivom krmovín, osivom obilnín, materiálom na vegetatívne rozmnožovanie viniča, množiteľským materiálom lesných kultúr, osivom repy, osivom zelenín a osivom olejní a priadnych rastlín a ktorým sa zrušuje rozhodnutie 2010/680/EÚ
- Rozhodnutie Komisie 2004/3/ES, ktorým sa povoľuje prijatie prísnejších opatrení proti určitým chorobám, okrem tých, ktoré sú ustanovené v prílohách I a II k smernici Rady 2002/56/ES, v súvislosti s uvádzaním sadiva zemiakov na trh na celom území alebo časti územia určitých členských štátov, v znení Vykonávacieho rozhodnutia Komisie 2020/2113
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2020/2219 o rovnocennosti množiteľského a sadivového zeleninového materiálu iného ako osivo a množiteľského materiálu ovocných drevín a ovocných drevín určených na výrobu ovocia vyprodukovaných v Spojenom kráľovstve
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie 2017/547 o organizácii dočasného pokusu podľa smernice Rady 2002/56/ES, pokiaľ ide o hľuzy sadiva zemiakov pochádzajúce z pravých semien zemiaka

2.3.2 Činnosť

Činnosť v oblasti osív, sadív a množiteľského materiálu je vykonávaná v zmysle platnej legislatívy a pozostáva hlavne z vedenia evidencie dodávateľov množiteľského materiálu pestovaných rastlín, vydávania osvedčenia o odbornej spôsobilosti dodávateľov, z uznávania množiteľského materiálu odrôd pestovaných rastlín po splnení ustanovených požiadaviek na pôvod, požiadaviek na poraste, vo vzorke odobranej z dopestovaného množiteľského materiálu a z kontrolnej činnosti množiteľského materiálu v priebehu jeho výroby, spracúvania, balenia a skladovania.

Ďalšou činnosťou je výkon úradnej kontroly pestovania geneticky modifikovaných rastlín, ktorého súčasťou je vedenie evidencie pestovateľov a pestovateľských plôch geneticky modifikovaných rastlín (GMR), vykonávanie kontroly a monitoringu pestovania, zberu, skladovania, úniku GMR do prostredia a odberu vzoriek v rozsahu potrebnom na výkon úradnej kontroly, kontrola dodržiavania podmienok koexistencie pri pestovaní GMR s konvenčnou a ekologickou poľnohospodárskou výrobou. Kontrolovaní sú pestovatelia, ktorí pestujú geneticky modifikovanú kukuricu s povolenou modifikáciou génu MON 810. Momentálne odbor osív a sadív (OOaS) neeviduje žiadnych prihlásených pestovateľov GMR.

ÚKSÚP je poverenou autoritou na odborné zabezpečenie školenia o nakladaní s geneticky modifikovanými vyššími rastlinami. Zároveň je zodpovednou úradnou autoritou pre dodržiavanie podmienok na uvádzanie osív a sadív na trh podľa EÚ legislatívy. Z toho dôvodu sa OOaS podieľal na prebratí požiadaviek deviatich nových smerníc Komisie, do právneho poriadku SR prípravou návrhu na novelizáciu nariadení vlády SR pre množiteľský materiál viniča, olejnía a priadnych rastlín, krmovín, sadiva a sadeníc zelenín, sadiva zemiakov, obilnín, okrasných rastlín, osiva zelenín a ovocných drevín.

OOaS spolupracoval pri príprave metodických pokynov ÚKSÚP v súvislosti s požiadavkami ustanovenými v právnych predpisoch a zabezpečil informovanosť s prijatými aj pripravovanými zmenami prednáškovou a konzultačnou činnosťou na stretnutiach s kolegami z iných organizačných útvarov ÚKSÚP a evidovanými dodávateľmi, pokiaľ to epidemiologická situácia dovoľovala.

Zástupca odboru oznamoval Komisii požadované informácie a predkladal žiadosti na udelenie autorizácie a žiadosti na udelenia oprávnení podľa príslušných EÚ predpisov. Aktívne sa zúčastňoval na zasadnutiach dvoch sekcií stáleho výboru pre potraviny, krmivá, rastliny a zvieratá Európskej komisie a ďalších pracovných skupín Rady EÚ a Komisie, pokiaľ predmetom týchto zasadnutí bola problematika osív a množiteľského materiálu uvádzaných na trh EÚ. Zasadnutia sa konali v prevažnej miere formou videokonferencií, na ktoré boli priebežne pripravované pozičné dokumnty SR k prejednávaným bodom agendy. Zo zasadnutí boli vypracované podrobné správy, ktoré boli distribuované zainteresovaným stranám.

Na OOaS sa aktívne sleduje aj vývoj súvisiacej EÚ legislatívy, a preto sa zamestnanec odboru zúčastňoval zasadnutiach pracovných skupín, workshopov a expertných skupín v oblasti zdravia rastlín a ekologického poľnohospodárstva, pokiaľ sa týkali predmetu činnosti OOaS a zasielal pripomienky a stanoviská, keď sa navrhované zmeny v predkladaných dokumentoch prelínali s legislatívou platnou pre rastlinný rozmnožovací materiál uvádzaný na trh EÚ.

Oddelenie kontroly osív a sadív (OKOS) vykonáva kontrolu pestovateľov, pestovateľských plôch, technologických zariadení a predajní. Kontroluje výskyt škodlivých činiteľov na pestovateľských plochách a vykonáva kontrolu množiteľského materiálu pestovaných rastlín v priebehu jeho výroby, spracúvania, balenia, označovania a skladovania ako aj kontrolu množiteľského materiálu pri dovoze z tretích krajín. Vykonáva kontrolu v oblasti GMR na prítomnosť GMO a kontroluje ich bezpečné nakladanie v zmiešaných pestovateľských systémoch. Odoberá vzorky osív, sadív a množiteľského materiálu na kontrolno-analytické účely.

2.3.2.1 Evidencia dodávateľov množiteľského materiálu pestovaných rastlín

Evidencia je podmienená získaním osvedčenia o odbornej spôsobilosti, ktoré na tento účel ÚKSÚP vydáva. K 31.12.2021 bolo v evidencii dodávateľov evidovaných 575 právnických a fyzických osôb. V roku 2021 bolo zaregistrovaných 29 nových subjektov.

2.3.2.2 Uznávanie množiteľského materiálu pestovaných rastlín na poraste

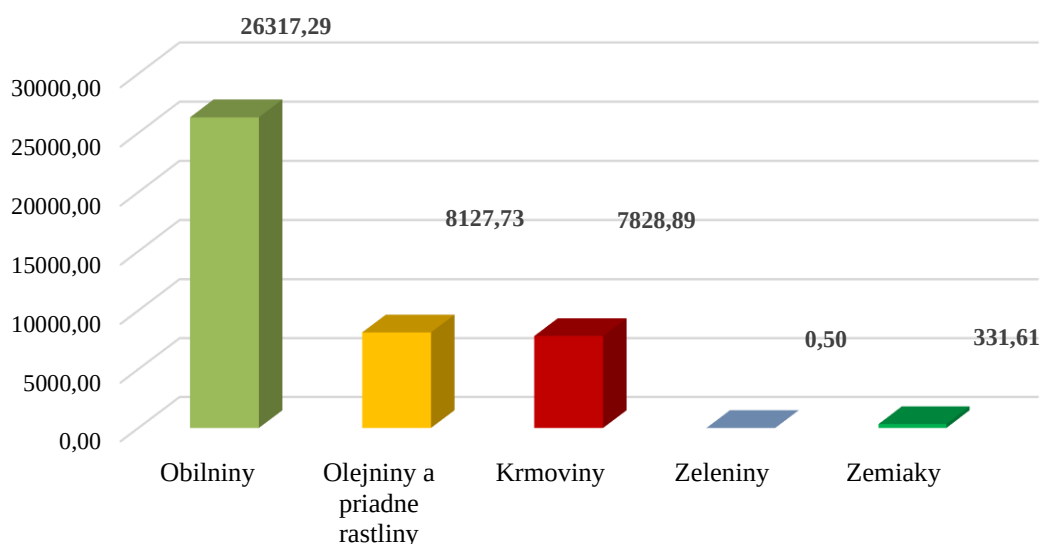
a) množiteľské porasty poľných plodín a zelenín

V roku 2021 bolo do procesu uznávania prihlásených 43 794,88 ha množiteľských plôch poľných plodín, zelenín a zemiakov. Pred termínom prehliadok množiteľských porastov boli odhlásené množiteľské porasty s celkovou plochou 224,93 ha. Predmetom uznávania boli množiteľské porasty s celkovou plochou 43 569,95 ha, z čoho bolo uznaných 42 606,02 ha a 963,93 ha plôch bolo neuznaných.

Prehľad uznaných množiteľských plôch v roku 2021

Plodina	Uznané množiteľské plochy v ha
Obilniny	26 317,29
Olejniny, priadne rastliny	8 127,73
Krmoviny	7 828,89
Zeleniny	0,50
Zemiaky	331,61
Spolu	42 606,02

Uznané množiteľské plochy v roku 2021



b) množiteľský materiál viniča

V roku 2021 prihlásilo množiteľský materiál viniča 7 evidovaných dodávateľov.

V uznávacom konaní boli na poraste hodnotené:

- selektované vinohrady, kde bolo overených 36 840 krov, čo predstavovalo odhadom 982 200 ks selektovaných očiek viniča hroznorodého v kategórii štandard;
- podpníkové vinohrady, kde bolo prihlásených 46 910 krov viniča podpníkového na výmere 28,29 ha.

Uznaných bolo 217 239 ks sadeníc viniča hroznorodého v kategórii certifikovaný množiteľský materiál a 67 683 ks v kategórii štandardný množiteľský materiál.

c) množiteľský materiál ovocných drevín

V SR prihlásilo množiteľský materiál ovocných drevín 9 evidovaných dodávateľov.

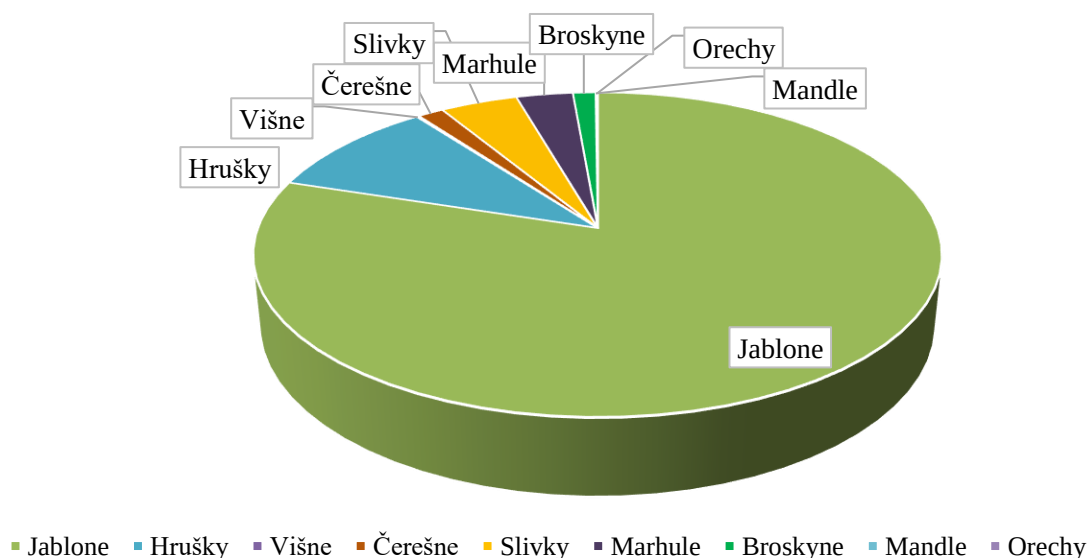
Uznávali sa:

- výpestky drobného ovocia - bolo uznaných 40 385 ks;
- výpestky veľkého ovocia - bolo uznaných 1 158 805 ks, z toho:

Prehľad počtu uznaných výpestkov veľkého ovocia za rok 2021

Výpestky veľkého ovocia	Počet v ks
Jablone	925 749
Hrušky	113 703
Višne	1 712
Čerešne	16 517
Slivky	49 215
Marhule	36 012
Broskyne	14 414
Mandle	855
Orechy	628
Spolu	1 158 805

Počet uznaných výpestkov veľkého ovocia za rok 2021



V SR bolo pod dohľadom ÚKSÚP vyrobených 1 281 891 ks ovocných výpestkov veľkého a drobného ovocia v kategórii konformný množiteľský materiál.

2.3.2.3 Vegetačné skúšky

a) vegetačné skúšky poľných plodín a zelenín

Vegetačné skúšky sú súčasťou uznávania, overuje sa nimi odrodová čistota, odrodová pravosť, zdravotný stav, prípadne percento hybridnosti osiva. Vyhovujúca vegetačná skúška je jednou z podmienok uznania a certifikácie množiteľského materiálu v systéme OECD a dovozu osiva z tretích krajín určeného na ďalšie množenie. Vegetačné skúšky zelenín štandardného osiva a sadiva slúžia na preverenie dodávateľom deklarovanej kvality osiva a sadiva uvádzaného na trh.

V roku 2021 boli vegetačné skúšky založené a vyhodnotené len na skúšobnej stanici ÚKSÚP v Báhoňi. Celkovo bolo vysiatych a vyhodnotených 467 vzoriek: poľné plodiny - 461 vzoriek a zeleniny - 6 vzoriek. Z celkového počtu odrodovej pravosti a čistote osiva vyhovovalo 452 vzoriek.

b) poľné vegetačné skúšky sadiva zemiakov

Účelom skúšok je overiť zdravotný stav, odrodovú pravosť a poľnú vzchádzavosť vzoriek zemiakového sadiva. Skúšky slúžia pre účel kontroly kvality pozberových skleníkových skúšok a pre odbornú prípravu inšpekcie osív a sadív. Vegetačné skúšky sú zakladané na hlavnej odrodovej skúšobni v Spišskej Belej.

Vysadených bolo 102 vzoriek zemiakov, z toho na kontrolu kvality sadiva pôvodom z iných štátov EÚ bolo zaradených do poľných vegetačných skúšok 49 vzoriek. Z tuzemskej uznanej produkcie sadiva bolo vysadených 53 vzoriek v triedach Únie S až A. Vo vzorkách sme nezaznamenali žiadne vyššie rozdiely oproti výsledkom skleníkových skúšok.

c) pozberové skleníkové skúšky sadiva zemiakov

Pozberové skleníkové skúšky sú zakladané na diagnostickom pracovisku ÚKSÚP v Haniske. Z celkovej uznanej plochy SR po poľných prehliadkach 342,71 ha, bolo odobraných 197 vzoriek. Uznaných bolo 133 porastov o výmere 331,61 ha.

2.3.2.4 Uznávanie vo vzorke

a) odber vzoriek

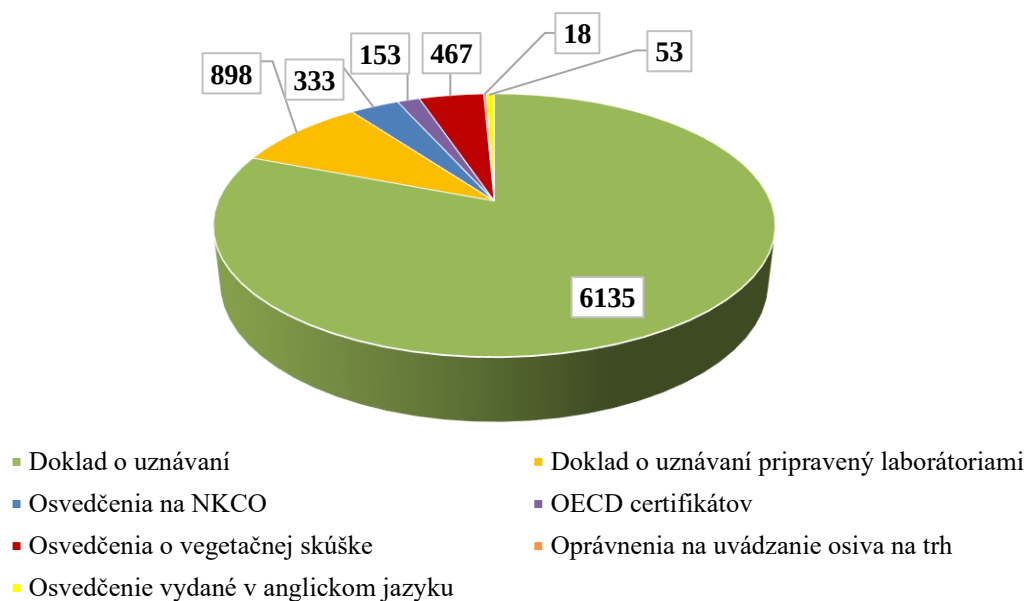
Inšpektori oddelenia kontroly osív a sadív (OKOS) odobrali celkovo 7 278 vzoriek.

b) vydávanie osvedčení a posudkov

Na základe posudkov vyhotovených zamestnancami bolo vydaných 8 005 certifikátov:

- osvedčenia o uznaní množiteľského materiálu 6 135 ks, z toho pre:
 - poľné plodiny a zeleniny 5 151 ks
 - ovocie a vinič 722 ks
 - zemiaky 236 ks
- osvedčenia o uznaní, rozbor vykonaný v poverených laboratóriách 898 ks
- osvedčenia na nie konečne certifikované osivo (NKCO) 333 ks
- OECD certifikáty 153 ks
- osvedčenia o vegetačnej skúške 467 ks
- oprávnenia na uvádzanie na trh osiva neregistrovanej odrody 18 ks
- osvedčenia vydané v anglickom jazyku 53 ks

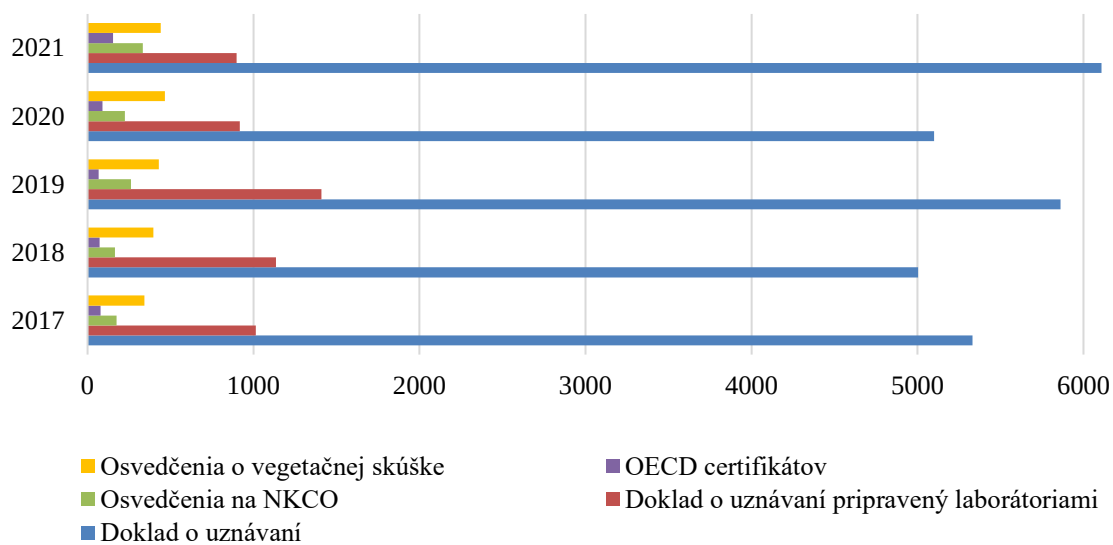
Počet vydaných posudkov za rok 2021



Prehľad počtu vydaných posudkov v rokoch 2017 – 2021

Druh posudku	2017	2018	2019	2020	2021
Doklad o uznávaní	5 332	5 003	5 861	5 101	6 135
Doklad o uznávaní pripravený laborátormi	1 014	1 136	1 409	917	898
Osvedčenia na NKCO	174	166	261	224	333
OECD certifikátov	78	72	66	89	153
Osvedčenia o vegetačnej skúške	343	397	430	465	441

Počet vydaných posudkov



c) dovoz množiteľského materiálu z tretích krajín

V roku 2021 bolo vydaných 12 povolení na dovoz množiteľského materiálu z tretích krajín, podľa rozhodnutia Rady (EÚ) č. 2003/17/ES o rovnocennosti terénnych inšpekcií uskutočňovaných v tretích krajinách na množiteľskom poraste pre produkciu osiva a o rovnocennosti osiva vyprodukovaného v tretích krajinách, v znení neskorších predpisov. Na dovoz osiva kukurice siatej bolo vydaných 6 povolení, 1 povolenie na dovoz osiva slnečnice ročnej, 1 povolenie na dovoz osiva sóje fazuľovej, 1 povolenie na dovoz osiva lucerny siatej, 1 povolenie na dovoz osiva repky olejky, 1 povolenie na dovoz osiva pšenice letnej a 1 povolenie na dovoz osiva pšenice tvrdej.

V roku 2021 bolo z tretích krajín privezených celkom 159 306,54 kg osiva, z toho 123 002,16 kg osiva kukurice siatej, 8 098,10 kg osiva slnečnice ročnej, 1 000,00 kg osiva sóje fazuľovej, 7 500,00 kg osiva lucerny siatej, 13 706,28 kg osiva repky olejky, 3 000,00 kg osiva pšenice letnej a 3 000,00 kg osiva pšenice tvrdej.

Podľa nariadenia vlády č. 57/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva obilnín na trh v znení neskorších predpisov a nariadenia vlády č. 51/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva olejní a priadnych rastlín na trh v znení neskorších predpisov, boli vydané 4 povolenia na dovoz vzoriek osiva na pokusné účely z tretích krajín.

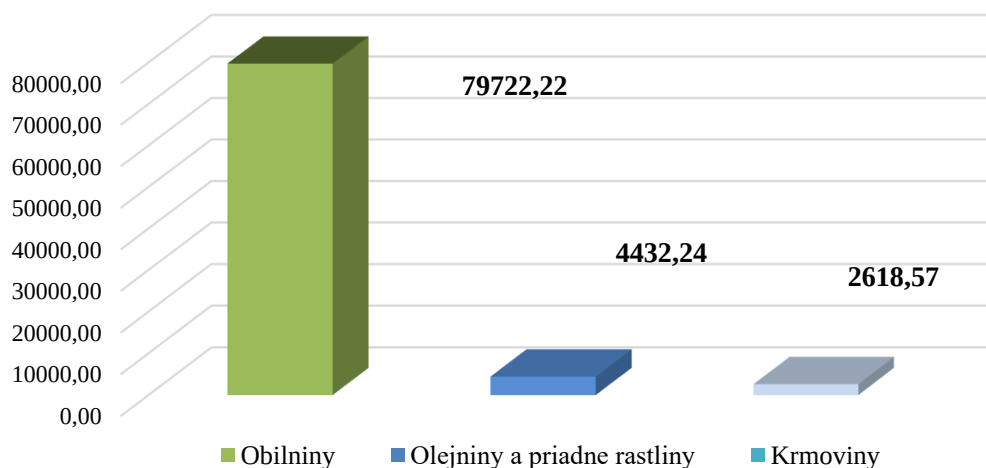
d) uznávanie osív vo vzorke

V roku 2021 bolo v procese uznávacieho konania preskúšaných 91 397,38 t osiva, z toho uznaného bolo 86 773,03 t. Z uznaného množstva osiva to predstavuje 79 722,22 t jarných a ozimných obilnín, 4 432,24 t olejní a priadnych rastlín a 2 618,57 t krmovín. Tento objem uznaného osiva zahŕňa 33 267,05 t osiva jarín z úrody z roku 2020, 51 369,38 t osiva ozimín z úrody z roku 2021 a 2 136,60 t osiva ozimín z úrody 2020.

Uznané množstvá jarných a ozimných druhov plodín za rok 2021

Skupina plodín	Hmotnosť v t
Obilniny	79 722,22
Olejniny a priadne rastliny	4 432,24
Krmoviny	2 618,57

Uznané množstvá jarných a ozimných druhov plodín za rok 2021



e) uznávanie v poverených laboratóriách

ÚKSÚP, OOaS v roku 2021 evidoval 3 poverené laboratóriá. Celkovo bolo v rámci kontroly v poverených laboratóriách odobratých a vyhodnotených 16,87 % (139 ks) vzoriek z vydaných certifikátov, kde podklady pripravovali poverené laboratóriá (824 ks). Kontroly nepreukázali ani jeden prípad nezhodnej činnosti v poverených laboratóriách.

f) registrácia zmesí

V roku 2021 boli zaregistrované 3 trávne zmesi.

2.3.2.5 Certifikácia podľa OECD osivárskych schém

SR je oprávnená vykonávať odrodovú certifikáciu podľa OECD osivárskych schém a OOaS je poverený vydávaním OECD medzinárodných certifikátov. V roku 2021 bolo vydaných 139 OECD certifikátov, ktoré sú využívané hlavne pre vývoz uznaného osiva do tretích krajín. Vydali sme OECD certifikáty na modré návesky pre 2 196,10 t osiva a na sivé návesky pre 5 946,98 t materiálu po zbere. Podľa schém OECD bolo prehliadnutých 184 porastov, čo predstavovalo 5 532,03 ha, z toho bolo 5 257,85 ha kukurice satej, 56,08 ha ostatných druhov obilnín a 218,10 ha krmovín. OOaS komunikoval s inými oprávnenými OECD autoritami pri vystavovaní dohôd/súhlasov s množením mimo krajiny registrácie odrody, pri vystavovaní súhlasov s predstihovým množením alebo prebaľovaním, prípadne konečnou certifikáciou, ak bola krajina množenia odlišná a takýto súhlas sa vyžadoval. Dňa 11.06.2021 sa uskutočnilo online Výročné zasadnutie pre OECD Osivárske schémy, ktorého sa zúčastnili odborné zamestnankyne odboru ako delegátky pre osivárske schémy za SR. Zo ZPC bola vypracovaná podrobná správa.

2.3.2.6 Kontrola uvádzania množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh

a) kontrola konečne adjustovaného osiva

V roku 2021 bolo odobratých 91 vzoriek na kontrolu laboratórnych parametrov konečne adjustovaného osiva. Pri kontrole neboli zistené žiadne nedostatky.

b) kontrola zameraná na nežiaducu prítomnosť geneticky modifikovaných organizmov v osivách

Pri dovoze osiva z tretích krajín bolo odobratých 28 vzoriek osiva kukurice satej, 1 vzorka osiva sóje fazuľovej a 2 vzorky osiva repky olejky na analýzu zameranú na kontrolu nežiaducej prítomnosti geneticky modifikovaných organizmov (GMO). Všetky výsledky analýz boli negatívne.

2.3.2.7 Úradná kontrola, evidencia a monitoring pestovania GMR

V roku 2021 nebola pestovaná geneticky modifikovaná kukurica na území Slovenskej republiky.

2.3.2.8 Sumár kontrolnej činnosti za rok 2021

Kontrola	Počet
výkon kontroly pestovania GMR podľa zákona 184/2006 t.j. prehliadky pri zakladaní porastov, pestovaní, zbere, nakladaní s produkciou a kontrola pestovateľskej plochy po rokoch pestovania	0
odber vzoriek na zistenie prítomnosti GMO pri pestovaní podľa zákona 184/2006	0

poľné prehliadky množiteľských porastov prihlásených v SR za účelom vydávania rastlinných pasov	574
odber vzoriek na laboratórny rozbor, na skleníkové skúšky, pri uznávaní za účelom vydania rastlinných pasov	583
odber vzoriek na zistenie prítomnosti GMO pri dovoze z tretích krajín	1
poľné prehliadky porastov poľných plodín a zelenín, zemiakov a ovocných drevín a viniča	5 046
odber vzoriek na laboratórny rozbor, na testovanie a vegetačné skúšky pri uznávaní, dovoz z tretích krajín, odber vzoriek na zistenie prítomnosti GMO v osive na žiadosť dodávateľa	6 463
kontrola skladov - automatické vzorkovadla, vzorkovacie pomôcky, kontrola nakladania s neuznaným osivom, osivom uznaným na výnimku, kontrola baliarní zelenín, kontrola evidovaných dodávateľov množiteľského materiálu, kontrola osiva s neukončenou certifikáciou	404
odber vzoriek z uznaného/certifikovaného osiva a MM na následnú úradnú kontrolu napr. laboratórny rozbor pri kontrole adjustovaného osiva	72
kontrola balenia/uzatvárania, návesiek na obaloch už uznaného zabaleného osiva	35
kontrola výroby štandardného osiva zelenín, konformného materiálu ovocných drevín, sadeníc zelenín a okrasných rastlín, kontrola správnosti dokumentácie	12
kontrola poľných prehliadok po poverených inšpektoroch	12
odber vzoriek po uznaní v poverených laboratóriách KZL	159
kontrola balenia po uznaní v poverených laboratóriách návesky vystavované na základe uznania v poverených laboratóriách	2
Spolu	13 363

Inšpektori OKOS zistili pri kontrolách nasledujúce nedostatky: porušenia v oblasti kontroly skladov, čistota skladov, skladovanie množiteľského materiálu, označenia dielov dávok, poškodenie vzorkovacích pomôcok, porušenia boli odstránené na mieste. Pri kontrolách trvalých kultúr chýbali označenia jednotlivých radov vo výsadbe v porovnaní s plánom výsadby, označenie chorých rastlín. Nedostatky boli odstránené na mieste.

Pri prehliadkach porastov boli zistené nedostatky pri evidencii predplodín, veľkosti parciel a rozdelení parciel ako aj označenie porastov a nedodržanie izolačných vzdialeností. Kontrolou tieto nedostatky boli odstránené na mieste. Pri kontrole nie konečne certifikovaného osiva (NKCO) boli zistené porušenia týkajúce sa hmotnosti dávky, pri vývoze, neboli dodržané podmienky dodávateľom. Nebol pozvaný inšpektor OKOS k vývozom.

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
kontrola NKCO	15	postúpenie na ďalšie konanie
nezrovnalosti pri predplodinách, výmere a rozdelení parciel	11	odstránené na mieste
nesprávne označenie dielu dávky	5	upozornenie dodávateľa na dodržiavanie legislatívy
Spolu		31

2.3.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Uznávanie množiteľského materiálu odrôd pestovaných rastlín uvádzaných na trh a kontrola množiteľského materiálu v priebehu výroby, spracovania, balenia a skladovania sú základnou náplňou činnosti OOaS.

Cieľom je osvedčovať splnenie ustanovených požiadaviek pre vymedzený množiteľský materiál pri jeho uvádzaní na trh a zamedziť používaniu osív a sadív, ovocných výpestkov, sadeníc, t.j. takého množiteľského materiálu, ktorý nespĺňa ustanovené požiadavky príslušných predpisov z hľadiska podmienok výroby, jeho kvality a zdravotného stavu.

Cieľom pri výkone zákona č. 184/2006 Z. z. je zabezpečiť dodržiavanie zásad koexistencie. Požiadavky a pravidlá tohoto zákona a vyhlášky MP SR č. 69/2007 sú nastavené tak, aby neprichádzalo k nežiadúcemu zmiešavaniu produkcie GMR kukurice satej a konvenčnej kukurice satej a kukurice satej produkovanej v systémoch ekologického poľnohospodárstva. V prípade nedodržiavania týchto pravidiel, by dochádzalo k voľnému šíreniu GMR kukurice satej do prostredia, čím by mohli vzniknúť pestovateľom konvenčnej kukurice a bio producentom ekonomické škody. V roku 2021 neboli vykonané úradné kontroly v zmysle požiadaviek z dôvodu, že v predchádzajúcich rokoch nebol založený žiadny porast GMR v SR. Popri výkone všetkých odborných činností ÚKSÚP je každodennou súčasťou práce priama aj nepriama komunikácia so žiadateľmi, orgánmi štátnej a verejnej správy, médiami, odbornou i laickou verejnosťou a to na národnej i medzinárodnej úrovni.

2.4 Oblasť vinohradníctva a vinárstva

2.4.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MP SR č. 350/2009 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 469/2003 Z. z. o označeniach pôvodu výrobkov a zemepisných označení výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 238/2010, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach prenájmania, predaja, zámeny a nadobúdania nehnuteľností Slovenským pozemkovým fondom
- Nariadenie vlády SR č. 83/2017 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v rámci spoločnej organizácie trhu s vínom, v znení neskorších predpisov
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 v platnom znení
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2018/273, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o režim povolení na výsadbu viniča, vinohradnícky register, sprievodné doklady a certifikáciu, vstupnú a výstupnú evidenciu a povinné nahlasovanie, oznámenia a uverejňovanie oznamovaných informácií, a ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013, pokiaľ ide o príslušné kontroly a sankcie, a ktorým sa menia nariadenia Komisie (ES) č. 555/2008, (ES) č. 606/2009 a (ES) č. 607/2009 a zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 436/2009 a delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/560
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/274, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o režim povolení na výsadbu viniča, certifikáciu, vstupnú a výstupnú evidenciu, povinné nahlasovanie a oznámenia, a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013, pokiaľ ide o príslušné kontroly, a ktorým sa zrušuje vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/561
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/935, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 pokiaľ ide o metódy analýzy na určenie fyzikálnych, chemických a organoleptických vlastností vinárskych výrobkov a oznámenia o rozhodnutiach členských štátov týkajúcich sa zvýšenia prirodzeného obsahu alkoholu
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/934, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o vinohradnícke oblasti, v ktorých sa môže zvýšiť obsah alkoholu, povolené enologické postupy a obmedzenia uplatniteľné na výrobu a konzervovanie vinárskych výrobkov, minimálny percentuálny podiel alkoholu pri vedľajších produktoch a ich zneškodňovanie a zverejňovanie dokumentov Medzinárodnej organizácie pre vinič a víno (ďalej len „OIV“)
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/34, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania

nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o žiadosti o ochranu označení pôvodu, zemepisných označení a tradičných pojmov v sektore vinohradníctva a vinárstva, námietkové konanie, zmeny špecifikácií výrobkov, register chránených názvov, zrušenie ochrany a používanie symbolov, ako aj pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013, pokiaľ ide o primeraný systém kontrol

- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/33, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o žiadosti o ochranu označení pôvodu, zemepisných označení a tradičných pojmov v sektore vinohradníctva a vinárstva, námietkové konanie, obmedzenie používania, zmeny špecifikácií výrobkov, zrušenie ochrany a označovanie a obchodnú úpravu
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1991, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 555/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 479/2008 o spoločnej organizácii trhu s vínom, pokiaľ ide o podporné programy, obchod s tretími krajinami, výrobný potenciál a kontroly vo vinárskom sektore
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1576, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 606/2009, pokiaľ ide o určité enologické postupy a nariadenie (ES) č. 436/2009, pokiaľ ide o evidenciu týchto postupov v sektore vinohradníctva a vinárstva
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2016/765, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 606/2009, pokiaľ ide o určité enologické postupy
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/2328, ktorým sa udeľuje ochrana názvu „Skalický rubín“ (CHOP) na základe článku 99 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013
- Nariadenie Komisie (ES) č. 555/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 479/2008 o spoločnej organizácii trhu s vínom, pokiaľ ide o podporné programy, obchod s tretími krajinami, výrobný potenciál a kontroly vo vinárskom sektore v platnom znení

2.4.2 Činnosť

ÚKSÚP, odbor vinohradníctva a vinárstva (ďalej len „OVV“) v zmysle svojej činnosti zabezpečuje úlohy vyplývajúce zo zákonov Slovenskej republiky a právnych predpisov Európskej únie:

- prideliť registračné číslo vinohradu, registruje vinohrady a vedie vinohradnícky register,
- rozhoduje o udelení povolenia na opätovnú výsadbu,
- eviduje povolenia na výsadbu viniča,
- kontroluje dodržanie termínu vyklčovania vinohradníckej plochy podľa nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, ktorú sa vinohradník zaviazal vyklčovať, ak má udelené povolenie na opätovnú výsadbu na inom pozemku alebo jeho časti,
- rozhoduje o neoprávnenej výsadbe,
- na základe návrhu Tokajského združenia zatriedi kvalifikované hony,
- osvedčuje hrozno na účely výroby vína, ktorému sa má prideliť štátne kontrolné číslo,
- vedie evidenciu hlásení o zbere hrozna, výrobe a zásobách vína a ich použití,
- organizačne zabezpečuje činnosť Komisie na hodnotenie vína podľa jej štatútu č. 11149/2010-1310,
- vykonáva certifikáciu vína a vinárskych produktov pred ich uvádzaním na trh, vydáva certifikát alebo oznamuje dôvod neudelenia certifikátu,
- prideliť a odníma štátne kontrolné číslo,
- osvedčuje pôvod vína na sprievodných dokladoch na vývoz do tretích krajín,
- vykonáva činnosti Tokajského združenia, ak bola zrušená registrácia Tokajského združenia,

- ukladá pokuty a sankčné opatrenia,
- zasiela Štátnej veterinárnej a potravinovej správe Slovenskej republiky (ďalej len „ŠVPS SR“) kópie osvedčení o certifikácii, kópie vydaných rozhodnutí a informácie o vykonaných kontrolách a ich výsledkoch,
- rozhoduje o schválení chránených označení,
- vydáva odborné stanovisko k zmene druhu pozemku vinice a k odňatiu vinice podľa osobitného predpisu ²⁾,
- posudzuje vlastnosti pozemku, vrátane pôdnych a klimatických podmienok na pestovanie viniča na vyžiadanie,
- vykonáva certifikáciu osôb spôsobilých posudzovať víno a vinárske produkty na základe senzorických skúšok podľa ISO 17 024,
- je zodpovedný za odber vzoriek hrozna a ich spracovávanie za účelom izotopovej analýzy do Izotopovej databanky pre vinárske produkty Európskej únie,
- je zodpovedný za udržiavanie a aktualizáciu Izotopovej databanky EÚ za Slovenskú republiku,
- zasiela štatistické údaje do situačných a výhľadových správ pre vinič hroznorodý a hroznové víno na Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva v Bratislave,
- zasiela štatistické údaje Štatistickému úradu Slovenskej republiky (ďalej len „ŠÚ SR“) v zmysle prílohy č. 4 Dodatku č. 3 k Dohode o vzájomnej spolupráci v oblasti štatistiky (vinohradnícky register, výroba a zásoby vína),
- zasiela povinné hlásenia vzťahujúce sa k vinohradníckemu registru a ročnú produkciu vína a muštov do informačného systému pre monitorovanie a organizáciu poľnohospodárskych trhov Európskej komisie (ďalej len „ISAMM“),
- vykonáva kontrolu reštrukturalizácie vinohradov v rámci delegovanej činnosti pre PPA,
- publikuje odborné články, vypracováva metodické pokyny.

²⁾ § 9 ods. 3 písm. a) a § 17 ods. 5 písm. h) zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 34/2014 Z. z.

2.4.3 Ciele a prehľad ich plnenia

2.4.3.1 Vinohradnícky register

Všetky členské štáty EÚ, na ktorých území sa pestuje vinič, sú povinné viesť vinohradnícky register pre zabezpečenie správneho fungovania spoločnej organizácie trhu. Vinohradnícky register sa skladá z registra pestovateľov a ich vinohradníckych plôch a registra o výrobe.

Hlavnými cieľmi vinohradníckeho registra sú monitorovanie a kontrola výrobného potenciálu v oblasti vinohradníctva a vinárstva v nadväznosti na legislatívu EÚ a SR. Vinohradnícky register slúži na účely kontroly výroby vín s chráneným označením pôvodu (ďalej len „CHOP“) a chráneným zemepisným označením (ďalej len „CHZO“), ktorej súčasťou je osvedčovanie hrozna určeného na ich výrobu a ich certifikácia. Výstupy z vinohradníckeho registra slúžia na zabezpečenie aktuálnych údajov potrebných pre činnosť odboru, štatistické zisťovanie na úrovni Európskej komisie ISAMM ako aj SR a OIV, pre PPA a MPRV SR.

Obsahom registra sú základné údaje o užívateľovi vinohradu (obchodné meno/meno a priezvisko, adresa, IČO/dátum narodenia, vzťah užívateľa k vinohradu nájomca/vlastník) a základné údaje o vinohrade (registračné číslo, k.ú., obec, hon, parcelné čísla, kódy dielov pôdnych blokov, výmera rozdelená na obrábanú a neobrábanú plochu, odrodová skladba, rok výsadby, spon, počet krov, pôdny druh, expozícia, pôdny druh, závlahy).

Zaregistrovaním vinohradu do vinohradníckeho registra, systém vygeneruje **registračné číslo vinohradu** zložené zo 4 kódov :

A 1-12-012/0001, kde prvým číslom je kód vinohradníckej oblasti, druhým číslom je kód vinohradníckeho rajónu, tretím číslom je kód vinohradníckej obce a štvrtým číslom za lomítkom je poradové číslo vinohradu v obci od začiatku registrácie vinohradov, teda od roku 2002.

Registrácia vinohradov sa uskutočňuje na registračných pracoviskách ÚKSÚP v Bratislave pre Malokarpatskú vinohradnícku oblasť, v Nitre pre Nitriansku vinohradnícku oblasť, v Nových Zámkoch pre Južnoslovenskú vinohradnícku oblasť, v Lučenci pre Stredoslovenskú vinohradnícku oblasť a v Michalovciach pre Východoslovenskú vinohradnícku oblasť a Vinohradnícku oblasť Tokaj.

2.4.3.1.1 Vinohradnícke oblasti a vinohradnícky potenciál v roku 2021

Podľa Vinohradníckeho registra SR bola v roku 2021 zaregistrovaná **celková plocha vinohradov 14 642 ha**. Rodiace vinohrady predstavujú výmeru 10 452 ha, nerodiace vinohrady do 3 rokov 859 ha a neobrábané vinohrady 3 331 ha.

V integrovanej produkcii sa nachádza 5 960,36 ha vinohradov, z toho 5324,35 ha rodiacich a 636,01 ha mladých ešte nerodiacich vinohradov (zdroj PPA). V rámci ekologickej poľnohospodárskej výroby je registrovaných 463,89 ha, z toho 152,46 ha má už ekologický štatút a 311,43 je v rôznych stupňoch konverzie (zdroj ÚKSÚP, OOEPV).

Z celkovej plochy 14 642 ha vinohradov sa 3 947 ha nachádza v Malokarpatskej vinohradníckej oblasti, 4171 ha v Južnoslovenskej vinohradníckej oblasti, 2 993 ha v Nitrianskej vinohradníckej oblasti, 1 713 ha v Stredoslovenskej vinohradníckej oblasti, 726 ha vo Východoslovenskej vinohradníckej oblasti a 1 092 ha vo vinohradníckej oblasti Tokaj.

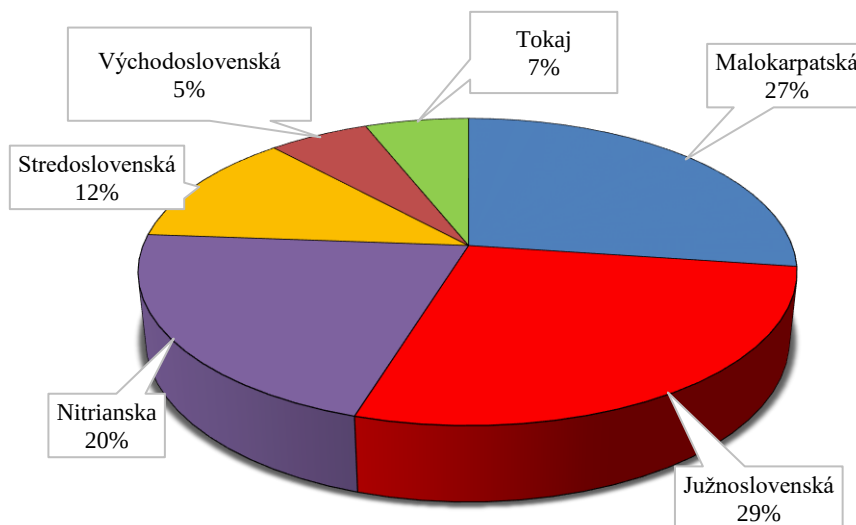
Muštové biele odrody predstavujú výmeru 10 051 ha, muštové odrody modré 3 722 ha, stolové odrody 116 ha, a vinič podpníkový 42 ha. Výmera 711 ha vinohradov je vysadená zmesou odrôd. Pri rozdelení na plochy určené na výrobu vín s CHOP alebo CHZO, tu je celková plocha 14 185 ha a plocha pre výrobu vín bez chráneného označenia je 457 ha.

2.4.3.1.2 Vydané rozhodnutia, osvedčenia a iné potvrdenia z vinohradníckeho registra SR

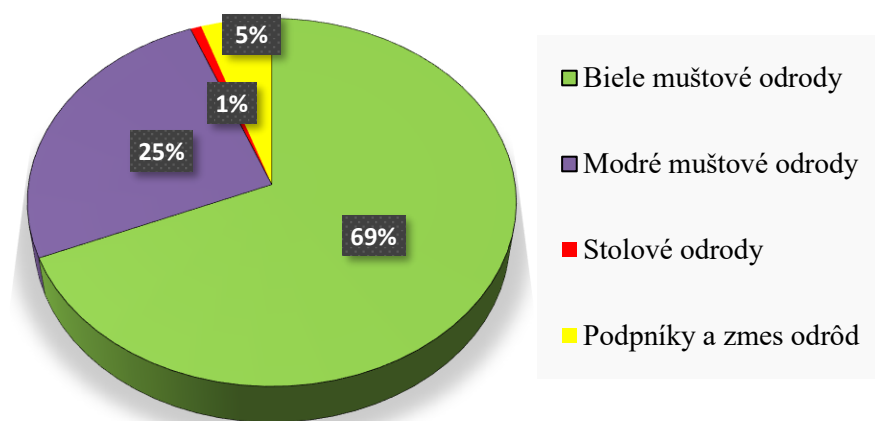
V roku 2021 bolo vydaných 355 osvedčení o registrácii vinohradu, 85 povolení na opätovnú výsadbu na celkovú výmeru 202,8 ha. V rámci oddelenia registra vinohradov bolo ďalej vydaných 226 odborných stanovísk k zmene druhu pozemku pre účely pozemkového úradu a 206 výpisov z vinohradníckeho registra pre účely PPA.

Plochy zaregistrovaných vinohradov v ha podľa vinohradníckych oblastí SR za rok 2021			
Vinohradnícka oblasť	Plocha pre výrobu vín s CHOP a CHZO (ha)	Plocha pre výrobu vín bez CHOP (ha)	Celková plocha (ha)
Malokarpatská	3 806	141	3 947
Južnoslovenská	4 062	109	4 171
Nitrianska	2 905	88	2 993
Stredoslovenská	1 624	89	1 713
Východoslovenská	696	30	726
Tokaj	1 092	0	1 092
Celkom	14 185	457	14 642

Plochy vinogradov podľa vinohradníckych oblastí za rok 2021



Percentuálne zastúpenie odrôd v rámci Slovenského vinohradníckeho regiónu



Plochy vinogradov v ha podľa typu odrôd za rok 2021				
Vinohradnícka oblasť	Biele muštové odrody	Modré muštové odrody	Stolové odrody	Podpníky a zmes odrôd
Malokarpatská	2 884	922	18	123
Južnoslovenská	2 650	1 412	40	69
Nitrianska	2 136	769	22	66
Stredoslovenská	1 180	444	29	60
Východoslovenská	521	175	8	22
Tokaj	680	0	0	412
Celkom	10 051	3 722	117	752

Plochy vinohradov v ha podľa odrôd – biele muštové odrody				
Odroda	Celková plocha (ha)	Rodiace vinohrady (ha)	Nerodiace vinohrady do 3 rokov (ha)	Neobrábané vinohrady (ha)
1. Aurelius	14,1281	13,8921	0,066	0,17
2. Bouvierovo hrozno	11,057	10,057	0,3	0,7
3. Breslava	6,7108	6,7108	0	0
4. Devín	171,436	155,6228	12,3885	3,4247
5. Dievčie hrozno	206,4337	128,4105	0	78,0232
6. Feteasca regala	180,3982	150,732	0,4915	29,1747
7. Hetera	1,8876	1,6786	0,209	0
8. Hossa	0,105	0,03	0,075	0
9. Chardonnay	419,7304	363,9956	48,6815	7,0533
10. Irsai Oliver	344,3082	244,6265	56,3678	43,3139
11. Milia	10,7512	6,5432	4,208	0
12. Muškát moravský	210,1823	168,4183	29,6779	12,0861
13. Muškát Ottonel	53,1564	44,9964	0,5506	7,6094
14. Müller-Thurgau	849,2268	556,9627	13,3516	278,9125
15. Neuburské	17,2798	17,1798	0	0,1
16. Noria	11,8536	7,303	4,5018	0,0488
17. Pálava	226,4367	164,1558	61,8569	0,424
18. Rizling rituál	1,7064	1,325	0,3814	0
19. Rizling rýnsky	761,4588	545,8627	36,5404	179,0557
20. Rizling vlašský	1620,5235	1126,0233	34,151	460,3492
21. Rothgipfler	0	0	0	0
22. Rulandské biele	591,3895	431,2739	29,6347	130,4809
23. Rulandské šedé	475,6031	359,0059	86,0981	30,4991
24. Sauvignon	353,3648	277,7854	57,1794	18,4
25. Silvaner Roth	0	0	0	0
26. Silvánske zelené	134,3606	112,4976	2,8944	18,9686
27. Tramín červený	466,006	303,6586	67,6011	94,7463
28. Veltlínske červené skoré	134,0526	107,3887	0	26,6639
29. Veltlínske zelené	2036,5442	1042,3942	23,7274	970,4226
30. Zierfahndler Roth	0	0	0	0
Spolu	9310,0913	6348,5304	570,934	2390,6269

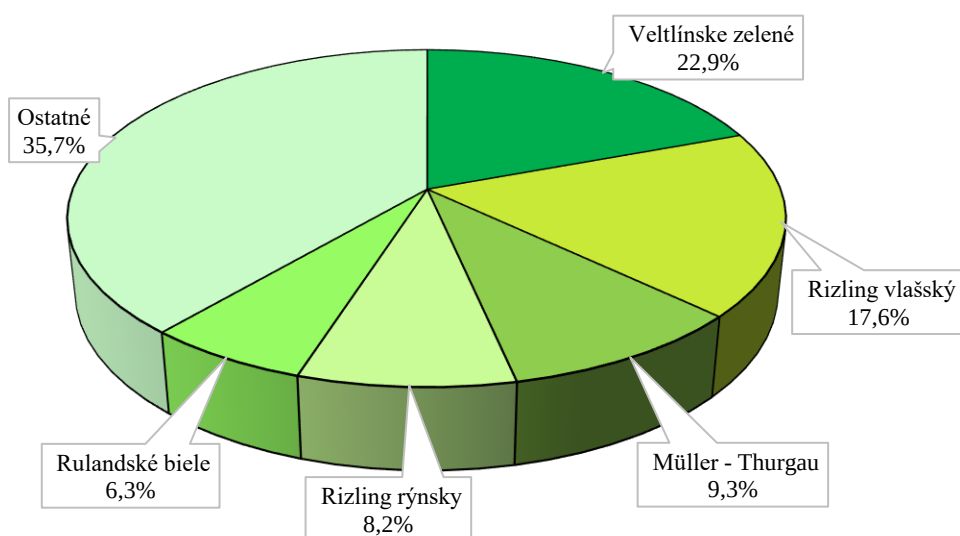
Plochy vinohradov podľa odrôd – Tokajské odrody				
Muštové tokajské	Celková plocha (ha)	Rodiace vinohrady (ha)	Nerodiace vinohrady do 3 rokov (ha)	Neobrábané vinohrady (ha)
31. Furmint	359,3797	338,5968	5,3492	15,4337
32. Lipovina	208,4913	188,9958	7,7312	11,7643
33. Muškát žltý	172,9572	152,5403	19,6252	0,7917
Spolu	740,8282	680,1329	32,7056	27,9897

Plochy vinogradov podľa odrôd – modré muštové odrody				
Odroda	Celková plocha (ha)	Rodiace vinohrady (ha)	Nerodiace vinohrady do 3 rokov (ha)	Neobrábané vinohrady (ha)
34. Alibernet	242,7347	232,158	5,4485	5,1282
35. André	149,1537	119,4969	0	29,6568
36. Cabernet Sauvignon	639,1911	548,0236	69,3945	21,773
37. Dunaj	175,8498	133,1289	39,0729	3,648
38. Frankovka modrá	1181,5096	909,3832	56,323	215,8034
39. Hron	30,8776	8,9501	21,9275	0
40. Modrý Portugal	94,4074	89,036	2,5181	2,8533
41. Neronet	31,0405	29,0026	2,0379	0
42. Nitria	19,6419	6,3419	13,3	0
43. Rimava	1,2513	1,2513	0	0
44. Rosa	3,3517	2,3029	1,0488	0
45. Rudava	2,7252	1,876	0,8492	0
46. Rulandské modré	243,8236	220,5155	8,8706	14,4375
47. Svätovavrinské	772,8444	643,3801	3,9334	125,5309
48. Torysa	2,7528	2,7528	0	0
49. Váh	6,5463	4,154	2,3423	0,05
50. Zweigeltrebe	124,4621	100,0827	23,3003	1,0791
Spolu	3722,1637	3051,8365	250,367	419,9602

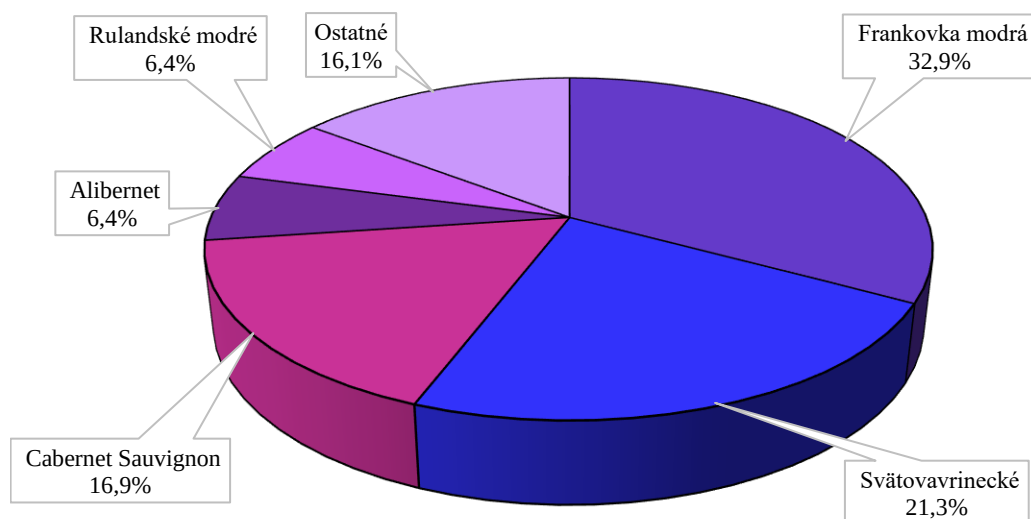
Plochy vinogradov podľa odrôd – stolové odrody				
Odroda	Celková plocha (ha)	Rodiace vinohrady (ha)	Nerodiace vinohrady do 3 rokov (ha)	Neobrábané vinohrady (ha)
51. Ametyst	0	0	0	0
52. Bezsemenka	0	0	0	0
53. Diamant	11,3917	11,1394	0	0,2523
54. Dora	1,3887	1,3887	0	0
55. Guzaľ Kara	0,4868	0,3914	0	0,0954
56. Heliotrop	0	0	0	0
57. Chrupka biela	35,6594	34,5604	0	1,099
58. Chrupka červená	3,1783	2,9175	0	0,2608
59. Chrupka Jalabertova	0,9781	0,9781	0	0
60. Julski biser	9,77	9,6393	0	0,1307
61. Luna	0	0	0	0
62. Negra	0	0	0	0
63. Olšava	0,6432	0,6432	0	0
64. Onyx	0	0	0	0
65. Opál	2,9418	2,8355	0	0,1063
66. Panónia Kincse	49,2008	44,6861	0	4,5147
67. Pastel	0	0	0	0
68. Premier	0	0	0	0
69. Rhea	0	0	0	0
70. Rubanka	0	0	0	0
71. Vitra	0	0	0	0
Spolu	115,6388	109,1796	0	6,4592

Plochy vinogradov podľa odrôd – podpníky a ostatné odrody				
Odroda	Celková plocha (ha)	Rodiace vinohrady (ha)	Nerodiace vinohrady do 3 rokov (ha)	Neobrábané vinohrady (ha)
Podpníky	41,5237	36,4443	0	5,0794
Ostatné	711,2304	226,1571	4,2619	480,8114
Spolu	752,7541	262,6014	4,2619	485,8908

Plochy vinogradov - odrody muštové biele



Plochy vinogradov - odrody muštové modré



2.4.3.1.2 Registrácia vinárov a obchodníkov a maloobchodníkov s vinárskymi produktmi

Registrácia vinárov, obchodníkov a maloobchodníkov s vinárskymi produktmi sa vykonáva iba na pracovisku ÚKSÚP v Bratislave. K 31. 12. 2021 bolo registrovaných 742 činných vinárov a 280 obchodníkov s vinárskymi produktmi. Počas roka 2021 doručilo žiadosť o registráciu vinára 63 nových vinárov. Na základe doručených žiadostí boli títo vinári zaregistrovaní do vinohradníckeho registra, o čom im bolo zaslané osvedčenie o registrácii vinára s prideleným registračným číslom. Počas tohto obdobia ukončilo činnosť 12 vinárov. Za to isté obdobie doručilo žiadosť o registráciu obchodníka s vinárskymi produktmi 29 nových obchodníkov s vinárskymi produktmi. Na základe doručených žiadostí boli urobené doplnenia vo vinohradníckom registri a noví žiadatelia boli zaradení do registra, o čom im bolo zaslané osvedčenie o registrácii obchodníka s vinárskymi produktmi s prideleným registračným číslom. Počas tohto obdobia neukončili činnosť žiadni obchodníci s vinárskymi produktmi.

Registrovaní vinári podľa vinohradníckych oblastí	
Vinohradnícka oblasť	Počet subjektov
Malokarpatská	363
Nitrianska	123
Južnoslovenská	126
Stredoslovenská	40
Východoslovenská	34
Tokaj	38
mimo vinohradníckej oblasti	17

2.4.3.2 Osvedčovanie hrozna

Osvedčovanie hrozna sa vykonáva za účelom deklarovania odrodovej pravosti (registrované odrody), hmotnosti, cukrnatosti, zdravotného stavu, hektárového výnosu, hmotnosti cibéb (tokajské víno) a pôvodu ako základnej suroviny pre výrobu vína s CHOP. Jeho hlavnou úlohou je vytvoriť presné a transparentné podmienky na dosiahnutie čo najvyššej kvality akostných vín s prívlastkom, tokajského vína a akostného vína Tokajský Furmint, Tokajská Lipovina a Tokajský muškát žltý.

Overovanie odrodovej pravosti sa vykonáva na základe porovnávania údajov z vinohradníckeho registra a skutočného stavu vo vinohrade. U prihlasovateľa na registrovanom vinohrade zamestnanec ÚKSÚP vyhodnotí: odrodovú pravosť, hmotnosť hrozna, cukrnatosť hrozna, zdravotný stav hrozna, hektárový výnos, hmotnosť cibéb (tokajské víno) a pôvod hrozna. U spracovateľa vo výrobnej prevádzke zamestnanec ÚKSÚP vyhodnotí: skutočnú hmotnosť hrozna pred lisovaním, skutočnú cukrnatosť hrozna nameranú po vylisovaní, zdravotný stav pred spracovaním a hmotnosť ručne vybraných cibéb (tokajské víno).

Na základe protokolu o osvedčení hrozna ÚKSÚP vydá osvedčenie o hrozne na výrobu akostného vína s prívlastkom / tokajského vína, alebo oznámi prihlasovateľovi dôvod neudelenia osvedčenia. Toto osvedčenie musí byť prílohou žiadosti pre udelenie štátneho kontrolného čísla. V roku 2021 bolo na výrobu vín s CHOP, ktoré je možné uvádzať na trh vo fľašiach iba ak je označené prideleným štátnym kontrolným číslom, osvedčené hrozno v množstve 9 200 729 kg (z toho 129 430 kg hrozna pre výrobu tokajských vín), čo je v porovnaní s rokom 2020 o 1 965 711 kg viac.

Osvedčené hrozno z úrody 2021 podľa prívlastkov	
Prívlastok akostného vína	Hmotnosť v kg
kabinetné	71 508
neskorý zber	4 880 366
výber z hrozna	3 384 892
bobuľový výber	729 794
slamové víno	28 901
ľadové víno	17 770
botrytický výber	0
cibébový výber	35 100
hrozienkový výber	52 398
Spolu	9 200 729

Osvedčené hrozno z úrody 2021 podľa vinohradníckych oblastí	
Vinohradnícka oblasť	Hmotnosť v kg
Južnoslovenská	3 871 936
Malokarpatská	1 780 934
Nitrianska	2 362 470
Stredoslovenská	664 709
Východoslovenská	342 980
Tokaj	177 700
Spolu	9 200 729

2.4.3.3 Certifikácia vína

Povinnej certifikácii podliehajú podľa zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve vinárske produkty, ktoré boli vyrobené výlučne z hrozna dopestovaného na vinohradníckych plochách na území SR, a ktorých výroba ako aj fľašovanie sa uskutočnilo v Slovenskom vinohradníckom regióne.

Sú to vína s CHZO Slovenský vinohradnícky región a s tradičným výrazom regionálne víno, vína s CHOP – Malokarpatská/-é/-ý, Nitrianska/-e/-ý, Južnoslovenská/-é/-ý, Stredoslovenská/-é/-ý, Východoslovenská/-é/-ý a Tokaj a doplnené tradičným výrazom **akostné víno, akostné víno s prívlastkom** (kabinetné, neskorý zber, výber z hrozna, bobuľový výber, hrozienkový výber, cibébový výber, botrytický výber, ľadové víno a slamové víno), **pestovateľský sekt, sekt vinohradníckej oblasti, tokajské víno** (Tokajské samorodné víno - suché a sladké, Tokajský výber 3-putňový až 6-putňový, Tokajský masláš, Tokajský forditáš, Tokajská výberová esencia, Tokajská esencia, Tokajský Furmint, Tokajská Lipovina a Tokajský Muškát).

Certifikácia vína zahŕňa chemickú analýzu vína v akreditovanom laboratóriu, senzorické hodnotenie vína, ktoré vykonáva komisia na hodnotenie vína podľa štatútu č. 11149/2010-1310, organizačne zabezpečená ÚKSÚP, kontrolu údajov vo vinohradníckom registri, ktorý vedie ÚKSÚP a overenie dodržiavania špecifikácie CHOP/CHZO.

V rámci certifikácie sa vykonáva zatriedenie vína CHOP do kategórií akostné odrodové víno, tokajské víno, sekt vinohradníckej oblasti či akostné víno s prívlastkom, ako aj kontrola či dané víno zodpovedá špecifikácii produktu, či neprekročilo sledované parametre vo víne podľa vyhlášky č. 350/2009 Z.z. a či hrozno, z ktorého bolo vyrobené skutočne pochádza z uvedenej

zemepisnej jednotky na Slovensku (kontrola údajov vo vinohradníckom registri pre akostné vína, kontrola osvedčenia o hrozne pre akostné vína s prívlastkom a tokajské vína).

V roku 2021 bolo preskúšaných spolu 1 836 vzoriek vína s CHOP a 3 vzorky vína s CHZO. Počet vzoriek predstavuje celkové hodnotené množstvo 20 034 275 litrov vína s chráneným označením. Z uvedeného hodnoteného množstva bolo **schválených 19 220 758 litrov vína (95,9%)**, zakázané uvádzať na trh (ďalej len „ZUT“) bolo 0 litrov, dočasný zákaz uvádzať na trh (ďalej len „DZUT“) bolo 807 667 litrov a inak preradené 5 850 litrov vína. Celkovo bolo vydaných 1751 certifikátov, 85 rozhodnutí o neudelení certifikátu vína s uvedením dôvodu. Vína s CHZO sme certifikovali 2610 litrov.

Certifikácia vín (biele, červené, ružové) s CHOP podľa chránených vinohradníckych oblastí bola v roku 2021 nasledovná:

- CHOP „Malokarpatská/-é/-ý“ bolo hodnotených 4 045 438 l vína,
- CHOP „Nitrianska/-e/-ý“ bolo hodnotených 4 089 289 l vína,
- CHOP „Južnoslovenská/-é/-ý“ bolo hodnotených 8 309 866 l vína,
- CHOP „Stredoslovenská/-é/-ý“ bolo hodnotených 1 730 920 litrov vína
- CHOP „Východoslovenská/-é/-ý“ bolo hodnotených 1 049 196 litrov vína
- CHOP „Tokaj“ bolo hodnotených 780 010 l bieleho vína z toho tokajské vína 10 600 l,
- CHOP „Skalický rubín“ bolo hodnotených 6 955 l červeného vína.

Z celkového objemu certifikovaného vína z bielych muštových odrôd zapísaných v LRO bolo hodnotených 11 890 804 l z toho DZUT malo 462 927 l a prešlo teda 11 424 377 l čo je 96,1%. Najviac zastúpené odrody boli Veltlínske zelené, Rulandské šedé, Rizling vlašský, Tramín červený a Chardonnay.

Z celkového objemu certifikovaného vína z modrých muštových odrôd zapísaných v LRO bolo hodnotených 6 730 433 l červeného aj ružového vína z toho DZUT malo 250 645 l a prešlo t.j.96,3%. Najviac zastúpené boli odrody Frankovka modrá, Svätovavrínecké, Cabernet Sauvignon, Alibernet.

Z celkového objemu certifikovaného vína ružových vín bolo hodnotených 2 054 629 litrov z toho DZUT malo 11 700 litrov, schválených bolo 2 042 929 litrov (99%).

Spolu sme certifikovali 20 034 275 l vína s CHOP a CHZO z tohto objemu bolo schválených 19 220 758 l (95,9%).

CHOP vína (zo všetkých oblastí) s tradičným výrazom „akostné víno“ bolo hodnotených spolu 16 020 023 l. Značkových vín bolo hodnotených spolu 817 338 litrov.

Akostné vína s prívlastkom od kabinetného až po cibébový výber bolo hodnotených spolu 3 200 725 l, z toho najviac zastúpený bol prívlastok „neskorý zber“ a výber z hrozna.

CHOP vína s pretlakom CO₂ s tradičným výrazom „**pestovateľský sekt**“ bolo hodnotených 8801 litrov a „**sekt vinohradníckej oblasti**“ bolo hodnotených 75325 litrov **spolu 84 126 l** a všetky boli schválené.

CHOP Tokaj - **tokajské víno** (Tokajské samorodné víno - suché a sladké, Tokajský výber 3-putňový až 6-putňový, Tokajský masláš, Tokajský forditáš, Tokajská výberová esencia, Tokajská esencia, Tokajský Furmint, Tokajská Lipovina a Tokajský Muškát) bolo hodnotených 10 600 litrov.

Certifikácia vín s chráneným označením – biele muštové odrody

Odroda	Množstvo	Schválené		ZUT		DZUT		Inak preradené	
	(L)	(L)	%	(L)	%	(L)	%	(L)	%
Aurelius	16 015	16 015	100	-	-	-	-	-	-
Bouvieroovo hrozno	23 000	23 000	100	-	-	-	-	-	-
Breslava	21 725	21 725	100	-	-	-	-	-	-
Chardonnay	917 244	880 124	96,0	-	-	37 120	4,0	-	-
Devín	551 867	426 917	77,4	-	-	124 950	22,6	-	-
Dievčie hrozno	2 400	2 400	100	-	-	-	-	-	-
Feteasca regala	46 477	46 477	100	-	-	-	-	-	-
Furmint	259 600	179 600	69,2	-	-	80000	30,8	-	-
Hetera	1 660	1 660	100	-	-	-	-	-	-
Hossa	550	550	100	-	-	-	-	-	-
Irsay Oliver	401 590	401 590	100	-	-	-	-	-	-
Lipovina	224 100	224 100	100	-	-	-	-	-	-
Mília	12 150	11 750	96,7	-	-	400	3,3	-	-
Muškát moravský	293 350	288 450	98,3	-	-	4900	1,7	-	-
Muškát Ottonel	8 000	8 000	100	-	-	-	-	-	-
Müller Thurgau	912 822	837 822	91,8	-	-	75000	8,2	-	-
Muškát žltý	146 959	146 959	100	-	-	-	-	-	-
Noria	20 360	20 360	100	-	-	-	-	-	-
Pálava	264 659	263 909	99,7	-	-	750	0,3	-	-
Rulandské biele	489 459	470 957	96,2	-	-	17 002	3,5	1500	0,3
Rizling rýnsky	828 700	824 320	99,5	-	-	4 380	0,5	-	-
Rulandské šede	1 075 060	1 043 060	97,0	-	-	32 000	3,0	-	-
Rizling rituál	2 000	2 000	100	-	-	-	-	-	-
Rizling vlašský	1 689 669	1 689 669	100	-	-	-	-	-	-
Sauvignon	624 434	590 834	94,6	-	-	31 600	5,1	2 000	0,3
Silvánske zelené	54 535	54 535	100	-	-	-	-	-	-
Tramín červený	1 144 064	1 093 189	95,6	-	-	50 875	4,4	-	-
Vetlínske červené skoré	18 500	18 500	100	-	-	-	-	-	-
Vetlínske zelené	1 839 855	1 835 905	99,8	-	-	3 950	0,2	-	-
Spolu	11 890 804	11 424 377	96,1	-	-	462 927	3,5	3 500	0,3

Certifikácia vín s chráneným označením - modré muštové odrody

Odroda	Množstvo	Schválené		ZUT		DZUT		Inak preradené	
	(L)	(L)	%	(L)	%	(L)	%	(L)	%
Alibernet	707 661	655 661	92,7	-	-	52 000	7,3	-	-
André	4 500	4 500	100	-	-	-	-	-	-
Cabernet Sauvignon	1 346 635	1 332 010	98,9	-	-	14 625	1,1	-	-
Dunaj	293 862	292 112	99,4	-	-	1 750	0,6	-	-
Frankovka modrá	3 138 474	2 971 504	94,7	-	-	166 970	5,3	-	-
Hron	15 257	15 257	100	-	-	-	-	-	-
Modrý Portugal	63 678	63 678	100	-	-	-	-	-	-
Neronet	43 250	43 250	100	-	-	-	-	-	-
Nitria	9 460	8 560	90,5	-	-	900	9,5	-	-
Rimava	1 700	1 700	100	-	-	-	-	-	-
Rulandské modré	322 918	308 618	95,6	-	-	14 000	4,3	300	0,1
Rosa	5 120	5 120	100	-	-	-	-	-	-
Rudava	3 825	3 825	100	-	-	-	-	-	-
Svätovavrínecke	733 426	732 226	99,8	-	-	-	-	1200	0,2
Torysa	2 225	2 225	100	-	-	-	-	-	-
Váh	4 270	3 870	90,6	-	-	400	9,4	-	-
Zweigeltrebe	34 172	34 172	100	-	-	-	-	-	-
Spolu	6 730 433	6 478 288	96,3	-	-	250 645	1,4	1500	0,1

Komisia na hodnotenie vína je nezávislý, odborný a rozhodovací orgán, ktorý zodpovedá za svoju činnosť MPRV SR, ktorá pôsobí pri ÚKSÚP. Podmienkou členstva v komisii je osvedčenie hodnotiteľa na zmyslové hodnotenie vinárskych produktov vydané akreditovaným Certifikačným orgánom vykonávajúcim certifikáciu osôb, ktorý je súčasťou OVV.

Komisia v roku 2021 zasadala v pravidelných intervaloch spolu 35 krát. Pod vedením predsedu a za aktívnej účasti členov, ktorých menuje minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR bolo prehodnotených 1 833 vzoriek, čo je v priemere 52 vzoriek na jednom zasadnutí. V rámci senzorického preskúšania komisia dočasne zakázala uvádzať na trh 79 vzoriek, 6 vzoriek bolo preradených do inej kategórie ako bola deklarovaná na žiadosti o certifikáciu.

2.4.3.5 Pridelovanie štátnych kontrolných čísel

Víno s CHOP označené tradičným výrazom akostné víno s prívlastkom (kabinetné, neskorý zber, výber z hrozna, bobuľový výber, hrozienkový výber, cibébový výber, botrytický výber, ľadové víno a slamové víno) alebo tokajské víno (samorodné, výber 3-putňový až 6-putňový, másľáš, forditáš, výberová esencia a esencia), ktoré je balené do fliaš, možno uvádzať na trh, iba ak je označené prideleným štátnym kontrolným číslom (ďalej len „ŠKČ“).

ŠKČ obsahuje tieto údaje: skratku ŠKČ, štvormiestne číslo, ktoré je poradovým číslom osvedčenia o pridelení ŠKČ, objem fliaš, do ktorých sa bude víno plniť a rok pridelenia ŠKČ. **ŠKČ prideliť ÚKSÚP na základe výsledkov certifikácie a len na množstvo vína uvedené v žiadosti o pridelenie ŠKČ.**

ÚKSÚP prideliť v roku 2021 spolu 4 585 489 kusov ŠKČ.

Pridelené Štátne kontrolné čísla

Druh fľaše (l)	Počet ŠKČ (ks)
0,25	16 660
0,375	37 780
0,50	338 540
0,75	4 192 589
1,50	20
3,00	5
Spolu	4 585 489

2.4.3.6 Vydávanie vývozných dokumentov pre export vína do tretích krajín

ÚKSÚP vydal 102 vývozných dokumentov do tretích krajín, čo je o 51 vývozných dokumentov viac ako v predchádzajúcom roku. Vývoz vinárskych produktov smeroval hlavne do Číny Japonska a Južnej Kórei.

2.4.3.7 Certifikačný orgán vykonávajúci certifikáciu osôb - COVCO

Poslaním certifikačného orgánu je oficiálne posúdiť kompetentnosť žiadateľa na vykonanie senzorického hodnotenia vín a vinárskych produktov preskúšaním podľa požiadaviek platnej certifikačnej schémy, ktorá je v súlade s platnou slovenskou legislatívou v oblasti vinohradníctva a vinárstva a medzinárodnými normami ISO 5492:2010, STN EN ISO 8586:14 a STN EN ISO 8589:2010.

Certifikačný orgán dodržiava zásady etického kódexu registrovaného člena SNAS a používa akreditačnú značku v súlade s politikou prijatou SNAS, má autoritu a udržiava zodpovednosť za certifikáciu, je nezávislý a nestranný voči žiadateľom, kandidátom a certifikovaným osobám, ich zamestnancom a zákazníkom.

Na základe výsledkov senzorických skúšok certifikačný orgán vydá alebo odmietne vydať certifikát spôsobilosti (Certifikát vybraný posudzovateľ alebo Certifikát senzorický posudzovateľ- Expert).

Na základe výsledkov certifikácie sú menovaní členovia Komisie na hodnotenie vína podľa jej štatútu č. 11149/2010-1310, ktorá pôsobí pri ÚKSÚP, ako aj degustátori, ktorí sa zúčastňujú národných a medzinárodných súťaží vín a senzoricky hodnotia vína a vinárske produkty na regionálnej úrovni. Platia 5 rokov a sú akreditované SNAS.

Na základe opatrení prijatých v Slovenskej republike v súvislosti s výskytom a šírením ochorenia COVID – 19 (koronavírus) a vo všeobecnom záujme eliminovať riziko nákazy a šírenie tejto prenosnej choroby sa senzorické skúšky roku 2021 organizovali len jedenkrát, a to v mesiaci jún.

Skúšky sa konali 3 dni a to v termíne od 22.6.2021 do 24.6.2021. Spolu bolo preskúšaných 21 osôb. Z celkového počtu osôb bol jedenástim kandidátom udelený certifikát so stupňom vybraný posudzovateľ, šiestim kandidátom certifikát so stupňom senzorický posudzovateľ – expert a štyria uchádzači nesplnili podmienky pre udelenie certifikátu. V tomto roku nebol nahlásený žiadny konflikt záujmov, certifikačný orgán neprijal ani žiadne odvolania a sťažnosti.

2.4.3.8 Delegované činnosti pre Pôdohospodársku platobnú agentúru

ÚKSÚP, OVV v rámci delegovaných činností pre PPA vykonáva kontrolu reštrukturalizácie vinohradov a pre potreby PPA poskytuje údaje z vinohradníckeho registra.

Cieľom kontroly reštrukturalizácie vinohradov je odborné posúdenie žiadosti a projektu reštrukturalizácie vinohradu, posúdenie vhodnosti daných opatrení a jej odporúčanie

na schválenie. Hlavnou úlohou je kontrola počiatočného a konečného stavu vinohradu pred a po schválení žiadosti o podporu pri reštrukturalizácii vinohradu, súlad s vinohradníckym registrom, overenie vhodnosti danej plochy na výsadbu viniča ako aj overenie vhodnosti odrody registrovanej v LRO do danej oblasti.

Reštrukturalizáciu vinohradov je možné vykonať len na zákonom vymedzených vinohradníckych plochách evidovaných vo vinohradníckom registri na ÚKSÚP. Systém nepokrýva bežnú obnovu vinohradov, ktorých prirodzená životnosť sa skončila.

V roku 2021 ÚKSÚP vykonal v rámci delegovaných činností pre PPA spolu 128 kontrol, z toho 45 kontrol pred schválením žiadosti o podporu na reštrukturalizáciu vinohradov, 21 kontrol ukončenia opatrenia vyklčovanie, 61 kontrol ukončenia projektu reštrukturalizácie vinohradov a 1 kontrola ukončenia presunu vinohradu.

2.5 Oblasť ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby

2.5.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.
- Vyhláška MP SR č. 15/2009, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia a rozsahu údajov vedených v registri ovocných sádov a chmeľníc
- Nariadenie vlády SR č. 36/2015 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami viazaných priamych platieb v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 57/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MPRV SR č. 59/2013 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MP SR č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie vlády SR č. 75/2015 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami programu rozvoja vidieka v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie vlády SR č. 238/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach prenájmania, predaja, zámeny a nadobúdania nehnuteľností Slovenským pozemkovým fondom v znení neskorších predpisov a Nariadenia vlády SR č. 168/2011 Z. z.
- Vyhláška Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 250/2017 Z. z., ktorou sa vydáva Program štátnych štatistických zisťovaní na roky 2018 až 2020 v znení vyhlášky č. 266/2018 Z. z.
- Zákon č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 280/2017 Z. z. o poskytovaní podpory a dotácie v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka a o zmene zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) č. 1151/2012, (EÚ) č. 652/2014, (EÚ) 2016/429 a (EÚ) 2016/2031, nariadení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a smerníc Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES), č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, smerníc Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutí Rady 92/438/EHS v znení neskorších predpisov
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2020/466 o dočasných opatreniach na obmedzenie rizík pre zdravie ľudí, zvierat a rastlín a pre dobré životné podmienky zvierat počas určitých

vážnych narušení kontrolných systémov členských štátov v dôsledku ochorenia spôsobeného koronavírusom (COVID-19) v znení neskorších predpisov

- Zákon č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe v znení zákona č. 177/2018 Z. z.
- Nariadenie Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov, ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 2092/91
- Nariadenie Komisie (ES) č. 889/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá implementácie nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov so zreteľom na ekologickú výrobu, označovanie a kontrolu v znení neskorších predpisov
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1235/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 834/2007, pokiaľ ide o opatrenia týkajúce sa dovozu ekologických produktov z tretích krajín v znení neskorších predpisov
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2020/977, ktorým sa v dôsledku pandémie COVID-19 stanovujú výnimky z nariadení (ES) č. 889/2008 a (ES) č. 1235/2008, pokiaľ ide o kontroly výroby ekologických produktov v znení neskorších predpisov

2.5.2 Činnosť v oblasti ovocinárstva

Činnosť v oblasti ovocinárstva je vykonávaná v rámci národnej a európskej legislatívy a pozostáva hlavne z:

- vedenia a každoročnej aktualizácie registra ovocných sádov a registra chmeľníc – údaje o ucelených a súvislých výsadbách ovocných sádov – ovocných krov, sadeníc, ovocných stromov rôznych druhov a chmeľníc – chmeľových rastlín s vybudovanou konštrukciou na výmere najmenej 0,3 ha,
- vydávania výpisov z registra ovocných sádov a chmeľníc na žiadosť užívateľov,
- poskytovania a uverejňovania údajov z registra ovocných sádov a chmeľníc, ktoré nie sú predmetom ochrany, alebo predmetom obchodného tajomstva,
- poskytovania informácií orgánom štátnej správy pri rozhodovaní o poskytovaní podpory,
- vykonávania strednodobých odhadov pre určenie produkčného potenciálu výsadiieb vybraných ovocných druhov a odhady objemu produkcie a zásobovania trhu ovocnými druhmi,
- oprávnenia kontrolovať v ovocnom sade alebo chmeľnici súlad skutočného stavu s údajmi v registri,
- vypracovávanie odborných stanovísk k:
 - projektovej dokumentácii na výsadbu ovocného sadu a chmeľnice na pozemkoch prenajatých / odkúpených od Slovenského pozemkového fondu,
 - projektovej dokumentácii na výsadbu rýchlorastúcich drevín na pozemkoch prenajatých / odkúpených od Slovenského pozemkového fondu;
 - projektovej dokumentácii na výsadbu ovocného sadu pri zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku na ovocný sad;
- vykonávania činnosti v oblasti ISAMM, ktorý vykonáva výmenu informácií medzi Komisiou a členskými štátmi EÚ.

2.5.2.1 Vedenie a aktualizácia registra ovocných sádov a chmeľníc

Vedenie a aktualizácia registra ovocných sádov a chmeľníc sa vykonáva v zmysle zákona č. 597/2006 Z. z. v znení zákona č. 467/2008 Z. z. a prostredníctvom informačného systému register poľnohospodárskych produkčných plôch (ďalej len „LPIS“). V registri ovocných sádov a chmeľníc sa evidujú a aktualizujú údaje o ucelených a súvislých výsadbách ovocných sádov – ovocných krov, sadeníc, ovocných stromov rôznych druhov a chmeľníc – chmeľových rastlín

s vybudovanou konštrukciou na výmere najmenej 0,3 ha. Pri vedení registra ovocných sádov sa každý rok aktualizujú ovocné sady podľa výmery ovocných druhov, odrôd, roku výsadby, podľa počtu jedincov na produkčnej výmere i podľa sponu. K 31.12.2021 bolo v registri ovocných sádov a chmeľníc evidovaných 447 ovocinárskych užívateľov a 1 chmeliarsky užívateľ. Odbor ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „OOEPV“) overuje údaje vedené v registri ovocných sádov a chmeľníc kontrolami v teréne.

Stav výmer ovocných sádov v registri ovocných sádov k 31.12.2021

Celková výmera ovocných sádov k 31.12.2021 dosiahla 5899,10 ha. V tejto výmere sú zahrnuté všetky intenzívne aj extenzívne ovocné sady s manipulačnými plochami. Celková výmera ovocných sádov na Slovensku oproti roku 2020 klesla o 6 % (o 372,13 ha). Produkčná výmera ku koncu roka 2021 dosiahla 5426,77 ha. Z toho intenzívne ovocné sady tvoria 82 % (4 426,96 ha) a extenzívne 18% (999,81 ha). Produkčná výmera oproti roku 2020 medziročne klesla o 5 % (o 279,23 ha).

Štruktúra ovocných sádov podľa celkovej a produkčnej výmery k 31.12.2021

Celková výmera v ha	Produkčná výmera v ha	Rozdelenie sádov podľa intenzity v ha		Výmera v %
5899,10	5426,77	intenzívne	4426,96	82%
		extenzívne	999,81	18%

Ovocný sad je poľnohospodársky obhospodarovaná pôda so súvislou výsadbou jedného alebo viacerých ovocných druhov s minimálnou hustotou 100 ks životaschopných ovocných stromov na 1 ha alebo 900 ks životaschopných ovocných krov na 1 ha. K tejto obhospodarovanej trvalej výsadbe sa pripočíta súvislý manipulačný priestor, ktorý nepresahuje 12 metrov na začiatku a konci riadkov a 8 metrov po stranách pozdĺžne vysadených radov stromov a krov, ak tento priestor netvorí súčasť cesty alebo nepresiahne obvyklú hranicu oplotenia ovocného sadu. Maximálna šírka medziradia podľa ovocných druhov môže byť 12 metrov u ovocných stromov a 5 metrov u ovocných krov. Pri terasovom spôsobe pestovania sa svah započítava do šírky medziradia. Za ovocné sady sa nepovažujú výsadby podpníkov a množiteľských materiálov ovocných drevín.

Pri integrovanom pestovaní je ovocný sad s prívlastkom „rodiaci“ definovaný zvýšenou hustotou ovocných stromov ustanovenou v prílohe č. 7 nariadenia vlády SR č. 75/2015 Z. z. v znení nariadenia vlády SR č. 163/2015 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami Programu rozvoja vidieka (ďalej len „PRV“) v znení neskorších predpisov a tým, že sa z neho v predošlých troch rokoch zberala úroda. **Pri ekologickej pestovaní** je najnižší počet jedincov ovocných druhov ustanovený v § 37 písm. d) nariadenia vlády č. 75/2015 Z. z.

Intenzívne ovocné sady majú spravidla nízke tvary a vysoký počet jedincov na ha. Sú v dobrej kondícii, ošetrované podľa agrotechnických zásad. Dosahujú sa v nich vysoké a pravidelné úrody. Intenzívne ovocné sady sú sady produkčné. Ak intenzívny ovocný sad nespĺňa uvedené podmienky, je preradený do kategórie extenzívneho sadu. Produkčnou výsadbou sa rozumie výsadba, ktorá dosahuje minimálne úrody na úrovni ročného celoštátneho priemeru. Táto podmienka neplatí pri „vis major“.

Extenzívne ovocné sady majú spravidla vyššie tvary a nižší počet jedincov na ha, rôznorodej úrovne agrotechniky i zdravotného stavu. Môžu byť produkčné i neprodukčné. Extenzívnym spôsobom sa môžu zakladať aj nové ovocné výsadby rôznych druhov.

Užívateľ ovocného sadu – ovocinársky subjekt je fyzická alebo právnická osoba, ktorá obhospodaruje ovocný sad.

Štruktúra ovocných sádov podľa intenzity a produkcie ovocia k 31.12.2021

Intenzita	Produkčná výmera v ha	Úroveň agrotechniky	Produkčná výmera v ha	Sady s produkciou a bez produkcie ovocia	
				Výmera v ha	Výmera v %
intenzívne	4426,96	9 - vysoká	1619,01	s produkciou 5170,69	95%
		7 - dobrá	1301,86		
		5 - priemerná	1506,09		
extenzívne	999,81	3 - nízka	743,73	bez produkcie 256,08	5%
		2 - veľmi nízka	171,48		
		1 - žiadna	84,60		
SPOLU	5426,77		5426,77		100%

Výmery ovocných druhov podľa intenzity výsadby k 31.12.2021

Ovocný druh	Extenzívna výmera v ha	Intenzívna výmera v ha	Produkčná výmera v ha	Extenzívna výsadba v %
Jabloň domáca	440,50	1513,82	1954,32	8%
Orech kráľovský	255,27	1074,43	1329,69	5%
Slivka domáca	108,15	533,04	641,19	2%
Broskyňa obyčajná	14,33	268,84	283,17	0%
Marhuľa obyčajná	46,23	184,03	230,26	1%
Jahoda	3,29	194,14	197,43	0%
Čerešňa vtáčia	58,49	107,59	166,07	1%
Hruška obyčajná	30,26	79,12	109,37	1%
Jarabina čierna - Arónia čiernoplodá	12,16	80,16	92,31	0%
Ríbezľa čierna	0,79	88,56	89,36	0%
Brusnica chocholíkatá - čučoriedka	0,03	79,95	79,98	0%
Ostatné	30,31	223,28	253,62	1%
SPOLU	999,81	4426,96	5426,77	18%

Aktuálny stav výmer chmeľníc v SR k 31.12.2021

V registri chmeľníc bol k 31.12.2021 registrovaný 1 užívateľ chmeľníc. Celková výmera chmeľníc v roku 2021 dosiahla 38,69 ha. V tejto výmere je zahrnutý porast aj s manipulačnými plochami. Produkčná výmera chmeľníc, z ktorej sa zberá úroda dosiahla výmeru 36,91 ha.

Okres	Celková výmera v ha	% z celkovej výmery v ha	Produkčná výmera v ha	% z produkčnej výmery v ha
Trenčín	38,69	100,0	36,91	100,0
Spolu	38,69	100,0	36,91	100,0

Na Slovensku sa aktuálne pestuje iba 1 odroda chmeľu - Žatecký poloskorý červenák – klon 72, ktorý je pestovaný na celej aktuálnej produkčnej výmere chmeľníc v SR.

Aktuálny stav kapacity ovocných skladov v SR k 31.12.2021

K 31.12.2021 využívalo sklady pre uskladnenie ovocia 51 ovocinárskych subjektov. Celková kapacita skladov evidovaná v registri ovocných sádov sa znížila od roku 2017 o 5702,5 t.

Kapacita skladov v SR pre uskladnenie ovocia z domácej produkcie

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Počet užívateľov sádov (ovocné sklady)	71	66	65	62	51
Sklady vetrané vzduchom v t:	4 400,0	4 327,0	3 807,0	3 725,0	2 614,0
Klimatizované sklady bez možnosti regulovania atmosféry v t:	11 315,0	11 150,0	9 650,0	9 450,0	7 538,5
Sklady s riadenou atmosférou CA v t:	1 580,0	1 580,0	1 580,0	1 540,0	1 540,0
Sklady s upravenou atmosférou ULO v t:	17 484,0	17 484,0	17 384,0	17 384,0	17 384,0
Sklady CA - ULO spolu v t:	19 064,0	19 064,0	18 964,0	18 924,0	18 924,0
Celková kapacita skladov v SR v t:	34 779,0	34 541,0	32 421,0	32 099,0	29 076,5

2.5.2.2 Štátne štatistické rezortné zisťovania

OOEPV vykonal v roku 2021 nasledovné štátne štatistické zisťovania:

- odhad úrody ovocia k 15.6., 15.9. a produkcia ovocia k 31.12.

- výkaz o uskladnení jabĺk a hrušiek k 1.3., 31.10. a 31.12.

Štátne štatistické zisťovania boli zamerané na určenie produkčného potenciálu výsadiieb vybraných ovocných druhov podľa osobitného predpisu* a na získanie strednodobých odhadov objemu produkcie a zásobovania trhu vybranými ovocnými druhmi. Zisťovania nemajú duplicitu s inými zisťovaniami ŠÚ SR.

Zisťovania pre určenie produkčného potenciálu ovocných sádov na Slovensku sa vykonávajú z ovocných sádov od výmery 0,3 ha, ktoré sú vedené v registri ovocných sádov na ÚKSÚP ako sady produkčné.

* Čl. 14 nariadenia Rady (ES) č. 1182/2007 z 26. septembra 2007, ktorým sa stanovujú osobitné pravidlá pre sektor ovocia a zeleniny a menia a dopĺňajú smernice 2001/112/ES a 2001/113/ES a nariadenia (EHS) č. 827/68, (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96, (ES) č. 2826/2000, (ES) č. 1782/2003 a (ES) č. 318/2006 a zrušuje nariadenie (ES) č. 2202/96 (Ú. v. EÚ L 273, 17. 10. 2007) v platnom znení.

Odhad úrody ovocia jabĺk, hrušiek, broskýň a marhúľ k 15.6.2021

Odhad úrody k 15.6.2021	Jablká	Hrušky	Broskyne	Marhule
Nahlásený odhad úrody v t	30 612,71	929,42	1 032,91	281,02
Nahlásená výmera v ha	1 570,87	84,65	268,01	154,14
Dopočítaná úroda v t	85,90	13,40	5,73	35,35
Dopočítaná výmera v ha	48,94	2,27	1,99	18,32
Odhad úrody ovocia spolu v t	30 698,61	942,82	1 038,63	316,37

Odhad úrody ovocia jablák a hrušiek k 15.9.2021

Odhad úrody k 15.9.2021	Jablká	Hrušky
Nahlásený odhad úrody v t	29 767,63	911,28
Nahlásená výmera v ha	1 585,20	85,00
Dopočítaná úroda v t	71,34	0,69
Dopočítaná výmera v ha	45,23	0,53
Odhad úrody ovocia spolu v t	29 838,97	911,97

Produkcia ovocia k 31.12.2021

Formuláre podľa § 18 zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike boli zaslané 322 respondentom, ktorí obhospodarujú produkčné ovocné sady a sú registrovaní v registri ovocných sadov. Späť sa vrátilo 288 (89 %) výkazov. Z tohto počtu uviedlo nulové úrody 59 (20 %) užívateľov.

V roku 2021 sa na Slovensku vyprodukovalo 35 688,5350 t ovocia na výmere 4 655,63 ha. Na výmere 116,18 ha bola dopočítaná úroda ovocia 133,2520 t.

Produkcia ovocia hlavných ovocných druhov k 31.12.2021

Produkcia ovocia	Počet rodiacich jedincov (ovocných stromov, kríkov a sadeníc v ks)	Úroda v ovocných sadoch v t	Vysadená plocha rodiacich ovocných sadov a plantáží v ha	Priemerná úroda v t/ha
Jabloň domáca	3 912 896	29 585,47	1 643,70	18,00
Hruška obyčajná	118 781	948,59	92,97	10,20
Broskyňa obyčajná	208 366	909,34	275,24	3,30
Marhuľa obyčajná	122 138	305,00	185,04	1,65
Slivka domáca	297 054	1 539,16	581,00	2,65
Čerešňa vtáčia	142 909	611,61	126,82	4,82
Baza čierna	23 073	115,14	40,27	2,86
Jarabina čierna (Arónia čiernoplodá)	114 405	224,85	56,66	3,97
Ríbezľ červená	100 180	38,24	16,65	2,30
Ríbezľ čierna	368 897	72,41	86,06	0,84
Jahoda	6 053 972	1 082,53	181,76	5,96
Orech kráľovský (vlašský)	193 564	34,03	1 156,72	0,03
Brusnica chocholíkatá - čučoriedka	257 330	182,14	71,91	2,53
Rakytník rešetliakový	63 043	10,90	43,14	0,25
Malina	20 890	7,20	3,46	2,08
Ostatné neuvedené ovocie	124 997	21,94	94,23	0,23
Kontrolný súčet	12 122 495	35 688,55	4 655,63	7,67

Uskladnenie jablák a hrušiek

Do štátneho štatistického zisťovania „Uskladnenie jablák a hrušiek“ bolo k **31.10.2021** zaradených 46 subjektov, ktoré sú vedené v registri ovocných sádov a zaoberajú sa skladovaním jablák a hrušiek z domácej produkcie pre trhové potreby s kapacitou skladu min. 1 tona. Vyplnené výkazy sa vrátili od 41 respondentov (89 %). Nulové zásoby ovocia v skladoch uviedlo 12 respondentov (29 %).

Z domácej produkcie jablák a hrušiek bolo k 31.10.2021 uskladnené nasledujúce množstvo ovocia: jablká z domácej produkcie 13 286,21 t a hrušky z domácej produkcie 66,66 t.

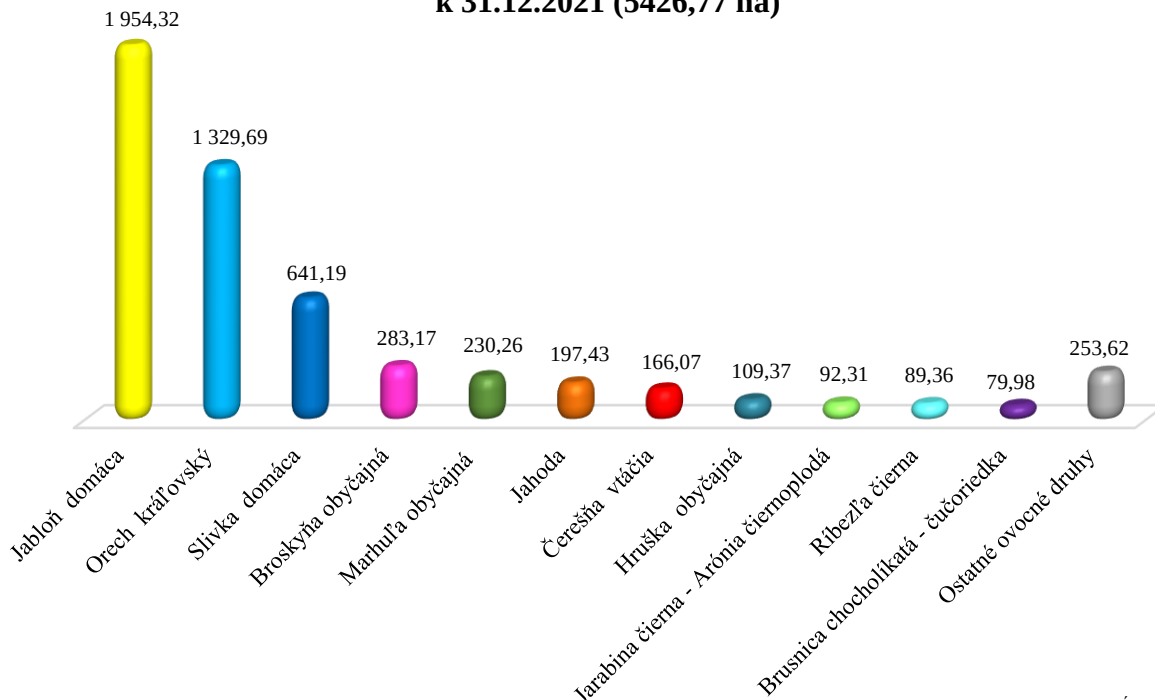
Do zisťovania k **31.12.2021** bolo zaradených 46 užívateľov, ktorí sú vedení v registri ovocných sádov a zaoberajú sa skladovaním jablák a hrušiek z domácej produkcie pre trhové potreby s kapacitou skladu min. 1 tona. Vyplnené výkazy sa vrátili od 44 respondentov (96 %). Nulové zásoby ovocia v skladoch uviedlo 17 respondentov (39 %).

Z domácej produkcie jablák a hrušiek bolo k 31.12.2021 uskladnených 8 011,53 t jablák a 5,06 t hrušiek.

Uskladnenie jablák a hrušiek z domácej produkcie v roku 2021

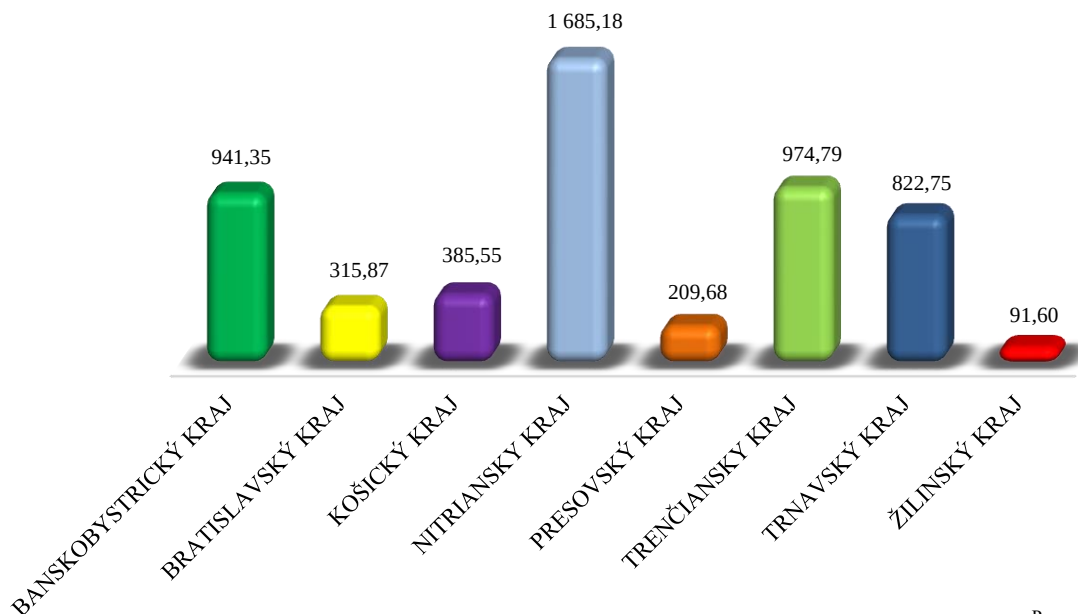
Ukazovateľ	Jablká	Hrušky
Uskladnenie ovocia k 01.03.2021 (t)	8 260,52	76,86
Uskladnenie ovocia k 31.10.2021 (t)	13 286,21	66,66
Uskladnenie ovocia k 31.12.2021 (t)	8 011,53	5,06

Produkčná výmera najpestovanejších ovocných druhov v ha k 31.12.2021 (5426,77 ha)



Prameň: ÚKSÚP

**Produkčná výmera ovocných sádov podľa krajov k 31.12.2021
v ha (5426,77 ha)**



Prameň: ÚKSÚP

Vývoj výmer ovocných sádov v ha v rokoch 2004 – 2021

Rok	Celková výmera v ha	Produkčná výmera v ha	Manipulačná plocha (MP) v ha	Podiel MP v % z celkovej výmery
2004	11435,10	9359,60	2075,50	18%
2005	10659,10	9329,50	1329,60	12%
2006	10432,50	9272,60	1159,90	11%
2007	10064,80	8944,90	1119,90	11%
2008	9603,70	8479,00	1124,70	12%
2009	9602,40	8505,60	1096,80	11%
2010	9285,80	8313,10	972,70	10%
2011	8926,80	8056,80	870,00	10%
2012	7829,14	7048,10	781,04	10%
2013	7378,44	6568,97	809,47	11%
2014	7586,23	6791,34	794,89	10%
2015	7069,91	6212,79	857,12	12%
2016	7070,30	6381,60	688,70	10%
2017	6801,31	6185,05	616,26	9%
2018	6715,68	6147,85	567,83	8%
2019	6726,82	6136,47	590,35	9%
2020	6271,23	5706,02	565,21	9%
2021	5899,10	5426,77	472,33	8%

Vývoj produkčnej výmery jednotlivých ovocných druhov v ha v rokoch 2012 – 2021

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Podiel na výmere (%)	2021-2012 Pokles (-) /nárast(+)
Ovocný druh												
Jabloň domáca	3686,0	3448,2	3319,0	3051,4	3074,1	2689,7	2592,3	2526,4	2193,0	1954,3	36,0	-1731,6
Hruška obyčajná	178,0	167,4	165,5	157,3	166,6	135,4	136,9	136,9	121,4	109,4	2,0	-68,6
Broskyňa obyčajná	636,2	572,1	568,4	443,2	444,0	364,7	377,9	341,4	318,9	283,2	5,2	-353,0
Marhuľa obyčajná	222,7	219,6	223,4	226,1	229,5	230,3	227,7	228,5	232,2	230,3	4,2	7,5
Slivka domáca	620,6	619,0	633,6	646,2	658,7	657,2	661,5	660,8	648,3	641,2	11,8	20,6
Ringlota	21,7	21,6	21,6	16,2	16,2	17,2	17,0	17,6	16,7	16,6	0,3	-5,1
Čerešňa vtáčia	268,8	250,7	264,1	229,9	217,2	193,1	190,5	180,2	173,0	166,1	3,1	-102,7
Višňa (čerešňa višňová)	106,2	48,5	85,4	68,5	56,3	50,9	41,8	50,6	50,4	42,1	0,8	-64,0
Mandľa obyčajná	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	8,4	8,5	8,9	0,2	8,5
Slivka čerešňoplodá - (Myrobalán)	35,0	35,0	0,0	1,0	4,5	4,5	5,2	5,2	5,2	5,2	0,1	-29,8
Ríbezľa červená	101,6	92,5	69,7	46,6	45,0	45,1	42,8	43,6	37,3	16,3	0,3	-85,3
Ríbezľa biela	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ríbezľa čierna	402,9	369,8	315,0	232,8	241,6	211,7	202,9	204,9	157,7	89,4	1,6	-313,5
Egreš obyčajný	17,3	17,3	0,3	0,3	0,1	0,4	0,4	0,5	0,2	0,2	0,0	-17,2
Malina (ostružina malinová)	11,8	11,7	9,5	6,2	9,8	10,9	10,9	13,5	9,0	6,7	0,1	-5,1
Černica (ostružina černicová)	5,9	4,7	4,7	4,5	4,9	2,6	3,2	3,7	3,4	3,4	0,1	-2,5
Jahoda	212,4	173,4	165,5	139,6	141,2	162,7	157,6	181,3	184,6	197,4	3,6	-14,9
Orech kráľovský	310,9	312,6	719,0	728,6	845,0	1180,7	1246,7	1237,6	1247,1	1329,7	24,5	1018,8
Gaštan jedlý	19,2	19,2	19,2	8,1	8,0	8,1	8,0	7,4	7,7	6,1	0,1	-13,2
Zemolez	0,2	0,2	0,3	0,7	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	1,1	0,0	0,8
Rakytník rešetliakovitý	16,6	16,6	21,9	42,5	42,2	44,2	45,3	51,4	51,3	60,3	1,1	43,7
Lieska obyčajná	7,0	7,0	6,9	6,1	7,0	7,3	7,4	12,9	12,7	15,2	0,3	8,2
Jarabina	4,0	4,0	4,0	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	0,5	0,5	0,0	-3,6
Jarabina vtáčia x Hloh sibírsky	2,4	2,4	2,4	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	-2,4
Drieň obyčajný	1,1	1,4	1,4	0,8	1,8	2,6	3,5	3,0	3,5	3,4	0,1	2,3
Baza čierna	77,5	67,5	61,3	51,0	49,2	41,4	40,5	46,3	44,3	41,3	0,8	-36,2
Jarabina čierna	34,7	35,0	59,4	57,3	56,8	61,5	61,7	77,6	80,7	92,3	1,7	57,6
Ruža jabĺčkatá	10,0	10,4	10,4	10,4	10,3	11,2	11,2	10,5	10,5	11,6	0,2	1,6
Brusnica chocholikatá - čuroriedka	32,6	36,3	34,7	29,6	42,8	41,4	44,3	74,6	76,8	80,0	1,5	47,3
Moruša	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	3,1	3,0	3,2	3,1	2,9	0,1	0,7
Ostatné	2,1	2,1	2,1	4,1	4,3	4,6	5,0	6,4	7,4	11,7	0,2	9,6
Spolu	7048,1	6569,0	6791,3	6212,8	6381,6	6185,1	6147,9	6136,5	5706,0	5426,8	100,0	-1621,3

2.5.2.3 Administratívna kontrola a kontroly ovocných sádov a chmeľníc na mieste

OOEPV vykonáva kontrolu ovocných sádov a chmeľníc na mieste pre aktualizáciu údajov v registri ovocných sádov a registri chmeľníc. Overovanie skutočného stavu s údajmi v registri sa vykonáva počas kontroly na mieste. Register ovocných sádov eviduje v zmysle zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z., údaje o ovocinárskych subjektoch a výsadbách, najmä – úroveň agrotechniky, intenzitu výsadby (počty stromov, krov, spon výsadby), vek výsadby a pod.

Výpisy z registra ovocných sádov od roku 2020 netvorí povinnú prílohu pre získanie podpôr v poľnohospodárstve PPA. Vydávanie výpisov vyplýva zo zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z. a výpisy sú vydávané na vlastnú žiadosť užívateľa. V roku 2021 bolo vydaných 55 výpisov z registra ovocných sádov a chmeľníc.

Kontroly ovocných sádov a chmeľníc na mieste sa v roku 2021 vykonávali počas vegetačného obdobia. Celkovo bolo v roku 2021 pri kontrolách na mieste skontrolovaných 1246,61 ha u 84 užívateľov ovocných sádov.

Prehľad o vykonaných kontrolách ovocných sádov a chmeľníc v roku 2021 v porovnaní s rokom 2020

Údaj	Stav v registri 2020	Kontroly na mieste 2020	Stav v registri 2021	Kontroly na mieste 2021
Počet užívateľov	453	57	447	84
Celková výmera sádov v ha	6271,20	496,90	5899,1010	1246,61
Počet skontrolovaných dielov pôdnych blokov	-	84	-	113
Počet vyradených dielov pôdnych blokov	-	16	-	18

2.5.2.4 Odborné stanoviská k projektom

V roku 2021 OOEPV vydal 25 odborných stanovísk. Všetkých 25 odborných stanovísk bolo vydaných k projektom na výsadbu ovocných sádov. V roku 2021 nebola prijatá žiadna žiadosť na odborné stanovisko k projektu na výsadbu rýchlorastúcich drevín.

2.5.3 Činnosť v oblasti ekologickej poľnohospodárskej výroby

Činnosť v oblasti ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „EPV“) je vykonávaná v rámci národnej a európskej legislatívy a pozostáva hlavne z:

- plnenia úloh príslušného orgánu pre EPV podľa osobitných predpisov,
- registrácie prevádzkovateľov činných v systéme EPV a vykonávania zmien v registri EPV,
- výmaz prevádzkovateľov činných v systéme EPV na základe ich žiadostí o zrušenie registrácie, sankčný výmaz na základe nedodržovania pravidiel systému EPV,
- vydávania oprávnenia súkromným inšpekčným organizáciám na výkon delegovaných úloh v rámci EPV v SR (úradné kontroly a certifikácia v EPV),
- vedenia registra prevádzkovateľov činných v systéme EPV,
- vedenia registra oprávnených inšpekčných organizácií,
- metodického riadenia činnosti oprávnených inšpekčných organizácií,
- vykonávania dozoru nad činnosťou oprávnených súkromných inšpekčných organizácií,
- vykonávania delegovaných kontrol pre PPA na poberateľov podpory PRV pre opatrenie Ekologické poľnohospodárstvo (kontrola na mieste, administrácia PPA úloh, spolupráca v oblasti výmeny informácií),
- posudzovania a povoľovania neekologických vstupov do EPV a povoľovania ich použitia na území SR,
- zostavovania zoznamov:
 - hnojív a pôdnych pomocných látok povolených do EPV,

- prípravkov na ochranu rastlín povolených do EPV, ktoré zverejňuje MPRV SR na návrh ÚKSÚP vo svojom vestníku,
- posudzovania a zostavovania zoznamov krmív povolených do EPV, ktoré zverejňuje MPRV SR na návrh ÚKSÚP vo svojom vestníku,
- vedenia databázy bioosív,
- výmeny informácií a spolupráce s príslušnými orgánmi EÚ a príslušnými orgánmi členských štátov EÚ a so štátnymi a súkromnými inšpekčnými organizáciami členských štátov a iných štátov,
- prípravy podkladov pre právny útvar ÚKSÚP na ukladanie sankcií za porušenie pravidiel EPV,
- spracovávanie údajov a zostavovania súborov dát pre inštitúcie EÚ (Eurostat, Európska komisia) za SR. Komunikácia a výmena informácií o stave EPV prebieha cez databázové systémy EÚ - CIRCABC, OFIS a ECAS portal. V oblasti poskytovania informácií spolupracuje s ďalšími orgánmi štátnej správy ako aj neštátnymi organizáciami.

2.5.3.1 Registrácia v ekologickej poľnohospodárskej výrobe

V systéme EPV každý prevádzkovateľ, ktorý je činný v rôznych oblastiach EPV (rastlinná výroba vrátane pestovania húb, živočíšna výroba vrátane chovu včiel a akvakultúry, zber voľne rastúcich rastlín a ich častí z voľnej prírody, výroba potravín, výroba osív, výroba krmív, iný spracovateľ – t.j. balenie a uchovávanie produktov z EPV, dovoz produktov z EPV z tretích krajín, vývoz produktov z EPV do tretích krajín, iný prevádzkovateľ – t.j. obchodovanie, skladovanie a preprava produktov z EPV) musí svoju činnosť oznámiť príslušnému orgánu, ktorým je v Slovenskej republike ÚKSÚP.

V súlade so zákonom č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe v znení zákona č. 177/2018 Z. z. ÚKSÚP, OOEPV vykonáva registráciu prevádzkovateľov EPV a tiež zmeny registrácie, vrátane zrušenia registrácie. Registre ekologických prevádzkovateľov sú zverejnené na webovom sídle ÚKSÚP (<https://www.uksup.sk/ooepv-registre-a-zoznamy>).

ÚKSÚP vykonáva registráciu podľa druhu zamerania činnosti:

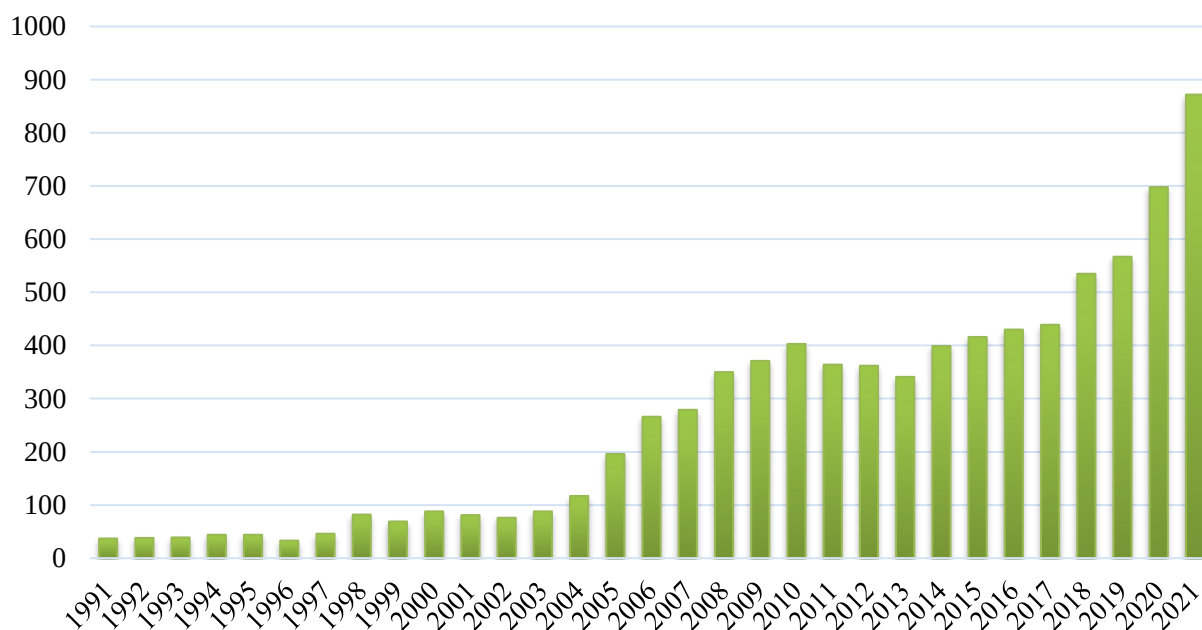
- ekologický prevádzkovateľ zaoberajúci sa produkciou nespracovaných poľnohospodárskych produktov a živých zvierat:
 - rastlinná výroba,
 - živočíšna výroba,
 - zber voľne rastúcich rastlín a ich častí,
 - chov včiel,
 - pestovanie húb,
- prevádzkovateľ zaoberajúci sa ekologickou akvakultúrou,
- prevádzkovateľ – spracovateľ:
 - výroba potravín z EPV,
 - výroba osív z EPV,
 - výroba krmív z EPV,
 - iný spracovateľ – prevádzkovateľ zaoberajúci sa balením alebo uchovávaním produktov EPV,
- prevádzkovateľ dovážajúci produkty z EPV z tretích krajín (dovozca),
- prevádzkovateľ vyvážajúci produkty z EPV do tretích krajín (vývozca),
- iný prevádzkovateľ – prevádzkovateľ zaoberajúci sa obchodovaním, skladovaním alebo prepravou produktov EPV.

K 31. 12. 2021 bolo v systéme EPV registrovaných celkovo 1225* prevádzkovateľov (oproti 1037 v roku 2020) rozčlenených do nasledovných činností.

Činnosť prevádzkovateľa v EPV	Počet v roku 2020	Počet v roku 2021
Rastlinná výroba	698	872
Živočíšna výroba	521	644
Prevádzkovateľ zbierajúci voľne rastúce rastliny a ich časti z voľnej prírody	9	9
Chov včiel	28	31
Pestovanie húb	1	2
Akvakultúra	0	2
Výrobca potravín	114	125
Výrobca osív	13	12
Výrobca krmív	13	11
Iný spracovateľ (označovanie, uchovávanie)	45	59
Dovozca z tretích krajín z EPV	57	62
Vývozca do tretích krajín z EPV	26	33
Iný prevádzkovateľ (obchodovanie, skladovanie, preprava)	269	292

Pozn.: * Každý prevádzkovateľ môže vykonávať viacero činností v systéme EPV

Vývoj ekologickej poľnohospodárskej výroby v SR za obdobie 1991 - 2021 (počet fariem)

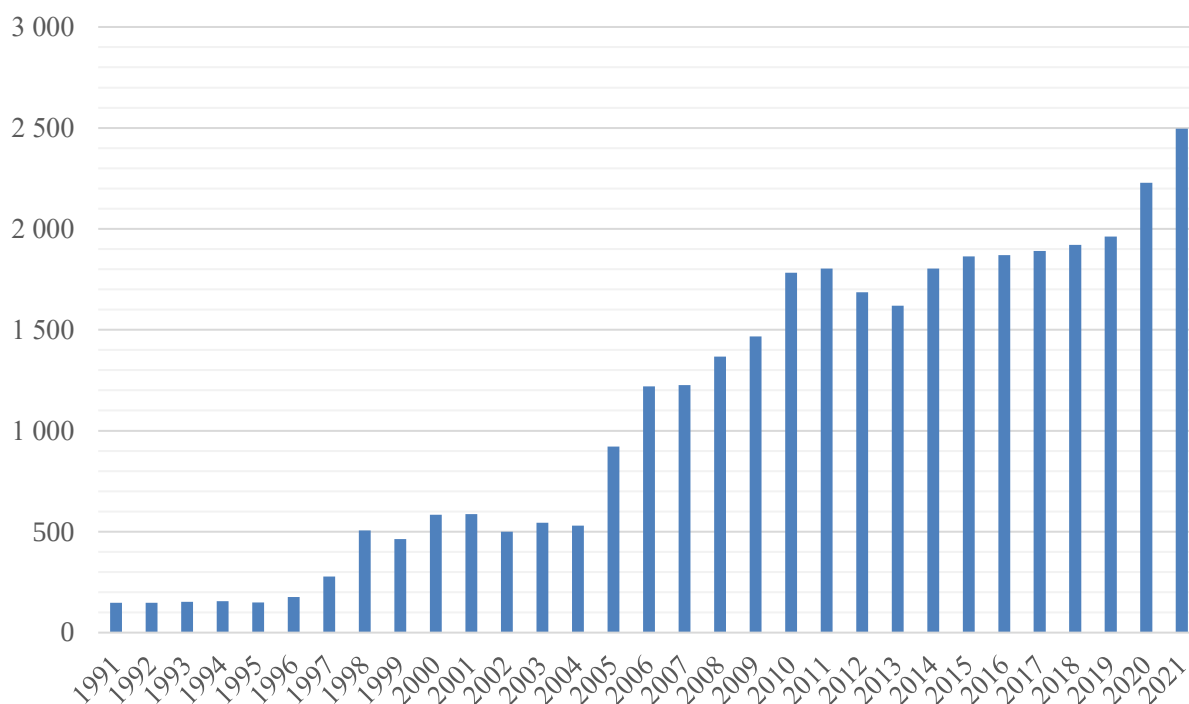


Celková registrovaná plocha pôdy v systéme EPV ku 31. 12. 2021 bola 249 723,04 ha. V porovnaní s rokom 2020, kedy bolo v systéme EPV obhospodarovaných 222 896,05 ha pôdy, výmera pôdy v EPV narástla o 12,04 %.

Štruktúra registrovanej pôdy v ekologickej poľnohospodárskej výrobe k 31. 12. 2021

Poľnohospodárska pôda v EPV	Poľnoh. pôda celkom (ha)	Orná pôda (ha)	TTP (ha)	Sady (ha)	Vinohrady (ha)
Ekologická výmera	181 475,23	61 725,48	118 078,54	1 518,75	152,46
Výmera v konverzii	68 247,81	23 181,51	44 486,20	268,67	311,43
Spolu	249 723,04	84 906,99	162 564,74	1 787,42	463,89

Registrovaná výmera ekologickej poľnohospodárskej pôdy v SR (v ha x 100)



Ukazovatele EPV za roky 2020 a 2021

Ukazovateľ EPV	Rok 2020	Rok 2021	% rozdiel s rokom 2020
Počet prevádzkovateľov v EPV	1 037	1 225	+ 18,13
Počet prevádzkovateľov s pôdou v EPV	698	872	+ 24,93
Poľnohospodárska pôda (ha)	222 896,05	249 723,04	+ 12,03
Orná pôda (ha)	75 591,97	84 906,99	+ 12,32
TTP (ha)	145 209,10	162 564,74	+ 11,95
Ovocné sady (ha)	1 828,56	1 787,42	- 2,25
Vinohrady (ha)	266,42	463,89	+ 74,12
Výrobca biopotravín	114	125	+ 9,65

Zmeny v registrácii, nahlásené prevádzkovateľmi EPV sa najčastejšie týkajú rozšírenia, alebo zníženia výmery registrovanej pôdy. Ďalej sú to ostatné zmeny, ako napríklad zmeny doby konverzie (skrátene, predĺženie), zmeny kultúry pôdy, zmeny v živočíšnej výrobe, zmeny kontaktných údajov prevádzkovateľa alebo zmeny činností v EPV. Zmeny vo výmere pôdy súvisia najmä s aktualizáciou LPIS.

Prehľad o vykonaných zmenách v registri prevádzkovateľov EPV a vydaných oznámení v EPV k 31. 12. 2021

Mesiac	Nová registrácia	Vyradenie z registra	Zmena výmery	Ostatné zmeny	Spolu v mesiaci
január	108	15	27	75	225
február	24	9	14	128	179
marec	25	5	31	33	94
apríl	45	14	62	27	148
máj	26	16	243	67	352
jún	7	5	278	56	346
júl	11	19	155	45	230
august	6	11	46	44	108
september	3	3	25	31	62
október	10	1	42	21	74
november	10	2	41	40	93
december	16	4	23	18	61
Spolu	291	104	987	585	1972

2.5.3.2 Výkon úradných kontrol ekologickej poľnohospodárskej výroby

ÚKSÚP je príslušným orgánom štátnej správy pre EPV podľa § 4 pís. a) zákona č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe v znení zákona č. 177/2018 Z. z. a podľa čl. 2 písm. n) Nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov, ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (EHS) č. 2092/91 v platnom znení. Výkon úradných kontrol v oblasti EPV vykonávaných v Slovenskej republike ÚKSÚP delegoval na základe čl. 27 ods. 4 písm. b) Nariadenia Rady (EHS) č. 834/2007 na súkromné inšpekčné organizácie. V SR sú na výkon úradných kontrol v oblasti EPV oprávnené 3 súkromné inšpekčné organizácie:

- Naturalis SK, s.r.o., Kalinčiakova 27, 831 04 Bratislava (SK-BIO-002)
- Biokont CZ s.r.o., Měřická 34, 621 00 Brno, Česká republika (SK-BIO-003)
- EKO-CONTROL SK s.r.o., Nešporova 30, 040 11 Košice (SK-BIO-004)

Oprávnené súkromné inšpekčné organizácie vykonávajú úradné kontroly EPV s cieľom overiť dodržiavanie princípov a pravidiel EPV za účelom ochrany spotrebiteľa a jeho dôvery v kvalitu bioproduktov vyrobených v súlade s pravidlami EPV.

Činnosti oprávnených súkromných inšpekčných organizácií roku 2021:

Naturalis SK, s.r.o. vykonal celkovo 1 219 úradných kontrol, z toho: 1045 pravidelných ročných fyzických kontrol (z toho: 784 ohlásených a 261 neohlásených), 174 náhodných dodatočných kontrol na základe rizikovosti prevádzkovateľov (z toho: 64 ohlásených a 110 neohlásených). Okrem úradných kontrol inšpekčnou organizáciou bolo vykonaných aj 210 vstupných kontrol.

Biokont CZ, s.r.o. vykonal celkovo 315 úradných kontrol, z toho: 290 pravidelných ročných fyzických kontrol (z toho: 260 ohlásených a 30 neohlásených), 25 náhodných dodatočných kontrol na základe rizikovosti prevádzkovateľov (z toho: 11 ohlásených a 14 neohlásených). Okrem úradných kontrol inšpekčnou organizáciou bolo vykonaných aj 116 vstupných kontrol.

EKO-CONTROL SK s.r.o. vykonal celkovo 184 úradných kontrol, z toho: 164 pravidelných ročných fyzických kontrol (z toho: 52 ohlásených a 5 neohlásených), 14 náhodné dodatočné kontroly (z toho: 7 ohlásených a 7 neohlásených) a 6 ohlásených cielených kontrol. Okrem úradných kontrol inšpekčnou organizáciou bolo vykonaných aj 55 vstupných kontrol.

V rámci dozoru nad činnosťou súkromných inšpekčných organizácií ÚKSÚP, OOEPV vykonáva kancelárske audity, svedecké audity a dohľadové audity. Príslušný orgán kancelárskym auditom overuje efektívnosť výkonu delegovanej činnosti s inšpekčnou organizáciou. Cieľom svedeckých auditov a dohľadových auditov príslušný orgán posudzuje pracovný postup inšpektora inšpekčnej organizácie v súlade so zadokumentovanými postupmi vydanými oprávnenou inšpekčnou organizáciou.

V roku 2021 bolo vykonaných 6 kancelárskych auditov, 22 svedeckých auditov a 13 dohľadových auditov.

Inšpektori OOEPV na základe Dohody o delegovaní činnosti č. 13/2015 uzavretej medzi ÚKSÚP a PPA, vykonali pre PPA kontroly na mieste za účelom overenia dodržiavania podmienok EPV, na základe ktorých sa poskytujú podpory prevádzkovateľom registrovaným v EPV prostredníctvom PRV SR 2014 – 2020 pre opatrenie ekologické poľnohospodárstvo. V roku 2021 bolo zo strany PPA vyhlásené prechodné obdobie, kde sa dodržiavanie pravidiel kontrolovalo na základe podmienok PRV SR 2014-2020. V roku 2021 OOEPV vykonal pre PPA 19 fyzických kontrol na mieste.

2.5.3.3 Posudzovanie a povoľovanie neekologických vstupov do EPV

OOEPV posudzuje aj neekologické vstupy do EPV a povoľuje ich použitie v EPV v rastlinnej výrobe, živočíšnej výrobe, pri výrobe potravín alebo krmív. OOEPV zostavuje zoznamy: hnojív a pôdných pomocných látok povolených do EPV a prípravkov na ochranu rastlín a krmív, ktoré sú povolené do EPV.

Aktuálne zoznamy sú zverejnené na webovom sídle ÚKSÚP.

Povoľovanie hnojív a pôdných pomocných látok, prípravkov na čistenie a dezinfekciu budov a zariadení, prípravkov na ochranu rastlín a krmív do EPV

V súlade s právnymi predpismi v oblasti EPV bolo v roku 2021:

- posúdených 108 hnojív a pôdných pomocných látok, povolených bolo 80, na 11 boli udelené výnimky a 17 nebolo povolených,
- posúdené 4 dezinfekčné a čistiacie prípravky v živočíšnej výrobe, všetky boli povolené,
- posudzovaných 24 prípravkov na ochranu rastlín z toho bolo do EPV povolených 20 prípravkov na ochranu rastlín, žiadne prípravky neboli zamietnuté, udelené boli 4 výnimky,
- posúdených 279 krmív vrátane silážnych prípravkov, povolených bolo 275 a 4 neboli povolené.

Bioosivá a vydávanie výnimiek na použitie neekologických osív a vegetatívneho materiálu

V súlade s právnymi predpismi pre EPV majú prevádzkovatelia uprednostňovať používanie osív a vegetatívneho množiteľského materiálu dopestovaného v súlade s pravidlami EPV (ďalej len

„bioosivá“) pred používaním osív a vegetatívneho množiteľského materiálu, ktorý nebol získaný metódou EPV (ďalej len „neekologickými osivami“).

OOEPV vedie databázu bioosív dostupných na území SR a zverejňuje ju na webovom sídle ÚKSÚP.

V roku 2021 požiadali o zaradenie osiva do databázy bioosív 4 prevádzkovatelia EPV registrovaní na činnosť výrobcu osív z EPV:

1. OSIVO, a.s. – do databázy bioosív požiadal zaregistrovať 3 druhy a 4 odrody bioosív

Druh	Odroda
Pšenica letná f. jarná	IS Jarissa
Ovos siaty f. jarná	Vit
Tritikale	Cosinus
Pšenica letná f. ozimná	IS Laudis

2. Oseva, a.s. slovenská organizačná zložka – do databázy bioosív požiadala zaregistrovať 3 druhy a 5 odrôd bioosív

Druh	Odroda
Ovos siaty f. jarná	Kertag
Pšenica letná f. jarná	IS Jarissa
Pšenica letná f. jarná	IS Jariella
Hrach siaty	Eso
Hrach poľný peluška	Arvika

3. SEMA HŠ s.r.o. - do databázy bioosív požiadala zaregistrovať 1 druh a 1 odrodu bioosív

Druh	Odroda
Jačmeň siaty f. jarná	Exalis

4. ORGANIX, s.r.o. - do databázy bioosív požiadal zaregistrovať 1 druh a 1 odrodu bioosív

Druh	Odroda
Pšenica špaldová	Zollernspelz

Ponuka bioosív v SR však dlhoročne nepokrýva dopyt prevádzkovateľov, preto je možnosť v súlade s platnou legislatívou vydávať výnimky na použitie neekologického osiva alebo vegetatívneho množiteľského materiálu v EPV.

Za rok 2021 bolo prijatých 723 žiadostí o vydanie výnimky. Z tohto počtu žiadostí bolo udelených 2 675 výnimiek na osivo pre jednotlivé druhy a ich odrody a 9 žiadostí o výnimku bolo zamietnutých.

OOEPV každoročne zasiela Európskej komisii správu o udelených výnimkách pre používanie neekologických osív a sadív zemiakov alebo vegetatívneho množiteľského materiálu pre účely prehodnotenia situácie ohľadom používania neekologických osív na úrovni EÚ do 31. 03. bežného roku.

Výnimky z pravidiel EPV v živočíšnej výrobe

V roku 2021 OOEPV prijalo 113 žiadostí ohľadom udelenia výnimky z pravidiel v EPV v živočíšnej výrobe v súlade s čl. 18 ods. 1 nariadenia Komisie č. 889/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá implementácie nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov so zreteľom na ekologickú výrobu, označovanie a kontrolu. Z toho 95 žiadostí bolo podaných za účelom posúdenia a vydania povolenia v oblasti

výkonu zásahov na hospodárskych zvieratách (odrokovanie hovädzieho dobytku, kupírovanie chvostov oviec a pod.) a 18 žiadostí bolo podaných za účelom posúdenia a vydania povolenia pre schválenie nákupu hospodárskych zvierat z neekologického chovu do systému EPV. Ďalej boli podané 2 žiadosti, ktoré sa týkali udelenia výnimky z katastrofických okolností (výnimka na kŕmenie včiel ekologickým medom, ekologickým cukrom alebo ekologickým cukrovým sirupom) v súlade s čl. 22 ods. 2 písm. f) nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov so zreteľom na ekologickú výrobu, označovanie a kontrolu. Z uvedených žiadostí bola 1 výnimka udelená a 1 výnimka zamietnutá.

2.5.3.4 Činnosť v orgánoch EÚ

OOEPV sa pravidelne zúčastňuje zasadnutí výborov Komisie pre EPV a expertných skupín pre EPV v Bruseli prostredníctvom delegáta za SR pre EPV.

V súvislosti s prijatím nového nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/848 o ekologickej poľnohospodárskej výrobe a označovaní produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 834/2007, ktoré sa bude uplatňovať od 01. 01. 2022 sa na zasadnutiach pre EPV aktívne pracuje na príprave vykonávacích a delegovaných aktov, ktoré budú dopĺňať a upravovať nové nariadenie. Pripravované vykonávacie a delegované akty by mali byť prijaté do konca roka 2021 tak, aby mohli byť uplatniteľné spolu s novým nariadením od 01. 01. 2022.

2.5.3.5 Porušenia EPV, príprava podkladov pre udelenie sankcií

OOEPV zaevidoval v rámci EPV 500 zistení (nezrovnalosti a porušenia), ktoré boli zaslané na príslušný orgán pre EPV formou povinných hlásení oprávnených inšpekčných organizácií. Z uvedených zistení bolo 30 prípadov, ktoré sa týkali porušení ekologických pravidiel a boli postúpené inšpekčnými organizáciami na príslušný orgán za účelom posúdenia a udelenia sankcie v správnom konaní. V 24 prípadoch porušenia bola prevádzkovateľom udelená sankcia, 2 prípady sú v procese odborného posúdenia za účelom udelenia sankcie. V roku 2021 bolo na základe zistení príslušného orgánu ÚKSÚP udelených ďalších 25 sankcií a z registra EPV bolo sankčne vymazaných 17 prevádzkovateľov.

V systéme OFIS bolo v roku 2021 nahraných spolu 5 prípadov, ktoré sa týkali SR. Z týchto prípadov bolo Slovensko označené v 3 prípadoch a v 2 prípadoch označilo Slovensko iný členský štát EÚ. V roku 2021 bolo celkovo uzavretých 5 prípadov, pričom niektoré prípady sa kvôli ich obtiažnosti riešili viac rokov.

2.5.3.6 Aktivity odboru v oblasti EPV v roku 2021

Odborné podujatia a konferencie sa realizovali prevažne na online platforme, na ktorých sa zástupcovia OOEPV zúčastnili a zdieľali odborné skúsenosti v oblasti EPV. Zamestnanci OOEPV sa zúčastnili aj na online kurzoch BTSF (Better Training for Safer Food), ktoré organizuje Európska komisia.

Významnou činnosťou OOEPV je aj zasielanie správ a hlásení do orgánov EÚ prostredníctvom elektronických informačných systémov OFIS, TRACES a EUROSTAT.

Odbor úzko spolupracoval na výmene aktuálnych informácií formou online konferencií s odbornými inštitúciami v oblasti EPV, ako MPRV SR, NPPC, ŠÚ SR, SPU Nitra – Fakultou záhradníctva a krajinného inžinierstva, Ovocinárskou úniou SR a odbornými strednými školami. Aktívne udržiava kontakt so štátnymi organizáciami (ŠVPS SR, SNAS, Finančná správa SR), ale aj s neštátnymi organizáciami (napr. Zväz ekologického poľnohospodárstva – Ekotrend). V roku 2021 sa zástupca OOEPV zúčastnil na online seminári, ktorý organizoval Zväz

ekologického poľnohospodárstva – Ekotrend, kde prezentoval účastníkom aktuálne platné a pripravované legislatívne požiadavky týkajúce sa EPV od 01.01.2022.

2.5.4 Ciele a prehľad ich plnenia

V oblasti ovocinárstva je základným cieľom kontrola a aktualizácia údajov v registri sadov a v registri chmeľníc, vydávanie výpisov pre potreby farmárov (na základe ich žiadosti), vydávanie odborných stanovísk k projektom na výsadbu ovocného sadu, výsadbu rýchlorastúcich drevín a pri zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku na ovocný sad pre potreby Slovenského pozemkového fondu a pozemkových úradov.

Cieľom je každoročne vykonávať k stanoveným termínom pre potreby MPRV SR, PPA, ŠÚ SR, NPPC-VÚEPP štatistické zisťovania za účelom získania informácií o odhade úrod, celkovej produkcii ovocia a uskladnení ovocia z domácej produkcie. Tieto zisťovania sú súčasťou Programu štátnych štatistických zisťovaní.

V oblasti EPV je základným cieľom plnenie úlohy príslušného orgánu v zmysle zákona č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe v znení zákona č. 177/2018 Z. z., tvorba legislatívy a štátnej politiky v oblasti EPV, riadenie kontroly a registrácia prevádzkovateľov EPV, dohľad nad činnosťou oprávnených inšpekčných organizácií, riešenie porušení pravidiel EPV, zber dát pre potreby MPRV SR, PPA, ŠÚ SR a spolupráca s príslušnými orgánmi a inšpekčnými organizáciami členských štátov EÚ.

OOEPV si plnil v roku 2021 úlohu príslušného orgánu, ako aj ďalšie úlohy vyplývajúce z príslušnej legislatívy. Boli aktualizované metodické pokyny usmerňujúce činnosť oprávnených súkromných inšpekčných organizácií. V priebehu roku boli pravidelne odovzdávané dáta pre potreby MPRV SR, PPA, ŠÚ SR. OOEPV zároveň spolupracoval s príslušnými orgánmi a inšpekčnými organizáciami členských štátov EÚ.

2.6 Oblasť autorizácie POR a pomocných prípravkov

2.6.1 Legislatívny rámec činnosti

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS
- Zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MPRV SR č. 485/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípravkoch na ochranu rastlín
- Vyhláška MPRV SR č. 117/2013 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MPRV SR č. 485/2011 Z. z.
- Vyhláška MPRV SR č. 51/2021 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MPRV SR č. 485/2011 Z. z.
- Vyhláška MPRV SR č. 486/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach, postupoch a lehotách na uplatnenie ustanovení o skúškach biologickej účinnosti, o žiadostiach, zásadách správnej experimentálnej praxe, auditoch a vydávaní certifikátu, rozšírení rozsahu certifikátu alebo recertifikácii
- Vyhláška MPRV SR č. 163/2013 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MPRV SR č. 486/2011 Z. z.
- Vyhláška MPRV SR č. 52/2021 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MPRV SR č. 486/2011 Z. z.
- Vyhláška MPRV SR č. 487/2011 Z. z. o integrovanej ochrane proti škodlivým organizmom a o jej uplatňovaní
- Vyhláška MPRV SR č. 488/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zásadách a opatreniach na ochranu zdravia ľudí, zdrojov pitnej vody, včiel, zveri, vodných a iných necieľových organizmov, životného prostredia a osobitných oblastí pri používaní prípravkov na ochranu rastlín
- Vyhláška MPRV SR č. 489/2011 Z. z. o podmienkach a postupoch pri evidencii a kontrolách aplikačných zariadení
- Vyhláška MPRV SR č. 490/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach, požiadavkách a postupoch na uplatnenie ustanovení o leteckej aplikácii prípravkov na ochranu rastlín a o žiadosti o povolenie leteckej aplikácie
- Vyhláška MPRV SR č. 491/2011 Z. z. o vedení záznamov o prípravkoch na ochranu rastlín a nahlasovaní údajov, podmienkach a postupoch pri skladovaní a manipulácii s prípravkami na ochranu rastlín a čistení použitých aplikačných zariadení
- Vyhláška MPRV SR č. 492/2011 Z. z. o odbornom vzdelávaní v oblasti prípravkov na ochranu rastlín
- Nariadenie vlády SR č. 186/2012 Z. z. o prehodnocovaní autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín
- Nariadenie Komisie č. 540/2011/EÚ, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1107/2009/ES, pokiaľ ide o zoznam schválených účinných látok v platnom znení
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 283/2013, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh stanovujú požiadavky na údaje o účinných látkach
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 284/2013, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh stanovujú požiadavky na údaje o prípravkoch na ochranu rastlín

- Nariadenie Komisie č. 546/2011/EÚ, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1107/2009/ES, pokiaľ ide o jednotné zásady hodnotenia a povoľovania prípravkov na ochranu rastlín
- Nariadenie Komisie č. 547/2011/EÚ, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1107/2009/ES, pokiaľ ide o požiadavky na označovanie prípravkov na ochranu rastlín
- Vykonávacie nariadenia Komisie, ktorými sa povoľuje členským štátom predĺžiť dočasné autorizácie udelené pre nové účinné látky
- Vykonávacie nariadenia Komisie, ktorými sa neschvaľujú / neobnovujú / vyradia zo zoznamu niektoré účinné látky
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1185/2009 o štatistike pesticídov
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 686/2012, ktorým sa členským štátom na účely postupu obnovenia prideliť hodnotenie účinných látok, ktorých povolenie skončí najneskôr 31. decembra 2018
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 844/2012, ktorým sa stanovujú ustanovenia potrebné na vykonávanie postupu obnovenia účinných látok podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/183, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 686/2012, ktorým sa členským štátom na účely postupu obnovenia prideliť hodnotenie účinných látok, ktorých povolenie skončí najneskôr 31. decembra 2018
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/155, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 686/2012, ktorým sa členským štátom na účely postupu obnovenia prideliť hodnotenie účinných látok
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 2015/408 o vykonávaní článku 80 ods. 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zostavení zoznamu látok, ktoré sa majú nahradiť
- Zákon č. 387/2013 Z. z. o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MPRV SR č. 477/2013 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín
- Zákon č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon)

2.6.2 Činnosť

Činnosť ÚKSÚP v oblasti autorizácie POR a pomocných prípravkov je zastrešená zamestnancami odboru registrácie pesticídov (ORP), ktorí úzko spolupracujú s odbornými pracoviskami a príslušnými orgánmi členských štátov a je vykonávaná v zmysle platnej legislatívy a pozostáva hlavne z:

- vedenia zoznamu autorizovaných POR a POR povolených na paralelný obchod, zoznamu autorizovaných pomocných prípravkov a pomocných prípravkov povolených na paralelný obchod, ktorý sa zverejňuje najmenej raz ročne vo Vestníku MPRV SR a je dostupný aj prostredníctvom online databázového informačného systému prípravkov na ochranu rastlín (ISPOR)
- hodnotenia účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov alebo základných látok a koordinovania procesu ich hodnotenia s odbornými pracoviskami Národného referenčného laboratória (NRL), Výskumného ústavu vodného hospodárstva (VÚVH), Slovenského hydrometeorologického ústavu (SHMÚ), Úradu verejného zdravotníctva SR (ÚVZ SR) a Národného poľnohospodárskeho a potravinárskeho centra (NPPC) - Ústavu

- včelárstva, príslušnými zodpovednými orgánmi členských štátov, Európskym úradom pre bezpečnosť potravín (EFSA) a Európskou komisiou na účely ich schválenia alebo obnovenia schválenia
- prijímania žiadostí na skúšanie biologickej účinnosti POR, autorizáciu POR a pomocných prípravkov, o zmeny a doplnenie autorizácie, obnovenie autorizácie, o rozšírenie autorizácie, o predĺženie doby platnosti autorizácie, o prehodnotenie autorizácie, o povolenie na paralelný obchod a koordinovanie procesu ich hodnotenia s odbornými pracoviskami, príslušnými zodpovednými orgánmi členských štátov a Európskou komisiou na účely ich autorizácie, zmien a doplnení autorizácie, prehodnotenia autorizácie a povolenia na paralelný obchod
 - vypracúvania odborných posudkov, stanovísk a hodnotiacich správ pre oblasť identity a fyzikálno-chemických vlastností účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov alebo základných látok, POR a pomocných prípravkov, ako aj pre oblasť analytických metód na stanovenie účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov, ich nečistôt a rezíduí na účely schválenia účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov alebo základných látok alebo na účely autorizácie POR a pomocných prípravkov, zmien a doplnení autorizácie, prehodnotenia autorizácie a paralelného obchodu
 - vydávania rozhodnutí o autorizácii POR, rozhodnutí o autorizácii pomocných prípravkov a adjuvantov, o zmene a doplnení autorizácie, o predĺžení doby platnosti autorizácie, o prehodnotení autorizácie, o prebaľovaní POR a pomocných prípravkov vrátane prípravkov pre neprofesionálnych používateľov, o paralelnom obchode, o zrušení autorizácie alebo povolenia na paralelný obchod
 - vedenia evidencie a dokumentácie autorizovaných POR a pomocných prípravkov
 - poskytovania údajov, informácií a správ Európskej komisii, EFSA, medzinárodným organizáciám, príslušným orgánom členských štátov EÚ a tretích krajín
 - spolupráce s odbornými pracoviskami a príslušnými orgánmi členských štátov pri hodnotení účinných látok a autorizácii POR, výmene informácií o autorizovaných POR, pri zdieľaní výsledkov hodnotenia pri prehodnocovaní autorizácie už autorizovaných POR
 - organizovania stretnutí s odbornými pracoviskami za účelom diskusie o aktuálnych problémoch súvisiacich s autorizáciou, ako aj o plánovaných úlohách vyplývajúcich z predpisov EÚ
 - účasti na odborných stretnutiach organizovaných Komisiou, EFSA, členskými štátmi alebo inými medzinárodnými organizáciami
 - zabezpečovania systému manažérstva kvality certifikácie správnej experimentálnej praxe (SEP)
 - vydávania certifikátov o spôsobilosti na vykonávanie skúšok biologickej účinnosti s POR podľa Zásad správnej experimentálnej praxe (ZSEP) a vykonávanie ich kontroly
 - hodnotenia dokumentačného súboru údajov biologickej účinnosti POR pri autorizácii, zmene a doplnení autorizácie, prehodnotení autorizácie
 - vydávania povolenia na používanie POR na účely výskumu a vývoja
 - skúšania biologickej účinnosti POR podľa zásad SEP
 - prejednávania požiadaviek výrobcov POR, prijímania prihlášok do skúšok, spracúvania plánov a metodík pokusov pre jednotlivé škodlivé organizmy v rôznych poľnohospodárskych plodinách pre celé územie SR
 - spracovávanie výsledkov zo skúšok a na požiadanie žiadateľa, spracovávanie výsledkov aj v programe Manažmentu výskumu v poľnohospodárstve (ARM) v zmysle jednotného európskeho systému
 - vykonávania činnosti v zmysle Vnútornej smernice číslo 12/2010 „Systém manažérstva kvality certifikácie SEP“
 - riešenia akútnych prípadov v ochrane rastlín podľa potrieb slovenskej poľnohospodárskej praxe

- spolupráce s inými výskumnými ústavmi a univerzitami pri skúšaní špecifických POR alebo pri riešení špecifických škodlivých organizmov
- vypracúvania metodických pokynov a metodík
- plnenia ďalších úloh v rámci ÚKSÚP, rezortu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka, spolupráce s odbornými inštitúciami.

2.6.2.1 Autorizácia POR

ORP v roku 2021 celkovo prijal, resp. začal 1 435 rôznych konaní o autorizáciu POR, autorizáciu pomocných prípravkov, o zmeny a doplnenie autorizácie, obnovenie autorizácie, o rozšírenie autorizácie, o predĺženie doby platnosti autorizácie, o prehodnotenie / obnovenie autorizácie, o povolenie na paralelný obchod

Vydané rozhodnutia	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
nová autorizácia	66	88	119	155	101	91	35	55	33
identická autorizácia							25	31	44
vzájomné uznávanie autorizácie							50	51	67
predĺženie platnosti autorizácie – na profesionálne použitie	105	57	130	194	196	347	386	347	440
predĺženie platnosti autorizácie – na neprofesionálne použitie	12	5	14	17	18	24	17	21	16
paralelný obchod - na uvedenie na trh	47	64	53	64	96	79	95	90	47
paralelný obchod - na osobnú spotrebu	6	13	3	28	13	12	6	2	2
prehodnotenie autorizácie (re-registrácia)	13	54	19	10	9	6	1	3	4
nepovolenie paralelného obchodu	40	19	14	11	16	23	22	6	14
nepovolenie autorizácie na menej významné použitie	2	4	5	0	2	5	4	7	0
zrušenie autorizácie na menej významné použitie	3	0	0	0	0	1	0	0	0
nepredĺženie platnosti autorizácie	2	0	0	0	0	0	2	0	0
zamietnutie žiadosti	4	11	16	25	3	10	12	4	7
zastavenie konania	32	21	27	75	63	110	126	131	91
zrušenie autorizácie	23	14	10	61	12	25	32	58	77
ostatné - zmeny zloženia, výrobné závody účinných látok a POR, rozšírenie o obal, menej významné použitie, zmena adresy a názvu subjektov (držiteľa autorizácie, výrobcov, výrobných závodov), zmena zloženia, zmena držiteľa autorizácie (prevod), zmena klasifikácie, zmena v etikete, zmena názvu prípravku, obnovenie autorizácie POR, rozšírenie autorizácie POR, zmena v použití POR a iné.	163	240	297	607	224	283	286	394	414
výskum a vývoj					285	245	285	230	208
prerušenie správneho konania					184	200	137	110	121
Spolu	519	590	707	1247	1222	1461	1521	1540	1585

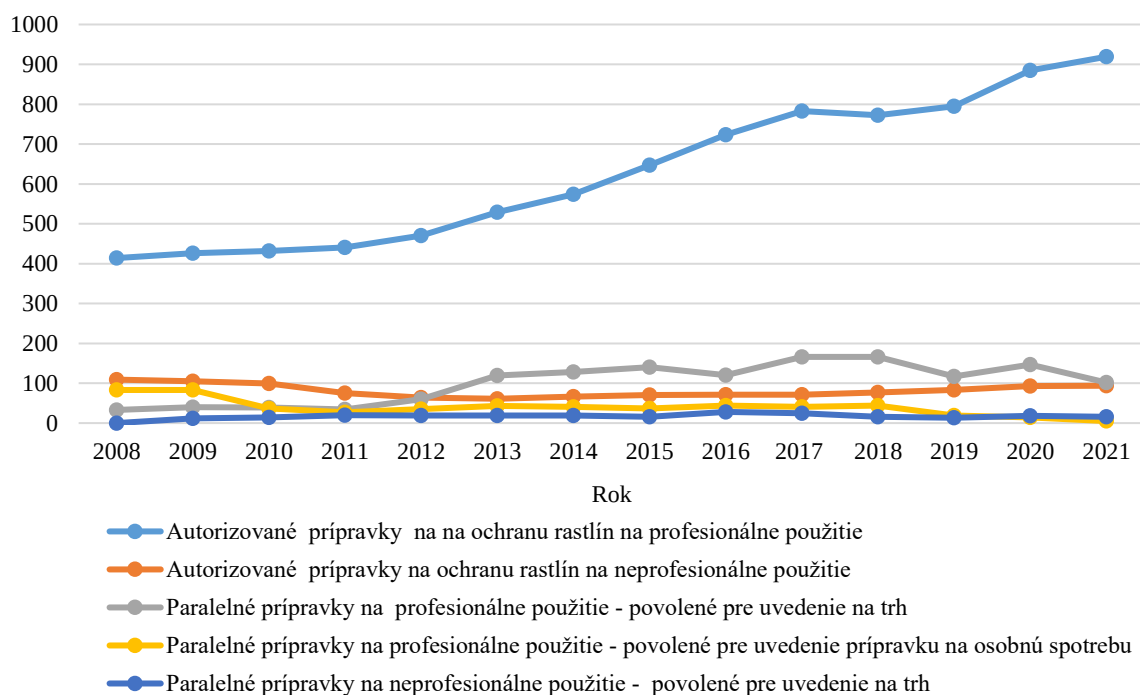
Celkovo bolo za ORP vydaných 1 585 rozhodnutí. Rozhodnutí o autorizáciách prípravkov na ochranu rastlín, rôznych zmien, doplnení a zrušení rozhodnutí (t.j. všetky okrem VaV) bolo vydaných 1 377, čo je o 163 rozhodnutí viac ako v roku 2020.

Rozhodnutí o autorizáciách prípravkov na ochranu rastlín, rôznych zmien, doplnení a zrušení (bez rozhodnutí o prerušení konania a VaV) bolo vydaných 1 256, čo je o 56 rozhodnutí viac (4,67 %) ako v minulom roku. Avšak v porovnaní s rokmi 2013 sa jedná o 142 % navýšenie, resp. 2014, je to navýšenie o 113 % vydaných rozhodnutí.

ORP vedie zoznam autorizovaných POR a POR povolených na paralelný obchod na rok 2021 a zoznam autorizovaných pomocných prípravkov a pomocných prípravkov povolených na paralelný obchod; zoznam autorizovaných POR a POR povolených na paralelný obchod na rok 2021 bol zverejnený 25.03.2022 vo Vestníku MPRV SR, čiastka 4.

Odbor viedol evidenciu dokumentácie POR, poskytoval údaje, informácie a správy Komisii EÚ, medzinárodným organizáciám, príslušným zodpovedným úradným orgánom členských štátov EÚ a tretích krajín. Spolupracoval s odbornými pracoviskami NRL, VÚVH, SHMÚ, ÚVZ SR a NPPC ako aj s odborom ochrany rastlín ÚKSÚP, odborom laboratórnych činností ÚKSÚP, so zahraničnými registračnými autoritami pri autorizácii, posudzovaní paralelných prípravkov, výmene informácií o autorizovaných POR.

Počet autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín a prípravkov na ochranu rastlín povolených na paralelný obchod v priebehu rokov 2008 – 2021



2.6.2.2 Hodnotenie biologickej účinnosti a vydávania certifikátov o spôsobilosti na vykonávanie skúšok biologickej účinnosti s POR podľa ZSEP

Hodnotenie bolo zamerané hlavne na posudzovanie dokumentácie ZSEP, vydávanie certifikátov o spôsobilosti na vykonávanie skúšok biologickej účinnosti s POR podľa ZSEP, rozšírenie certifikátov, predĺženie platnosti certifikátov.

Vydané nové certifikáty	Rozšírenie certifikátu	Administratívne zmeny	Rozpracované certifikáty	Počet certifikačných auditov	Počet dozorných auditov	Počet recertifikačných auditov	Predĺženie platnosti certifikátu
0	2	0	0	0	2	4	4

Hodnotenie biologickej účinnosti POR podľa údajov v „Dokumentačnom súbore údajov o biologickom hodnotení POR“

Počet záv. hodnotení	Počet priebeh. hodnotení	Počet pripomienok k dRR	Počet vypracovaných dRR	Počet vypracovaných RR	Porovnávacie posudzovanie	Stanoviská MVP	Vyjadrenia pomocné príp.	Revízie etk	Výnimky	Spolu
93	116	23	1	2	29	20	39	50	24	397

Evidencia žiadostí a vydanie rozhodnutia na povolenie POR na účely výskumu a vývoja

Počet žiadosti	Vydané rozhodnutia	Rozhodnutia a posudky	Zrušené žiadosti
227	208	0	0

2.6.2.3 Skúšanie biologickej účinnosti

Do skúšok bolo prijatých 47 pokusov.

V rámci SR bolo založených:

- 25 herbicídnych pokusov s 218 variantmi,
- 17 fungicídnych pokusov s 158 variantmi,
- 5 pokusov pre zoocídy a rastové regulátory s 51 variantmi.

Skúšanie biologickej účinnosti POR sa vykonávalo podľa ZSEP, ktoré bolo zamerané na:

- herbicídy v ozimných a jarných obilninách, kukurici siatej proti dvojklíčnolistovým burinám, jednoročným a trvácim trávam v rôznych aplikačných termínoch a na overovanie selektivity
- fungicídy na skúšanie selektivity moridiel v jačmeni ozimnom a foliárne aplikácie v obilninách, kukurici siatej, zemiakoch, olejninách, strukovinách a v ovocných drevinách proti hubovitým chorobám,
- zoocídy a rastové regulátory v obilninách a olejninách proti hospodársky významným žravým a cicavým škodcom ako aj možným prenášačom viróz.

Odborní zamestnanci oddelenia skúšania biologickej účinnosti sa podieľali na kontrolách činnosti žiadateľov o certifikát správnej experimentálnej praxe (GEP).

Spracované boli plány pokusov pre jednotlivé škodlivé organizmy v rôznych poľnohospodárskych plodinách pre celé územie SR, výsledky zo skúšok boli spracované na požiadanie žiadateľa aj v programe ARM v zmysle jednotného európskeho systému, vykonávala sa kontrola žiadateľov o certifikát GEP na skúšanie biologickej účinnosti POR v zmysle platných predpisov a ZSEP.

2.6.2.4 Ostatné aktivity

V rámci tretej etapy programu obnovenia schválenia účinných látok (AIR3) ORP vykonával v rokoch 2015 – 2021 v spolupráci s odbornými pracoviskami podľa nariadenia Komisie (EÚ) č. 686/2012 pre celú EÚ úlohu spravodajského členského štátu (RMS) pre účinnú látku boscalid a v rámci štvrtej etapy (AIR4) pre účinnú látku etofenprox.

Žiadosť pre účinnú látku boscalid bola predložená v júli 2015 a dokumentácia v januári 2016. ORP a väčšina odborných pracovísk svoju časť hodnotenia ukončilo, v roku 2017 ešte prebiehalo hodnotenie za oblasť toxikológie a ekotoxikológie, obidve hodnotenia boli začiatkom roka 2018 sfinalizované a finálna hodnotiacia správa bola zaslaná spolupracujúcemu členskému štátu - Francúzsku na pripomienky. Začiatkom novembra 2018 bola hodnotiacia správa zaslaná EFSA. Po ukončení verejného pripomienkového konania EFSA identifikovala dodatočné údaje, ktoré žiadateľ predložil na jeseň 2019, a ktoré sa v súčasnosti vyhodnocujú.

Pre účinnú látku etofenprox bola 25.06.2019 doručená dokumentácia, ORP v spolupráci s odbornými pracoviskami v nasledujúcich mesiacoch vyhodnocovalo úplnosť dokumentácie (potvrdená bola 14.02.2020) a v súčasnosti prebieha hodnotenie účinnej látky.

ORP sa aktívne zapojil do nového systému autorizácie POR formou zonálnej spolupráce. Pripomienkoval usmerňujúce dokumenty Európskej komisie, Generálneho riaditeľstva pre zdravie a bezpečnosť potravín (DG SANTE), poskytol MPRV SR 27 stanovísk na udelenie výnimky na uvedenie prípravku na trh a poskytol 4 ustanoviská k účinným látkam na Stály výbor pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá – sekciu legislatívy prípravkov na ochranu rastlín za oblasť fyzikálno-chemických vlastností.

ORP vedie záznamy o predaji POR podľa nariadenia (ES) č. 1185/2009 o štatistike pesticídov. Zamestnanci ORP zastupovali SR na online rokovaní expertnej skupiny Post Approval Issues Group, zonálneho riadiaceho výboru, telekonferencií EFSA, zúčastnili sa na Paneli Európskej stredomorskej organizácie na ochranu rastlín (EPPO) pre všeobecné normy na hodnotenie účinnosti (EPPO Panel on General Standards on Efficacy Evaluation).

Bolo zorganizovaných niekoľko stretnutí so zástupcami priemyslu ochrany rastlín, na ktorých boli diskutované odborné otázky a problémy autorizačného procesu, ako aj možnosti zmeny a doplnenia legislatívnych predpisov SR v danej oblasti.

2.6.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Hlavným cieľom ORP je zabezpečenie plnenia úloh v súvislosti s uplatňovaním nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009/ES o uvádzaní POR na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS, a to najmä autorizácia / povoľovanie POR a participácia na procese hodnotenia účinných látok, čo prispieva k zlepšeniu dostupnosti potrebnej ochrany rastlín pre poľnohospodársku prax, a tým zabezpečenie vysokej úrovne ochrany zdravia ľudí, zvierat a životného prostredia v SR.

S tým súvisí aj skúšanie biologickej účinnosti podľa ZSEP, vydávanie povolení na účely výskumu a vývoja, vydávanie certifikátov o spôsobilosti na vykonanie skúšok biologickej účinnosti POR, spracovanie údajov pre ŠÚ SR o objeme uvedenia POR na trh.

2.7 Oblasť ochrany rastlín

2.7.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 387/2013 Z. z. o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 77/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov a o doplnení zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 199/2005 Z. z. o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení Nariadenie vlády Slovenskej republiky (NV SR) NV SR č. 245/2006 Z. z., NV SR č. 493/2007 Z. z., NV SR č. 344/2008 Z. z., NV SR č. 639/2008 Z. z., NV SR č. 112/2009 Z. z., NV SR č. 480/2009 Z. z., NV SR č. 80/2010 Z. z., NV SR č. 487/2010 Z. z., NV SR č. 130/2014 Z. z., NV SR č. 250/2014 Z. z. a NV SR č. 286/2017 Z. z.
- Vyhláška MPRV SR č. 487/2011 Z. z. o integrovanej ochrane proti škodlivým organizmom a o jej uplatňovaní
- Vyhláška MPRV SR č. 488/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zásadách a opatreniach na ochranu zdravia ľudí, zdrojov pitnej vody, včiel, zveri, vodných a iných necieľových organizmov, životného prostredia a osobitných oblastí pri používaní prípravkov na ochranu rastlín
- Vyhláška MPRV SR č. 489/2011 Z. z. o podmienkach a postupoch pri evidencii a kontrolách aplikačných zariadení
- Vyhláška MPRV SR č. 490/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach, požiadavkách a postupoch na uplatnenie ustanovení o leteckej aplikácii prípravkov na ochranu rastlín a o žiadosti o povolenie leteckej aplikácie
- Vyhláška MPRV SR č. 491/2011 Z. z. o vedení záznamov o prípravkoch na ochranu rastlín a nahlasovaní údajov, podmienkach a postupoch pri skladovaní a manipulácii s prípravkami na ochranu rastlín a čistení použitých aplikačných zariadení
- Vyhláška MPRV SR č. 492/2011 Z. z. o odbornom vzdelávaní v oblasti prípravkov na ochranu rastlín
- Vyhláška MPRV SR č. 477/2013 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) č. 1151/2012, (EÚ) č. 652/2014, (EÚ) 2016/429 a (EÚ) 2016/2031, nariadení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a smerníc Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, smerníc Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutia Rady 92/438/EHS
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2016/2031 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 228/2013, (EÚ) č. 652/2014 a (EÚ) č. 1143/2014 a zrušujú smernice Rady 69/464/EHS,

74/647/EHS, 93/85/EHS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES a 2007/33/ES a súvisiace príslušné vykonávacie a delegované nariadenia Komisie

- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/2072, ktoré stanovuje jednotné podmienky vykonávania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031, pokiaľ ide o ochranné opatrenia proti škodcom rastlín, a ktorým sa zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 690/2008 a ktorým sa mení vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/2019 a súvisiace príslušné vykonávacie nariadenia a delegované Komisie
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2021/690, ktorým sa zriaďuje Program pre vnútorný trh, konkurencieschopnosť podnikov vrátane malých a stredných podnikov, oblasť rastlín, zvierat, potravín a krmív a európsku štatistiku (Program pre jednotný trh) a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 99/2013, (EÚ) č. 1287/2013, (EÚ) č. 254/2014 a (EÚ) č. 652/2014
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1185/2009 o štatistike pesticídov

2.7.2 Činnosť

Hlavným poslaním ÚKSÚP v oblasti ochrany rastlín je kontrola zdravotného stavu dovážaných rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov z tretích krajín na hraničných kontrolných staniciach (HKS) a kontrola zdravotného stavu rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov vyprodukovaných na území SR v rámci sústavnej rastlinolekárskej kontroly na účely vystavovania rastlinných pasov s cieľom zamedziť zavlečeniu a rozširovaniu škodlivých organizmov. Jednou z činností odboru ochrany rastlín (OOR) je aj zisťovanie / prieskum výskytu karanténnych škodcov Únie.

Ďalšou úlohou je vykonávanie signalizácie výskytu a ošetrovania proti škodlivým organizmom, kontrola výroby, uvádzania na trh, používania, skladovania a zneškodňovania prípravkov na ochranu rastlín (POR), čo prispieva k zabezpečovaniu ochrany zdravia ľudí, zvierat a životného prostredia, sústavná rastlinolekárska kontrola množiteľských porastov vrátane vzorkovania rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov, zisťovanie spotreby POR a pomocných prípravkov, vydávanie povolení na leteckú aplikáciu POR a pomocných prípravkov a kontrola maku a drogových rastlín. Do budúcnosti je veľmi perspektívna metóda precízneho ošetrovania rastlín pomocou bezpilotných prostriedkov (dronov) a v tejto oblasti sa ÚKSÚP aktívne zapája do medzinárodnej spolupráce.

Výsledky činnosti odboru využíva poľnohospodárska prax, colné orgány, výrobcovia, dovozcovia a vývozcovia rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov.

Činnosť ÚKSÚP v oblasti ochrany rastlín je metodicky zabezpečená OOR. Terénnu kontrolu a vstupnú dovoznú rastlinolekársku kontrolu zabezpečujú rastlinolekárski inšpektori oddelenia kontroly ochrany rastlín (OKOR) odboru kontroly ÚKSÚP. Oblastné pracoviská rastlinolekárske inšpektorov sú vhodne rozmiestnené na celom území SR.

S cieľom zabezpečenia harmonizácie pracovných postupov pri výkone kontrol rastlinolekárske inšpektormi OKOR, vypracoval OOR v roku 2021 10 metodických pokynov a plány kontrol:

- mesačný plán vzorkovania rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov a prípravkov na ochranu rastlín,
- plán kontroly registrovaných profesionálnych prevádzkovateľov pre rok 2022.

V rámci úloh vykonávaných pre PPA boli pre rok 2021 aktualizované metodiky kontroly krížového plnenia a metodický pokyn odboru ochrany rastlín ÚKSÚP č. 12/2021 „Postup pre výkon delegovaných činností vykonávaných pre Pôdohospodársku platobnú agentúru v plánovacom období 2014 – 2020 a v prechodnom období 2021-2022“.

Pre registrovaných profesionálnych prevádzkovateľov na OOR, ktorí potrebujú pre svoju činnosť získať oprávnenie na vydávanie rastlinných pasov bol vypracovaný Metodický pokyn ÚKSÚP č. 9/2021 „Rastlinné pasy“.

OOR v roku 2021 vypracoval brožúru na prioritných škodcoch rastlín EÚ, ktorí sa v SR zatiaľ nevyskytujú a je potrebné zamedziť ich preniknutiu a šíreniu. Ďalej OOR vypracoval letáky na týchto prioritných škodcoch EÚ: *Agrilus anxius*, *Agrilus planipennis*, *Anoplophora glabripennis*, *Anthonomus eugenii*, *Bactericera cockerelli*, ***Bactrocera dorsalis***, ***Dendrolimus sibiricus***, ***Popillia japonica*** a ***Thaumatotibia leucotreta***. V priebehu roka 2021 odbor aktualizoval manuál, ktorý je určený pre výrobcov a slúži na zistenie zdravotného stavu hostiteľských druhov rastlín a prípadné odhalenie prítomnosti karanténnych škodcov Únie v našich podmienkach.

Všetky tu uvedené materiály sú uverejnené na web stránke ÚKSÚP, v časti Odbor ochrany rastlín.

V priebehu roka 2021 OOR publikoval signalizačné správy a články v týždenníku Roľnícke noviny (spolu 49 článkov) a v časopise Sady a vinice (1 článok).

Medzinárodná spolupráca, činnosť v štruktúrach EÚ, školenia BTSF

V roku 2021 sa zástupca OOR aktívne zúčastňoval na zasadnutiach Európskej komisie - stálych výboroch pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá, za sekciu zdravie rastlín.

OOR každoročne v legislatíve stanovených termínoch zasiela hlásenia do Európskej komisie.

Boli vypracované a odoslané hlásenia výsledkov prieskumov za rok 2021 na škodcov *Acleris*, *Acrobasis pirivorella*, *Agrilus anxius*, *Agrilus planipennis*, *Anoplophora glabripennis*, *Anoplophora chinensis*, *Anthonomus eugenii*, *Aromia bungii*, *Arrhenodes minutus*, *Atropellis*, *Bactericera cockerelli*, *Bactrocera dorsalis*, *Bemisia tabaci*, *Bursaphelenchus xylophilus*, *Carposina sasakii*, *Ceratitis rosa*, *Ceratocystis platani*, *Conotrachelus nenuphar*, *Curtobacterium flaccumfaciens* pv. *flaccumfaciens*, *Dendrolimus sibiricus*, *Diabrotica barberi*, *Diabrotica virgifera zea*, *Fusarium circinatum*, *Geosmithia morbida*, *Grapevine flavescence dorée phytoplasma*, *Grapholita prunivora*, *Liriomyza sativae*, *Meloidogyne fallax*, *Meloidogyne chitwoodi*, *Monochamus*, *Pantoea stewartii* subsp. *stewartii*, *Phytophthora ramorum*, *Pissodes*, *Pityophthorus juglandis*, *Polygraphus proximus*, *Popillia japonica*, *Pseudomonas syringae* pv. *actinidiae*, *Rhagoletis fausta*, *Rhagoletis pomonella*, *Rhagoletis ribicola*, *Rhagoletis suavis*, Rose rosette emaravirus; *Phyllocoptes fructiphilus*, *Spodoptera eridania*, *Spodoptera frugiperda*, *Synchytrium endobioticum*, *Thaumatotibia leucotreta*, *Thrips palmi*, *Tilletia indica*, Tobacco ringspot virus, Tomato brown rugose fruit virus, Tomato leaf curl New Delhi virus, Tomato ringspot virus, *Xylella fastidiosa* a jej vektory *Xyphon fulgidum*; *Draeculacephala minerva*; *Graphocephala atropunctata*; *Homalodisca vitripennis*.

Osobitne boli zaslané správy o výsledkoch prieskumov háďatiek *Globodera* spp., bakteriôz zemiakov, *Epitrix* spp. a škodcu chránenej zóny SR – *Erwinia amylovora*. Komisia bola informovaná aj o plánoch kontrol a odberu vzoriek na dvoch karanténnych škodcoch Únie – *Xylella fastidiosa* a *Bursaphelenchus xylophilus*.

Za oblasť dovozu do EÚ boli vypracované a odoslané nasledovné hlásenia:

- Hlásenie dovozu plodov citrusov pôvodom z Argentíny, Brazílie, Južnej Afriky a Uruguaju v zmysle Vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2016/715
- Hlásenie o dovoze škodlivých organizmov určených na vedecké alebo vzdelávacie účely, na pokusy alebo šľachtenie v zmysle Delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2019/829
- Hlásenie o redukovanej frekvencii dovážaných zásielok rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov v zmysle Nariadenia Komisie (EÚ) 1756/2004
- Hlásenie o pohybe zásielok náchylného dreva, drevín a kôry na *Bursaphelenchus xylophilus*

V rámci zvyšovania odbornej praxe sa pracovníci OOR v roku 2021 zúčastnili na medzinárodných školeniach BTSF organizovaných Európskou komisiou (Better Training for Safer Food). BTSF školenia boli organizované v online prostredí a školené boli nasledovné oblasti:

BTSF školenie – Integrovaná ochrana proti škodcom pre poľné plodiny, zemiaky, olejiny
 BTSF školenie – Kontroly zdravia rastlín pre lesníctvo, prírodné prostredia mestské oblasti
 BTSF školenie zamerané na integrovanú činnosť v oblasti odborného vzdelávania trvalo udržateľného používania pesticídov, so zameraním na integrovanú ochranu proti škodcom
 BTSF školenie zamerané na hodnotenie rizík ochrany proti škodcom a rastlinám
 BTSF školenie – Dovozné kontroly zdravia rastlín
 BTSF školenie – Zdravotné prieskumy rastlín
 BTSF školenie – Použitie systému TRACES pri dovozných kontrolách rastlín
 BTSF školenie – Kontroly v oblasti zdravia rastlín - karanténny režim EÚ pre dovozné kontroly

2.7.2.1 Vonkajšia karanténa

Prehľad o vykonaných úradných kontrolách na HKS a vyclievacích poštách

V roku 2021 skontrolovali rastlinolekárske inšpektori pri dovoze rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov na HKS Čierna nad Tisou, HKS Vyšné Nemecké a HKS Bratislava letisko M. R. Štefánika celkom 12 893 zásielok v zmysle nariadenia o úradných kontrolách. Počet skontrolovaných CHED-PP v systéme TRACES-NT za rok 2021 (bez redukovanej kontroly) bol 13 067.

Pri vývoze na HKS bolo vybavených celkom 30 zásielok, na ktoré rastlinolekárske inšpektori vystavili rastlinolekárske osvedčenia. Za rok 2021 bolo pri dovoze na HKS pozastavených celkom 19 zásielok nespĺňajúcich podmienky vstupu do EÚ.

V rámci kontroly uplatňovania medzinárodnej normy pre fytoosanitárne opatrenia FAO ISPM 15, ktorá sa týka dreveného obalového materiálu (ISPM 15) odobrali rastlinolekárske inšpektori pri dovozných kontrolách spolu 141 vzoriek. 2 vzorky boli odobraté z ihličnatého dreva, všetky vzorky boli analyzované na výskyt *Bursaphelenchus xylophilus* (háďatko borovicové). Všetky vzorky boli negatívne na prítomnosť tohto karanténneho škodcu Únie.

Na vyclievacích poštách skontrolovali rastlinolekárske inšpektori 69 zásielok pôvodom z tretích krajín podliehajúcich rastlinolekárskej kontrole, z toho 57 zásielok nespĺňalo podmienky vstupu do EÚ. Nevyhovujúce zásielky boli vrátené späť do krajiny pôvodu.

Informácie o vykonaných úradných kontrolách pri dovoze rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov pôvodom z tretích krajín sú zaznamenané v systéme TRACES v súlade s nariadením o úradných kontrolách.

Štatistické prehľady o úradných kontrolách dovozov a o nevyhovujúcich zásielkach spracováva OOR priamo zo systému TRACES.

Prehľad zistení - vonkajšia hraničná kontrola

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
drevený obalový materiál – nesplnenie osobitných požiadaviek - bez označenia podľa FAO ISPM 15	2	vrátenie
sadenice lesných drevín – neúplné dodatkové prehlásenie v rastlinolekárskom osvedčení	1	odopretie vstupu - zásielka uvoľnená po doručení nového rastlinolekárskeho osvedčenia
ihličnaté rezivo – rastlinolekárske osvedčenie bez dodatkového prehlásenia	1	odopretie vstupu – zásielka uvoľnená po doručení nového rastlinolekárskeho osvedčenia

drevo jaseňa – rastlinolekárске osvedčenia bez dodatkového prehlásenia	7	odopretie vstupu - zásielky uvoľnené po doručení nových rastlinolekárskych osvedčení
jablká – neúplné / chýbajúce dodatkového prehlásenie v rastlinolekárskom osvedčení	4	odopretie vstupu – zásielky uvoľnené po predložení nových rastlinolekárskych osvedčení
plody arónie – nesúlad deklarovaného tovaru a skutočne dovážaného tovaru	1	odopretie vstupu - zásielka uvoľnená po doručení nového rastlinolekárského osvedčenia
poľnohospodárske stroje - bez rastlinolekárského osvedčenia	2	odopretie vstupu – zásielky uvoľnené po doručení rastlinolekárskych osvedčení
cesnak konzumný – bez rastlinolekárského osvedčenia	1	odopretie vstupu – zásielka uvoľnená po doručení rastlinolekárského osvedčenia
Spolu	19	

Najčastejšie zistenia v oblasti dovozu z tretích krajín na HKS:

- chýbajúce rastlinolekárске osvedčenie;
- neúplné rastlinolekárске osvedčenie – chýbajúce príp. nesprávne alebo neúplné dodatkové prehlásenie, nesprávne vyplnené rastlinolekárске osvedčenie;
- nesplnenie osobitných požiadaviek dovážaného dreveného obalového materiálu podľa FAO ISPM 15.

2.7.2.2 Vnútna karanténa

Všetky osvedčenia, udelené oprávnenia, rozhodnutia a iné potvrdenia vybavuje OOR iba elektronicky prostredníctvom IS FABASOFT v súlade so Zákonom č. 305/2013 Z. z. Zákon o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci (zákon o e-Governmente).

Registrácia profesionálnych prevádzkovateľov s rastlinami, rastlinnými produktmi a inými predmetmi a udeľovanie oprávnení:

V roku 2021 bolo vybavených 188 žiadostí o registráciu profesionálnych prevádzkovateľov s rastlinami, rastlinnými produktmi a inými predmetmi v zmysle čl. 65 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2016/2031 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín. Z toho bolo zaregistrovaných 135 nových subjektov, 47 subjektov zaslalo žiadosť o zmenu v registrácii a vydaných bolo 6 duplikátov osvedčenia o registrácii. Z dôvodu zániku činnosti, pre ktorú bol subjekt registrovaný, bola registrácia zrušená 97 subjektom. Celkovo je zrušených 1408 registrácií.

Udelených bolo 117 oprávnení vydávať rastlinné pasy, z toho v 7 prípadoch došlo k zmenám a zrušeniam v udelených oprávneniach.

Bolo udelených 39 oprávnení používať značku a opraviť drevený obalový materiál v súlade s normou ISPM 15 pre certifikované sušiarne a 21 oprávnení používať značku a opraviť drevený obalový materiál v súlade s normou ISPM 15 pre výrobcov a opravárov dreveného obalového materiálu, z toho v 3 prípadoch došlo k zmenám v udelených oprávneniach. K 31.12.2021 je celkovo zaregistrovaných 1 907 subjektov a celkovo udelených 274 oprávnení vydávať rastlinné pasy. Pre certifikované sušiarne, výrobcov a opravárov dreveného obalového materiálu je celkovo udelených 171 oprávnení používať značku a opraviť drevený obalový materiál v súlade s normou ISPM 15.

Výskyty karanténnych škodcov Únie v roku 2021

Na oddelení vnútornej karantény bolo v roku 2021 riešených 12 pozitívnych vzoriek s výskytom piatich karanténnych škodcov Únie a jedným škodcom, proti ktorému je vydané Vykonávacie Nariadenie Komisie (ToBRFV). K týmto pozitívnym výskytom vydal OOR 8 rozhodnutí s nariadenými rastlinolekáorskými opatreniami.

Škodlivý organizmus	Počet pozitívnych vzoriek	Počet vydaných rozhodnutí
<i>Clavibacter sepedonicus</i> (baktériová krúžkovitosť zemiaka)	1	1
Grapevine flavescence doreé phytoplasma (zlaté žltnutie viniča)	2	1
<i>Rhizoeus hibisci</i> (červec)	1	1
<i>Synchytrium endobioticum</i> (rakovinovec zemiakový)	1	1
Tobacco ringspot virus (vírus krúžkovitosti tabaku)	1	1
Tomato brown rugose fruit virus (tobomavírus napádajúci rajčiaky – ToBRFV)	6	3
Spolu	12	8

Okrem toho boli na základe negatívnych výsledkov rozborov na háďatko zemiakové (*Globodera rostochiensis*) rozhodnutím zrušené rastlinolekárske opatrenia pre 3 subjekty.

V roku 2021 boli na území SR prvýkrát potvrdené výskyty týchto štyroch karanténnych škodcov: Grapevine flavescence doreé phytoplasma (zlaté žltnutie viniča), *Rhizoeus hibisci* (červec), Tobacco ringspot virus (vírus krúžkovitosti tabaku) a Tomato brown rugose fruit virus (tobomavírus napádajúci rajčiaky – ToBRFV).

Podrobnosti k jednotlivým výskytom:

1. *Clavibacter sepedonicus* (baktériová krúžkovitosť zemiaka)

Kontaminovaný pozemok má výmeru 0,7 ha. Pestovateľ pri výrobe konzumných zemiakov odrody Dominika použil vlastné necertifikované sadivo. Kontaminované hľuzy boli predané konečnému spotrebiteľovi ešte pred vydaním výsledku rozboru. V deň odberu uvedenej odrody (22.09.2021) boli odobraté ešte dve odrody konzumných zemiakov (Bella a Jasmina) s negatívnym výsledkom na bakteriózy zemiakov. Celková výmera konzumných zemiakov daného subjektu bola 2,08 ha.

2. *Grapevine flavescence doreé phytoplasma* (zlaté žltnutie viniča)

Dve príznakové vzorky boli odobraté počas úradnej kontroly selektovaného vinohradu v obci Nové Zámky. Zamorenú zónu tvorí dotknutá odroda Chardonnay v počte 500 ks rastlín viniča a priľahlé okolie so šírkou 50 m okolo danej výsadby. Nárazníkovú zónu tvorí okruh s polomerom 1,5 km od vonkajšej hranice zamorenej zóny. Zlikvidované boli všetky vzorkované rastliny.

3. *Rhizoeus hibisci* (červec)

Červec *Rhizoeus hibisci* bol zistený v záhradnom centrom v Bratislave – Ružinove na hostiteľovi *Rhapis excelsa* (črepníková rastlina). Rastliny mali pôvod v Taliansku, na Slovensko boli dovezené českou spoločnosťou. Všetkých 12 rastlín bolo spálených, škodca bol eradikovaný.

4. *Synchytrium endobioticum* (rakovinovec zemiakový)

Vzorka bola odobratá z konzumných zemiakov v obci Oravská Jasenica (okres Námestovo) v súkromnej záhrade s výmerou 0,005 hektára. Vzorka pozostávala z 5 ks hlŕúz. Zemiaky sa pestovali len pre súkromnú spotrebu. Pestovateľ informoval ÚKSÚP o výskyte škodcu na hlŕuzách z vlastnej iniciatívy. Regionálny rastlinolekársky inšpektor vykonal vizuálnu prehliadku hlŕúz a následne odoslal vzorku do laboratória na analýzu.

5. *Tobacco ringspot virus* (vírus krúžkovitosti tabaku)

Rastliny papriky ročnej odrody Amy s výskytom vírusu krúžkovitosti tabaku boli pestované v skleníku v meste Snina. Spálených bolo všetkých 10 odrôd papriek, ktoré boli pestované v tom istom skleníku, celkom 1 890 kusov, z toho pozitívna odroda Amy v počte 481 kusov rastlín.

6. *Tomato brown rugose fruit virus* (tobomavírus napádajúci rajčiaky – ToBRFV)

V marci, apríli a máji 2021 boli oznámené českou fytoslužbou ÚKZÚZ 3 skupiny pozitívne testovaných dávok osiva papriky a rajčín na tobomavírus napádajúci rajčiaky. Išlo o odrody Pálivec, Semaroh, Figura a Korál u papriky a odrodu Charmant u rajčiakov. Štvrtý prípad sa týkal osiva rajčiaka odrody Žofka pôvodom z Číny množený pre slovenský subjekt. Všetko infikované osivo a z nich vypestované priesady boli spálené, škodca bol eradikovaný.

Výskyty regulovaných nekaranténnych škodcov

Škodlivý organizmus	Obec	Okres
Plum pox virus (vírus šarky sliviek)	Veselé, 4-x	Piešťany
Plum pox virus (vírus šarky sliviek)	Krakovany	Piešťany
Prune dwarf virus (vírus zakrpatenosti slivky)	Krakovany, 2-x	Piešťany

Výskyty menej významných škodcov

Škodlivý organizmus	Obec	Okres
<i>Halyomorpha halys</i> (bzdocha)	Nižná Myšľa	Košice - okolie
<i>Leptoglossus occidentalis</i> (obrubnica americká, bzdocha)	Košice	Košice I
<i>Pentatoma rufipes</i> (bzdocha červenonohá)	Nižná Myšľa	Košice - okolie
<i>Rhagoletis batava</i> (vrtivka rešetliaková)	Čirč	Stará Ľubovňa
<i>Rhagoletis cingulata</i> (vrtivka americká)	Veselé	Piešťany
<i>Trichopherus campestris</i> (fúzač)	Hriadky	Trebišov

Prehľad o vykonaných úradných kontrolách a iných úradných činnostiach v roku 2021

a) úradné kontroly pri vývoze do tretích krajín:

Pri úradnej kontrole vývozu rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov bolo rastlinolekárskymi inšpektormi OKOR vystavených 15 575 rastlinolekárskych osvedčení na vývoz do tretích krajín a 35 osvedčení pred vývozom na tovar smerujúci zo Slovenska do iného členského štátu.

b) úradné kontroly u registrovaných profesionálnych prevádzkovateľov:

Na základe plánu kontroly vykonali rastlinolekárski inšpektori OKOR 537 úradných kontrol u registrovaných profesionálnych prevádzkovateľov vrátane subjektov s udeleným oprávnením vydávať rastlinné pasy a subjektov s udeleným oprávnením používať značku a opraviť drevený obalový materiál v súlade s normou ISPM 15.

c) úradné kontroly internetového predaja rastlín:

Na základe plánu kontroly OOR vykonal 6 úradných kontrol internetového predaja rastlín podľa čl. 9 a čl. 36 nariadenia o úradných kontrolách. Kontroly boli zamerané na splnenie povinnosti

registrácie profesionálnych prevádzkovateľov, ktorí ponúkajú rastliny formou internetového predaja, označovanie predávaných rastlín rastlinnými pasmi a zdravotný stav rastlín.

d) úradné kontroly karanténnych staníc a izolačných zariadení:

Rastlinolekárski inšpektori OKOR vykonali 3 úradné kontroly karanténnych staníc ÚKSÚP a 1 úradnú kontrolu izolačného zariadenia zriadeného na základe žiadosti.

V priebehu vyššie popísaných úradných kontrol rastlinolekárski inšpektori odobrali 1 312 úradných vzoriek.

e) prieskumy škodcov:

Rastlinolekárski inšpektori OKOR vykonávali v roku 2021 v teréne prieskumy na prioritných škodcoch, karanténnych škodcoch Únie, škodcoch, na ktorých sú vydané Vykonávacie Nariadenia Komisie a karanténneho škodcu chránenej zóny (*Erwinia amylovora*). Zisťovanie výskytu niektorých z vyššie uvedených škodcov bolo vykonávané prostredníctvom Národného monitorovacieho programu (NMP), ktorý je spolufinancovaný z európskych zdrojov.

Škodca zaradený do prieskumu	Celkový počet vykonaných kontrol (úradné kontroly a monitorovanie)	Celkový počet odobratých vzoriek rastlinného materiálu (úradné vzorky a monitorovanie)	Celkový počet odobratých vzoriek z lapačov, resp. lepových dosiek (monitorovanie)
PRIORITNÍ ŠKODCOVIA			
<i>Agrilus anxius</i>	144	13	32
<i>Agrilus planipennis</i>	106	8	35
<i>Anoplophora chinensis</i>	333	46	-
<i>Anoplophora glabripennis</i>	382	22	53
<i>Anthonomus eugenii</i>	119	3	50
<i>Aromia bungii</i>	82	10	-
<i>Bactericera cockerelli</i>	114	3	50
<i>Bactrocera dorsalis</i>	85	5	-
<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	600	401	-
<i>Conotrachelus nenuphar</i>	58	7	-
<i>Dendrolimus sibiricus</i>	170	9	59
<i>Popillia japonica</i>	157	14	-
<i>Rhagoletis pomonella</i>	162	5	90
<i>Spodoptera frugiperda</i>	110	8	56
<i>Thaumatotibia leucotreta</i>	57	2	-
<i>Xylella fastidiosa</i> a jej vektory	667	252	309 (ako vektory <i>Xylella fastidiosa</i>)
KARANTÉNNI ŠKODCOVIA ÚNIE, RESP. CHRÁNENEJ ZÓNY			
<i>Pantoea stewartii</i> subsp. <i>stewartii</i>	36	32	-
Neeurópska populácia druhov z rodu <i>Monochamus</i>	264	15	105
<i>Rhagoletis fausta</i>	101	6	69
<i>Epitrix</i> spp.	187	45	-
<i>Fusarium circinatum</i>	203	92	-
Bakteriázy zemiakov <i>Clavibacter sepedonicus</i> - baktériová krúžkovitosť zemiaka a <i>Ralstonia solanacearum</i> Species	389 (bez rozdielu na hostiteľa)	Vzorky zemiakov: 292 vzoriek <i>Ralstonia solanacearum</i> Species Complex,	-

Complex - hnedá hniloba zemiaka		288 vzoriek <i>Clavibacter sepedonicus</i> Ostatní hostitelia: 17 vzoriek rozborovaných na <i>Ralstonia solanacearum</i> Species Complex, Voda: 32 vzoriek rozborovaných na <i>Ralstonia solanacearum</i> Species Complex	
<i>Globodera</i> spp. a <i>Synchytrium endobioticum</i>	75	<i>Globodera</i> spp. – 467 pôdných vzoriek ako kontrola pozemkov a 376 pôdných vzoriek ako prieskum <i>Synchytrium endobioticum</i> – 423 pôdných vzoriek ako kontrola pozemkov a 76 pôdných vzoriek ako prieskum a 1 vzorka zemiakových hľúz ako prieskum	-
<i>Meloidogyne chitwoodi</i> a <i>Meloidogyne fallax</i>	31	46 vzoriek pôdy, 10 vzoriek hľúz zemiakov	
Grapevine flavescentia dorée phytoplasma	105	78	-
<i>Geosmithia morbida</i> a vektor <i>Pityophthorus juglandis</i>	146	28	-
<i>Polygraphus proximus</i>	101	9	-
Tomato leaf curl New Delhi virus	114	18	-
<i>Phytophthora ramorum</i> (neeurópske izoláty)	150	76	-
<i>Ceratocystis platani</i>	50	9	-
<i>Liriomyza sativae</i>	54	8	-
<i>Bemisia tabaci</i> (neeurópska populácia)	40	8	-
<i>Thrips palmi</i>	77	4	-
Rose rosette virus a jeho vektor <i>Phyllocoptes fructiphilus</i>	22	2	-
Tomato brown rugose fruit virus	50	62	-
Tobacco ringspot virus	53	17	-
Tomato ringspot virus	72	10	-

<i>Rhagoletis suavis</i>	100	6	58
<i>Pterandrus rosa</i>	120	8	-
<i>Erwinia amylovora</i>	322	273	-

Rastlinolekárski inšpektori OKOR venovali v roku 2021 pri prieskumoch najvyššiu pozornosť niektorým vybraným karanténnym škodcom Únie, ako napr. *Bursaphelenchus xylophilus*, *Clavibacter sepedonicus*, *Ralstonia solanacearum* Species Complex, *Anoplophora glabripennis*, *Anoplophora chinensis* a *Xylella fastidiosa*. Zvýšená pozornosť sa pri prieskumoch venovala aj prioritnému škodcovi *Agrilus planipennis* a to najmä z dôvodu jeho prítomnosti vo východnej časti Ukrajiny.

Prieskumy na zisťovanie výskytu karanténnych škodcov Únie boli v teréne zabezpečované aj pomocou feromónových lapačov a žltých, resp. modrých lepových dosiek. Tie boli inštalované na vybrané miesta v optimálnom časovom období, kedy by mohol byť pozorovaný výskyt jednotlivých karanténnych škodcov Únie. Feromónové lapače boli použité na zistenie prítomnosti *Agrilus anxius*, *Agrilus planipennis*, *Dendrolimus sibiricus*, neeurópskej populácie karanténnych druhov z rodu *Monochamus*, *Spodoptera frugiperda* a *Anoplophora glabripennis*. Z výsledkov laboratórnych analýz možno skonštatovať, že ani jeden z vyššie vymenovaných karanténnych škodcov Únie nebol v / na lapačoch zistený.

Prieskumy na zisťovanie karanténnych vektorov *Xylella fastidiosa* sa využívali žlté lepové dosky, na ktorých bol zistený výskyt vektora zlatého žltutia viniča – *Scaphoideus titanus*.

Lepovými doskami sa zisťovala aj možná prítomnosť karanténnych škodcov *Anthonomus eugenii*, *Bactericera cockerelli*, *Rhagoletis pomonella*, *Rhagoletis fausta* a *Rhagoletis suavis*. Žiaden z vyššie spomenutých škodcov nebol na lepových doskách zistený.

K prieskumom patrí aj kontrola závlahových vôd v rámci kontroly hnedej hniloby zemiaka (*Ralstonia solanacearum* Species Complex), počas ktorých bolo spolu odobratých 32 vzoriek s negatívnym výsledkom.

V rámci kontrol nelegálneho pestovania maku a konope bolo vykonaných 130 kontrol.

Na množiteľských plochách zemiakov sa pred výsadbou uskutočnil odber vzoriek zeminy na potvrdenie neprítomnosti rakoviny zemiaka (*Synchytrium endobioticum*) a háďatka zemiakového (*Globodera* spp.), ktorý bol vykonávaný pestovateľmi za účasti rastlinolekárskych inšpektorov OKOR. Odobratých bolo 410 vzoriek od pestovateľov sadivových zemiakov a na požiadanie bolo odobratých ďalších 57 vzoriek pôdy zo škôlok.

Prehľad o udelených sankciách za rastlinolekársku oblasť

V roku 2021 boli za rastlinolekársku oblasť udelené 3 sankcie, tieto porušenia boli zistené úradnými kontrolami v roku 2020.

1. sankcia bola udelená registrovanému profesionálnemu prevádzkovateľovi s certifikovanou sušiarňou, ktorý porušil svoje povinnosti tým, že nepredložil platné osvedčenie o technickom preskúšaní sušiarne od TSÚP v Rovinke. Uvedené porušenie bolo zistené počas výkonu úradnej kontroly dňa 4.12.2020.

2. sankcie boli udelené neregistrovaným profesionálnym prevádzkovateľom – predajcom prevádzkujúcim internetový predaj rastlín. Tieto subjekty si v stanovenom termíne od OOR nesplnili povinnosť požiadať o zápis do registra profesionálnych prevádzkovateľov s rastlinami, rastlinnými produktmi a inými predmetmi, predávané rastliny neboli označené rastlinnými pasmi. Obidva kontrolné nákupy rastlín bol realizované v roku 2020.

2.7.2.3 Úradné kontroly prípravkov na ochranu rastlín

Úradné kontroly POR sa vykonávajú v zmysle § 4 písm. q) zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov, Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS a podľa čl. 1 ods. 2 písm. h) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach.

Úradné kontroly POR sa vykonávajú na každom stupni ich životného cyklu (výroby, dovozu, prebaľovania, uvádzania na trh, prepravy, skladovania, manipulácie, používania a zneškodňovania).

OOR každoročne vydáva Národný plán fytokontroly, ktorého jedným z cieľov je kontrola POR zameraná na:

- prevenciu, elimináciu alebo zníženie rizík súvisiacich s ochranou rastlín na prijateľnú mieru,
- kontrolu výroby, uvádzania na trh, skladovania, manipulácie, používania a zneškodňovania POR,
- kontrolu dovozu POR z tretích krajín na trh SR a do EÚ,
- dodržiavanie zásad správnej farmárskej praxe,
- odhaľovanie ilegálnych, falšovaných a neautorizovaných POR.

Prehľad úradných kontrol prípravkov na ochranu rastlín v roku 2021

ÚRADNÁ KONTROLA PROFESIONÁLNYCH POUŽÍVATEĽOV POR	Počet úradných kontrol
Úradná kontrola konečných užívateľov POR – poľnohospodárskych subjektov, použitie POR / paralelné POR, kontrola skladov POR vrátane zisťovania zásob starých POR	391
Úradná kontrola aplikácie POR + pozemné aplikačné zariadenie priamo v teréne (od marca do októbra)	179
Úradná kontrola podnikov agro - služieb v oblasti POR (subjekty, ktoré <u>nemajú</u> pôdu vykonávajúce postreky pre iné subjekty)	7
Úradná kontrola podnikov agro - služieb v oblasti POR (subjekty, ktoré <u>majú</u> pôdu vykonávajúce postreky pre iné subjekty)	6
Úradná kontrola pri vzniku úletov pozemnou / leteckou aplikáciou POR (podnety ohľadom aplikácie POR v intraviláne alebo extraviláne)	11
Úradná kontrola poškodenia, úhynu včelstiev pri používaní POR	6
Počet riešených prípadov súvisiaci s aplikáciou POR (bez úletu POR, bez úhynu včiel a zvierat)	7
Počet riešených prípadov súvisiaci s aplikáciou POR vo verejnej zeleni	2
Počet riešených prípadov sťažnosti súvisiaci s úhynmi zvierat v rámci aplikácie POR (aplikácia POR – Stutox, Ratron GW, nesprávne použitie namoreného osiva, POR, použitie neautorizovaného POR, pomocného prípravku a pod.)	1
Úradná kontrola prípravkov v rámci porušenia maximálnych hladín rezíduí (MRL) účinnej látky v potravine rastlinného pôvodu v spolupráci so ŠVPS SR	3
Úradná kontrola pozemných aplikačných zariadení (administratívna + fyzická kontrola)	243
Úradná kontrola moričiek osiva a sadiwa (administratívna + fyzická kontrola)	22

Úradná kontrola POR vo verejnej zeleni + verejné cesty, chodníky (mestá, obce)	29
Úradná kontrola POR na železničiach SR, cesty 1. triedy, diaľnice	3
Úradná kontrola POR na golfových ihriskách v SR	5
Úradná kontrola POR v namorenom osive a sadive	27
Počet následných (opakovaných) kontrol	9
Úradné kontroly POR v rámci krížového plnenia – modul PH 10	40

ÚRADNÁ KONTROLA PREDAJCOV - PREDAJA POR	
Úradná kontrola maloobchodného reťazca (Hornbach, OBI, Tesco, Kaufland a pod.) + kontrola malospotrebitel'ských balení POR v rámci predaja pre neprofesionálnych používateľov	21
Úradná kontrola malopredajní + kontrola malospotrebitel'ských balení POR v rámci ich predaja pre neprofesionálnych používateľov	140
Úradná kontrola veľkoskladov pesticídov + kontrola POR veľkospotrebitel'ských a malospotrebitel'ských balení	23
Úradná kontrola internetového predaja POR podľa čl. 9 a čl. 36 nariadenia o úradných kontrolách	1
Úradná kontrola výrobcov POR (biologické POR)	1
Úradná kontrola prebaľovačov POR	2
Úradná kontrola distribútorov malospotrebitel'ských POR pre neprofesionálnych používateľov	2
Úradná kontrola distribútorov veľkospotrebitel'ských POR pre profesionálnych používateľov	17
Počet následných (opakovaných) kontrol	5
ÚRADNÁ KONTROLA DOVOZOV POR	
Úradná kontrola v rámci ilegálnych, falšovaných dovozov POR na trhu v SR v spolupráci s Finančnou správou SR a Policajným zborom SR	4
Úradná kontrola dovozu POR + pomocných POR z tretích krajín a spoločenstva EÚ (uvedenie na trh v SR)	61
Úradná kontrola dovozu paralelných POR v rámci EÚ (uvedenie na trh v SR)	36
Úradná kontrola dovozov POR – v režime „tranzit“ cez hraničné priechody s Ukrajinou	2
CELKOVÝ POČET VYKONANÝCH ÚRADNÝCH KONTROL POR	1 306

ÚRADNÉ VZORKY POR	Počet
Odber úradných vzoriek POR – stanovený plán na rok 2021	90
Celkový počet odobratých úradných vzoriek POR	88
z toho veľkospotrebitel'ské balenia	76
z toho malospotrebitel'ské balenia	12
Odber úradných vzoriek moreného osiva / sadiva – stanovený plán na rok 2021	43
Celkový počet odobratých úradných vzoriek moreného osiva / sadiva v roku 2021	35

DOVEZENÝ OBJEM POR DO A CEZ SR	množstvo (kg/l)
Dovezený objem POR na trh SR (POR+ pomocné POR)	344 197
Dovezený objem POR na trh SR (paralelné POR)	16 183
Tranzit POR (cez hraničné prechody z Ukrajinou)	267 700
Celkový dovezený objem POR na trh v SR	628 080

DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ÚRADNÝM KONTROLÁM POR	Počet
Celkový počet riešených prípadov, sťažností a podnetov súvisiacich s používaním a uvádzaním POR na trhu v SR	34
Počet vydaných rozhodnutí ÚKSÚP na zneškodnenie starých POR v zmysle § 32 ods. 10 zákona č.405/2011 Z. z.	2
Celkový počet riešených prípadov na udelenie sankcie v zmysle § 38, § 39 zákona č. 405/2011 Z. z. a § 28, § 29 zákona č. 387/2013 Z. z.	15
Počet vydaných rozhodnutí ÚKSÚP na udelenie sankcie v zmysle § 38, § 39 zákona č. 405/2011 Z. z. a § 28, § 29 zákona č. 387/2013 Z. z.	15
Počet prebiehajúcich správnych konaní pre udelenie sankcie v zmysle § 38, § 39 zákona č. 405/2011 Z. z. a § 28, § 29 zákona č. 387/2013 Z. z. (pre nasledujúci rok)	1
Úradné posudzovanie žiadostí a vydanie povolenia leteckej aplikácie	10
Kontroly krížového plnenia pre PPA v zelenej oblasti	234
Kontroly AEKO pre PPA	80
Celkový počet úradných kontrol (Strieborná sekera 6 - Silver Axe VI)	226

Prehľad stavu skladovaných starých POR v SR

Stav k	Množstvo v kg
01.05.2007	215 244,00
18.12.2008	198 814,00
19.03.2010	132 532,87
19.04.2010	117 254,23
15.07.2011	61 366,40
30.09.2012	47 599,70
30.09.2013	47 291,70
30.09.2014	43 288,03
30.09.2015	42 608,53
31.12.2016	42 148,53
31.12.2017	41 577,94
31.12.2018	30 319,14
31.12.2019	28 539,13
31.12.2020	28 539,13
31.12.2021	26 611,14

Počet preškolených osôb v rámci vzdelávania POR a pomocných prípravkov za rok 2010 - 2021 na trhu v SR v zmysle § 32 zákona č. 405/2011 Z. z.

Počet osôb, ktoré absolvovali školenie o odbornej spôsobilosti v rokoch 2010 - 2021						
Rok	Modul - 01	Modul - 02	Modul - 03	Poradcovia v poľnohospodárstve	Železnice SR (Agroinštitút Nitra)	Poradcovia v lesnom hospodárstve Modul 02 -04
2010	141	250	232	0	41	0
2011	473	1 295	1 639	0	203	316
2012	4	166	226	0	132	263
2013	24	248	212	0	182	170
2014	124	171	219	0	120	313
2015	28	258	361	0	79	599
2016	49	437	535	0	10	342
2017	363	162	214	0	148	105
2018	214	118	216	0	118	116
2019	189	353	385	14	198	44
2020	275	368	408	87	136	0
2021	259	775	997	0	121	235
Spolu za roky 2010 - 2021	2 143	4 601	5 644	101	1 488	2 503

Ku dňu 31.12.2021 je spolu preškolených 16 480 osôb.

2.7.2.4 Vydávanie rozhodnutí na leteckú aplikáciu POR, zisťovanie spotreby POR

ÚKSÚP vydáva rozhodnutia na leteckú aplikáciu POR a pomocných POR pre územia s prvým stupňom ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny. Za rok 2021 bolo spolu posúdených a vydaných 10 takýchto rozhodnutí ÚKSÚP.

Spotreba POR a pomocných prípravkov je zisťovaná u podnikateľských subjektov.

Spotreba POR a pomocných prípravkov v SR za roky 2016 - 2020 podľa skupín FAO z poľnohospodárskej pôdy (v kg/l)

Skupiny podľa FAO	2016	2017	2018	2019	2020
Výmera poľnohospodárskej pôdy, z ktorej pochádzajú údaje (v ha)	1 060 713	1 016 316	1 059 256	1 016 685	969 316
Pesticídy spolu	4 595 575	5 212 107	5 403 099	5 669 876	5 579 153
Insekticídy spolu	318 168	390 391	456 843	474 828	379 769
organické zlúčeniny fosforu	149 866	183 741	226 740	253 173	144 801
karbamátové insekticídy	3 893	3 447	3 497	4 272	4 947
pyreroidy	87 655	95 870	109 224	107 394	102 883
insekticídne minerálne oleje	0	0	0	0	0

Skupiny podľa FAO	2016	2017	2018	2019	2020
ostatné insekticídy	74 096	103 775	114 587	105 914	124 197
biologické prípravky	2 659	2 910	2 611	4 076	1 138
bio-agens	0	648	184	113	1 803
Herbicídy spolu	2 310 440	2 545 643	2 650 592	2 678 825	2 741 940
fenoxykyseliny	204 249	240 148	264 042	248 040	208 866
triazíny	110 414	112 411	105 759	105 423	107 280
amidy	365 919	386 605	405 898	367 918	385 724
karbamátové herbicídy	91 916	121 968	133 962	151 842	151 327
dinitriánilíny	151 892	187 660	209 219	188 597	187 769
herbicídne minerálne oleje	15 460	12 194	16 827	22 112	31 697
ostatné herbicídy	1 169 981	1 268 849	1 315 570	1 366 213	1 462 473
substituované močoviny	73 439	58 670	44 140	45 059	35 525
sulfonylmočoviny	123 040	148 616	144 656	167 871	161 978
bipiridily	239	3 210	4 548	8 833	3 384
uracily	3 892	5 311	5 971	6 918	5 917
Fungicídy spolu	997 643	1 168 646	1 235 713	1 264 425	1 243 997
anorganické fungicídy	65 433	90 445	94 575	115 005	85 225
ditiokarbamáty	25 337	30 951	36 869	35 702	48 237
benzimidazoly	39 811	81 321	106 945	122 829	135 296
triazoly, diazoly	569 407	625 168	654 068	632 598	615 796
diazíny, morfolíny	53 111	57 741	60 918	69 617	78 757
ostatné fungicídy	244 545	283 019	282 338	288 673	280 686
Iné prípravky spolu	563 824	687 702	691 081	760 705	564 785
desikanty a defolianty	138 430	148 018	144 791	165 608	70
morforegulačné prípravky	300 120	386 221	391 311	425 693	391 668
prípravky na obmedzenie strát pri zbere	31 882	37 823	48 172	59 241	64 858
repelenty	1 124	1 557	2 008	6 484	2 807
tenzidy	20 317	20 384	21 753	29 272	24 929
aditíva, špeciálne látky	61 060	73 643	60 638	54 439	61 023
prípravky na ochranu skladov	1 352	1 601	1 040	357	286
atraktanty hmyzu	133	0	13	13	66
lepy	9	1	1	25	8
štepárske vosky	0	10	0	0	0
dezinfekčné a konzervačné prostriedky	120	50	1	2	304
aktivátory rezistencie	3 425	12 799	14 722	12 893	12 775
pomocné látky k moridlám	1 903	1 453	1 195	774	193
adjuvanty	3 949	4 142	5 436	5 904	5 798

Skupiny podľa FAO	2016	2017	2018	2019	2020
Fungicídne moridlá spolu	140 954	133 469	137 126	137 693	120 170
diťiokarbamáty	8 665	6 606	6 148	4 201	749
benzimidazoly	86	14	263	320	180
triazoly, diazoly	46 971	46 605	47 834	44 898	35 554
biologické fungicídne moridlá	1 017	2 305	69	45	0
ostatné fungicídne moridlá	84 214	77 939	82 812	88 230	83 687
Insekticídne moridlá spolu	236 476	266 558	218 521	284 167	438 784
organické zlúčeniny fosforu	0	11 903	0	0	0
pyretroidné moridlá	230 285	244 754	210 472	274 222	438 124
ostatné insekticídne moridlá	6 190	9 901	8 049	9 944	660
Rodenticídy spolu	28 069	19 699	13 223	69 232	89 708
antikoagulanty	0	0	0	0	0
ostatné rodenticídy	28 069	19 699	13 225	69 232	79 708

Prehľad kontrol pre Pôdohospodársku platobnú agentúru (PPA)

Krížové plnenie v rámci „zelenej oblasti“, v rámci krížového plnenia sú vykonávané kontroly v nasledujúcich oblastiach:

- životné prostredie, zmeny klímy, dobré poľnohospodárske podmienky pôdy,
- vodné zdroje - Modul DPEP 3 - Ochrana podzemných vôd proti znečisteniu,
- verejné zdravie, zdravie zvierat a rastlín - Modul PH10 - Používanie prípravkov na ochranu rastlín.

Delegované kontroly, v rámci delegovaných kontrol sú vykonávané kontroly v rámci jednotlivých častí:

- časť B.2: Platba na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie (greening - ekologizačná platba), oblasť ekologického záujmu (EFA),
- časť C: Viazané priame platby,
- časť E: Platby v rámci sústavy NATURA 2000 na poľnohospodársky pozemok (trvalý trávny porast) - Územie európskeho významu (ÚEV),
- časť F: Platba pri zaradení do agroenvironmentálno-klimatického opatrenia (AEKO),
- oblasť Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat.

Kontroly pre PPA	Počet kontrol v roku 2021
oddelené platby (greening) v teréne	243
oddelené platby (greening) – administratívna kontrola	156
viazané platby	96
NATURA 2000 – ÚEV na poľnohospodársky pozemok (trvalý trávny porast)	2
agroenvironmentálno-klimatické opatrenia (AEKO)	62
krížové plnenie	234
chov a udržanie ohrozených druhov zvierat	18
kontrola pestovaných drogových rastlín (mak a konope)	130
odber vzoriek konope	17 vzoriek
Spolu	941

Prehľad zistení - modul DPEP3 – Ochrana podzemných vôd proti znečisteniu

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
Porušenie DPEP3, otázka č. 1	1	Nebola dodržaná povinnosť viesť v podniku dokumentáciu o nadobudnutí a zaobchádzaní s nebezpečnými látkami podľa osobitného predpisu.
Porušenie DPEP3, otázka č. 2	2	Nebola dodržaná podmienka - dodržiavať zákaz priameho vypúšťania a zabránenie nepriameho vypúšťania nebezpečných látok do podzemných vôd.
Spolu	3	

Prehľad zistení - Platba na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie (tzv. greening)

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
Oddelené priame platby (GREE) - B.2 porušenie otázky 2	1	Nebola dodržaná podmienka - aby orná pôda ležiaca úhorom, ležala úhorom od 1. marca do 1. septembra príslušného roka
Oddelené priame platby (GREE) - B.2 porušenie otázky 7	3	Nebola dodržaná podmienka - výsev zmesí letných medziplodín do 31. júla príslušného roka, pričom musia byť na ploche po dobu najmenej 8 týždňov od výsevu.
Oddelené priame platby (GREE) -B.2 porušenie otázky 8	3	Nebola dodržaná podmienka - výsev zmesí zimných medziplodín do 30. septembra príslušného roka, pričom musia byť na ploche po dobu najmenej 8 týždňov od výsevu.
Oddelené priame platby (GREE) - B.2 porušenie otázky 9	2	Nebola dodržaná podmienka - pestovať zmes minimálne 2 druhov plodín ako letnú alebo zimnú medziplodinu s tým, že podiel jednej zložky v osive nesmie presiahnuť 90 %.
Oddelené priame platby (GREE) - B.2 porušenie otázky 11	2	Nebola dodržaná podmienka u plodín, ktoré viažu dusík, aby pozberové zvyšky boli prítomné na ploche s kultúrou OP do 15.septembra kalendárneho roku
Oddelené priame platby (GREE) - B.2 porušenie otázky 12	1	Nebola dodržaná podmienka-zabezpečené pokrytie plôch po zbere úrody na plochách s plodinami viažúcimi dusík v období od 15. novembra príslušného do 15. februára nasledujúceho roku
Spolu	12	

Prehľad zistení - Viazané priame platby

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
Pestovanie vybraných druhov ovocia s veľmi vysokou prácnosťou – C.4 otázka 1	1	Nebola dodržaná podmienka - výmera ovocných sádov v deklarácii je vyššia ako vo výpise z registra ovocných sádov.
Pestovanie vybraných druhov ovocia s veľmi vysokou prácnosťou - C.4 otázka 2	2	Nebola dodržaná podmienka – minimálny počet 400 ks životaschopných jedincov na 1 ha ovocného sadu.
Pestovanie vybraných druhov bielkovinových plodín C.6 otázka 1	3	Nebola dodržaná podmienka – minimálneho počtu vysiatych druhov bielkovinových plodín na ha
Spolu	6	

Prehľad zistení - Platba pri zaradení do agroenvironmentálno-klimatického opatrenia (AEKO)

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
Platba pri zaradení do AEKO Časť F - otázka 1- III. pomlčka	1	Nebola dodržaná podmienka - zákaz aplikácie dusíkatých hnojív na svahoch ornej pôdy so sklonom viac ako 10°, a na TTP viac ako 12°.
Integrovaná produkcia v ovocinárstve - F.1 otázka 7	1	Nebola dodržaná podmienka zabezpečiť celoročne zelený kryt pôdy v každej druhej uličke ovocného sadu
Integrovaná produkcia v ovocinárstve - F.1 otázka 8	1	Nebola dodržaná podmienka - minimálny počet jedincov na 1ha v integrovanej produkcii v ovocinárstve.
Integrovaná produkcia v zeleninárstve - F.2 otázka 6	4	Nebola dodržaná podmienka- zabezpečiť v I. a IV. roku záväzku rozbor pôdnych vzoriek v akreditovanej inštitúcii.
Ochrana biotopov poloprirodných a prírodných trávnych porastov- F.5 - otázka 4	4	Nebola dodržaná podmienka - vykonať prvú kosbu najneskôr do 30. júla kalendárneho roka.
Ochrana biotopov poloprirodných a prírodných trávnych porastov- F.5 - otázka 7	3	Nebola dodržaná podmienka – nepásť hospodárske zvieratá na vlhkomilných porastoch vyšších plôch, slatinných a bezkolencových lúk.
Ochrana biotopov poloprirodných a prírodných trávnych porastov- F.5 – otázka 10	2	Nebola dodržaná podmienka - pásť hospodárske zvieratá takým spôsobom, aby nedošlo k poškodeniu biotopu a dodržiavať zaťaženie zvieratami od 0,3-1,9 DJ na 1 ha.
Ochrana biotopov poloprirodných a prírodných trávnych porastov- F.5 – otázka 11a	2	Nebola dodržaná podmienka na plochách trávnych porastov nepoužívať diskovanie orbu, odvodňovacie opatrenia.
Spolu	18	

V časti E: Platby v rámci sústavy NATURA 2000 na poľnohospodársky pozemok (trvalý trávny porast) - Územie európskeho významu a v oblasti Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat porušenia v roku 2021 neboli zistené.

Školenia a odborné semináre:

OOR v roku 2021 v rámci zvyšovania odbornej úrovne rastlinolekárskeho inšpektorov OKOR zorganizoval školenia v marcovom, júnovom, októbrom a novembrom termíne. V októbri sa konalo preškolenie rastlinolekárskeho inšpektorov OKOR z HKS ohľadom vybraných funkcií v systéme TRACES NT a Analýze rizika škodcu pri zisťovaní výskytu škodcu v dovážanej zásielke.

OOR v roku 2021 zorganizoval online seminár určený registrovaným profesionálnym prevádzkovateľom na OOR, ktorí potrebujú pre svoju činnosť získať oprávnenie na vydávanie rastlinných pasov. Témami online seminára boli:

- Registrácia profesionálnych prevádzkovateľov
- Udeľovanie oprávnení vydávať rastlinné pasy
- Označovanie rastlín rastlinnými pasmi
- Povinnosti profesionálnych prevádzkovateľov v súvislosti s rastlinnými pasmi
- Poznávanie vybraných druhov karanténnych škodlivých organizmov Únie
- Uplatňovanie novej rastlinolekárskej legislatívy v bežnej praxi množiteľov

Na žiadosť Slovenskej aliancie moderného obchodu (SAMO) OOR v roku 2021 preškolil členov SAMO ohľadom problematiky dovozov rastlín z krajín mimo EÚ.

2.7.3 Ciele a prehľad ich plnenia

OOR a OKOR plnením svojich úloh zabezpečujú preventívne opatrenia pred prienikom a rozširovaním škodlivých organizmov na územie SR a ako vstupná hranica aj pred ich prienikom do EÚ, čo je zabezpečované kontrolou dodržiavania platnej legislatívy. Slovenská republika je uznaná za chránenú zónu pre spálu jadrovín (*Erwinia amylovora*), podrobnosti sú uvedené vo Vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2021/759.

Kontrolami prípravkov na ochranu rastlín, ich uvádzania na trh, používania, skladovania a zneškodňovania prispievame k zabezpečovaniu ochrany zdravia ľudí, zvierat a životného prostredia.

2.8 Oblasť krmív a výživy zvierat

2.8.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon)
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín
- Nariadenie vlády SR č. 438/2006 Z. z. o nežiadúcich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 o maximálnych hladinách reziduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu a o zmene a doplnení smernice Rady 91/414/EHS, vrátane všetkých novelizačných nariadení
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 183/2005, ktorým sa stanovujú požiadavky na hygienu krmív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) č. 1151/2012, (EÚ) č. 652/2014, (EÚ) 2016/429 a (EÚ) 2016/2031, nariadení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a smerníc Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, smerníc Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutia Rady 92/438/EHS (nariadenie o úradných kontrolách)
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/1793 o dočasnom zvýšení počtu úradných kontrol a núdzových opatreniach týkajúcich sa vstupu určitých druhov tovaru z tretích krajín, ktoré vykonávajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 a (ES) č. 178/2002, do Únie, a o zrušení nariadení Komisie (ES) č. 669/2009, (EÚ) č. 884/2014, (EÚ) 2015/175, (EÚ) 2017/186 a (EÚ) 2018/1660
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1145 o stiahnutí z trhu určitých krmných doplnkových látok povolených podľa smerníc Rady 70/524/EHS a 82/471/EHS a o zrušení zastaraných ustanovení, ktorými sa povoľujú uvedené krmné doplnkové látky
- Nariadenie Komisie (ES) č. 429/2008 o podrobných pravidlách implementácie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003, pokiaľ ide o prípravu a predkladanie žiadostí a posudzovanie a povoľovanie krmných doplnkových látok
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1774/2002 (nariadenie o vedľajších živočíšnych produktoch)
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 142/2011, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu, a ktorým sa vykonáva smernica Rady 97/78/ES, pokiaľ ide o určité vzorky a predmety vyňaté spod povinnosti veterinárnych kontrol na hraniciach podľa danej smernice
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/4 o výrobe, uvádzaní na trh a používaní medikovaných krmív a o zmene nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 183/2005 a zrušení smernice Rady 90/167/EHS

- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/6, ktorým sa stanovujú osobitné podmienky týkajúce sa dovozu krmív a potravín pochádzajúcich alebo odosielaných z Japonska v nadväznosti na haváriu jadrovej elektrárne vo Fukušime a ktorým sa zrušuje vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 322/2014
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/175, ktorým sa stanovujú osobitné podmienky uplatniteľné na dovoz guarovej gummy, ktorá pochádza alebo je odoslaná z Indie, z dôvodu rizika kontaminácie pentachlórphenolom a dioxínmi
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie o núdzových opatreniach týkajúcich sa nepovolenej geneticky modifikovanej ryže vo výrobkoch z ryže pochádzajúcich z Číny a sa zrušuje rozhodnutie Komisie 2008/289/ES
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 380/2009 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá na vykonávanie úradných kontrol krmív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1830/2003 o výsledovateľnosti a označovaní geneticky modifikovaných organizmov a výsledovateľnosti potravín a krmív vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov, a ktorým sa mení a dopĺňa smernica 2001/18/ES
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, ktorou sa stanovujú pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 o doplnkových látkach určených na používanie vo výžive zvierat vrátane 624 smerníc a nariadení, ktorými boli povolené jednotlivé krmné doplnkové látky
- Nariadenie Komisie (ES) č. 152/2009, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a analýzy na účely úradných kontrol krmív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 767/2009 o uvádzaní krmív na trh a ich používaní, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 a ktorým sa zrušujú smernica Rady 79/373/EHS, smernica Komisie 80/511/EHS, smernice Rady 82/471/EHS, 83/228/EHS, 93/74/EHS, 93/113/EHS a 96/25/ES a rozhodnutie Komisie 2004/217/ES
- Nariadenie komisie (EÚ) 2020/354, ktorým sa stanovuje zoznam zamýšľaných použití krmív určených na zvláštne nutričné účely a zrušuje smernica 2008/38/ES
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 68/2013 o Katalógu krmných surovín
- Vykonávacie nariadenie komisie (EÚ) 2020/1158 o podmienkach, ktorými sa riadi dovoz potravín a krmív pochádzajúcich z tretích krajín po havárii v jadrovej elektrárni v Černobyle
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2021/758 týkajúce sa štatútu určitých výrobkov ako krmných doplnkových látok v rozsahu pôsobnosti nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 a stiahnutia určitých krmných doplnkových látok z trhu

2.8.2 Činnosť

MPRV SR určuje zásadné smery a ciele v oblasti krmív. ÚKSÚP prostredníctvom odboru krmív a výživy zvierat (OKVZ) vykonáva úradnú kontrolu na všetkých stupňoch výroby, spracúvania, uvádzania krmiva na trh a jeho používania. Plní nezastupiteľnú úlohu nezávislého kontrolného orgánu v oblasti:

- registrácie fyzických osôb a právnických osôb, ktoré krmivo vyrábajú (vrátane prvovýroby),
- spracúvajú alebo uvádzajú na trh,
- schvaľovania postupu výroby a činností súvisiacich s uvádzaním krmiva na trh,
- kontrolou dodržiavania povinností krmivárskych podnikov,
- úradnej kontroly predaja prostredníctvom komunikácie na diaľku

Úradnú kontrolu krmív na všetkých stupňoch výroby, spracúvania, uvádzania krmiva na trh a jeho používania v SR vykonáva oddelenie kontroly krmív a výživy zvierat (OKKVZ). Oddelenie kontroluje oblasť registrácie krmivárskych podnikov (KP), osvedčenia o zápise KP do registra a vydané osvedčenia o odbornej spôsobilosti osobám na činnosť KP. Vykonáva úradné odbery vzoriek krmív v rámci úradnej kontroly na analytické rozbor. Kontroluje dodržiavanie podmienok a zásad označovania geneticky modifikovaných krmív a obchodovanie s nimi. Vykonáva kontroly krížového plnenia v oblastiach verejné zdravie, zdravie ľudí, zvierat a rastlín, tzv. „biela oblasť“, modul PH4 pre PPA v súčinnosti so ŠVPS SR.

2.8.2.1 Oblasť legislatívy

V priebehu roka 2021 bolo Európskou komisiou vydaných 46 nových nariadení o autorizovaných doplnkových látkach a počet autorizačných nariadení ku koncu roku takto predstavoval 728 nariadení. V súlade s krmivárskym zákonom bola pripravená aj verzia zoznamu povolených doplnkových látok, ktorá bola uverejnená vo „Vestníku MPRV SR“ v číastke 36/2021.

Zároveň bolo vydaných niekoľko novelizácií, a to najmä:

- VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2021/758 zo 7. mája 2021 týkajúce sa štatútu určitých výrobkov ako krmivných doplnkových látok v rozsahu pôsobnosti nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 a stiahnutia určitých krmivných doplnkových látok z trhu
- 340/2021 NARIADENIE VLÁDY Slovenskej republiky zo 16. septembra 2021, ktorým sa zrušuje nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 29/2011 Z. z., ktorým sa ustanovuje zoznam zamýšľaných použití krmív určených na osobitné nutričné účely
- VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2021/2246 z 15. decembra 2021, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) 2019/1793 o dočasnom zvýšení počtu úradných kontrol a núdzových opatreniach týkajúcich sa vstupu určitých druhov tovaru z tretích krajín, ktoré vykonávajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625 a (ES) č. 178/2002, do Únie
- NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2021/1372 zo 17. augusta 2021, ktorým sa mení príloha IV k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, pokiaľ ide o zákaz kŕmenia neprežúvavých hospodárskych zvierat s výnimkou zvierat chovaných na kožušinu živočíšnymi bielkovinami

2.8.2.2 Registrácia a schvaľovanie krmivárskych podnikov

Krmivársky podnik, ak sa jeho sídlo alebo jeho výrobné zariadenie nachádza na území SR, je povinný pred začatím výroby alebo uvádzania krmiva na trh požiadať ÚKSÚP o registráciu. OKVZ vykonáva činnosti súvisiace so schvaľovaním a registráciou krmivárskych podnikov, vedie register krmivárskych podnikov, uverejňuje zmeny v registri, vydáva osvedčenie o registrácii, vyčiarkuje krmivársky podnik z registra a vydáva osvedčenie o odbornej spôsobilosti.

Register krmivárskych podnikov

Činnosť			Počet
Vydanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	v roku 2021		57
	spolu registrovaných osvedčení		1 836
Registrácia krmivárskych podnikov	schválené krmivárske podniky	v roku 2021	1
		spolu v registri	123
	registrované krmivárske podniky	v roku 2021	35
		spolu v registri	631

Registrácia prvovýrobcov	v roku 2021	179
	spolu v registri	4 391
Registrácia výrobcov krmných zmesí pre vlastnú potrebu	v roku 2021	8
	spolu v registri	386
Registrácia predajní	v roku 2021	87
	spolu v registri	4 217
Zmeny v registri krmivárskych podnikov	v roku 2021	356

2.8.2.3 Terénna inšpekcia krmív

Úradné kontroly krmív v roku 2021 vykonávali inšpektori ÚKSÚP, OKKVZ na základe schváleného „Súhrnného plánu činností ÚKSÚP na rok 2021“. Inšpektori krmív v kontrolovaných subjektoch zisťovali skutkový stav, nedostatky, ich závažnosť, rozsah a trvanie protiprávneho stavu. Porušenia sú riešené uložením sankcií podľa § 12 a uložením osobitných opatrení podľa § 11 krmivárskeho zákona.

2.8.2.4 Výkon úradných kontrol krmív

a) Úradnú kontrolu krmív z dovozu na HKS podľa príslušnej legislatívy vykonávali rastlinolekárske inšpektori. Za rok 2021 bol zaznamenaný dovoz krmív z tretích krajín cez HKS Vyšné Nemecké a HKS Čierna nad Tisou v celkovom počte 32 zásielok krmív. Vo všetkých prípadoch išlo o krmné suroviny. Kontrola zásielok, u ktorých je nariadená zvýšená miera úradných kontrol neboli za rok 2021 zaznamenané žiadne. Dovoz krmív cez letisko Bratislava nebol zaznamenaný.

Od 21.04.2021 kontrolám na HKS podliehajú zásielky krmív podľa čl. 47 nariadenia (EÚ) 2017/625 o úradných kontrolách. Ostatné krmivá neživočíšneho pôvodu od 21.04.2021 už nepodliehajú kontrole na HKS a preto nebudú mať vystavený CHED D a ani Dokument o kontrole krmív dovážaných do Spoločenstva.

Vyplýva to z vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2020/2235, ktorým sa ruší aj smernica Komisie 98/68/ES, kde bol uvedený vzor Dokumentu o kontrole krmív dovážaných do Spoločenstva, ktorým sa nahlasoval dovoz krmiva a potvrdzovali sa v ňom vykonané kontroly na HKS.

b) V rámci kontroly krížového plnenia v roku 2021 boli vykonané kontroly v oblasti požiadaviek modulu PH 4 – „Bezpečnosť potravín a krmív“ v súlade s príslušnou platnou legislatívou. Celkom bolo vykonaných 126 kontrol.

c) Úradné kontroly krmív v krmivárskych podnikoch (ÚK) sa uskutočnili bez predchádzajúceho upozornenia a boli vykonané na základe ročného plánu kontrol v súlade s národným kontrolným plánom. Frekvencia výkonu úradných kontrol je stanovená podľa štandardného pracovného postupu na stanovenie rizikovosti krmivárskych podnikov. Spolu za rok 2021 bolo vykonaných 1 580 úradných kontrol. Úradné kontroly formou auditu zamerané na implementáciu systému analýzy rizík metódou kritických kontrolných bodov (HACCP) vykonané neboli. Celkovo bolo na analýzu odobratých 685 úradných vzoriek krmív. V rámci výkonu ÚK inšpektori zistili 255 nedostatkov a udelili 253 nápravných opatrení.

Pri vykonaných kontrolách sa najviac zo všetkých porušení až 185 zistilo pri povinnosti registrácie a schválení krmivárskych podnikov (platnosť registrácie, neregistrovanie všetkých činností a pod.). Ďalej bolo zistených 13 porušení ohľadom uvádzania povinných informácií o krmivách, ktoré boli vyrobené alebo uvedené na trh (označovanie krmív, nedodanie etikiet v úradnom jazyku, nesprávny preklad originálnych etikiet, nedostatočné označenie, chýbajúce legislatívou predpísané údaje) a 28 porušení zistených pri kontrole odbornej spôsobilosti.

Ďalšie nedostatky boli zistené pri kontrole skladového poriadku v počte 11 porušení a v menšom

rozsahu boli zistené nedostatky pri kontrole plánu kontroly kvality krmiva (6), pri kontrole dokumentačného poriadku (4) a registrácie dodávateľov krmív (3).

Tieto nedostatky neohrozovali bezpečnosť krmív a boli vyriešené väčšinou upozornením prevádzkovateľov krmivárskych podnikov s určením termínu na ich odstránenie. O ich odstránení informovali krmivárske podniky ÚKSÚP stanoveným spôsobom. Pri následnej ÚK sa splnenie uložených opatrení skontrolovalo.

Pri ÚK sa dôraz kládol aj na kontrolu HACCP plánov so zameraním na ich plnenie, pričom sa zistilo, že HACCP plány stále nie sú vypracované na požadovanej úrovni. Krmivárske podniky boli vyzvané k prepracovaniu a doloženiu aktualizovaných plánov, ktoré zodpovedajú skutočnosti s vytýčením kritických kontrolných bodov a dôkazom o ich kontrole zo strany HACCP tímu krmivárskeho podniku. Na web stránke ÚKSÚP, sa nachádzajú vzory a návody na ich prípravu a zavedenie.

d) Špeciálne úradné kontroly krmív v krmivárskych podnikoch:

- zisťovanie prítomnosti tkanív živočíšneho pôvodu v krmivách, účelom kontrol bola prevencia výskytu BSE - z 52 analyzovaných vzoriek neboli zistené žiadne nezhody,
- používanie GMO v krmivách - kontrolovali sa povolené typy GMO a spôsob označenia GMO krmiva (etikety); kontrolované boli krmné suroviny a krmné zmesi, ktoré sa používajú vo výžive hospodárskych zvierat; zo 46 analyzovaných vzoriek boli zistené dve nezhody,
- kontroly dodržiavania podmienok prevádzkovania verejných skladov v spolupráci s MPRV SR a Regionálnou veterinárnou a potravinovou správou - neboli zistené žiadne nezhody,
- v rámci overovania technológií výroby krmív bola kontrola zameraná na posúdenie technologických liniek výroby krmných zmesí a ich spôsobilosť na výrobu krmív.

Prehľad úradne odobratých vzoriek krmív

Odber vzoriek na účel analýz krmív	Počet
Znaky kvality a bezpečnosti	417
Salmonela	76
Melamín	23
Rádioaktivita	8
β -agonistické látky	3
Prvky – Sb, Cn, Ni, Al, Cr	10
Antibiotiká	20
Vzorky z hraničných prechodov	3
Rezíduá pesticídov, organochlórovaných pesticídov a PCB nie podobných dioxínom	58
GMO v krmivách	46
Skríning mykotoxínov (aflatoxíny B1, G1, B2, G2, deoxynivalenol)	123
Iné	6
Spolu	793

Počet vyhodnotených úradne odobratých vzoriek krmív na znaky kvality a bezpečnosti

Vzorka	Počet
Vystavené posudky na vzorky v roku 2021	417
- z toho vyhovujúce	404
- z toho nevyhovujúce	13

Počet vzoriek podľa druhu krmiva

Typ krmiva	Počet	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	% nevyhovujúcich	Nevyhovujúce označením
doplňkové krmivá	138	130	8	5,8	2
kompletné krmivá	190	186	4	2,1	2
doplňkové látky	6	6	0	0,0	0
premixy	14	14	0	0,0	0
kŕmne suroviny	69	68	1	1,4	1
Celkový počet	417	404	13	3,1	5

Počet vzoriek podľa typu krmivárskeho podniku

Typ krmivárskeho podniku	Počet	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	% nevyhovujúcich
výrobcovia kŕmnej suroviny	37	37	0	0,0
výrobcovia doplnkových látok, bioproteínov, premixov	14	14	0	0,0
výrobcovia kŕmnych zmesí a doplnkových kŕmnych zmesí	122	116	6	4,9
dovozcovia krmív	4	4	0	0,0
spprostredkovatelia a obchody	165	161	4	2,4
výrobcovia pre vlastnú potrebu	75	72	3	4,0
Celkový počet	417	404	13	3,1

Počet analýz na sledovanie GMO v krmivách

Kategória	Počet analýz	GMO pozitívna	GMO negatívna	Počet nevyhovujúcich
Kŕmne suroviny				
produkty zo sóje	8	4	4	0
slnečnica	0	0	0	0
kukurica	6	0	6	0
produkty z repky olejnej	5	0	5	0
Celkom	19	4	15	0
Kŕmne zmesi				
kŕmne zmesi	27	3	24	2
Mliečne náhradky				
mliečne náhradky	0	0	0	0
Spolu	46	7	39	2

Počet stanovení mikroprvků překračujících nejvyšší přípustné hodnoty

Druh krmív	Počet stanovení s překročeným obsahem mikroprvků			
	zinok	meď	mangán	spolu
kompletné krmivá	0	1	0	1
Spolu	0	1	0	1

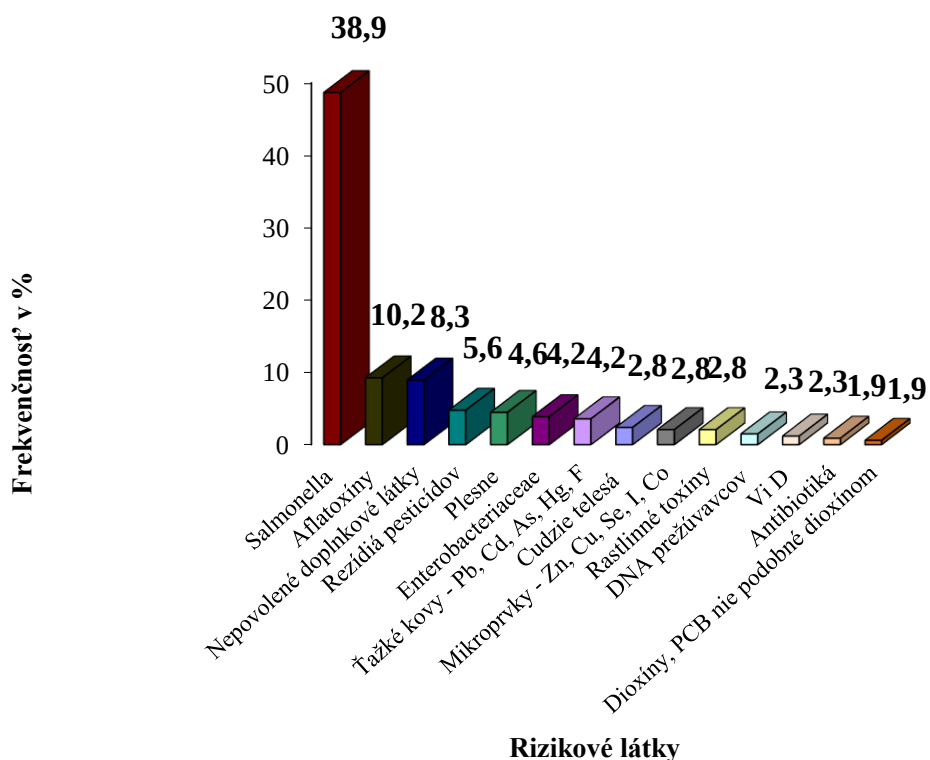
e) Úřední kontroly vykonané na základě informace z rychlého výstražného systému pro krmivá a potraviny (RASFF).

V roce 2021 bylo přešetřených 5 hlášení z systému RASFF, které se týkali aj Slovenska. Oznámenia boli zdokumentované a odoslané na národný kontaktný bod RASFF.

Najčastejší výskyt rizikových látok v krmivách z celkového počtu denných hlášení RASFF

Riziková látka	Frekvencia výskytu v %
Salmonela	38,9
Aflatoxíny	10,2
Nepovolené doplnkové látky	8,3
Rezíduá pesticídov	5,6
Plesne	4,6
Enterobacteriaceae	4,2
Ťažké kovy - Pb, Cd, As, Hg, F	4,2
Cudzie telesá	2,8
Mikroprvky - Zn, Cu, Se, I, Co	2,8
Rastlinné toxíny	2,8
DNA prežúvavcov	2,3
Vi D	2,3
Antibiotiká	1,9
Dioxíny, PCB nie podobné dioxínom	1,9

Výskyt rizikových látok v krmivách v rámci RASFF za rok 2021



Prehľad uskutočnených úradných kontrol

Miesto vykonania kontroly	Počet
komerčná výroba - krmné zmesi	179
výroba krmných zmesí pre vlastnú potrebu	319
výroba doplnkových látok, premixov	17
sprostredkovateľská činnosť	331
výroba krmných surovín	55
križové plnenie modul PH - 4 pre PPA	126
dovoz krmív z tretích krajín	21
obchodná sieť	267
potravinársky priemysel	51
používanie živočíšnych múčok	3
prvovýroba	102
miestne šetrenie a kontrola verejných skladov	2
doprava krmív	42
iné (podnety, GMO a pod.)	65
Spolu	1 580

2.8.2.5 Hodnotenie kvality krmív

V roku 2021 bolo v rámci úradnej kontroly aj mimo nej zaevidovaných a vyhodnotených 793 vzoriek krmív za účelom dodržiavania deklarovaných znakov kvality, výrobnéj a technologickej disciplíny, bezpečnosti, výrobných receptúr, sledovania nežiadúcich a zakázaných látok, skladovania a označovania a pre iné potreby odboru. Vzorky boli odoberané plošne zo všetkých typov krmivárskych podnikov. Rovnako aj vzorky krmív odoberané na analýzu zisťovania prítomnosti tkanív živočíšneho pôvodu (prevencia proti výskytu BSE v rámci kontroly bezpečnosti krmív), rezíduí pesticídov (povolených aj nepovolených) a kontrola GMO v krmivách boli odoberané s účelom kontroly splnenia povolených limitov.

Výsledky analýz boli vyhodnotené v súlade s platnými európskymi predpismi a metódami uvedenými v nariadení (ES) č. 152/2009.

Z počtu 417 vzoriek, na ktoré bol vystavený posudok bolo ako nevyhovujúcich vyhodnotených 13 vzoriek, čo predstavuje 3,1 %. Označením z tohto počtu nevyhovelo 5 vzoriek. Na sledovanie tkanív živočíšneho pôvodu bolo odobratých 52 vzoriek, ktoré vyšli negatívne a neboli zistené porušenia podľa požiadaviek nariadenia (ES) č. 999/2001. Zo 46 vzoriek boli zistené 2 prípady, kde množstvá GMO sóje po zohľadnení analytickej tolerancie prekročujú maximálne povolený limit 0,9 % čo nevyhovuje údajom uvedených na označení (kde na etikete krmiva je uvedené „NON GMO“) a požiadavkám nariadenia (ES) č. 1830/2003 resp. nariadenia (ES) č. 1829/2003. Na sledovanie rezíduí kokcidostatík v jednom prípade výsledok nebol v súlade s požiadavkami nariadenia vlády SR č. 438/2006 Z. z. v platnom znení, kde došlo k prekročeniu maximálneho povoleného limitu monenzinátu sodného v krmive.

Podľa európskych nariadení bol kontrolou zistený výskyt nálezov prekročenia najvyššieho prípustného obsahu mikroprvkov (Zn, Cu, Mn) v 1 prípade - Cu. Tieto prípady boli v posudkoch vyhodnotené ako krmivá nepoužiteľné, v danom prípade sa pristúpilo k dôraznému upozorneniu začatím správneho konania pri opakovanom zistení.

Pre zistenie rozdielov medzi deklarovaným a skutočným množstvom vitamínu A v krmivách sa v roku 2021 vykonalo 76 analýz, pričom nedostatky boli zistené v 3 prípadoch.

Na rezíduá perzistentných organochlórovaných pesticídov a rezíduí pesticídov podľa nariadenia (ES) č. 396/2005 sa celkom analyzovalo 58 vzoriek krmných zmesí a obilnín. Výsledky boli vyhodnotené podľa nariadenia vlády č. 438/2006 Z. z. o nežiaducich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív a podľa nariadenia (ES) č. 396/2005

o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov. Nezhody boli zistené v 2 prípadoch, ktoré sa riešili v spolupráci s OOR. Na sledovanie rádioaktivity bolo analyzovaných 8 vzoriek, u ktorých nedošlo k prekročeniu maximálnych limitov Cs 134 a 137 podľa nariadenia vlády č. 438/2006 Z. z. Na sledovanie β -agonistických látok boli analyzované 3 vzorky, výsledky boli negatívne. Na sledovanie prvkov – Sb, Al, Cn, Ni, Cr bolo analyzovaných 10 vzoriek, u ktorých nedošlo k prekročeniu maximálnych limitov podľa nariadenia vlády č. 438/2006 Z. z. Na sledovanie rezíduí antibiotík bolo analyzovaných 20 vzoriek, výsledky boli negatívne.

Pre informačné účely OKVZ sa analyzovali a posúdili vzorky krmív za účelom sledovania semien Ambrosie spp., botanickej nečistoty, zakázaných surovín a surovinového zloženia v počte 18 vzoriek; obsahu mykotoxínov (aflatoxíny B1, G1, B2, G2, deoxynivalenol) v obilninách skríningovou metódou v počte 123 vzoriek; obsahu ťažkých kovov – Pb, Cd, As, Hg v počte 103 analýz; rezíduí kokcidostatík pri krížovej kontaminácii v počte 228 analýz; prítomnosti nežiaducej látky – melamínu v počte 23 vzoriek; obsahu mikroorganizmov ako kŕmnych doplnkových látok (Lact.rham., Ente.faec., Sach.cer., Bac.sub., Bac.lich.) v počte 9 vzoriek; prítomnosti salmonel a baktérií z čeľade Enterobacteriaceae v počte 76 vzoriek; obsahu rezíduí polychlórovaných bifenylov nie podobných dioxínom v počte 58 vzoriek.

2.8.2.6 Sumár kontrolnej činnosti v oblasti krmív za rok 2021

Počet vykonaných kontrol za rok 2021

Kontrola	počet
Krmivá a bezpečnosť krmív na ktoromkoľvek stupni výroby, spracovania a distribúcie krmív a ich používania vrátane pravidiel zameraných na zabezpečenie slušných obchodných praktík a na ochranu zdravia, záujmov a informovanosti spotrebiteľov	prevádzkarne schválené v súlade s čl. 10 nariadenia (ES) č. 183/2005
	188
	prvovýrobcovia schválení v súlade s čl. 10 nariadenia (ES) č. 183/2005
	8
	prevádzkarne zaregistrované v súlade s čl. 9 nariadenia (ES) č. 183/2005 s výnimkou prvovýroby
	538
	sklady
	27
	prvovýrobcovia zaregistrovaní v súlade s čl. 9 nariadenia (ES) č. 183/2005 a spĺňajúci ustanovenia Prílohy I k uvedenému nariadeniu
	494
	plánované kontroly obchodnej siete
	267
	prevádzkovatelia (poľnohospodári) používajúci krmivo
	58
cielené kontroly (napr. kontrola neregistrovaných e-shopov)	57
mimoriadne kontroly a oznámenia RASFF	15
opakované kontroly podľa nariadenia 380/2009 Z. z.	12
miestne šetrenie pri schvaľovaní krmivárskych podnikov	2
audity krmivárskych podnikov	0
podnety a sťažnosti	7
Spolu	1 580
Počet odobratých vzoriek krmív	685

Kontroly krížového plnenia - modul PH4 a kontrola verejných skladov

Kontrola	Počet
krížové plnenie pre PPA modul PH4	126
verejné sklady krmív z poverenia MPRV SR	0

Pri vykonávaných úradných kontrolách sa najviac zo všetkých porušení až 185 zistilo pri povinnosti

registrácie a schválení KP (platnosť registrácie, neregistrovanie všetkých činností a pod.). Ďalej bolo zistených 13 porušení ohľadom uvádzania povinných informácií o krmivách, ktoré boli vyrobené alebo uvedené na trh (označovanie krmív, nedodanie etikiet v úradnom jazyku, nesprávny preklad originálnych etikiet, nedostatočné označenie, chýbajúce legislatívou predpísané údaje) a 28 porušení zistených pri kontrole osvedčenia o odbornej spôsobilosti. Ďalšie nedostatky boli zistené pri kontrole skladového poriadku v počte 11 porušení a v menšom rozsahu boli zistené nedostatky pri kontrole plánu kontroly kvality krmiva (6), pri kontrole dokumentačného poriadku (4) a registrácie dodávateľov krmív (3).

Prípady nedodržania pravidiel podľa nariadenia (EÚ) 723/2019

Prípady nedodržania pravidiel	Zistené počas vykonaných úradných kontrol	Celkový počet kontrolovaných prevádzkarní	Počet kontrolovaných prevádzkarní, v prípade ktorých bolo zistené nedodržanie pravidiel	Administratívne
Prevádzkarne schválené v súlade s článkom 10 nariadenia (ES) č. 183/2005	27	188	25	27
Prvovýrobcovia schválení v súlade s článkom 10 nariadenia (ES) č. 183/2005	0	8	0	0
Prevádzkarne zaregistrované v súlade s článkom 9 nariadenia (ES) č. 183/2005 s výnimkou prvovýroby	46	565	45	46
Prvovýrobcovia zaregistrovaní v súlade s článkom 9 nariadenia (ES) č. 183/2005 a spĺňajúci ustanovenia prílohy I k uvedenému nariadeniu	182	761	174	180
Prevádzkovatelia (poľnohospodári) používajúci krmivo	0	58	0	0
Prevádzkovatelia vyrábajúci medikované krmivá a/alebo obchodujúci s nimi	0	0	0	0
Spolu	255	1 580	244	253

Prehľad podnetov a sťažností za rok 2021

Predmet	Počet	Výsledok kontroly
neregistrovaný predajca	1	podnet od právnickej osoby - opodstatnený – subjekty nezapísané v krmivárskom registri
neregistrovaný predajca	1	podnet od súkromnej osoby - opodstatnený – subjekt nezapísaný v krmivárskom registri
neregistrovaný predajca	1	podnet od súkromnej osoby postúpený RVPS - opodstatnený – subjekt nezapísaný v krmivárskom registri
kvalita krmiva	1	podnet od súkromnej osoby postúpený RVPS – neopodstatnený – závadnosť krmiva nepotvrdená
kvalita krmiva	1	podnet zaslaný súkromnou osobou – neopodstatnený - prítomnosť molí v krmive nepotvrdená
neregistrovaný predajca	1	podnet od súkromnej osoby - opodstatnený – subjekt nezapísaný v krmivárskom registri
skladovanie krmiva	1	podnet zaslaný súkromnou osobou – neopodstatnený
Spolu		7

Medzi najčastejšie zistenia pri výkone kontrol oblasti kontrol krížového plnenia (modul PH4 Bezpečnosť potravín a krmív) boli porušenia v oblasti registrácie kontrolovaného subjektu (1) a vedenia dokumentácie od dodávateľov krmív (4).

Prehľad zistení - modul PH4

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
modul PH4, otázka č. 1.2	1	prijaté opatrenie na splnenie zákona č. 271/2005
modul PH4, otázka č. 1.4	4	prijaté opatrenie na splnenie zákona č. 271/2005, § 2
Spolu		5

2.8.2.7 Skúšobné laboratóriá analýzy krmív (SLAK)

Skúšobné laboratórium analýzy krmív ÚKSÚP (SLAK) je držiteľom osvedčenia o akreditácii udeľovaným SNAS so spôsobilosťou vykonávať fyzikálne, chemické a mikroskopické stanovenia v krmivách. SLAK je v rámci organizačnej štruktúry zaradený pod odbor laboratórnych činností (OLČ).

2.8.2.8 Medzinárodná spolupráca a činnosť v štruktúrach EÚ

Počas roka 2021 bola spolupráca so štruktúrami EÚ zabezpečená na zasadnutiach Stáleho výboru pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá - sekcia výživa zvierat. Na zasadnutiach Stáleho výboru sa expert aktívne zúčastňoval povoľovania, resp. zamietnutia nových doplnkových látok používaných vo výžive zvierat ako aj reautorizácie doplnkových látok. Tento rok bolo povolených 39 nových doplnkových látok, reautorizovalo sa 5 doplnkových látok, zmeny a korekcie povoľovacích nariadení doplnkových látok sa vykonali v 2 prípadoch. Taktiež bol schválený návrh nariadenia, ktorý sťahuje určité doplnkové látky z trhu.

Počas celého roka prebiehali diskusie medzi Komisiou a členskými štátmi ohľadom nového katalógu krmných surovín. V decembri 2021 bol návrh katalógu schválený.

Aj v roku 2021 pokračovali diskusie zamerané na krmivá so zvláštnym nutričným účelom. Hodnotitelia žiadostí sú Francúzsko a Nemecko, ktorí postupne dopĺňujú informácie o nových zvláštnych nutričných účeloch. Od konca roka 2020 je v platnosti už nové nariadenie 2020/354, ktoré nahradilo bývalú smernicu 2008/38/ES o zvláštnych nutričných účeloch.

Vo veľkej miere sa prejednávali možné zmeny smernice 2002/32/ES o nežiaducich látkach

v krmivách. Návrhy zmien sa týkajú predovšetkým úpravy limitov týchto látok. Komisia uvažuje nad zavedením maximálnych limitov pre mykotoxíny (T-2, H-2, DON, a zearalenon) v krmných zmesiach. V krmných surovinách by tieto limity ostali pri hodnotách v odporúčaní Komisie 576/2006. Prejednávajú sa aj možné limity etylénoxidu, dusitanov, THC, rezíduí olova, dioxínov a PCB v krmivách.

Prejednávajú sa aj možné zmeny nariadenia (ES) č. 152/2009, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a analýzy na účely úradných kontrol krmív. Ide hlavne o zmeny, ktoré sa týkajú metód analýz krmív ako napr. stanovenie vlhkosti, močoviny, aminokyselín, vitamínov, stopových prvkov, kokcidostatík, analytických zložiek alebo mikroskopickej metódy analýzy vzoriek.

Komisia naďalej intenzívne pracovala aj na usmernení pre homogenitu miešania krmív a krížovú kontamináciu.

Ďalším predmetom diskusií bol aj Brexit. Komisia uverejnila informácie pod odkazom: <https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period>. V prípade krmív sú zahrnuté informácie o problematike dovozov krmív z UK do EÚ, označovanie krmív, žiadosti o povolenie uvádzania doplnkových látok pre zvláštne nutričné účely a status produktov, ktoré boli uvedené na trh pred ukončením prechodného obdobia. Od 01.01.2021 platí podmienka už aj pre Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska (UK), že ak chce krmivársky podnik v UK dovážať krmivá do EÚ, musí mať aj ten zástupcu v EÚ tak ako ostatné tretie krajiny. Táto podmienka sa netýka dovozov zo Severného Írska.

Prejednávali sa aj možné zmeny príloh nariadenia (ES) č. 767/2009 o uvádzaní krmív na trh. Do prílohy I navrhuje Komisia ustanovenie o maximálnych limitoch nutričných doplnkových látok. V krmnej dávke, ktoré by boli v súlade s povoloňovanými doplnkovými látkami. Ďalej Komisia navrhuje do prílohy II zaviesť výnimku, podľa ktorej by sa pre účely nariadenia 767/2009 a 183/2005 považovali niektoré zvieratá za hospodárske. Do prílohy III sa navrhuje odkaz, že varianty konopy, ktoré presahujú 0,2% THC by boli pre krmné účely zakázané.

Komisia pracovala aj na zozname krmných surovín, ktoré sa vyskytli v notifikovanom registri krmných surovín. Pripravila zoznam 40 krmných surovín, ktoré by mali byť vymazané zo zoznamu v registri. Ide väčšinou o nepovolené doplnkové látky ako napr. Papain alebo koenzym Q10.

2.8.3 Ciele a prehľad ich plnenia

V roku 2021 sa vykonávala kontrola a odber vzoriek, kde sa sledovala kvalita deklarovaných akostných znakov, obsah a dodržiavanie maximálnych resp. minimálnych limitov doplnkových látok, obsah zakázaných surovín, nežiadúcich látok, zakázaných látok.

Zníženie plnenia plánu analýz na jednotlivé zamerania boli do značnej miery ovplyvnené výpadkom činnosti dotknutých odborov a sekcií z dôvodu pandemických opatrení proti šíreniu Covid-19.

Pri závažnejších porušeníach sa pristúpilo k správne konaniu, kde sa napr. v danom roku uložila 1 pokuta.

Správne konanie:

Uloženie pokuty podľa § 12 zákona č. 271/2005 Z. z.

V roku 2021 bola v správnom konaní rozhodnutím uložená 1 pokuta z dôvodu nedodržania podmienok používania doplnkových látok (prekročenie maximálneho limitu rezíduí kokcidostatika – menenzín v doplnkovom krmive pre hydinu). Krmivárskemu podniku bola uložená peňažná sankcia vo výške 500,00 EUR.

Výsledok: Krmivársky podnik uznal porušenie, pokutu uhradil a pristúpil k náprave.

Poplatky za rozbor úradne odobratých vzoriek krmív, ktoré boli vyhodnotené ako nevyhovujúce boli podľa § 14, zákona č. 271/2005 Z. z. fakturované v celkovej sume 879,00 EUR za 2021.

Nedostatky zistené pri výkone úradných kontrol

Inšpekčné práce (okruhy kontroly)	Zistené nezhody
registrácia / schválenie kontrolovaného subjektu	185
doklad o odbornej spôsobilosti	28
dovoz krmív z tretích krajín	2
registrácia / schválenie dodávateľov krmív	3
skladový poriadok	11
kontrola výrobného zariadenia a vybavenia	2
prvotná kontrola systému HACCP	0
organizačný poriadok	1
plán kontroly kvality	6
dokumentačný poriadok	4
reklamačný poriadok a systém sťahovania krmiva z distribučnej siete	0
informácie o krmivách	13
Spolu	255

2.9 Oblasť výkonu skúšobníctva

2.9.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.
- Zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov je legislatívnym predpisom pre výkon poľných stacionárnych pokusov
- Zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov

2.9.2 Činnosť

Odbor výkonu skúšobníctva (ďalej len „OVS“) vykonáva prioritne odborné úlohy pre OOS na skúšobných staniciach ÚKSÚP. Pre tento účel má ÚKSÚP vybudovanú sieť 14 skúšobných staníc v rôznych výrobných oblastiach Slovenska. OVS technicky zabezpečuje vykonávanie odrodových skúšok od prípravy pôdy, zakladania pokusov, sejby skúšaných odrôd až po ich zber. V procese odrodového skúšobníctva sa dôsledne dodržiavajú metodické postupy vrátane rotácie pokusov, výživy, ošetrovania pokusov, označovania skúšaných odrôd, novošľachtení, hybridov až po ich spracovanie a vyhodnotenie. OVS úzko spolupracuje s plodinovými špecialistami a DUS referentami OOS, ktorí zostavujú plány odrodových pokusov v každom roku na základe žiadostí o registráciu odrôd.

V rámci štátnych odrodových skúšok sa na skúšobných staniciach vykonávajú VCU skúšky (skúšky hospodárskej hodnoty odrody) a DUS skúšky (morfologické popisy pre stanovenie odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti skúšanej odrody).

Z celkového počtu 14 skúšobných staníc sa DUS skúšky vykonávajú na 8 skúšobných staniciach:

- ÚKSÚP Veľké Ripňany DUS skúšky jačmeňov, cukrovej repy, čiernych ríbezlí a rakytníka rešetliakovitého
- ÚKSÚP Veľký Meder DUS skúšky kukuríc a slnečníc
- ÚKSÚP Želiezovce DUS skúšky pšeníc, strukovín a sóje
- ÚKSÚP Dolné Plachtince DUS skúšky viniča hroznorodého
- ÚKSÚP Beluša DUS skúšky repky olejnej a olejní
- ÚKSÚP Nové Zámky DUS skúšky maku a zelenín
- ÚKSÚP Spišská Belá DUS skúšky zemiakov, ovsu, raže a tritikale
- ÚKSÚP Spišské Vlachy DUS skúšky d'atelín a tráv

Výmera skúšobných staníc ÚKSÚP a počty pokusov v hospodárskom roku 2020/2021

Skúšobná stanica	Celková výmera stanice v ha	Výmera poľnoh. pôdy v ha	Výmera v ha		Výmera pokusov v ha	Celkový počet pokusov	Druh pokusu - počet pokusov					
			Sady Skleníky*	Vinohrady			VCU	DUS	DP	ATP-iné odbory	RK GZR	FS
Báhoň	33,69	31,67			4,75	43	22			21		
Beluša	32,91	32,41	0,42		3,91	29	23	4	2			
Nové Zámky	6,03	3,97	0,2*		1,2	16		14	2			
Veľké Ripňany	37,07	36,1	4,89		12,18	68	22	12			33	1
Veľký Meder	42,08	41,17	0,15		5,53	32	26	4				2
Želiezovce	39,06	37,71			3,62	35	27	7	1			
Bodorová	36,72	36,05			4,79	33	15			12		6
D. Plachtince	19,06	15,86	4,4	2,81	2,81	21	10	11				
Víglaš	30,01	27,15			3,74	25	18		1	3		3
Haniska	35,69	33,33			6,21	26	10	1	4	8		3
Jakubovany	33,85	32,16			3,13	24	19		3	1		1
Spišská Belá	33,32	32,13			4,03	38	7	7	14	6		4
Spišské Vlachy	37,48	36,4			6,35	71	19	49		3		
Vranov	35,45	32,9			4,86	32	25		2	4		1
Spolu	452,42	429,01	9,86	2,81	67,11	493	243	109	29	58	33	21

Vysvetlivky: DP – doplnkové pokusy

GZR – genetické zdroje rastlín

ATP – agrotechnické pokusy

RK – referenčná kolekcia odrôd

FP – firemné skúšky

Podľa pôdno-klimatických charakteristík sú jednotlivé skúšobné stanice zaradené do kukuričnej výrobnnej oblasti, repnej výrobnnej oblasti, zemiakovej výrobnnej oblasti a horskej výrobnnej oblasti. Podľa zaradenia do pestovateľskej výrobnnej oblasti, pôdnych a klimatických vlastností, jednotlivé skúšobné stanice reprezentujú regióny Slovenska a špecializujú sa na ten výkon odrodových skúšok, ktoré sú v oblasti poľnohospodárskej rastlinnej výroby, ale aj zeleninárstva, ovocinárstva a vinohradníctva vhodné.

Priemerná výmera skúšobnej stanice je 32 ha. Celková výmera pôdy na skúšobných staniciach ÚKSÚP predstavuje 452,4 ha. V západoslovenskom regióne má ÚKSÚP 6 skúšobných staníc, v stredoslovenskom 3 a vo východoslovenskom 5. Z počtu 14 skúšobných staníc je 1 skúšobná stanica špecializovaná na zeleninu (Nové Zámky), 1 na ovocné druhy (Veľké Ripňany) a 1 na vinič hroznorodý (Dolné Plachtince). Okrem VCU a DUS skúšok OVS vykonáva na skúšobných staniciach aj doplnkové pokusy, agrotechnické pokusy pre iné odbory ÚKSÚP a firemné pokusy.

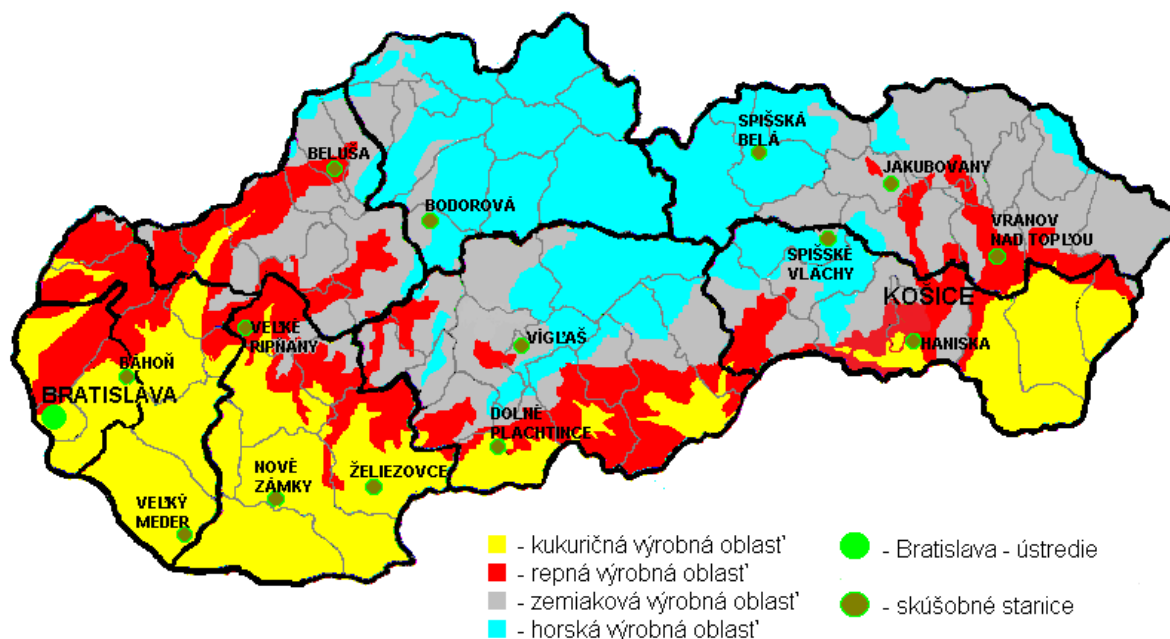
OVS zabezpečuje technicky výkon agrotechnických pokusov pre:

- odbor registrácie pesticídov,
- odbor osív a sadív,
- odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií.

V rámci osvetovej činnosti sa na skúšobných staniciach ÚKSÚP organizuje pre širokú poľnohospodársku a odbornú verejnosť Deň otvorených dverí pre propagáciu kvality nových odrôd a perspektívnych hybridov skúšaných poľnohospodárskych plodín. Poľnohospodári vidia

v rôznych pôdnoklimatických podmienkach kvalitu odrodových pokusov, vyrovnanosť každej odrody a jej odolnosť voči škodlivým organizmom v porovnaní s kontrolnými a dobre známymi odrodami. Dosahované úrody skúšaných odrôd sa dajú porovnať u husto siatych obilnín, ale aj kukuríc, slnečníc a iných plodín podľa dlhodobých teplotných a klimatologických normálov na každej skúšobnej stanici ÚKSÚP v kukuričných, repných, zemiakových i horských oblastiach.

Rozmiestnenie skúšobných staníc ÚKSÚP na území Slovenskej republiky



Suma zrážok za roky 2017-2021 v porovnaní na klimatologický normál

Skúšobná stanica	Klimatol. normál v mm	2017	Rozdiel v mm	2018	Rozdiel v mm	2019	Rozdiel v mm	2020	Rozdiel v mm	2021	Rozdiel v mm
ZSk											
Báhoň	531	489,6	-41,4	545,5	14,5	614,4	83,4	830,8	299,8	557,7	26,7
Beluša	707	716,2	9,2	552,7	-154,3	704,4	-2,6	880,7	173,7	675,4	-31,6
Nové Zámky	540	490,9	-49,1	605,8	65,8	485,2	-54,8	634,1	94,1	430,2	-109,8
Veľké Ripňany	582	514,7	-67,3	488,0	-94,0	633,5	51,5	747,4	165,4	598,9	16,9
Veľký Meder	545	518,4	-26,6	558,3	13,3	535,5	-9,5	514,6	-30,4	522,4	-22,6
Želiezovce	588	538,1	-49,9	568,9	-19,1	725,2	137,2	567,6	-20,4	482,2	-105,8
SSk											
Bodorová	772	828,2	56,2	556,0	-216,0	829,5	57,5	854,7	82,7	753,7	-18,3
Dolné Plachtince	648	657,9	9,9	573,8	-74,2	669,8	21,8	666,6	18,6	562,1	-85,9
Víglaš	605	679,0	74,0	548,2	-56,8	680,1	75,1	808,3	203,3	644,5	39,5
VSk											
Haniska	663	560,6	-102,4	487,9	-175,1	744,1	81,1	645,9	-17,1	692,9	29,9
Jakubovany	591	609,2	18,2	474,9	-116,1	656,3	65,3	634,7	43,7	634,6	43,6
Spišská Belá	612	645,0	33,0	618,6	6,6	676,0	63,8	787,0	175,0	702,3	90,3
Spišské Vlachy	623	635,6	12,6	622,6	-0,4	667,2	44,2	620,5	-2,5	582,5	-40,5
Vranov nad Topľou	628	801,6	173,6	610,9	-17,1	683,4	55,4	726,1	98,1	704,2	76,2

Zrážky nad dlhodobým normálom

Zrážky pod dlhodobým normálom

Priemerné ročné teploty za roky 2017-2021 v porovnaní na normál

Skúšobná stanica	Normál v °C	2017	Rozdiel v °C	2018	Rozdiel v °C	2019	Rozdiel v °C	2020	Rozdiel v °C	2021	Rozdiel v °C
ZSk											
Báhoň	9,3	11,7	2,4	12,6	3,3	12,4	3,1	11,9	2,6	10,9	1,6
Beluša	8,5	9,6	1,1	10,8	2,3	10,7	2,2	10,0	1,5	9,3	0,8
Veľké Ripňany	9,7	10,5	0,8	11,7	2,0	11,6	1,9	11,0	1,3	10,3	0,6
Veľký Meder	9,6	11,7	2,1	12,4	2,8	12,3	2,7	11,6	2,0	11,0	1,4
Želiezovce	9,4	11,4	2,0	13,5	4,1	12,4	3,0	11,7	2,3	10,4	1,0
SSk											
Bodorová	7,2	8,2	1,0	9,6	2,4	9,5	2,3	9,0	1,8	8,1	0,9
Dolné Plachtince	9,1	9,6	0,4	10,0	0,9	10,5	1,4	10,9	1,8	10,3	1,2
Víglaš	7,8	8,7	0,9	10,1	2,3	9,9	2,1	9,6	1,8	8,6	0,8
VSk											
Haniska	8,4	9,2	0,8	10,5	2,1	10,9	2,5	10,5	2,1	9,8	1,4
Jakubovany	7,5	8,6	1,1	9,9	2,4	10,0	2,5	9,7	2,2	8,5	1,0
Spišská Belá	6,4	7,4	1,0	8,2	1,8	8,4	2,0	8,1	1,7	7,2	0,8
Spišské Vlachy	6,8	7,9	1,1	8,7	1,9	8,8	2,0	7,3	0,5	7,7	0,9
Vranov nad Topľou	8,8	10,0	1,2	11,3	2,5	11,4	2,6	11,0	2,2	9,9	1,1

Teplota nad dlhodobým normálom

2.10 Oblasť laboratórnych činností

2.10.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MPRV SR č. 151/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív
- Vyhláška MP SR č. 577/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú typy hnojív, zloženie, balenie a označovanie hnojív, analytické metódy skúšania hnojív, rizikové prvky, ich limitné hodnoty pre jednotlivé skupiny hnojív, prípustné odchýlky a limitné hodnoty pre hospodárske hnojivá
- Vyhláška MP SR č. 245/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o certifikácii hnojív a uznaní výsledkov laboratórnych a vegetačných skúšok hnojív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách
- Zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 320/2010 Z. z. v znení neskorších predpisov, ktorým sa upravujú činnosti testovacích pracovísk a činnosti inšpektorov vykonávajúcich inšpekcie, audit a overenie dodržiavania zásad správnej laboratórnej praxe
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS
- Nariadenie komisie (EÚ) č. 283/2013, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009, pokiaľ ide o požiadavky na údaje o účinných látkach
- Nariadenie komisie (EÚ) č. 284/2013, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009, pokiaľ ide o požiadavky na údaje o prípravkoch na ochranu rastlín
- Zákon SR č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení neskorších predpisov
- Zákon SR č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe v znení neskorších predpisov
- Zákon SR č. 151/2002 Z. z. o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov v znení neskorších predpisov
- Zákon SR č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon)
- Zákon SR č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe
- Nariadenie vlády SR č. 245/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Nariadenie vlády SR č. 199/2005 Z. z. o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty
- Nariadenie vlády SR č. 119/2007 Z. z., ktorým sa mení Nariadenie vlády SR č. 66/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú opatrenia na ochranu proti zavlečeniu hnedej hniloby zemiaka
- Nariadenie vlády SR č. 113/2007 Z. z., ktorým sa mení Nariadenie vlády SR č. 70/2004 Z. z. o ochrane proti zavlečeniu baktérieovej krúžkovitosti zemiaka
- Nariadenie vlády SR č. 73/2004 Z. z. na ochranu proti šíreniu štitničky nebezpečnej

- Nariadenie vlády SR č. 199/2005 o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 507/2009 Z. z. o ochrane proti šíreniu rakovinovca zemiakového a hád'atka zemiakového
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 625/2017 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) č. 1151/2012, (EÚ) č. 652/2014, (EÚ) č. 2016/429 a (EÚ) č. 2016/2031, nariadení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a smerníc Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, smerníc Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutia Rady 92/438/EHS
- Nariadenie (ES) č. 1829/2003 Európskeho parlamentu a Rady o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách, s platnosťou od 7. novembra 2003
- Nariadenie (ES) č. 1830/2003 Európskeho parlamentu a Rady z o výsledovateľnosti a označovaní geneticky modifikovaných organizmov a výsledovateľnosti potravín a krmív vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov, a ktorým sa mení a dopĺňa smernica 2001/18/ES
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1981/2006 o podrobných pravidlách implementácie článku 32 nariadenia (ES) č. 1829/2003 Európskeho parlamentu a Rady, pokiaľ ide o referenčné laboratórium Spoločenstva pre geneticky modifikované organizmy
- Nariadenie Komisie (ES) č. 619/2011, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a analýzy na účely úradnej kontroly krmív, pokiaľ ide o prítomnosť geneticky modifikovaného materiálu, v prípade ktorého prebieha povoľovacie konanie, alebo povolenie ktorého vypršalo
- Smernica Rady 2007/33/ES o ochrane proti hád'atku zemiakovému a o zrušení smernice 69/465/EHS
- Smernica Rady 69/464/EHS o kontrole rakoviny zemiaka
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 v platnom znení
- Zákon o vinohradníctve a vinárstve č. 313/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov a vyhláška č. 350/2009 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 313/2009 Z. z.

2.10.2 Činnosť

Hlavnou činnosťou laboratórnej činnosti ÚKSÚP je vykonávať analýzy v oblasti kontroly prípravkov na ochranu rastlín, krmív, vína, pôdy, hnojív, pôdných substrátov, pôdných pomocných látok a surovín určených na ich výrobu, skúšania osív a sadív, detekcie a identifikácie škodlivých organizmov rastlín a rastlinných produktov, detekcie a monitoringu GMO v odrodách, osivách, sadivách, krmivách, merkantile, bioproduktoch, potravinových vstupoch a v životnom prostredí, vykonávanie elektroforetických a DNA testov identifikácie odrôd, osív a merkantilu, vykonávanie posudzovania biopesticídov pri ich registrácii. Výsledky laboratórnych skúšok sú podkladom pre výkon úradných kontrol, štátnych odborných kontrol, iných úradných kontrol, certifikačných konaní, sledovanie kvality pôdy (ASP).

Odbor laboratórnych činností je poverené MPRV SR z 10.12.2019 ako „Úradné laboratórium“ na vykonávanie laboratórnych analýz, testov a diagnostík na vzorkách odobratých počas

úradných kontrol pre oblasti stanovené v čl. 1 ods.2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č.2017/625 podľa kompetencií stanovených v národnej legislatíve.

Odbor laboratórnych činností (OLČ) tvoria:

- Skúšobné laboratórium analýzy krmív (SLAK) – NRL pre doplnkové látky používané vo výžive zvierat a pre proteíny živočíšneho pôvodu v krmivách - vykonáva analýzy pre OKVZ
- Skúšobné laboratórium osív a sadív (SLOS) - vykonáva skúšanie pre OOaS
- Skúšobné laboratórium analýzy pôdy (SLAP)- vykonáva analýzy pre OPH
- Skúšobné laboratórium analýzy pôdy a hnojív (SLAPH) - vykonáva analýzy pre OPH
- Skúšobné laboratórium analýzy vína (SLAV) - vykonáva analýzy pre OVV
- Skúšobné laboratórium analýzy pesticídov (SLAPe) - vykonáva analýzy pre OOR, ORP, OOS, OKVZ
- Oddelenie molekulárnej biológie (OMB) - NRL vykonáva analýzy na geneticky modifikované organizmy a škodce rastlín so zameraním na baktérie, vírusy, viroidy a fytoplazmy, huby a riasovky, hmyz a roztoče - vykonáva analýzy pre OKVZ, OOaS, OOR a OOS
- Skúšobné laboratórium diagnostiky škodlivých organizmov (SLDŠO) Bratislava - NRL pre škodce so zameraním na baktérie, vírusy, viroidy a fytoplazmy, huby a riasovky, hmyz a roztoče, hád'atká
- Skúšobné laboratórium diagnostiky škodlivých organizmov (SLDŠO) Víglaš - NRL pre škodce so zameraním na hád'atká, vírusy a viroidy, fytoplazmy, baktérie a hád'atká
- Skúšobné laboratórium diagnostiky škodlivých organizmov (SLDŠO) Haniska - NRL pre škodce so zameraním na hmyz a roztoče, hád'atká

Diagnostické laboratóriá – vykonávajú diagnostiku pre OOR a OOS.

Systém kvality

Z dôvodu legislatívnych požiadaviek (podmienka akreditácie vykonávaných analýz) bola podaná v roku 2020 na SNAS žiadosť o rozšírenie akreditácie v SLAPH v zmysle ISO/IEC 17025:2017. Predmetom tejto žiadosti bola aj rozšírenia akreditácie OLČ pre SLDŠO BA (pracoviská Bratislava a Košice), SLDŠO HA, SLDŠO VI, SLAPe. Posúdenie všetkých uvedených pracovísk prebehlo posudzovateľmi SNAS kombináciou vzdialeného posudzovania a posudzovania na mieste v mesiacoch november a december 2020. Z posudzovania vyplynulo 5 nezhôd, ktoré sa prevažne týkali priestorového vybavenia diagnostických laboratórií. Po vyriešení nezhôd bola služba ukončená v máji 2021. OLČ získalo nové osvedčenie o akreditácii a rozsah akreditácie sa doplnil spolu o akreditovaných 75 položiek rozsahu akreditácie pre fixný rozsah a 12 položiek pre flexibilný rozsah akreditácie pre matrice krmivo, hnojivo, osivo, víno, pôdu, vstupy do poľnohospodárskej výroby, odrody, osivá, sadivá, rastliny, rastlinný tovar, bioprodukty, extrakty z rastlín, rastlinného materiálu a tovaru, prípravky na ochranu rastlín.

V mesiaci október 2021 prebehol plánovaný dohľad SNAS na pracoviskách OLČ, v Skúšobnom laboratóriu analýzy pesticídov v Bratislave, Skúšobnom laboratóriu diagnostiky škodlivých organizmov vo Víglaši, Skúšobnom laboratóriu osív a sadív vo Víglaši. Posúdenie sa týkalo dokumentácie OLČ v celom rozsahu, výkonu činnosti v spomínaných laboratóriách, flexibilného rozsahu akreditácie a s tým súvisiacej verifikácie, modifikácie a validácie laboratórnych metód. OLČ pri posudzovaní preukázalo plnenie požiadaviek ISO/IEC 17025:2017 a predpisov SNAS v plnom rozsahu. Osvedčenie o akreditácii OLČ bolo zo SNAS udelené dňa 30.11.2021 s platnosťou do 21.05.2025.

OLČ má v súčasnosti akreditovaných spolu 75 položiek rozsahu akreditácie pre fixný rozsah a 12 položiek pre flexibilný rozsah akreditácie pre matrice krmivo, hnojivo, osivo, víno, pôdu, vstupy do poľnohospodárskej výroby, odrody, osivá, sadivá, rastliny, rastlinný tovar, bioprodukty, extrakty z rastlín, rastlinného materiálu a tovaru, prípravky na ochranu rastlín.

V roku 2022 OLČ plánuje rozšírenie akreditácie v Skúšobnom laboratóriu diagnostiky škodlivých organizmov Bratislava, pracovisko Bratislava, Košice, Víglaš na základe

akreditačných požiadaviek pre úradné laboratória pre oblasť zdravia rastlín. Prechodné obdobie podľa nariadenia o úradných kontrolách na ich akreditovanie končí 29.04.2022.

Ďalšie rozšírenie akreditácie OLC plánuje pripravovať priebežne podľa legislatívnych požiadaviek jednotlivých odborov ÚKSÚP.

V rámci ročného Programu interných auditov v OLC bolo za rok 2021 vykonaných 15 interných auditov. V rámci monitoringu pracovníkov bolo vykonaných 9 interných auditov v jednotlivých SL. V rámci interných auditov neboli zistené žiadne závažné nezhody. Zistenia vo forme odporúčaní nemali vplyv na dodržiavanie systému kvality zavedeného v OLC.

2.10.2.1 Skúšobné laboratórium analýzy krmív

Skúšobné laboratórium analýzy krmív (SLAK je laboratórium OLC s akreditovanými skúškami v súlade v ISO/IEC 17 025:2017 a svojou činnosťou je zamerané na analýzu vzoriek krmív a surovín na ich výrobu.

Od 01.10.2020 výživové doplnkové látky (vitamíny, provitamíny a aminokyseliny) a liečivá spadajú do kompetencie Skúšobného laboratória analýzy pesticídov (SLAPe). Od 01.01.2021 zootechnické doplnkové látky – stabilizátory črevnej mikroflóry (mikroorganizmy) spadajú do kompetencie Skúšobného laboratória mikrobiológie (SLMi).

Činnosť SLAK sa delí do kategórií:

- úradná kontrola - v súlade so zákonom č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon)
- služby (interné) pre potreby výkonu špecializovaných činností odborov z organizačných zložiek ÚKSÚP
- služby (externé) pre potreby fyzických a právnických osôb, ktoré sú spoplatnené v súlade s cenníkom ÚKSÚP.

Prehľad výkonu činnosti SLAK za rok 2021

Matrica	Druh analýzy	Počet prijatých vzoriek	Počet analýz
Krmivá a suroviny na ich výrobu	úradná kontrola	412	2 048
	služby interné	36	328
	služby externé	4	9
MPS	zabezpečenie kvality výsledkov	3	216
Spolu		455	2 601

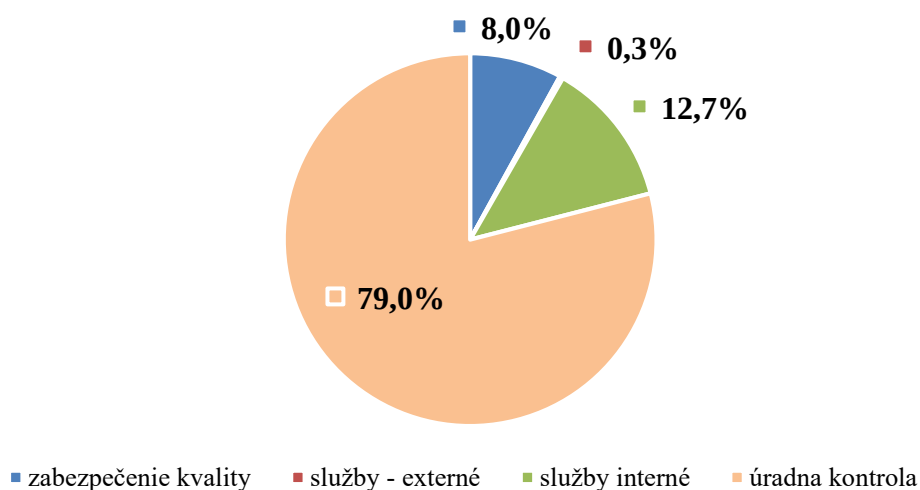
Zoznam ukazovateľov SLAK v krmivách

Základné ukazovatele výživovej hodnoty	obsah sušiny dusíkaté látky hrubá vláknina tuk popol obsah popola nerozpustného v HCl škrob celkové cukry laktóza	aktivita inhibítorov trypsínu glycerín číslo kyslosti tuku (ČKT) energetická hodnota krmív (metabolizovaná energia) vápnik fosfor horčík sodík
Doplnkové látky	Výživné doplnkové látky	
	zlúčeniny mikroživín	zinok, železo, mangán, meď, jód
Identifikácia zloženia	zložky živočíšneho pôvodu	
	surovinové zloženie	
	botanické nečistoty	nežiaduce semená: ambrózia, durman, kyjanička purpurová, lipkavec, ricín semená burín nežiaduce fragmenty rastlinné nečistoty
Rizikové prvky	olovo kadmium arzén ortuť	
Nežiaduce látky	mykotoxíny	aflatoxín B1G1B2G2I deoxynivalenol

Vo vzorkách krmív sa v SLAK stanovujú parametre základných ukazovateľov výživovej hodnoty, doplnkové látky, identifikácia zloženia, rizikové prvky a nežiaduce látky.

Hlavnou činnosťou SLAK je spolupráca v rámci úradnej kontroly krmív, čo tvorí 79% činnosti SLAK. Služba pre externých zákazníkov bola tvorená 0,3% z činnosti SLAK. Služba pre interné potreby ÚKSÚP tvorila 12,7% z činnosti SLAK. Zabezpečenie kvality výsledkov (MPS) tvorilo 8% z činnosti SLAK.

Rozdelenie činnosti SLAK podľa účelu analýz v roku 2021



Kvalita výsledkov sa zabezpečuje interne a externe. Interne sa vykonáva analyzovaním referenčných materiálov s deklarovateľnými hodnotami a následným štatistickým vyhodnotením v súlade s internými predpismi OLČ. Zhoda s internými predpismi OLČ a Príručkou kvality v súlade s STN ISO/IEC 17 025:2017 sa overuje internými auditmi (IA) v priebehu kalendárneho roku podľa harmonogramu IA.

Zabezpečenie kvality externe sa vykonáva účasťou v medzilaboratórnom porovnávaní skúšok organizovanými zahraničnými organizáciami v súlade s interným predpisom OLČ a to Stratégia účasti v MPS v akreditačnom období 2021 - 2025. Kvalita výsledkov je vyhodnocovaná ukazovateľom z-skóre. SLAK v rámci MPS sa analyzovalo 3 vzorky v 54 ukazovateľoch čo činilo 216 analýzach.

Prehľad analýz vo vzorkách krmív v roku 2021 (podľa rozdelenia ukazovateľov)

Názov	2021
Základne ukazovatele výživovej hodnoty	1 417
Doplňkové látky	326
Identifikácia zloženia	158
Rizikové prvky	208
Nežiaduce látky	492
Spolu	2 601

2.10.2.2 Skúšobné laboratórium osív a sadív

Skúšobné laboratórium osív a sadív (SLOS) plní úlohy vyplývajúce zo zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh. Skúšanie osív sa vykonáva v dvoch laboratóriách, v Bratislave a vo Víglašii.

Od roku 2001 je skúšobné laboratórium v Bratislave akreditované Medzinárodnou asociáciou pre skúšanie osív a sadív (ISTA). Každá zmena v metodikách skúšania osív a sadív sa schvaľuje každý rok na Výročných zasadnutiach ISTA, na ktorých sa zúčastňujú zástupcovia členských laboratórií. Za SR je ako menovaný člen (Designated member) v ISTA zo strany MPRV SR nominovaná vedúca skúšobného laboratória SLOS. Je oprávnená hlasovať v mene SR v otázkach navrhovaných zmien. SLOS Víglaš je akreditované SNAS a vykonáva skúšky v súlade s ISTA pravidlami.

V súčasnosti má ISTA 242 členských laboratórií v 83 krajinách, z ktorých je 149 akreditovaných laboratórií.

Dňa 28.04.2021 sa uskutočnilo ISTA online zasadnutie s Designated Members, na ktorom boli odprezentované nasledovné témy: ISTA a jej úlohy, Prebiehajúce projekty ISTA; Diaľkové audity v pandémie COVID-19; Úvahy o stratégii ISTA na roky 2019 - 2022 a 2022 – 2025; Získanie budúcich členov do Výkonného výboru ISTA; Otázky od Designated Authorities/ Designated Members.

Dňa 20.05.2021 prebehla 1. ISTA Rules discussion Session o návrhoch zmien v ISTA pravidlách pre rok 2022. 2. ISTA Rules discussion Session sa konala 03.06.2021. Písomné hlasovanie Designated Members sa uskutočnilo v termíne od 03.-11.06.2021.

V roku 2019 sa SLOS Bratislava stalo členom ISTA Proficiency Test Committee a podieľa sa na príprave kruhových testov, ktorými sa preveruje spôsobilosť akreditovaných laboratórií.

Výsledky skúšok SLOS sú podkladom pre vystavenie Osvedčení o uznaní množiteľského materiálu, ktoré vydáva OOaS. Pri vývoze osiva sú podkladom pre vystavenie medzinárodných

ISTA certifikátov, ktoré potvrdzujú semenársku kvalitu osiva. Pri certifikácii podľa systému Európskej organizácie pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj (OECD) sú výsledky zároveň podkladom pre vystavenie OECD certifikátov potvrdzujúcich pravosť osiva.

Zákazníkmi SLOS sú OOaS na základe zmluvy o vykonaní skúšok medzi sekciami ÚKSÚP a ostatní zákazníci, ktorí o rozbor osiva požiadajú prostredníctvom žiadosti.

Skúšobné laboratórium v rámci svojej akreditovanej činnosti vykonáva skúšanie osiva druhov podľa ISTA pravidiel - osivá poľnohospodárskych druhov a zelenín, osivá kvetín, aromatických a liečivých rastlín.

Skúšanie osív sa v roku 2021 vykonávalo na dvoch pracoviskách, Skúšobné laboratórium osív a sadív Bratislava (SLOS BA) a Skúšobné laboratórium osív a sadív Vígláš (SLOS VIG).

Pri skúšaní osiva SLOS vykonáva akreditované skúšky v súlade s ISTA pravidlami - čistota, stanovenie iných rastlinných druhov, hmotnosť tisíc semien, stanovenie vlhkosti, klíčivosti a živočíšnych škodcov. Na požiadanie zákazníka tiež vykonáva neakreditované analýzy osiva ako sú chladové testy, stanovenie sviežich nevyklíčených semien tetrazóliovou skúškou, a tiež povinné neakreditované skúšky na stanovenie häd'atka zhubného v lucerne siatej. SLOS zabezpečuje odber vzoriek inšpektormi OKOS, ktorí sú na túto činnosť akreditovaní podľa ISTA pravidiel a pravidelne ročne monitorovaní vedúcou SLOS BA a vedúcim OKOS.

SLOS BA je jediným ISTA akreditovaným laboratóriom na Slovensku. Laboratórium na základe tejto akreditácie je oprávnené vystavovať ISTA certifikáty, ktoré sú nevyhnutné pre vývoz osiva v rámci EÚ, ako aj do tretích krajín.

Skúšobné laboratórium osív a sadív Bratislava (SLOS BA)

V roku 2021 bolo v SLOS BA vystavených 418 oranžových ISTA certifikátov, z toho 128 originál a 290 predbežných ISTA certifikátov a rovnocenných duplikátov.

Celkovo bolo analyzovaných 3 750 vzoriek, čo je o 174 vzoriek viac oproti roku 2020, z toho úradných 3 428 vzoriek (vzorky odobrané inšpektormi OKOS za účelom vystavenia osvedčení o uznaní / neuznaní množiteľského materiálu) a neúradných 322 vzoriek. Na tomto celkovom počte vzoriek bolo vykonaných 22 500 analýz.

V SLOS sa pravidelne kontroluje kvalita vykonávaných skúšok (auditmi a účasťou na MPS - medzilaboratorne porovnávanie a PT – Proficiency tests) a sú prijaté také opatrenia, ktoré zabraňujú oznamovaniu nesprávnych výsledkov zákazníkovi.

Kvalita vykonávaných skúšok, ako aj práca v súlade so systémom kvality je pravidelne kontrolovaná internými auditmi. V roku 2021 bolo v laboratóriu uskutočnených 6 interných auditov z plánovaných 8 interných auditov. Neuskutočnili sa z dôvodu pandémie COVID-19 a chýbajúcich audítorov.

Každé 3 roky prebieha v SLOS BA medzinárodná ISTA reakreditácia, ktorá preverí vybrané prvky v systéme kvality, ako aj technické prvky - skúšky v laboratóriu a odber vzoriek. V prípade zhody sa udeľuje laboratóriu akreditácia na ďalšie trojročné obdobie.

Dňa 10.11.2021 sa uskutočnil ISTA audit. Po vyhodnotení medzinárodnými audítormi a Výkonným výborom ISTA sa udelilo laboratóriu Osvedčenie o akreditácii na ďalšie 3 roky na nasledovné skúšky a skupiny plodín:

- ručné vzorkovanie z osivovej dávky: tráv, obilniny, strukoviny, ostatné poľnohospodárske plodiny, zeleniny,
- vzorkovanie automatickým vzorkovačom: iba obilniny,
- čistota a stanovenie iných semien počtom: tráv, obilniny, strukoviny, ostatné poľnohospodárske plodiny, zeleniny,
- klíčivosť na 400 semenách: tráv, obilniny, strukoviny, ostatné poľnohospodárske plodiny, zeleniny,
- stanovenie vlhkosti osiva: nízka a vysoká konštantná teplota v sušiarňi: jemné mletie, hrubé mletie a bez mletia,

- stanovenie hmotnosti tisíc semien počítaním celej frakcie čistých semien: trávy, obilniny, strukoviny, ostatné poľnohospodárske plodiny, zeleniny.

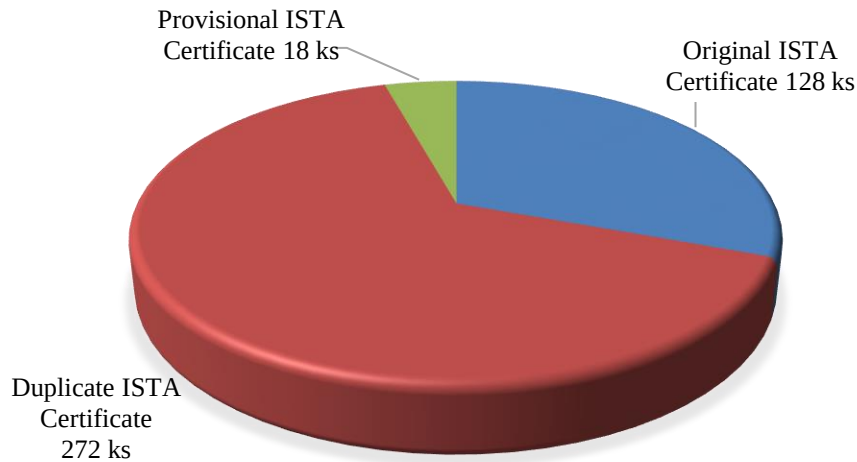
Činnosť SLOS je pravidelne preverovaná účasťou na medzinárodných kruhových testoch, kde sa preverujú všetky metódy skúšania.

Každý rok SLOS BA organizuje medzinárodný kruhový test pre 6 laboratórií, z toho sú 4 poverené laboratória v rámci SR, ďalej pre SLOS VIG, ISTA akreditované laboratórium Praha a ÚKZÚZ Brno.

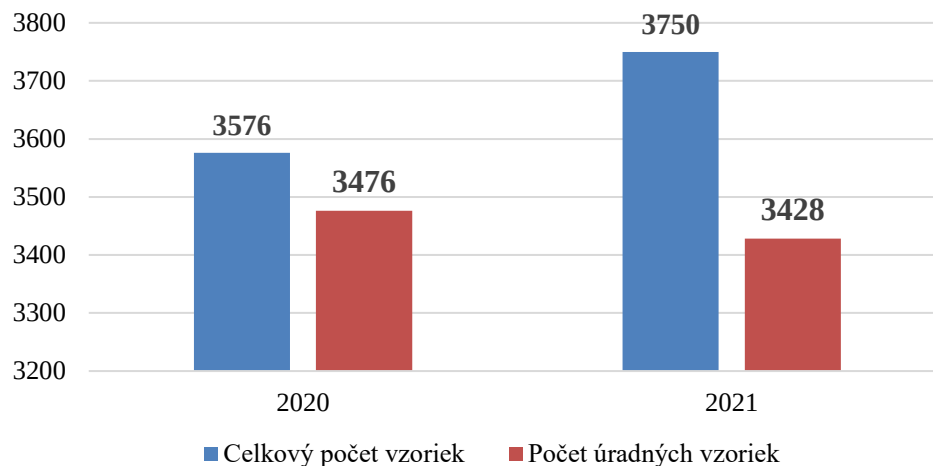
V roku 2021 sa SLOS BA zúčastnilo na 7 kruhových testoch, z ktorých 2 medzinárodné kruhové testy organizovalo, celkovo sa preskúšalo 11 druhov plodín:

- medzinárodný kruhový test ISTA:
 - o PT 21-1 *Zea mays* – hodnotenie A pri všetkých preverovaných analýzach: stanovenie vlhkosti, klíčivosti a určovanie zmesi semien iných rastlinných druhov (100 druhov semien)
 - o PT 21-2 *Medicago sativa* - hodnotenie A pri všetkých preverovaných analýzach – stanovenie čistoty, iných rastlinných druhov a klíčivosti
 - o PT 21-3 *Fagopyrum esculentum* - hodnotenie A pri všetkých preverovaných analýzach – stanovenie čistoty, iných rastlinných druhov, klíčivosti a hmotnosti tisíc semien. SLOS BA tento kruhový test organizovalo a pripravovalo pre 198 ISTA laboratórií po celom svete (spolu 720 vzoriek, celkovo 1 rok príprav – výber vhodných osivových dávok, čistenie, váženie, pretestovanie klíčivosti, príprava iných semien burín a overenie životnosti osiva tetrazóliovou skúškou, balenie vzoriek).
- kruhový test organizovaný ISTA akreditovaným laboratóriom ÚKZÚZ Praha:
 - o KT I/2021 2x *Secale cereale*, 1x *Brassica napus* – hodnotenie A pri všetkých preverovaných analýzach,
 - o KT II/2021 *Allium porrum* – zameraný na stanovenie klíčivosti tohto druhu - hodnotenie A,
 - o KT III/2021 *Lolium perenne* - zameraný na stanovenie čistoty, klíčivosti a prímiesí iných rastlinných druhov; *Medicago sativa* - zameraný na stanovenie čistoty, klíčivosti, prímiesí iných rastlinných druhov a hmotnosti tisíc semien; *Glycine max* - zameraný na klíčivosť – hodnotenie A pri všetkých druhoch plodín a preverovaných analýz
- ako organizátor medzinárodných testov SLOS BA – laboratórium pripravilo vzorky pšenice letnej a kukurice siatej pre 6 laboratórií; preverované ukazovatele: stanovenie čistoty, klíčivosti, prímies iných rastlinných druhov a hmotnosť tisíc semien.

Vystavené ISTA certifikáty spolu - 418 ks



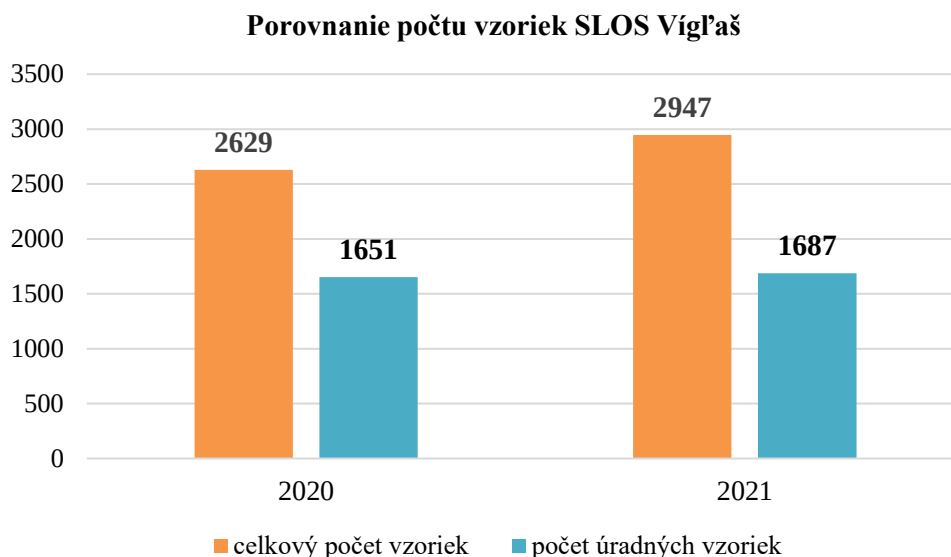
Porovnanie počtu vzoriek SLOS Bratislava



Skúšobné laboratórium osív a sadív Vígľaš (SLOS VIG)

V roku 2021 bolo v SLOS Vígľaš rozborovaných celkom 2 947 vzoriek, z toho pre :

- uznávacie konanie (prvé uznanie množiteľského materiálu) 1 347 vzoriek,
- kontrola adjustovaného osiva podľa § 4 písm. k zákona 597/2006 Z. z. (KAO) 69 vzoriek,
- informačné účely (pre externých zákazníkov) 614 vzoriek,
- prolongácie (overenie kvality preskladneného množiteľského materiálu) 257 vzoriek,
- stanovenie osivových hodnôt (získovanie vlhkosti a hmotnosti tisíc semien u vzoriek z odrodových staníc ÚKSÚP) 660 vzoriek.



Kvalita výsledkov sa zabezpečuje interne a externe. Interne sa vykonáva priebežnými kontrolami meracieho a skúšobného zariadenia podľa *Plánu metrologickej kontroly* ako súčasti Metrologického poriadku, IP/OLČ/10 Medzikontrola meradiel, porovnanie stanovení vlhkosti osiva vo vlhkomere a v sušiarenskej peci, HTS ručne a s počítadlom semien, používanie vlastného referenčného materiálu na kontrolu meracích, kontrolných a skúšobných zariadení (centrifugálny delič, počítadlo semien) a použitím zdvojených analýz (opakovanie skúšky použitím tých istých metód jednou, alebo viacerými laborantkami v rámci monitoringu pracovníkov). Zhoda s internými predpismi OLČ a Príručkou kvality v súlade s STN ISO/IEC 17025:2017 sa overuje internými auditmi (IA) v priebehu kalendárneho roku podľa harmonogramu IA.

Zabezpečenie kvality externe sa vykonáva účasťou v medzilaboratórnom porovnávaní skúšok (MPS) organizovanými SLOS Bratislava. V rámci MPS boli preskúšané analýzy – čistota, stanovenie prímies iných rastlinných druhov, klíčivosť a stanovenie hmotnosti tisíc semien. Úspešnosť bola 100 %.

Dňa 27.10.2021 sa konalo v laboratóriu Posudzovanie SNAS vykonané podľa normy ISO/IEC 17025:2017 – druh posudzovania: dohľad – neboli zistené žiadne nezhody.

2.10.2.3 Skúšobné laboratórium analýzy pôdy a hnojív

Skúšobné laboratórium analýzy pôdy a hnojív (SLAPH) je laboratórium Odboru laboratórnych činností (OLČ) s akreditovanými skúškami v súlade v ISO/IEC 17025:2017 a svojou činnosťou je zamerané na analýzu vzoriek pôdy, hnojív, pestovateľských substrátov, pôdnych pomocných látok, kompostov, surovín určených na ich výrobu, sekundárnych zdrojov živín a rastlinného materiálu.

Zadáateľom žiadostí o skúšky je Odbor pôdy a hnojív (OPH) a delia sa do kategórií:

- Agrochemické skúšanie pôd (ASP) podľa § 11 zákona č. 136/2000 Z. z. o hnojivách, v nadväznosti na Vyhlášku MPRV SR č. 151/2016, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív.
- Certifikáciu hnojív - podľa § 5 zákona o hnojivách v nadväznosti na Vyhlášku MP SR č. 245/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o certifikácii hnojív a uznávaní výsledkov laboratórnych a vegetačných skúšok hnojív a Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách.

- Štátna odborná kontrola hnojív - podľa § 14 zákona o hnojivách v nadväznosti na Vyhlášku MP SR č. 577/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú typy hnojív, zloženie, balenie a označovanie hnojív, analytické metódy skúšania hnojív, rizikové prvky, ich limitné hodnoty pre jednotlivé skupiny hnojív, prípustné odchýlky a limitné hodnoty pre hospodárske hnojivá a Nariadením ES č. 2003/2003 o hnojivách.

- Štátna odborná kontrola pôdy – podľa § 14 zákona o hnojivách v nadväznosti na Vyhlášku MP SR o ASP, zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v nadväznosti na Vyhlášku MP SR č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

- Služby - rozbor pôdnych, rastlinných vzoriek a vzoriek hnojív (interné) pre potreby výkonu špecializovaných činností odborov z organizačných zložiek ÚKSÚP.

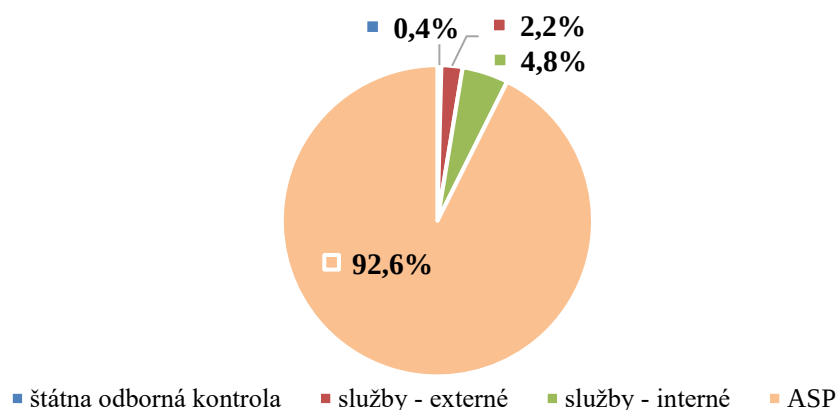
- Služby - rozbor pôdnych, rastlinných vzoriek a vzoriek hnojív (externé) pre potreby fyzických a právnických osôb, ktoré sú spoplatnené v súlade s cenníkom ÚKSÚP.

Prehľad výkonu činnosti SLAPH v roku 2021

matrica	účel analýzy	počet vzoriek	počet analýz
pôda	agrochemické skúšanie pôdy v SR ASP	13 019	53 587
	štátna odborná kontrola ŠK	26	236
	služby pre externých zákazníkov SLe	148	1 275
	služby interné (pre ÚKSÚP) Sli	389	2 777
hnojivá	štátna odborná kontrola ŠK	124	2 578
	Vstupné analýzy pre certifikačné konanie hnojív VA	31	692
	služby pre externých zákazníkov SLe	5	122
	služby pre interných zákazníkov Sli	0	0
rastliny	štátna kontrola ŠK	0	0
	služby interné (pre ÚKSÚP) Sli	97	777
MPS	Zabezpečenie kvality výsledkov (pôda, hnojivá, rastliny)	2	104
Spolu		13 841 vzoriek	62 148 analýz

Vo vzorkách pôdy sa v SLAPH stanovujú parametre prijateľných makroživín a mikroživín, pôdnej reakcie, vodivosti v pôdnej suspenzii, obsah Cox (humus), obsah rizikových prvkov a určenie pôdneho druhu. Hlavnou činnosťou SLAPH v oblasti pôdy je ASP, 92,6 %. 4,8 % je činnosť pre potreby ÚKSÚP, týkajúca sa predovšetkým Skúšobných staníc ÚKSÚP. Okrem toho 0,4 % predstavuje činnosť v súlade s štátnou odbornou kontrolou v oblasti pôdy a 2,2 % boli služby pre externých zákazníkov.

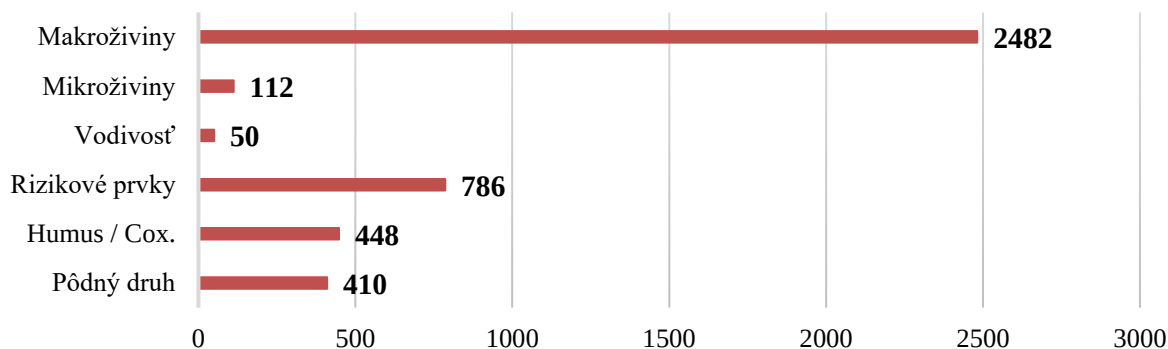
Rozdelenie činnosti SLAPH (pôda) podľa účelu analýz v roku 2021



Kvalita výsledkov sa zabezpečuje interne a externe. Interne sa vykonáva analyzovaním referenčných materiálov s deklarovanými hodnotami a následným štatistickým vyhodnotením v súlade s internými predpismi OLČ. Zhoda s internými predpismi OLČ a Príručkou kvality v súlade s STN ISO/IEC 17025:2017 sa overuje internými auditmi (IA) v priebehu kalendárneho roku podľa harmonogramu IA.

Externé zabezpečenie kvality sa vykonáva účasťou v medzilaboratórnom porovnávaní skúšok organizovanými zahraničnými organizáciami v súlade s interným predpisom OLČ, a to Stratégia účasti v MPS v akreditačnom období 2015 – 2020. Kvalita výsledkov je vyhodnocovaná ukazovateľom z-skóre.

Prehľad analýz vo vzorkách pôdy v roku 2021 (mimo ASP)



Zoznam ukazovateľov SLAPH vo vzorkách pôdy

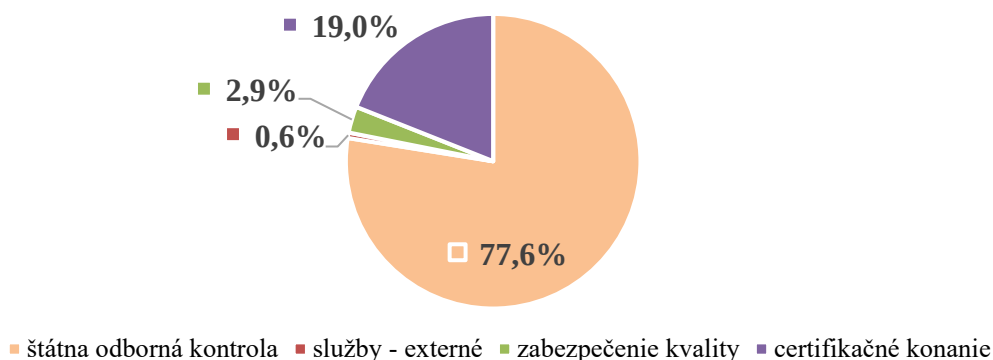
	Ukazovateľ	Metóda
makroživiny	fosfor (P)	UV/VIS; ICP-OES
	draslík (K)	AES-F; ICP-OES
	horčík (Mg)	AAS-F; ICP-OES
	vápnik (Ca)	
mikroživiny	meď (Cu)	ICP-OES
	mangán (Mn)	
	zinok (Zn)	
	železo (Fe)	

pôdna reakcia	pH (v 0,2M CaCl ₂)	potenciometria
vodivosť	EC (pôdna suspenzia 1:5)	konduktometria
humus	uhlík (C _{ox})	odmerná analýza, prepočet
rizikové prvky	arzén (As)	AAS-F (príp. AAS-GTA) ICP-OES
	kadmium (Cd)	
	kobalt (Co)	
	chróm (Cr)	
	meď (Cu)	
	nikel (Ni)	
	olovo (Pb)	
	zinok (Zn)	
	ortuť (Hg)	AMA
pôdny druh	obsah častíc pod 0,01 mm	gravimetria
	orientačne	hmatová skúška

Vo vzorkách hnojív, pôdnych pomocných látok, kompostov, pestovateľských substrátov a surovín určených na ich výrobu sa v SLAPH stanovujú parametre obsahu primárnych živín, obsahu sekundárnych živín, obsahu mikroživín, fyzikálno-chemických vlastností a obsah rizikových prvkov.

Hlavnou činnosťou SLAPH v oblasti hnojív je štátna odborná kontrola hnojív, ktorá tvorí 77,6 %. Súčinnosť v oblasti vstupných analýz pri certifikačnom konaní hnojív tvorí 19 % činnosti. Služby pre externých zákazníkov je 0,6 % z činnosti SLAPH. Zabezpečenie kvality výsledkov tvorí 2,9 % činnosti.

Rozdelenie činnosti SLAPH (hnojivá) podľa účelu analýz v roku 2021

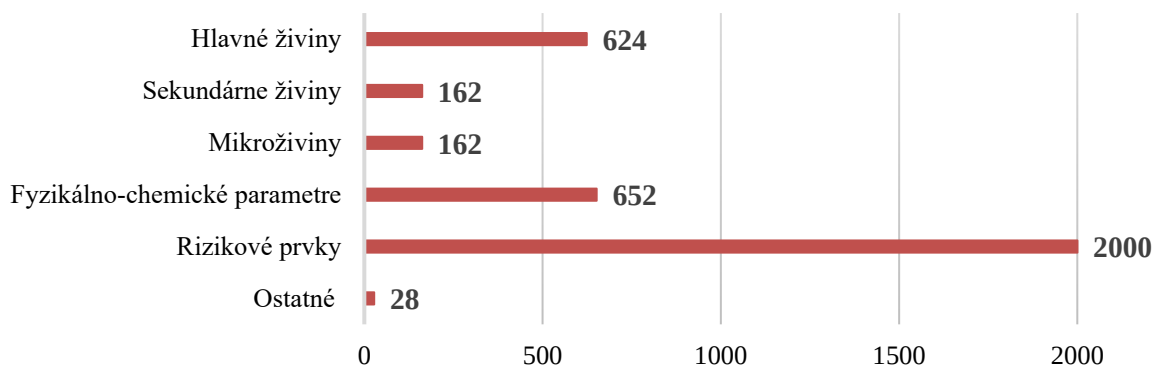


V apríli 2020 laboratórium bolo reakreditované SNAS a platnosť osvedčenia bola predĺžená do roku 2025.

Počas roku 2021 boli akreditované metódy pre stanovenie obsahu sekundárnych živín (Ca, Mg), mikroživín (Cu, Fe, Mn, Zn) a rizikových prvkov (As, Cd, Cr, Cu, Ni, Pb, Zn) pomocou ICP-OES, stanovenie obsahu síry gravimetricky a stanovenie elektrickej vodivosti.

Kvalita výsledkov sa zabezpečuje interne a externe. Interne sa vykonáva analyzovaním referenčných materiálov s deklarovateľnými hodnotami a následným štatistickým vyhodnotením v súlade s internými predpismi OLC. Zhoda s internými predpismi OLC a Príručkou kvality v súlade s STN ISO/IEC 17025:2017 sa overuje internými auditmi (IA) v priebehu kalendárneho roku podľa harmonogramu IA. SLAPH v rámci MPS sa rozborovalo 2 vzorky na 26 ukazovateľov v 104 analýzach.

Prehľad analýz vo vzorkách hnojív v roku 2021



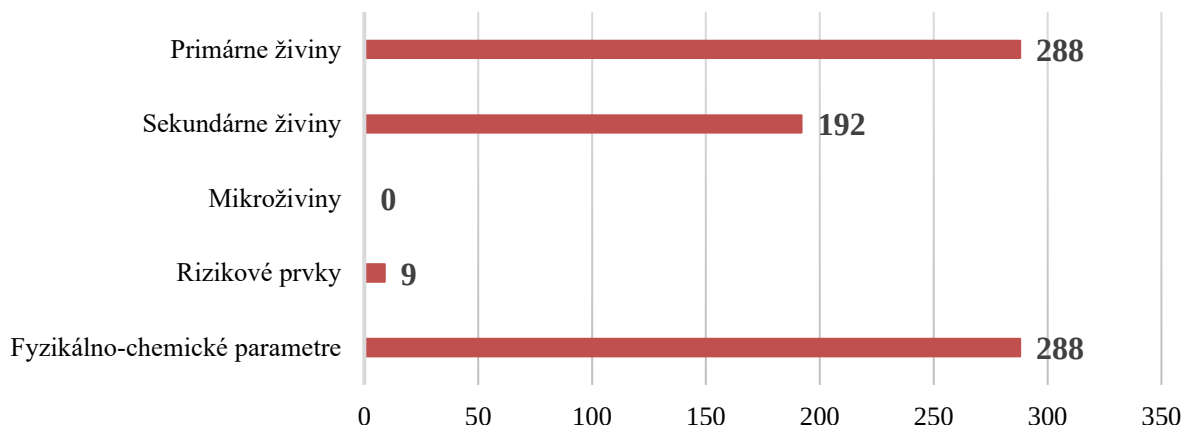
Zoznam ukazovateľov SLAPH vo vzorkách hnojív

	Ukazovateľ	Upresnenie ukazovateľa
primárne živiny	dusík (N)	celkový, NO ₃ , NH ₄ , NH ₂ , močovina, biuret
	fosfor (P)	celkový, vo vode rozpustný, v neutrálnom citráne amónnom, v 2 % kyseline citrónovej
	draslík (K)	celkový, vo vode rozpustný
sekundárne živiny	vápnik (Ca)	celkový, vo vode rozpustný
	horčík (Mg)	celkový, vo vode rozpustný
	síra (S)	vo vode rozpustná, celková
mikroživiny	meď (Cu)	vo vode rozpustné; rozpustné v zriedenej HCl
	mangán (Mn)	
	zinok (Zn)	
	železo (Fe)	
	bór (B)	
rizikové prvky	arzén (As)	celkový po rozklade v lúčavke kráľovskej
	kadmium (Cd)	
	chróm (Cr)	
	meď (Cu)	
	nikel (Ni)	
	olovo (Pb)	
	selén (Se)	
	zinok (Zn)	
	ortuť (Hg)	celkový
fyzikálno-chemické parametre	vlhkosť / sušina	
	Ph	priame stanovenie; 1 % vodného roztoku; 10 % vodný roztok; vodná suspenzia 1:5; vodná suspenzia 1:25
	vodivosť	vo vodnej suspenzii
	veľkosť častíc	podľa požiadaviek určených pri certifikačnom konaní
	hustota	
	spáliteľné látky	
ostatné	humínové látky	
	chloridy	

Vo vzorkách rastlín sa v SLAPH stanovujú parametre celkového obsahu primárnych a sekundárnych živín, mikroživín, rizikových prvkov a fyzikálno-chemických parametrov. Hlavnou činnosťou SLAPH v oblasti rastlín je interná služba pre potreby ÚKSÚP, ktorá tvorí 100 %.

Kvalita výsledkov sa zabezpečuje interne a externe. Interne sa vykonáva analyzovaním referenčných materiálov s deklarovanými hodnotami a následným štatistickým vyhodnotením v súlade s internými predpismi OLC. Zhoda s internými predpismi OLC a Príručkou kvality v súlade s STN ISO/IEC 17025:2017 sa overuje internými auditmi (IA) v priebehu kalendárneho roku podľa harmonogramu IA.

Prehľad analýz vo vzorkách RASTLÍN v roku 2021



Zoznam ukazovateľov SLAPH vo vzorkách rastlín

	Ukazovateľ	Upresnenie ukazovateľa
primárne živiny	dusík (N)	celkový (N podľa Kjeldahla; P, K – ICP-OES)
	fosfor (P)	
	draslík (K)	
sekundárne živiny	vápnik (Ca)	celkový (ICP-OES)
	horčík (Mg)	
mikroživiny	meď (Cu)	celkový (ICP-OES)
	mangán (Mn)	
	zinok (Zn)	
	železo (Fe)	
rizikové prvky	arzén (As)	celkový po rozklade v lúčavke kráľovskej (ICP-OES)
	kadmium (Cd)	
	chróm (Cr)	
	nikel (Ni)	
	olovo (Pb)	
	ortuť (Hg)	celkový (AMA)
fyzikálno-chemické parametre	sušina	pri t = 60°C pri t = 105°C

SLAPH v roku 2021 sa vykonalo 62 148 analýz v 13 841 vzorkách pôdy, hnojív a rastlín.

Skúšobné laboratórium analýzy pôdy Košice (SLAP KE)

Predmetom činnosti SLAP KE boli pôdne vzorky skúšané za účelom:

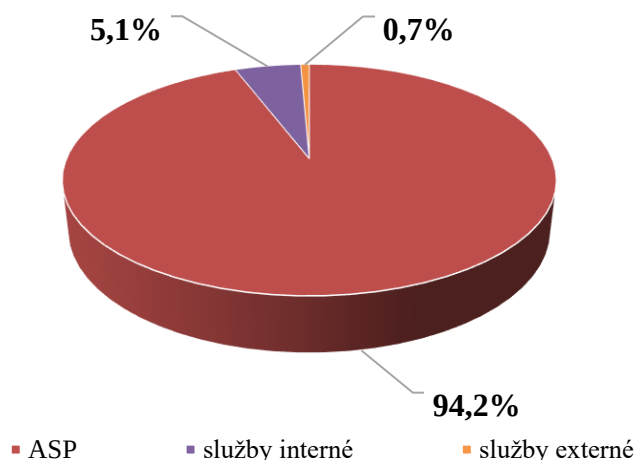
- monitoringu pôd v rámci ASP podľa zákona 136/2000 Z. z. o hnojivách a vyhlášky č. 151/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív
- poskytnutia služieb
 - iným odborom v rámci ÚKSÚP (služby interné)

- fyzickým a právnickým osobám (služby externé, spoplatnené podľa cenníka ÚKSÚP)

Prehľad výkonu činnosti SLAP KE v roku 2021

Matrica	Účel skúšania		Počet vzoriek	Počet analýz
pôda	monitoring pôd v rámci ASP		12 722	51 281
	služby	interné	695	2808
		externé	91	377
Spolu			13 508 vzoriek	54 466 analýz

Prehľad počtu vzoriek podľa účelu skúšania v roku 2021



ASP predstavovalo hlavnú činnosť SLAP KE, vzorky ASP tvorili 94,2 % z celkového počtu analyzovaných vzoriek. V rámci ASP laboratórium stanovovalo obsah prijateľných živín v extrakte Mehlich 3 (t.j. fosfor, draslík, horčík, u trvalých kultúr aj vápnik) a pH pôdy. Pri skúšaní sa využívali metódy akreditované podľa STN EN ISO/IEC 17025.

Výsledky analýz ASP sú dlhodobu spracovávané OPH a sú dôležitým faktorom stanovujúcim vhodnosť pestovania plodín na danom stanovišti s cieľenou informáciou o potrebe vápnenia a hnojenia monitorovaných pôd, čím sa umožňuje správna regulácia hnojív a tým aj starostlivosť o pôdnu úrodnosť a ochranu životného prostredia.

Vzorky analyzované v rámci služieb tvorili 5,8 % z celkového počtu analyzovaných vzoriek (z toho 5,1 % služby interné a 0,7 % služby externé). V uvedených vzorkách laboratórium stanovovalo obsah prijateľných živín v extrakte Mehlich 3 (t.j. fosfor, draslík, horčík, vápnik), pH pôdy a / alebo ďalšie ukazovatele ako: oxidovateľný uhlík, anorganické formy dusíka (dusičnanový a amoniakálny dusík) a bór.

Výsledky analýz slúžili pre interné potreby ÚKSÚP – OPH na vyhodnocovanie stacionárnych pokusov, sledovanie vývoja úrodnosti pôdy, kontrolnú činnosť v rámci aplikácie hnojív s obsahom dusíka na skúšobných staniciach ÚKSÚP, ako aj pre potreby externého zákazníka (napr. záhradkárov, poľnohospodárske subjekty mimo ASP).

Vzorky pôd za účelom analýzy ASP na pracoviskách v BA a v KE

Pracovisko	Počet vzoriek	Počet analýz
Bratislava	13 841	53 587
Košice	13 508	54 466
Spolu	27 349	108 053

2.10.2.4 Skúšobné laboratórium analýzy vína

Skúšobné laboratórium analýzy vína (SLAV) je uvedené v zozname laboratórií, ktoré členské štáty EÚ určili ako oprávnené vykonávať úradné analýzy v sektore vinohradníctva a vinárstva podľa čl. 146 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013.

Ťažisko akreditovanej činnosti SLAV predstavuje:

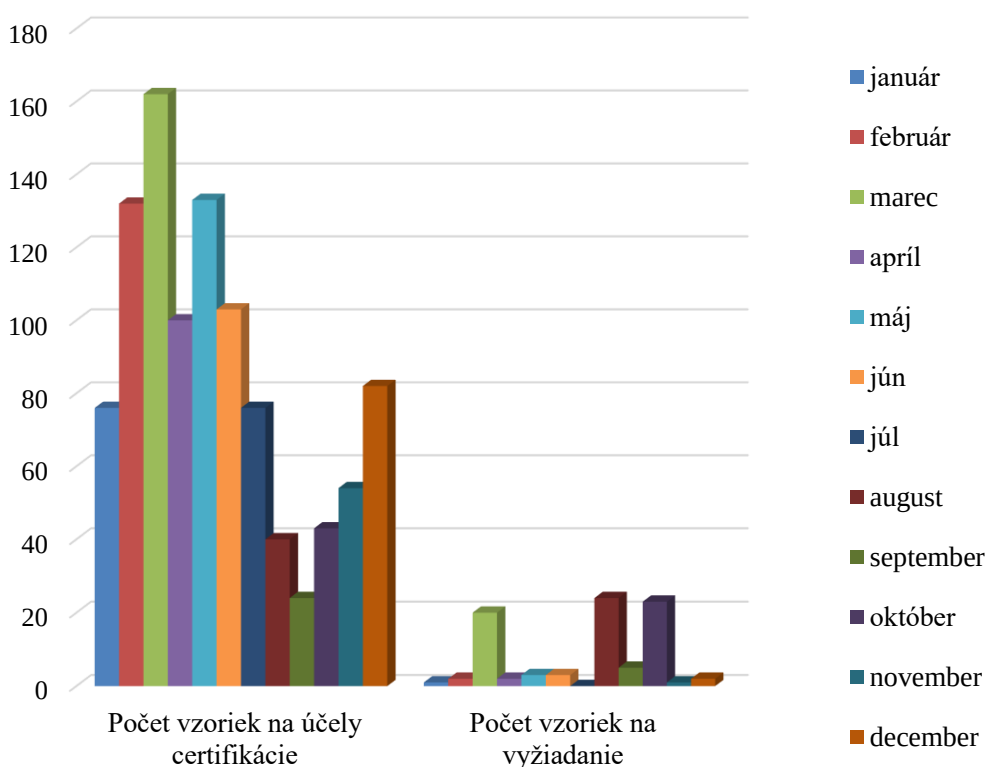
- výkon analytických rozborov vzoriek vín, na základe žiadosti o certifikáciu vín podanej fyzickou alebo právnickou osobou. Jedná sa o veľkú skupinu vín s chráneným označením pôvodu (CHOP) vrátane tokajských vín a vín s chráneným zemepisným označením (CHZO), ktoré pred uvedením na trh podliehajú certifikácii v súlade so Zákonom o vinohradníctve a vinárstve č. 313/2009 Z. z. a vyhlášky č. 350/2009 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 313/2009 Z. z. Analytické rozborov hradia fyzické alebo právnické osoby, ktoré požiadali o certifikáciu a sú spoplatnené v súlade s aktuálnym cenníkom ÚKSÚP uverejnenom na web stránke.
- služby pre fyzické a právnické osoby, ktoré požiadajú o chemické analýzy muštov a vín nepodliehajúce certifikácii, ktoré sú spoplatnené v súlade s aktuálnym cenníkom ÚKSÚP uverejnenom na web stránke,
- chemické analýzy muštov a vín pre izotopovú databanku SR v zmysle Vykonávacieho Nariadenia komisie (EÚ) 2018/274, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o režim povolení na výsadbu viniča, certifikáciu, vstupnú a výstupnú evidenciu, povinné nahlasovanie a oznámenia, a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013, pokiaľ ide o príslušné kontroly, a ktorým sa zrušuje vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/561, ktoré nie sú spoplatnené. Vykonávajú sa na základe Dohody o internej subdodávke medzi odborom laboratórnych činností (OLČ) - SLAV a odborom vinohradníctva a vinárstva (OVV).

Všetky vzorky vína (podliehajúce aj nepodliehajúce certifikácii) preberá od žiadateľa OVV. Vzorky sú po označení distribuované do SLAV. Protokoly o skúške SLAV posiela na OVV, pričom Protokoly o skúške pre vína podliehajúce certifikácii slúžia ako jeden z podkladov pre certifikáciu v rámci certifikačného procesu vína.

SLAV vykonáva aj neakreditovanú činnosť (chemické a fyzikálne skúšky), ako službu pre fyzické a právnické osoby, tieto sú spoplatnené v súlade s aktuálnym cenníkom ÚKSÚP uverejnenom na web stránke.

1. Chemická analýza tichého vína na účely certifikácie	2. Chemická analýza tokajského vína na účely certifikácie
stanovenie obsahu celkového SO ₂	stanovenie obsahu celkového SO ₂
stanovenie obsahu prchavých kyselín	stanovenie obsahu prchavých kyselín
stanovenie skutočného obsahu alkoholu	stanovenie skutočného obsahu alkoholu
stanovenie redukujúcich cukrov	stanovenie redukujúcich cukrov
výpočet obsahu bezcukorného extraktu	výpočet obsahu bezcukorného extraktu
stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín	stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín
	stanovenie relatívnej hustoty
	stanovenie obsahu kyseliny sorbovej
3. Chemická analýza tichého vína na účely certifikácie bez stanovenia bezcukorného extraktu	4. Chemická analýza tokajského vína na účely certifikácie bez stanovenia bezcukorného extraktu
stanovenie obsahu celkového SO ₂	stanovenie obsahu celkového SO ₂
stanovenie obsahu prchavých kyselín	stanovenie obsahu prchavých kyselín
stanovenie skutočného obsahu alkoholu	stanovenie skutočného obsahu alkoholu
stanovenie redukujúcich cukrov	stanovenie redukujúcich cukrov
stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín	stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín
	stanovenie obsahu kyseliny sorbovej
5. Chemická analýza vína na účely certifikácie s pretlakom CO₂	6. Zoznam všetkých akreditovaných skúšok
stanovenie obsahu celkového SO ₂	stanovenie obsahu celkového SO ₂
stanovenie obsahu prchavých kyselín	stanovenie obsahu voľného SO ₂
stanovenie skutočného obsahu alkoholu	stanovenie obsahu prchavých kyselín
stanovenie redukujúcich cukrov	stanovenie skutočného obsahu alkoholu
výpočet obsahu bezcukorného extraktu	stanovenie redukujúcich cukrov
stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín	stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín
stanovenie relatívnej hustoty	stanovenie relatívnej hustoty
stanovenie pretlaku CO ₂	stanovenie obsahu bezcukorného extraktu
7. Zoznam neakreditovaných skúšok	výpočet obsahu bezcukorného extraktu
stanovenie bielkovín (tepelný test)	stanovenie obsahu celkového extraktu
stanovenie pH	výpočet obsahu celkového extraktu
mikrobiologické preskúšanie vína	stanovenie pretlaku CO ₂
	stanovenie obsahu kyseliny sorbovej
	stanovenie glukózy a fruktózy

Počet vzoriek vína analyzovaných v jednotlivých mesiacoch v roku 2021



V roku 2021 sa v SLAV zanalyzovalo 1 025 vzoriek vín podliehajúcim certifikácii, čo predstavuje 12 479 analýz.

Pre fyzické a právnické osoby, ktoré požiadali o chemické analýzy muštov a vín nepodliehajúcim certifikácii, SLAV zanalyzovalo 86 vzoriek, čo predstavuje 1 137 analýz. V rámci tohto počtu analyzovaných vzoriek muštov a vín sú zaradené aj vzorky pre izotopovú databanku SR analyzované na základe Dohody o internej subdodávke medzi OLČ SLAV a OVV, a to v počte 33 vzoriek, čo predstavuje 553 analýz.

V rámci kontroly kvality práce SLAV vykonáva priebežne analýzy kontrolných vzoriek, interných referenčných materiálov (RM) a RM materiálu TITRIVIN BTB. Počet analyzovaných kontrolných vzoriek slúžiacich na overenie presnosti práce laborantiek bolo 12 s počtom 156 analýz. Počet analýz 5 (spolu 204 vzoriek) typov interných referenčných materiálov slúžiacich na tvorbu regulačných diagramov bolo 408. Počet analýz RM materiálu TITRIVIN BTB bolo 11 s počtom analýz 132. V rámci monitoringu pracovníkov boli analyzované 2 vzorky s počtom analýz 36.

Celkovo bolo v SLAV zanalyzovaných 1 340 vzoriek čo predstavuje 14 348 analýz.

Na základe Dohody o internej subdodávke medzi OLČ SLAV a OVV COVCO, SLAV vykonalo prípravu roztokov potrebných k senzorickým skúškam pre Certifikačný orgán vykonávajúci certifikáciu osôb pre 21 žiadateľov a podieľalo sa na obslužných činnostiach počas senzorických skúšok.

Dve zamestnankyne SLAV sú menované MPRV SR ako členky Komisie na hodnotenie vína a pravidelne sa zúčastňujú zasadaní Komisie na hodnotenie vína, ktorej činnosťou je senzorické hodnotenie vín v zmysle legislatívnych požiadaviek kladených na Certifikáciu vín.

V novembri 2021 bolo SLAV oficiálne určené ako Úradné laboratórium pre analýzy vína pre potreby odhaľovania podvodných praktík.

Kvalita výsledkov analýz sa zabezpečuje viacerými spôsobmi. Mesačne sa vykonáva analýza referenčného materiálu s deklarovateľnými hodnotami, ktoré sa porovnávajú a vyhodnocujú

v zmysle interných predpisov SLAV. Taktiež sa vykonáva opakovaná analýza jednej vzorky, ktorá už bola analyzovaná, pričom výsledky sa porovnávajú a vyhodnocujú v zmysle požiadaviek SLAV. Týždenne sa vykonávajú analýzy interných referenčných materiálov slúžiacich na tvorbu regulačných diagramov v zmysle požiadaviek SLAV.

SLAV sa zúčastňuje porovnávacích testov (PT) v zmysle vypracovanej stratégie účasti OLC na akreditačné obdobie 2021 – 2025.

V roku 2021 sa SLAV zúčastnilo PT organizovaného LGC Proficiency Testing, Veľká Británia. Vo všetkých stanovovaných ukazovateľoch bolo SLAV úspešné so z-skóre $\leq 2,0$.

2.10.2.5 Oddelenie molekulárnej biológie - Národné referenčné laboratórium

Oddelenie molekulárnej biológie - Národné referenčné laboratórium (OMB NRL) je pracovisko, ktoré v SR zabezpečuje kontrolu kvality a bezpečnosti primárneho potravinového reťazca v oblasti molekulárno-biologického skúšania rastlín, rastlinných komodít, krmív, bioproduktov, potravinových vstupov, fyto diagnostiky rastlín a rastlinných produktov, kontroly GMO, kontroly pestovania GMO a environmentálneho monitoringu GMO.

Je národným referenčným laboratóriom pre oblasť kontroly a testovania GMO, je menované Nariadeniami (ES) 1829/2003 a 1981/2006, zákonmi SR, poverené ministrom MPRV SR, je zmluvným laboratóriom Komisie a plní úlohy NRL v súlade s Nariadením (ES) 625/2017 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach. Okrem skúšobnej činnosti sa podieľa na medzinárodnej validácii metód, certifikácii CRM, zúčastňuje sa medzinárodných projektov, vypracováva súdnoznalecké posudky, vykonáva porovnávacie kvalitatívne a kvantitatívne testy pre úradné národné aj zahraničné laboratóriá, ktoré nemajú svojím rozsahom akreditácie pokryté všetky analýzy potrebné na detekciu a kvantifikáciu špecifických GMO.

OMB NRL je od decembra 2019 menované NRL pre škodce rastlín so zameraním na baktérie, NRL pre škodce rastlín so zameraním na vírusy, viroidy a fytoplazmy, NRL pre škodce rastlín so zameraním na huby a riasovky a NRL pre škodce rastlín so zameraním na hmyz a roztoče podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 625/2017.

OMB NRL v roku 2021 plnilo skúšobné výkony v nasledovných oblastiach:

- skúšanie a monitoring GMO v odrodách, osivách, krmivách, merkantile, bioproduktoch a potravinových vstupoch; vykonáva kvalitatívne a kvantitatívne testy pre cca 95 % známych GM rastlín (sója, kukurica, repka, repa, zemiaky, ryža a iné) a kvantitatívne testy pre GMO povolené v EÚ; OMB NRL priebežne zabezpečuje introdukciiu, internú verifikáciu a validáciu nových metód pre GMO v súlade s požiadavkami Komisie a environmentálneho monitoringu GMO a LMO pre MŽP SR
- molekulárna diagnostika karanténnych a hospodársky významných rastlinných patogénov; NRL vykonávalo molekulárnu diagnostiku rastlinných patogénov pre nasledujúce baktérie, fytoplazmy a huby: baktérie *Erwinia amylovora*, *Xylella fastidiosa*, HLB, huby *Phytophthora ramorum*, fytoplazmy *Apple proliferation group* (*Ca. Phytoplasma mali*, *Ca. Phytoplasma pyri*, *Ca. Phytoplasma prunorum*), *Elm yellows group* (*Grapevine flavescence doree*) a *Stolbur*, vírusy *ToBRFV* a Begomovírusy a hmyz *Bactrocera zonata*
- elektroforetické testy odrôd, osív, sadív a merkantilu pre pšenicu, jačmeň, kukuricu a raž OMB vykonávalo skúšky genotypizácie a identifikácie odrôd obilnín (pšenica, jačmeň, kukurica a raž)

Počet vykonávaných analýz OMB NRL v roku 2021

Činnosť NRL	Ukazovateľ	Skutočnosť rok 2021	Poznámka
popis a stanovenie homogenity odrôd, stanovenie odrodovej pravosti a čistoty osív, genetické stanovenia a interpretácie pre ÚKSÚP a externých odberateľov (elektroforetický fingerprinting)	počet analýz	990	pšenica (<i>T. aestivum</i>) kukurica (<i>Zea mays</i>) ovos (<i>Avena sativa</i>)
	počet vzoriek	27	detto
aktualizácia katalógov pšeníc, jačmeňov a ostatných plodín	počet vzoriek	-	-
validácia / verifikácia metód pre detekciu GMO	počet metód	1	detekcia a kvantifikácia GM MON87427 kukurice - účasť na <i>PT - Asia Pacific Metrology Program (APMP)</i>
validácia / verifikácia metód pre detekciu GMO, rozšírenie rozsahu akreditácie	počet metód	-	-
detekcia a kvantifikácia GMO v osivách, rastlinách, krmivách, merkantile, bioproduktoch a potravinových vstupoch (PCR, Real-Time PCR)	počet vzoriek	177	sója, repka, kukurica, krmivá, osivá a rastlinný materiál
	počet analýz	5 160	detto
validácia / verifikácia diagnostických metód, FA	počet metód	2	detekcia a identifikácia RRV – účasť na EURL PT detekcia a identifikácia <i>Bactrocera zonata</i> – účasť na EURL PT
PCR, Real-Time PCR diagnostika fytopatogénov pre OKOR a SLDŠO a PT	počet vzoriek	706	EA, XF, fytoplazmy, <i>ToBRFV</i> , PR, <i>Bactrocera zonata</i> , HLB, Begomovírusy
	počet analýz	4 012	detto
Celkový počet vzoriek 2021			910
Celkový počet analýz 2021			10 162

Plán skúšobných výkonov NRL v roku 2021 bol 1 000 skúšobných vzoriek.

V roku 2021 bol celkový objem skúšobných výkonov 910 vzoriek, z toho 177 vzoriek na GMO (19 %), 706 vzoriek na fyto diagnostiku (78 %) a 27 vzoriek na elektroforetické stanovenie odrodovej identity a homogenity odrôd, osív a merkantilu (3 %). Na vzorkách bolo uskutočnených spolu 8 191 analýz.

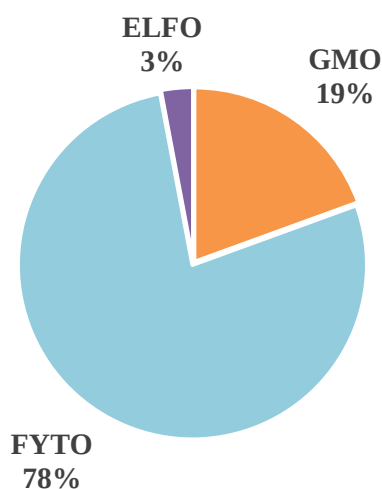
Odborní pracovníci OMB NRL sú naďalej aktívnym členom pracovného panelu EPPO pre vírusy a fytoplazmy (*EPPO Panel on Diagnostics in Virology and Phytoplasma*) a na základe

EPPO Database on Diagnostic Expertise sa podieľali na programe zabezpečenia systému kvality diagnostických laboratórií so zameraním na šandardizáciu postupov validácie diagnostických protokolov.

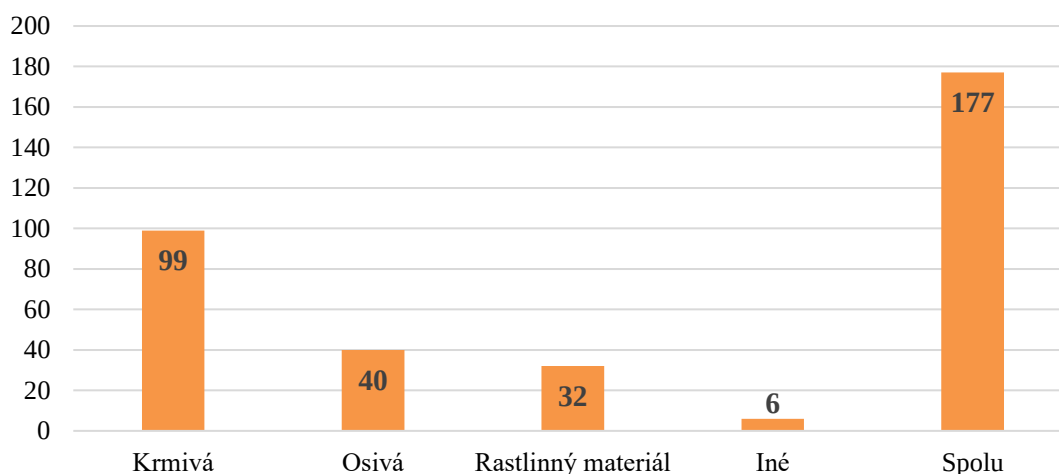
Pravidelne sa zúčastňujú stretnutí ENGL – *The European Network of GMO Laboratories (ENGL)*, workshopov NRL - (ES) 625/2017 a školiacich aktivít, ktoré organizuje EURL GMFF v JRC EC, Ispra, v Taliansku.

Pravidelne sa zúčastňujú stretnutí, workshopov NRL - (ES) 625/2017 a školiacich aktivít, ktoré organizujú EURL pre škodce rastlín so zameraním na baktérie, EURL pre škodce rastlín so zameraním na vírusy, viroidy a fytoplazmy, EURL pre škodce rastlín so zameraním na huby a riasovky a EURL pre škodce rastlín so zameraním na hmyz a roztoče

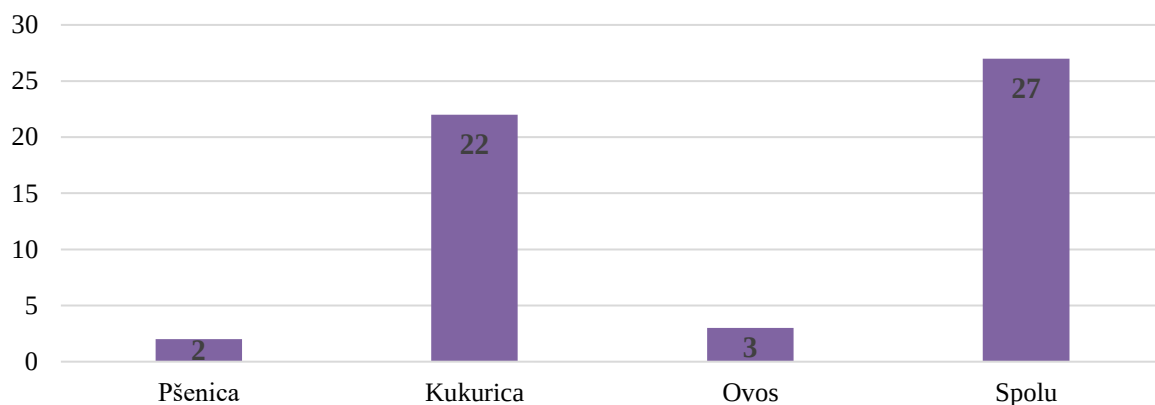
Distribúcia jednotlivých typov vzoriek na OMB NRL v roku 2021 podľa druhu analýz



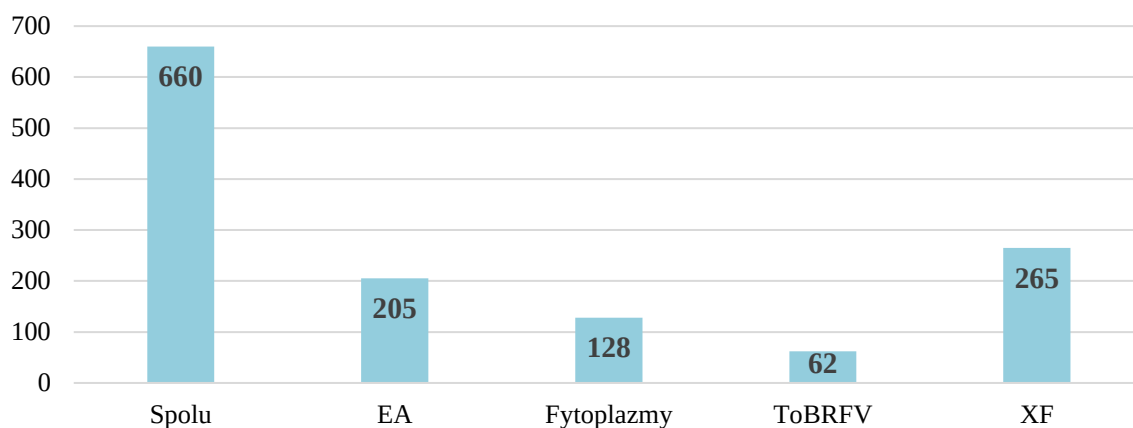
Prehľad analyzovaných komodít na prítomnosť GMO v roku 2021



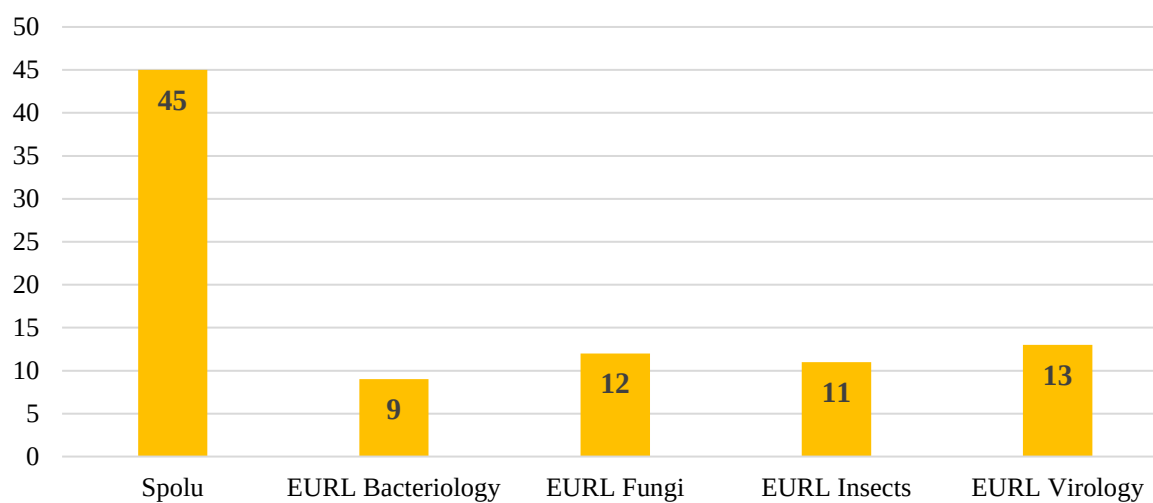
Prehľad analyzovaných komodít na stanovenie elektroforetickej odrodovej identity a homogenity obilnín v roku 2021



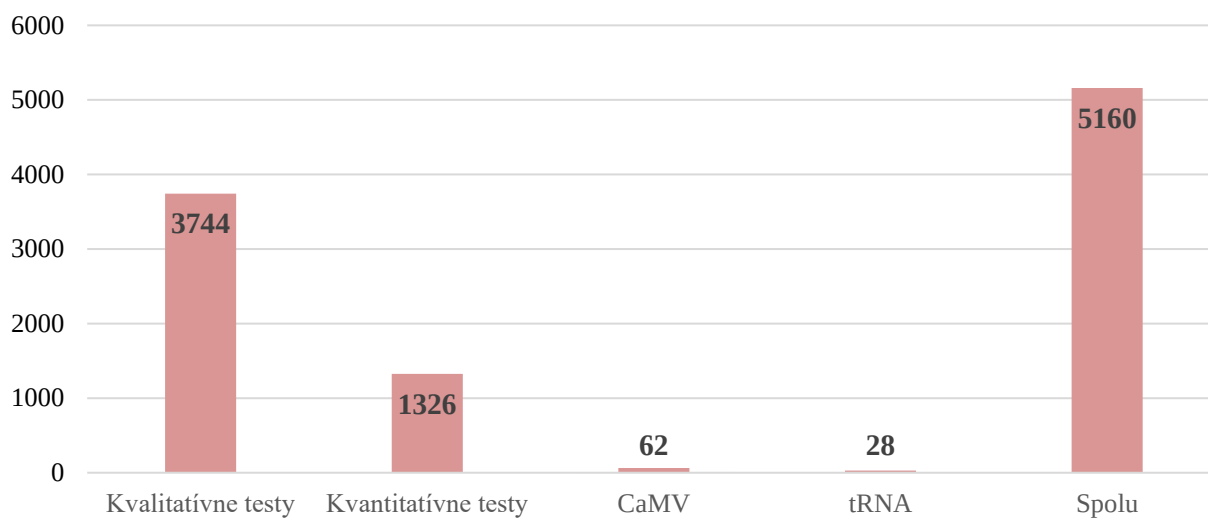
Prehľad analyzovaných rastlinných patogénov v roku 2021



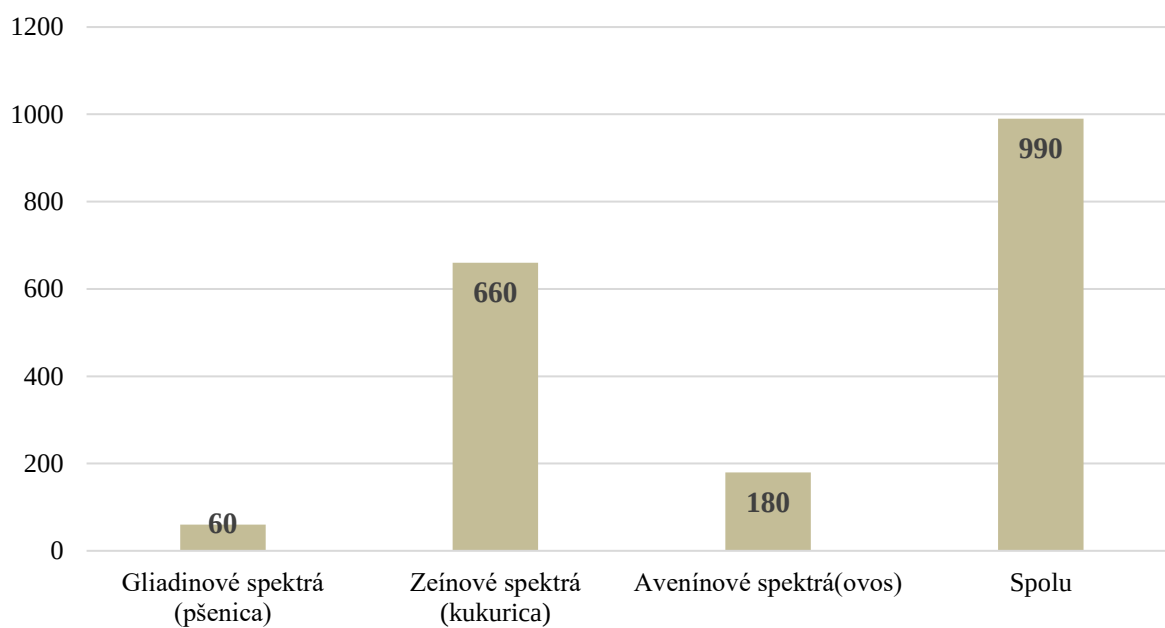
FYTO vzorky Proficiénčné testy 2021



Celkový prehľad analýz na detekciu GMO v roku 2021



Stanovenie odrodovej identity a homogenity obilnín v roku 2021



V súlade s plánom porovnávacích testov na obdobie 2020-2025 (SNAS) sa OMB NRL v roku 2021 zúčastnilo na 8 medzinárodných proficienčných testoch.

Organizátor testu	Kód testu matrica	Ukazovatele	Dátum dodania výsledkov	Z - skóre
EC JRC IHCP Ispra, <i>EURL for GM Food & Feed</i> , Ispra, Taliansko	ILC-EURL-GMFF-CT-01/21 Real-Time PCR, Repka, sója	Detekcia a obsah neznámej GM repky a GM MON87701 sóje	21.04.2021	MON87701 sója (0,47) MON 88302 Repka z- scóre nehodnotené organizátorom PT z technických príčin
Asia Pacific Accreditation Cooperation (APAC)	Asia Pacific Metrology Program (APMP) Real-Time PCR, Kukurica	Detekcia a obsah GM MON87427 kukurice	*	
EC JRC IHCP Ispra, <i>EURL for GM Food & Feed</i> , Ispra, Taliansko	EURL-GMFF-ILC-02/21 Real-Time PCR, Sója, kukurica	Detekcia a obsah neznámej GM sóje a GM kukurice	06.12.2021	T25 kukurica (-0,27) MON89788 Sója z- score nehodnotené organizátorom PT
European Union Reference Laboratory (EURL) for pests of plants on viruses, viroids and phytoplasmas.	Proficiency test for for the detection of Begomoviruses EURL-Virology PT-2021-01-Begomo Rastlinný materiál	Dôkaz a identifikácia Begomovírusov	16.11.2021	80 %
EURLfor Insect and mites (AGES Viedeň, Rakúsko)	Proficiency test for the molecular identification of <i>Bactrocera zonata</i> (Saunders) 21_Bzmolecular DNA	Dôkaz a identifikácia hmyzu <i>Bactrocera zonata</i>	24.01.2021	100 %
EURLfor Virology (National Plant Protection Organization of the Netherlands Wageningen, Holandsko)	Proficiency test for for the detection of Rose Rosette virus (RRV) EURL-Virology-PT-2021-02-RRV Rastlinný materiál	Dôkaz a identifikácia vírusu Rose Rosette virus (RRV)	*	
European Union Reference Laboratory (EURL) for pests of plants on bacteria	The PT for the molecular detection of 'Candidatus Liberibacter africanus', 'Candidatus Liberibacter americanus' and	Dôkaz a identifikácia Baktérií 'Candidatus Liberibacter africanus', 'Candidatus	*	

	'Candidatus Liberibacter asiaticus' EURL- Bacteriology PT- 2021-02-HLB DNA	Liberibacter americanus' and 'Candidatus Liberibacter asiaticus'		
European Union Reference Laboratory (EURL) for pests on plants – on fungi and oomycetes	EURL proficiency test "Detection and identification of <i>Phytophthora ramorum sensu lato</i> by morphology and by molecular biology" PT code 21Pram DNA	Dôkaz a identifikácia Huby <i>Phytophthora ramorum sensu lato</i>	04.03.2021	100 %

* Výsledky PT ešte nedoručené organizátorom PT

Nové činnosti OMB NRL v roku 2021:

- Zavedenie a interná verifikácia:
 - dôkaz a identifikácia hmyzu *Bactrocera zonata* metódou Real-Time PCR – účasť na medzinárodnom PT - EURL
 - dôkaz a identifikácia vírusu *Rose Rosette virus (RRV)* – účasť na medzinárodnom PT – EURL
 - detekcia, identifikácia a kvantifikácia GM MON87427 kukurice – účasť na medzinárodnom PT - *Asia Pacific Metrology Program (APMP)*
- Príprava a vyhodnotenie EÚ projektu „Národný program monitorovania škodlivých organizmov“ (2021)

Činnosti vyplývajúce z úloh a kompetencií NRL:

- NRL v zmysle Nariadení (ES) č.1981/2006 a č. 1829/2003, v zmysle § 8 zákona č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe a na základe poverenia ministra pôdohospodárstva z 05.06.2007 a podľa Nariadenia (ES) č. 625/2017 o úradných kontrolách uskutočňovaných za účelom zabezpečenia overenia dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá
- zabezpečovalo systém kvality podľa ISO/IEC 17025:2017 pre oblasť skúšania odrôd, osív, sadív, merkantilu, rastlinného tovaru, bioproduktov, krmív a potravinárskych vstupov, geneticky modifikovaných organizmov, zdravotného stavu rastlín a rastlinných patogénov
- spolupracovalo s referenčným laboratóriom spoločenstva EURL GMFF v oblasti svojej kompetencie a poskytovalo informácie národným orgánom, garantovalo nové laboratórne metódy a metodické postupy; národným orgánom poskytovalo vedeckú a technickú pomoc pri zavádzaní koordinovaných plánov kontrol (MANCP), zúčastňovalo sa odborných rokovaní na národnej a medzinárodnej úrovni
- spolupracovalo s referenčnými laboratóriami spoločenstva EURL pre škodce rastlín so zameraním na baktérie, EURL pre škodce rastlín so zameraním na vírusy, viroidy a fytoplazmy, EURL pre škodce rastlín so zameraním na huby a riasovky a EURL pre škodce rastlín so zameraním na hmyz a roztoče
- ako členské laboratórium ENGL JRC EC (*European Network of GMO Laboratories*) sa zúčastnilo online plenárneho a pracovného stretnutia ENGL a online stretnutia NRL podľa Nariadenia (ES) (625/2017) – „17th Workshop NRLs 625/2017 and 32nd ENGL Plenary Meeting“, EC JRC Ispra, Geel, 18.-19.11.2021, Taliansko, Belgicko

- zúčastnilo sa online konferencie „Working group on biochemical and molecular techniques and DNA profiling in particular“, 22.-24.09.2021, Ženeva (UPOV), Švajčiarsko
- EURL training on *Fusarium circinatum*, EURL for pests on plants – on fungi and oomycetes, ANSES, 28.01.2021
- EURL Virology: Main challenges for virologists and Phytoplasmaologists: Nucleic acid extraction and Real time PCR, 26.05.2021
- Virtual Seminar on `Molecular Identification of *Bactrocera zonata* – Part II`, EURL Insects and Mites, 07.10.2021
- Second EURL on fungi and oomycetes workshop, EURL on fungi and oomycetes, 16.11.2021
- Annual Workshop EURL Virology, 17.-18.11.2021
- EURL Insect and Mites annual Workshop 2021 EURL Insect and Mites, 22.-23.11.2021
- aktualizovalo evidenciu EPPO Database on Diagnostic Expertise
- pracuje ako člen EPPO Panelu pre diagnostiku v oblasti virológie a fytoplaziem
- zmluvne spolupracuje so SIŽP MŽP SR na environmentálnom monitoringu GM rastlín
- plní úlohy vyplývajúce z členstva v Biosafety Clearing-House LMO Detection Network UNEP za SR v období 2013-2021
- pracovníci NRL pracovali ako členovia národných orgánov, komisií a spoločností v medzinárodných, vládnych a mimovládnych organizáciách (EPPO, ISTA, UPOV, OECD, ENGL JRC EC, COEX-NET Group, EC JRC IHCP Ispra, EURL GMFF, EC JRC Sevilla, EC JRC IRMM Geel, EFSA, SPVTS, SRS a ZSVTS)
- NRL pokračovalo v zmluvných spoluprákach s EC JRC Ispra a SIŽP Bratislava

2.10.2.6 Skúšobné laboratória diagnostiky škodlivých organizmov

Skúšobné laboratória diagnostiky škodlivých organizmov (SLDŠO) sú umiestnené v Bratislave, Vígľaši, Košiciach a v Haniske pri Košiciach. Výkony SLDŠO sú zamerané na detekciu a identifikáciu škodlivých organizmov (ŠO) a škodlivých činiteľov (ŠČ) rastlín a rastlinných produktov podľa legislatívy SR a EÚ. SLDŠO ako NRL je zodpovedné za oficiálnu štátnu laboratórnu kontrolu ŠO a ŠČ rastlín a rastlinných produktov v zmysle zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov. V oblasti fytozdravotnej kontroly je činnosť zameraná na ochranu územia SR pred šírením a zavlečením ŠO a na kontrolu zdravotného stavu domácej produkcie rastlín a rastlinných produktov. Vykonávajú sa laboratórne prieskumy karanténnych a regulovaných ŠO v zmysle Nariadenia vlády SR č. 199/2005 o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení neskorších predpisov, Nariadenia vlády č. 113/2007, ktorým sa mení Nariadenie vlády č. 70/2004 o ochrane proti zavlečeniu baktériovej krúžkovitosti zemiaka a Nariadenia vlády č. 119/2007, ktorým sa mení Nariadenie vlády č. 66/2004, ktorým sa ustanovujú opatrenia na ochranu proti zavlečeniu hnedej hniloby zemiaka, Nariadenia vlády SR č. 507/2009 o opatreniach proti šíreniu rakovinovca zemiakového a hád'atka zemiakového a Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín v znení neskorších predpisov.

Skúšobné laboratórium diagnostiky škodlivých organizmov Bratislava (SLDŠO BA)

Diagnostická činnosť SLDŠO BA je zameraná na vykonávanie prieskumov a monitorovania na prítomnosť ŠO a ŠČ, ktoré sa na našom území nevyskytujú, alebo sa vyskytujú len v malej miere. Okrem monitorovaných ŠO a ŠČ sú v laboratóriách diagnostikované aj bežné fytopatogénne organizmy. Počet monitorovaných nových ŠO a ŠČ má rastúcu tendenciu. Sledovanie týchto

organizmov vyplýva z legislatívy EÚ, SR a EPPO noriem. V diagnostických laboratóriách SLDŠO BA sú zaznamenané aj nové invázne ŠO a ŠČ, ktoré nie sú zaradené v zoznamoch sledovania. SLDŠO BA sa riadi príručkou kvality OLC, ktorá je v súlade s normou ISO/IEC 17025:2017.

SLDŠO Bratislava – NRL tvoria:

- SLDŠO BA, pracovisko Bratislava (SLDŠO BA – BA) – NRL pre škodce so zameraním na vírusy a viroidy, baktérie, huby a riasovky, hád'atká a hmyz a roztoče – vykonáva diagnostiku pre OOR, OOS a OOaS
- SLDŠO BA, pracovisko Vígľaš (SLDŠO BA – VI) – NRL pre škodce so zameraním na huby a riasovky, hád'atká a hmyz a roztoče – vykonáva diagnostiku pre OOR, OOS a OOaS
- SLDŠO BA, pracovisko Košice (SLDŠO BA – KE) – NRL pre škodce so zameraním na huby a riasovky, hád'atká a hmyz a roztoče – vykonáva diagnostiku pre OOR, OOS, OOaS a ORP.

V roku 2021 bolo do laboratórií SLDŠO BA (BA, VI, KE) prijatých 2 892 vzoriek s počtom 26 671 vykonaných analýz. Laboratóriá SLDŠO BA sa úspešne zúčastnili proficienčných testov v oblasti entomológie – *Popillia japonica* (chrústovec japonský).

Štatistické údaje za jednotlivé laboratóriá SLDŠO Bratislava v roku 2021

Rok 2021	SLDŠO BA pracovisko Bratislava	SLDŠO BA pracovisko Vígľaš	SLDŠO BA pracovisko Košice	Spolu
počet prijatých vzoriek (ks)	1 509	567	816	2 892
počet vykonaných analýz (ks)	11 834	7 808	7 029	26 671
počet sledovaných ukazovateľov (ks)	2 195	1 090	1 533	4 818

Počet prijatých vzoriek a vykonaných analýz za jednotlivé mesiace roku 2021

mesiac	SLDŠO BA – Bratislava		SLDŠO BA – Vígľaš		SLDŠO BA – Košice		Spolu za všetky pracoviská	
	počet vzoriek	počet analýz	počet vzoriek	počet analýz	počet vzoriek	počet analýz	počet vzoriek	počet analýz
január	0	0	0	0	0	0	0	0
február	5	0	10	85	3	18	18	103
marec	10	91	1	38	31	452	42	581
apríl	65	387	27	172	47	336	139	895
máj	106	1 727	32	252	42	437	180	2 416
jún	276	1 300	118	650	109	682	503	2 632
júl	312	964	105	1 876	140	822	557	3 662
august	316	3 078	137	1 245	181	1 147	634	5 470
september	300	1 155	40	1 616	133	882	473	3 653
október	70	2 022	38	595	81	944	189	3 561
november	23	887	54	1 053	29	762	106	2 702
december	26	223	5	226	20	547	51	996
Spolu	1 509	11 834	567	7 808	816	7 029	2 892	26 671

Diagnostika škodlivých organizmov

V oblasti virológie sa na doručených vzorkách monitoroval výskyt: *Tomato brown rugose fruit virus* (ToBRFV), *Tomato Leaf Curl New Delhi Virus* (ToLCNDV) – vírus Nai Díli kučeravosti listov rajčiaka, *Tomato Ringspot virus* (ToRSV) – vírus krúžkovitosti rajčiaka, *Tobacco Ringspot Virus* (TRSV) – vírus krúžkovitosti tabaku, *Plum Pox Virus* (PPV) – vírus šarky.

Z bežných patogénov: WDV a BYDV – vírusy zakrpatenosti obilnín, WSMV – vírus čiarkovitosti pšenice. V oblasti virológie boli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO: ToBRFV – 3 pozitívne vzorky, TRSV – 1 pozitívna vzorka a PPV – 9 pozitívnych vzoriek.

V oblasti bakteriológie sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt: *Erwinia amylovora* (EA) – spála jadrovín, *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus* (CMS) – baktériová krúžkovitosť zemiakov, *Ralstonia solanacearum* (RS) – hnedá hniloba zemiakov (na zemiakoch, vo vode a na hostiteľoch), *Xylella fastidiosa* (XF) – cievne vädnutie viniča (Pierceová choroba), *Pantoea stewartii*.

Z bežných patogénov: neboli zistené žiadne. V oblasti bakteriológie neboli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO.

V oblasti mykológie sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt: *Ceratocystis platani* – tracheomykózne odumieranie platanov, *Geosmithia morbida* – rakovinové ochorenie orecha, *Fusarium circinatum* – živcová rakovina borovice a *Phytophthora ramorum* – náhle odumieranie dubov.

Z bežných patogénov: *Alternaria* spp., *Apiognomonina veneta*, *Botrytis cinerea* – pleseň sivá, *Cladosporium* spp., *Cochliobolus sativus*, *Dothistroma septosporum* (syn.: *Mycosphaerella pini* – drobnoplodka borovicová) – sypavka na ihličnanoch, *Elsinoe ampelina*, *Fusarium oxysporum*, *Fusarium* spp. – fuzariózy, *Gnomonia leptostyla*, *Gymnosporangium sabinae*, *Helmintosporium papaveris*, *Helminthosporium* spp., *Hyaloperonospora brassicae*, *Lophodermium pinastri*, *Lophodermium* spp., *Melampsora caprearum*, *Monilinia* spp., *Penicillium* spp., *Pestalotiopsis* spp., *Peronospora arborescens*, *Phoma lingam*, *Phoma* spp., *Phomopsis* spp., *Phytophthora* spp., *Phytophthora infestans*, *Rhizoctonia solani*, *Rhizoma acerinum*, *Septoria lycopersici*, *Septoria tritici*, *Spaeropsis sapinea*, *Spongospora subteranea*, *Stemphylium* spp., *Streptomyces scabies*, *Tilletia* spp., *Trichoderma* spp., *Ustilago maydis* – mazľavá sneť kukurice, *Venturia inaequalis*, *Verticillium* spp. a i. V oblasti mykológie neboli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO.

V oblasti nematológie sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt: *Bursaphelenchus xylophilus* – háďatko borovicové.

Z bežných patogénov: iné druhy čeľade *Aphelenchoididae*, *Bursaphelenchus* spp., *Ditylenchus dipsaci* – háďatko zhubné, *Meloidogyne* spp., *Radopholus similis* a i. V analyzovaných vzorkách dreva odobratých v rámci monitorovania dreveného obalového dreva z hraničných priechodov bola zistená prítomnosť nekaranténnych háďatiek patriacich do radu *Rhabditida*, ako aj výskyty voľne žijúcich neparazitických háďatiek, ale ani v jednej vzorke dreveného obalového materiálu nebol zistený výskyt háďatka borovicového – *Bursaphelenchus xylophilus*. V oblasti nematológie neboli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO.

V oblasti entomológie sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt: *Agrilus anxius*, *A. planipennis* – krasone, *Anoplophora chinensis* – fúzač citrusový a *A. glabripennis* – f. ázijský, *Anthonomus eugenii* – kvetovka papriková, *Aromia bungii* – fúzač, *Bactrocera dorsalis* – vrtivka, *Bactericera cockerellii* – trióza, *Bemisia tabaci* – molica tabaková, *Carneocephala fulgida* (prenášač XF), *Ceratitidis rosa* – vrtivka, *Conotrachelus nenuphar* – nosáček, *Dendrolimus sibiricus* – priadkovec, *Draeculacephala minerva* (prenášač XF), *Epitrix* spp. – skočky na zemiakoch (vybrané druhy), *Graphocephala atropunctata* (prenášač XF), *Homalodisca vitripennis* (prenášač XF), *Liriomyza sativae* – mínerka, *Monochamus* spp. – vrzúniky (vybrané druhy), *Pityophthorus juglandis* – podkôrnik orechový, *Polygraphus proximus* – lykokaz, *Popillia japonica* – chrústovec japonský, *Rhagoletis* spp. – vrtivky (vybrané druhy), *Scaphoideus titanus* – cikádka (vektor fytoplazmy zlatistého žltnutia viniča), *Spodoptera frugiperda* – sivkavec kukuričný, *Thaumatotibia leucotreta* – obaľovač, *Thrips palmi* – strapka Palmova.

Z bežných patogénov: *Aceria* – roztoče, *Agrilus* spp. – krasone, *Anthaxia* spp. – krasone, *Aphididae* – vošky, *Cerambycidae*, *Cicadella viridis*, *Cicadellidae*, *Cidia pomonella*, *Cosidae*, *Curculionidae*, *Diabrotica virgifera*, *Diaspididae*, *Drosophila* spp., *Elaterridae*, *Eriophyidae*,

Frankliniella occidentalis – strapka západná, *Helicoverpa armigera*, *Ips sexdentatus* – lykožrút borovicový, *Ips* spp. – lykožrúty, *Japananus hyalinus*, *Leptoglossus occidentalis*, *Lucanidae*, *Metcalpha pruinosa*, *Noctuidae*, *Orientus ishidae*, *Phlogotettix cyclops*, *Miridae* – bzdôšky, *Palomena viridissima* – bzdocha zelená, *Philaenus spumarius* – peniarka obyčajná, *Rhagoletis cerasi* – vrtivka čerešňová, *Rhagoletis cingulata*, *Rhagoletis completa*, *Scolytidae* – podkôrníkovité, *Scolytus rugulosus*, *Sitodiplosis moselana*, *Tarsonemidae* – roztočikovité, *Tetranychidae* – roztoče, *Tetranychus urticae* – roztočec chmeľový, *Thripidae* – strapky, *Trialeurodes vaporariorum* – molica skleníková, *Zygina* spp. a iné.

Nové invázne druhy zachytené v laboratóriách SLDŠO: *Drosophila suzukii* – drozofila japonská, *Halyomorpha halys*, *Helicoverpa armigera* – mora bavlíniková, *Japananus hyalinus* – cikáda, *Lamprodila festiva* – krasoň tujový, *Leptoglossus occidentalis* – bzdocha americká, *Metcalpha pruinosa* – cikáda, *Nezara viridula* – bzdocha zelená, *Orientus ishidae* – cikáda, *Rhagoletis batava* – vrtivka (potvrdený prvý výskyt na území SR), *Rhagoletis completa* – vrtivka orechová a *Xylosandrus germanus* – drvinárík čierny, *Trichoferus campestris* – fúzač (zaradený medzi karanténne škodlivé organizmy EPPO A2 - List of pests recommended for regulation as quarantine pests).

V oblasti entomológie boli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO: *Monochamus galloprovincialis* – 5 pozitívnych vzoriek, *Monochamus sartor* – 9 pozitívnych vzoriek a *Scaphoideus titanus* – 50 pozitívnych vzoriek.

Odborní pracovníci SLDŠO BA:

- sa podieľali na pripomienkovaní Metodického pokynu zisťovania výskytu karanténnych škodcov Únie v roku 2021 a Metodiky monitoringu *Bursaphelenchus xylophilus* v roku 2021,
- dopĺňali databázu ŠO v programe RIS podľa EPPO A1, A2 a Alert listu,
- pripomienkovali a pripravovali metodické pokyny nových ŠO, zaradených do NMP,
- pokračovali v spolupráci s Národným lesníckym centrom Zvolen – LOS Banská Štiavnica pri monitorovaní *Bursaphelenchus xylophilus* a jeho prenášačoch a s odbornými pracovníkmi SAV - Parazitologický ústav v Košiciach,
- podieľali sa na príprave materiálov k akreditácii diagnostických laboratórií,
- pre laboratórium SLOS Vígľaš robili mikroskopickú determináciu snetí a hád'atka zhubného v osivách obilnín a repky,
- pre skúšobné stanice ÚKSÚP vykonávali diagnostiku chorôb a škodcov podľa požiadaviek,
- pokračovali v rozširovaní a spracovávaní obrazovej dokumentácie chorôb, škodcov a iných poškodení rastlín.

SLDŠO BA sa v apríli 2021 úspešne zúčastnilo na PT 21PJM (*Popillia japonica*), ktoré organizovalo EURL ANSES stereomikroskopickou metódou.

Skúšobné laboratórium diagnostiky škodlivých organizmov Vígľaš (SLDŠO VI)

Je súčasťou konzorcia NRL pre škodce rastlín so zameraním na hád'atká. Je špecializovaným pracoviskom na karanténne škodlivé činitele zemiakov, ako sú rakovinovec zemiakový *Synchytrium endobioticum* (RZ) a cystotvorné hád'atká zemiakové *Globodera rostochiensis* a *Globodera pallida* (HZ), ktoré sa vyskytujú v SR v obmedzenej miere a na voľnežijúce hád'atká *Meloidogyne chitwoodi* a *Meloidogyne fallax*, ktoré zatiaľ u nás neboli zistené. Ich monitorovaním a účinnými opatreniami je potrebné zabrániť ich rozširovaniu.

SLDŠO VI podľa Nariadenia vlády SR č. 507/2009 o opatreniach proti šíreniu rakovinovca zemiakového a hád'atka zemiakového a Smernice Rady 2007/33/ES o ochrane proti hád'atku zemiakovému a o zrušení smernice 69/465/EHS, EPPO štandardu PM 7/28 (2), EPPO štandardu PM 7/40(4) a EPPO štandardu PM 7/41 (3) vykonáva:

- diagnostiku RZ a HZ v pôdných vzorkách

- priamymi skúškami (PS), pri HZ flotačná metóda a stereomikroskopia, pri RZ Leeuwenova metóda a mikroskopia
- laboratórnymi biologickými testami (LBT)
- zisťovanie vlastností novozistených populácií RZ a HZ laboratórnymi biologickými testami
- testy rezistencie odrôd zemiakov na HZ a RZ v Štátnych odrodových skúškach laboratórnymi biologickými testami
- RZ testy rezistencie na patotyp1
- HZ testy rezistencie na patotyp Ro1, Ro5, Pa1, Pa3
- testy rezistencie krížencov zemiakov laboratórnymi biologickými testami podľa požiadavky objednávateľa; v laboratóriu sa nachádza testovací materiál, na rezistenciu ktorého je možné vykonať testy:
 - pri RZ najrozšírenejšie patotypy v európskom regióne – patotypy 1, 2, 6, 18
 - pri HZ patotypy Ro1, Ro2/3, Ro4, Ro5, Pa1, Pa2, Pa3
- diagnostiku nematód *Meloidogyne chitwoodi* a *Meloidogyne fallax* v pôdnych vzorkách a vzorkách hlŕúz zemiakov

V laboratóriu SLDŠO VI bol v roku 2021 vykonaný rozbor spolu 1 285 vzoriek v 8 543 analýzach. Vzoriek pôdy bolo 1 082, vzoriek hlŕúz zemiakov bolo 203.

Na prítomnosť hádčatiek zemiakových *Globodera spp.* bolo analyzovaných 1 228 vzoriek v 5 003 analýzach, 1 036 vzoriek pôdy v 3 702 analýzach, 192 vzoriek hlŕúz zemiakov v 1 301 analýzach.

Na prítomnosť rakovinovca zemiakového *Synchytrium endobioticum* bolo analyzovaných 765 vzoriek v 3 297 analýzach, 652 vzoriek pôdy v 2 379 analýzach, 113 vzoriek hlŕúz zemiakov v 918 analýzach.

Na prítomnosť *Meloidogyne chitwoodi* a *Meloidogyne fallax* bolo analyzovaných 56 vzoriek v 243 analýzach, 46 vzoriek pôdy v 163 analýzach, 10 vzoriek hlŕúz zemiakov v 80 analýzach.

Prehľad druhov analýz vykonávaných v SLDŠO Víglaš

Objednávateľ rozboru	Druh vzorky	Druh odberu vzorky - spoplatnené analýzy na HZ a RZ	Druh odberu vzorky – nespoplatnené analýzy na HZ a RZ	Druh odberu vzorky – nespoplatnené analýzy na <i>Meloidogyne chitwoodi</i> a <i>fallax</i>
Odbor ochrany rastlín	pôda	Kontrola pozemkov – pozemky s plánom pestovania zemiakového sadiva- <i>PS v prípade potreby LBT</i> Kontrola pozemkov – na požiadanie škôlky lesné, ovocné, okrasné - <i>PS v prípade potreby LBT</i> Kontrola pozemkov – na požiadanie po pestovaní konzumných zemiakov- <i>PS v prípade potreby LBT</i> Kontrola – skládka rašeliny a kompostu <i>PS</i>	NMP Prieskum -pozemky po pestovaní konzumných zemiakov – <i>PS v prípade potreby LBT</i> Prieskum – zamorené pozemky- HZ alebo RZ <i>PS a LBT</i> Prieskum - ohniská výskytu pred zrušením rastlinolekárskeho opatrení – HZ alebo RZ <i>LBT</i> Prieskum –zamorené pozemky, pravdepodobne zamorené a ohrozené pozemky pred zrušením rastlinolekárskeho opatrení – HZ alebo RZ <i>PS</i> Prieskum - pravdepodobne zamorené a ohrozené pozemky pri novom výskyte HZ alebo RZ – <i>PS</i> Prieskum - škôlky lesné, ovocné, okrasné ak sa to vyžaduje-	NMP Prieskum - pozemky po pestovaní konzumných zemiakov - hlŕuzy konzumných zemiakov

			PS v prípade potreby LBT Prieskum - cielený odber vzoriek – HZ alebo RZ PS a LBT	
Odbor odrodového skúšobníctva	hl'uzy zemiakov		SOS- testy rezistencie odrôd zemiakov na HZ patotyp Ro1, Ro5, Pa1, Pa3 LBT (spoplantnené na OOS) ŠOS- testy rezistencie odrôd zemiakov na RZ patotyp 1 LBT (spoplantnené na OOS) Hl'uzy odrôd zemiakov z firemných skúšok, detekcia prítomnosti cyst HZ na hl'uzách zemiakov – na požiadanie PS	
Šľachtitelia zemiakov	hl'uzy zemiakov	Testy rezistencie na HZ a RZ podľa požiadavky objednávateľa- LBT		

Legenda:

HZ - háďatková zemiakové *Globodera rostochiensis* a *Globodera pallida*

RZ - rakovinovec zemiakový *Synchytrium endobioticum*

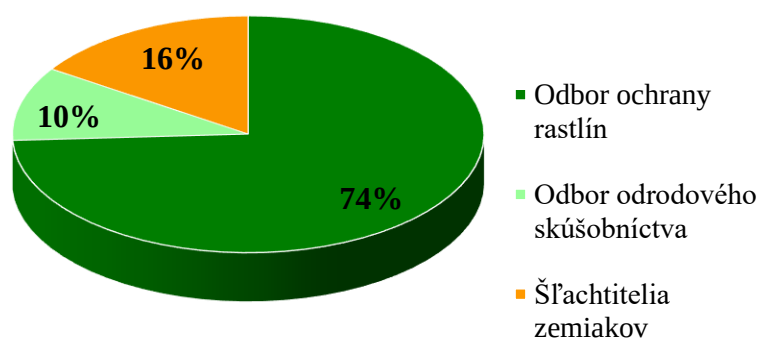
NMP - Národný monitorovací program

PS - priama skúška (pri HZ flotačná metóda a mikroskopia, pri RZ Leeuwenova metóda a mikroskopia)

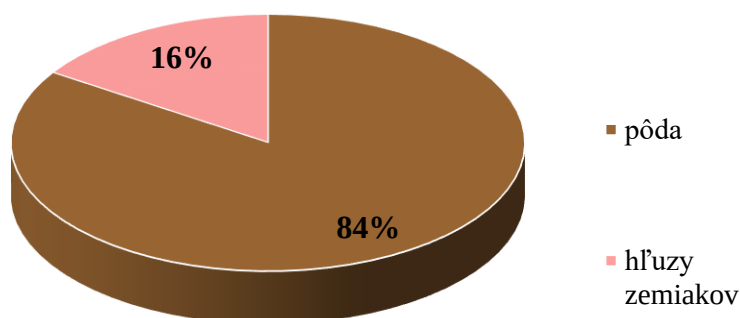
LBT - laboratórne biologické testy

ŠOS - Štátne odrodové skúšky

**Podiel vykonaných analýz v roku 2021 podľa
objednávateľov rozboru**



Podiel počtu vzoriek v roku 2021 podľa druhu



Počet analyzovaných vzoriek a vykonaných analýz v roku 2021

Druh odberu vzorky			Hád'atko zemiakové (HZ)		Rakovinovec zemiakový (RZ)		Meloidogyne chitwoodi Meloidogyne fallax		
			Počet vzoriek	Počet analýz	Počet vzoriek	Počet analýz	Počet vzoriek		Počet analýz
							pôda	Hľuzy zemiakov	
Kontrola pozemku - pôda		Sadivové zemiaky	426	1185	426	1 196	-	-	-
		Škôlka	57	399	57 / 456		-	-	-
		Skládka rašeliny a kompostu	3	33	-	-	-	-	-
Prieskum pozemkov	P Ô D A	Konzumné zemiaky	224	665	169	727	46	10	243
		Zamorený a ohrozený pozemok pred zrušením rastlinolekárskeho opatrenia	260	780	-	-	-	-	-
		Zamorený a ohrozený pozemok po novom výskyte HZ	60	190	-	-	-	-	-
		Cielený odber hľúz	-	-	1	10	-	-	-

Hľuzy zemiakov	H E U Z Y	Firemné skúšky	80	160	-	-	-	-	-
Identifikácia druhu HZ		Nová populácia HZ z roku 2019	0	16	-	-	-	-	-
Biologické testy	P	Overenie patotypu HZ, nový výskyt z roku 2018, 2019	0	242	-	-	-	-	-
	Ô	Ohnisko HZ pred zrušením rastlinolekárskych opatrení	6	140	-	-	-	-	-
	D	Množenie cýst z nových ohnísk výskytu HZ	0	52	-	-	-	-	-
	A	Štátne odrodové skúšky	1	485	1	221	-	-	-
	H E U Z Y	Krížence zemiakov	111	656	111	687	-	-	-
Spolu			1 228	5 003	765	3 297	56		243

Pozitívne výskyty škodlivých organizmov HZ a RZ v pôdnych vzorkách analyzovaných v roku 2021

Druh odberu vzoriek	HZ počet pozitívnych vzoriek	RZ počet pozitívnych vzoriek	Poznámka
prieskum - cielený odber vzorky zo záhrady	0	1	nový výskyt RZ v intraviláne obce, v prídomej záhrade
prieskum – ohnisko výskytu HZ a ohrozený pozemok pred zrušením rastlinolekárskych opatrení	2	0	starý výskyt HZ – 2 katastre, naďalej sú platné nariadené rastlinolekárské v roku 2013

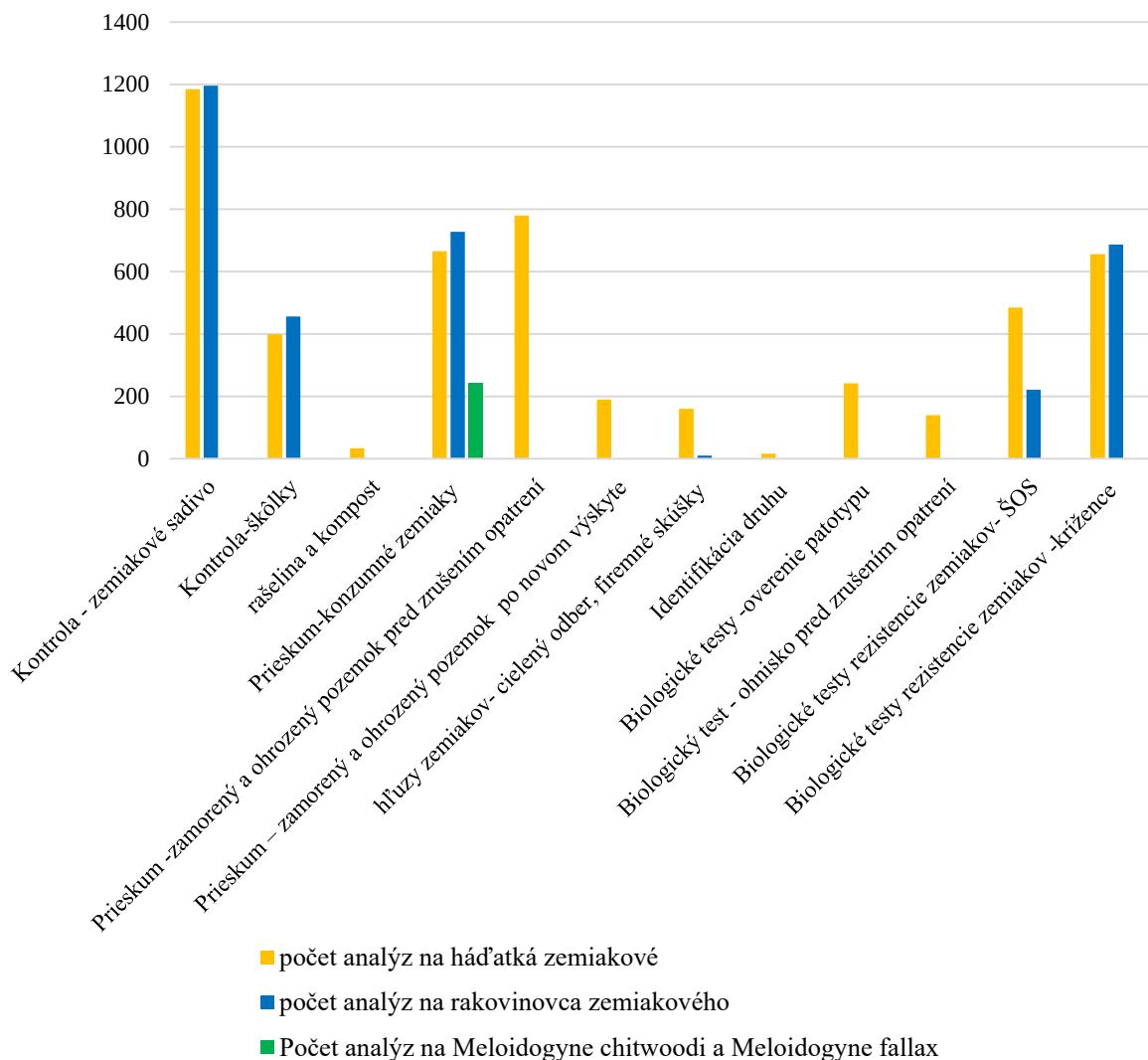
Legenda:

HZ - háďatka zemiakové *Globodera rostochiensis* a *Globodera pallida*

RZ - rakovinovec zemiakový *Synchytrium endobioticum*

OOR - odbor ochrany rastlín

Prehľad vykonaných analýz podľa druhu odberu vzoriek v roku 2021



Laboratórium sa zúčastnilo formou online webinára 2. výročného seminára EURL pre parazitické háďatká rastlín.

Posúdenie činnosti Slovenskou národnou akreditačnou službou (SNAS) - laboratórium úspešne absolvovalo dohľad komisiou SNAS dvoch akreditovaných metód bez zistených nezhôd.

Skúšobné laboratórium diagnostiky škodlivých organizmov Haniska (SLDŠO HA)

SLDŠO HA vykonáva:

- štátnu laboratórnu kontrolu ŠO rastlín a rastlinných produktov v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín a podľa zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov v zmysle Nariadenia vlády SR č. 199/2005 o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení neskorších predpisov,
- v rámci pozberových skúšok sadbových zemiakov komplexnú diagnostiku vírusov zemiakov v zmysle Nariadenia vlády SR č. 214/2020 Z. z., ktorým sa mení nariadenie vlády SR

č. 55/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie sadiva zemiakov na trh v znení neskorších predpisov,

- komplexnú diagnostiku karanténnej baktérie *Clavibacter sepedonicus* podľa Nariadenia vlády č. 113/2007, ktorým sa mení Nariadenie vlády č. 70/2004 o ochrane proti zavlečeniu baktérievej krúžkovitosti zemiaka,
- komplexnú diagnostiku druhového komplexu karanténnych baktérií *Ralstonia solanacearum* Species Complex (RSSC), vrátane druhu *Ralstonia solanacearum*, podľa Nariadenia vlády č. 119/2007, ktorým sa mení Nariadenie vlády č. 66/2004, ktorým sa ustanovujú opatrenia na ochranu proti zavlečeniu hnedej hniloby zemiaka,
- komplexnú diagnostiku karanténnej baktérie *Erwinia amylovora* ohrozujúcej jadroviny / ružokveté rastliny podľa diagnostického EPPO štandardu PM7/20 (2),
- diagnostiku baktérie *Pseudomonas syringae* pv. *aesculi* v symptomatických vzorkách pagaštanov podľa vedeckej publikácie od Schmidt et al. (2009) - Fast molecular detection of *Pseudomonas syringae* pv. *aesculi* in diseased horse chestnut trees. Forest Pathology,
- molekulárnu identifikáciu karanténnej huby *Melampsora medusae* v symptomatických vzorkách topoľov podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/93 (1),
- molekulárnu identifikáciu karanténnej huby *Gibberella circinata* / *Fusarium cicutinum*, poškodzujúcu semenáčky ihličnanov podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/91(1),
- molekulárnu identifikáciu karanténneho háďatka *Bursaphelenchus xylophilus* podľa aproximácie a implementácie Smerníc Rady EÚ vo fytodiagnostike na ochranu územia pred zavliekaním škodlivých činiteľov (*Bursaphelenchus xylophilus*) v dovážanom dreve z neeurópskej časti Ruska podľa Nariadenia vlády č. 199/2005 Z. z. o ochranných opatreniach proti zavlečeniu organizmov škodlivých pre rastliny a rastlinné produkty a podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/4 (3),
- molekulárnu identifikáciu cýst karanténneho háďatka zemiakového *Globodera pallida* a *Globodera rostochiensis* v zmysle Nariadenia vlády SR č. 507/2009 Z. z. o opatreniach proti šíreniu rakovinovca zemiakového a háďatka zemiakového a Smernice Rady 2007/33/ES o ochrane proti háďatku zemiakovému a o zrušení Smernice 69/465/EHS a podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/40 (3),
- molekulárnu identifikáciu karanténnych háďatiek *Ditylenchus destructor* a *Ditylenchus dipsaci* podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/87 (1),
- identifikáciu fytoplazmiem proliferácia jabloní (*Candidatus Phytoplasma mali*), chradnutie hrušiek (*Candidatus Phytoplasma pyri*) a európska žltáčka kôstkovín (*Candidatus Phytoplasma prunorum*) podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/62 (2),
- identifikáciu karanténnych druhov míneriek *Liriomyza bryoniae*, *L. huidobrensis*, *L. sativae* a *L. trifolii* podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/53,
- diagnostiku baktérie *Curtobacterium flaccumfaciens* pv. *flaccumfaciens* podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/102 (1).

V roku 2021 bolo v SLDŠO HA prijatých 896 vzoriek od rastlinolekárskeho inšpektorov a osivárskych inšpektorov ÚKSÚP, ktoré boli testované na prítomnosť škodlivých patogénov rastlín:

- 541 vzoriek (hlúv konzumných aj sadbových) zemiakov na prítomnosť baktérií *Ralstonia solanacearum* (Rs) a *Clavibacter sepedonicus* (Cs), z ktorých 1 vzorka (607/2021/06) konzumných zemiakov z OKOR Bardejov vykazovala prítomnosť virulentného kmeňa Cs, ostatné vzorky boli hodnotené ako negatívne,
- 8 vzoriek hostiteľských rastlín na prítomnosť *Ralstonia solanacearum*, všetky vzorky boli hodnotené ako negatívne,
- 72 vzoriek na prítomnosť *Erwinia amylovora*, všetky vzorky boli hodnotené ako negatívne,
- 200 vzoriek sadbových zemiakov v rámci skleníkových pozberových skúšok pre potreby

uznávacieho konania množiteľského materiálu OOaS, tieto vzorky sa testovali v skleníku vizuálnymi prehliadkami vypestovaných rastlín (198 × 110 rastlín = 21 780 testov) a následne metódami ELISA a LUMINEX na prítomnosť vírusov zemiakov PLRV, PVY, PVM, PVX, PVS a PVA,

- 6 vzoriek na prítomnosť fytoplaziem jadrovín (AP – *Candidatus Phytoplasma mali*, PD – *Candidatus Phytoplasma pyri*) a kôstkovín (ESFY – *Candidatus Phytoplasma prunorum*), všetky vzorky hodnotené ako negatívne na prítomnosť fytoplazmy,
- 6 vzoriek na molekulárnu identifikáciu háďatka *Bursaphelenchus xylophilus* PCR (RFLP) a qPCR metódami, všetky vzorky boli hodnotené ako negatívne,
- 1 vzorku na molekulárnu identifikáciu háďatiek *Ditylenchus dipsaci* a *D. destructor*, vzorka bola hodnotená ako negatívna,
- 31 vzoriek na potvrdenie prítomnosti huby *Gibberella circinata* PCR a real-time PCR metódou, všetky vzorky boli hodnotené ako negatívne,
- 30 vzoriek rastlín a osiva kukurice na prítomnosť baktérie *Pantoea stewartii* subsp. *stewartii*, všetky vzorky boli hodnotené ako negatívne,
- 1 vzorku cysty háďatka zemiakového zo SLDŠO VI, vzorka bola PCR metódou identifikovaná ako druh *Globodera rostochienensis*.

Okrem uvedených vzoriek SLDŠO HA prijalo v rámci proficienčných testov:

- v októbri 2021 12 vzoriek rastlinných extraktov (citrusovníkov) z EURL Taliansko na PCR / qPCR detekciu a identifikáciu baktérií *Xanthomonas citri* pv. *citri* a *X. c. pv. aurantifolii*, výsledky (celkom 59 testov) SLDŠO HA boli organizátorom v januári 2022 vyhodnotené so 100 % úspešnosťou,
- v novembri 2021 5 vzoriek izolovaných cýst háďatka zemiakového zo SLDŠO VI v rámci EURL PT (Francúzsko) na druhovú identifikáciu *Globodera pallida* a *G. rostochiensis*; SLDŠO HA dosiahlo pri ich identifikácii 100% úspešnosť.

Počet diagnostikovaných vzoriek a testov vykonaných v SLDŠO HA

Metóda	Počet vzoriek	Počet testov
IF	1152	4 104
PCR	53	133
Real-time PCR	823	1 097
ELISA	126	2 112
LUMINEX xMAP 6-plex	52	2 496
Živé pôdy	7	32
Pozberové skúšky – skleníkové biotesty sadbových zemiakov	198	21 780
Biotesty – bylinný indikátor	5	79
Spolu	2 416	31 833

Akreditácia SNAS - SLDŠO HA ako súčasť konzorcia NRL SR pre oblasť diagnostiky patogénnych baktérií rastlín získalo k 17.05.2021 akreditáciu na diagnostiku baktérií *Clavibacter sepedonicus* a *Ralstonia solanacearum* (Rsse) metódami PCR, real-time PCR a imunofluorescenčnej mikroskopie.

2.10.2.7 Skúšobné laboratórium analýzy pesticídov

Skúšobné laboratórium analýzy pesticídov (SLAPe), na základe požiadaviek Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach úspešne absolvovalo akreditáciu akreditačným orgánom Slovenskej národnej akreditačnej služby (SNAS) pre prácu Skúšobných laboratórií podľa normy ISO/IEC 17025:2017 a v máji 2021 mu bola udelená akreditácia podľa ISO 17025 vo flexibilnom rozsahu

na vybrané účinné látky a nečistoty v prípravkoch na ochranu rastlín a rezíduí pesticídov v krmivách a v rastlinnom materiáli na ich výrobu, analyzované pomocou kvapalinovej a plynovej chromatografie. Priebežne boli rozširované a validované nové analyty v POR. Celkovo bolo od 17.05.2021 vykonaných 84 validácií a doplnených v rámci flexibilnej akreditácie 84 účinných látok POR a 37 analytov rezíduí pesticídov. Na základe požiadaviek EÚ boli v roku 2021 zavedené nové analyty na kokcidiostatiká v krmivách: dekochinát, diklazuril, maduramycín.

V oblasti kontroly kvality prípravkov na ochranu rastlín (POR), SLAPe naďalej pracuje aj v systéme Správnej laboratórnej praxe (SLP), a je držiteľom Osvedčenia o súlade so správnu laboratórnou praxou č. G-040, vydané 17.05.2007 SNAS, ktoré bolo obnovené pri inšpekcií SNAS 24.-25.03.2021. SLAPe je zaradené v Národnom monitorovacom programe SLP SR a je uverejnené v zozname testovacích pracovísk s osvedčením o dodržiavaní zásad SLP na webovej SNAS: <http://www.snas.sk/index.php?l=sk&p=19&ps=69> a vo Vestníku Úradu normalizácie, metrológie a skúšobníctva SR.

Výsledky štúdií vykonávaných v pracoviskách zaradených v Národnom monitorovacom programe SLP SR sú platné vo všetkých krajinách EÚ a v krajinách združených v OECD. Overenie spôsobilosti vykonávať štúdie s požiadavkami SLP zabezpečuje SNAS.

SLAPe je vo svojej odbornej činnosti zamerané hlavne na chromatografické analýzy, z toho sú dve v oblasti úradných kontrol v nasledujúcich oblastiach:

- úradná kontrola POR, ich celkové zloženie a vlastnosti,
- úradná kontrola krmív na obsah rezíduí pesticídov, polychlórovaných bifenylov (PCB), melamínu a doplnkových látok, pričom plní úlohy NRL,
- analýza pôdy a rastlinného materiálu na obsah polyaromatických uhlíkovodíkov (PAH), PCB a ich kongenénov a rezíduí pesticídov,
- analýzy vzoriek od externých žiadateľov.

SLAPe v roku 2021 vykonávalo uvedené laboratórne činnosti s celoslovenskou pôsobnosťou v oblasti úradnej kontroly POR a úradnej kontroly krmív. Celkovo bolo v roku 2021 v SLAPe analyzovaných 507 vzoriek, v ktorých bolo stanovených 18 267 ukazovateľov a vykonaných spolu 22 729 analýz (analýza POR, včítane morených osív, krmív, pôdy, rastlín, konopy siatej a MPS - medzinárodné porovnávacie skúšky).

Vzorky boli analyzované na základe nasledujúcich požiadaviek:

- služby pre odbor ochrany rastlín - úradná kontrola POR, falšované POR alebo pochádzajúce z nelegálnej činnosti, identifikácia účinných látok v neznámych POR a v morených osivách, vzorky od externých zákazníkov, príprava laboratórnych vzoriek konopy siatej
- služby pre odbor krmív a výživy zvierat - stanovenie melamínu, rezíduí pesticídov, organochlórovaných pesticídov, polychlórovaných bifenylov a doplnkových látok
- služby pre Odbor pôdy a hnojív - stanovenie polychlórovaných bifenylov, polyaromatických uhlíkovodíkov, organochlórovaných pesticídov, rezíduí pesticídov - vzorky od externých zákazníkov
- služby pre Odbor ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby - stanovenie rezíduí pesticídov - vzorky od externých zákazníkov

Prehľad počtu analyzovaných vzoriek, parametrov a analýz v SLAPe za rok 2021

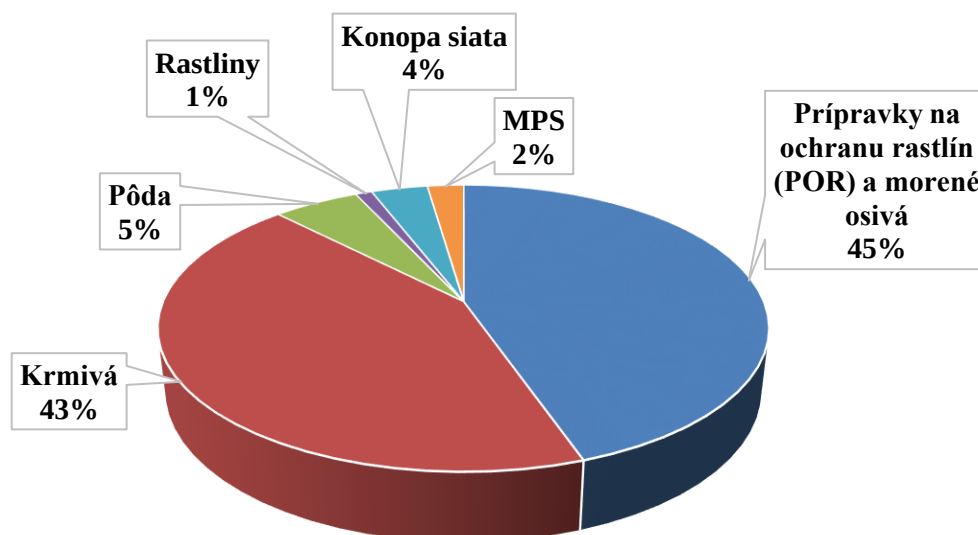
Druh vzorky	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz*
prípravky na ochranu rastlín (POR) a morené osivá	214	1 491	2 982
krmivá	206	15 316	16 516
pôda	26	172	344
rastliny	5	926	1 852
konopa siata **	17	17	0
MPS:	11	283	849
čiastkové štúdie v rámci multicentrových štúdií v systéme SLP (2)	28	62	186
Spolu	507	18 267	22 729

Poznámky:

* v počte analýz sú zahrnuté paralelné stanovenia vzoriek, nie sú zahrnuté analýzy CRM, štandardov, kontrolných vzoriek

** príprava vzoriek na analýzu

Prehľad vzoriek SLAPe, rok 2021



Laboratórna kontrola kvality chemických prípravkov na ochranu rastlín

Úradné kontroly v oblasti zdravia rastlín sú v SR vykonávané orgánom rastlinolekárskej starostlivosti, ktorým je podľa § 4 zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov ÚKSÚP. Podľa § 4 a bodu r) je referenčným laboratóriom pre chemickú laboratórnu kontrolu POR.

SLAPe OLC v rámci úradnej kontroly autorizovaných POR v SR zabezpečuje laboratórne činnosti s celoslovenskou pôsobnosťou v oblasti úradnej kontroly POR:

- identifikáciu účinných látok, safenerov a koformulantov (HPLC, GC)
- stanovenie obsahu účinných látok, safenerov a koformulantov (HPLC, GCFID, odmernou analýzou)
- stanovenie fyzikálno-chemických parametrov POR

- GC/MS profily zloženia POR, ilegálnych POR, identifikácia účinných látok v morených osivách,
- vykonáva štúdie, resp. čiastkové štúdie v rámci multicentrových štúdií, v systéme kvality SLP.

Medzinárodné aktivity SLAPe v roku 2021 v oblasti POR:

- účasť na zasadnutiach EÚ, SLAPe OLC je členom pracovnej skupiny EÚ pre úradnú kontrolu prípravkov na ochranu rastlín,
- dlhodobá úspešná účasť na medzinárodných kolaboratívnych skúškach CIPAC (*Collaborative International Pesticides Analytical Council*) za účelom validácie nových analytických metód na stanovenie účinných látok,
- pravidelná úspešná účasť na medzinárodných skúškach spôsobilosti (PT - proficiency testing)
 - pre analýzu účinných látok (HPLC, GC/FID) a stanovenia fyzikálno-chemických vlastností POR, ktoré organizuje spoločnosť *Agence Fédérale pour la Sécurité de la Chaîne Alimentaire (AFSCA)*, Belgicko, v roku 2021 účasť na „*Proficiency testing on Physicochemical Properties of a Pesticide Formulation, Agence Fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire (AFSCA), PT 01-2021-A*“ boli analyzované: účinná látka captan a jej nečistoty folpet, carbon tetrachlorid a perchloromethymercaptopan a fyzikálno chemické vlastnosti: suspendovateľnosť, penivosť, zmáčateľnosť, pH, jemnosť mletia,
- každý rok účasť na medzinárodnom PT organizovanom Talianskom (na podnet DG SANTE) na identifikáciu a kvantifikáciu obsahu účinných látok (HPLC, GC/FID) – 100 % úspešnosť; v roku 2021 účasť „*ITPT04 - 2021 on Plant Protection Products, Italian Laboratory of National Institute of Health*“, na analýzu obsahu 3 účinných látok: imazamox, fenhexamid, trinexapac-ethyl, kde okrem kvantifikácie obsahu bola stanovená aj neistota merania,
- v roku 2020 sa úspešne zapojilo do PT koordinovaným Rakúskou agentúrou pre bezpečnosť potravín (AGES), ktorý pozostával zo štyroch častí; v prvej časti sa z profilu neznámeho POR identifikovali 4 účinné látky metódou GC/MS, všetky štyri boli identifikované správne; v ostatných troch kolách sa kvantifikovala nečistota *toluén* a ďalšie dve aditívne látky, a to *polypropylén glykol* a *ADP* (GC/FID); konečné výsledky boli vyhodnotené v prvom štvrtroku 2021 – 100 % úspešnosť, napriek tomu, že uvedené analyty sa v našom laboratóriu rutinne neanalyzujú.

V laboratóriách SLAPe bolo v roku 2021 analyzovaných, v rámci úradných kontrol a externých služieb, 214 vzoriek POR, stanovených 1 491 ukazovateľov POR paralelne, čo predstavuje 2 982 analýz POR a v rámci MPS boli analyzované 4 vzorky POR, stanovených 23 ukazovateľov, čo predstavuje 69 analýz POR, celkove teda bolo analyzovaných 218 vzoriek POR a stanovených 1 514 ukazovateľov. Na úradnú kontrolu v roku 2021 bolo 121 vzoriek POR dodaných rastlinolekáarskymi inšpektormi, vrátane 33 vzoriek namorených osív. V rámci úradných kontrol bolo analyzovaných 121 vzoriek (779 ukazovateľov), externých služieb 93 vzoriek (712 ukazovateľov) a MPS 4 vzorky (23 ukazovateľov). SLAPe analyzovalo vzorky prípravkov úradnej kontroly (ďalej POR) od externých žiadateľov aj z Českej republiky. Počet vzoriek od externých žiadateľov v tomto roku značne stúpol v súvislosti s prolongáciou prípravkou podľa Vyhlášky MPRV č. 51/2021 Z. z.

V rámci spolupráce s Finančnou správou SR – Colný úrad (CÚ) Michalovce a CÚ Vyšné Nemecké bolo z ilegálnych skladov (ilegálny dovoz) dodaných 5 vzoriek POR.

Laboratórna kontrola POR v SLAPe pozostáva:

- analýzy účinnej látky, safenerov, nečistôt a koformulantov - spolu bolo stanovených 583 ukazovateľov,
- stanovenia fyzikálno - chemických parametrov (penivosť, pH, merná hmotnosť, emugovateľné charakteristiky, jemnosť mletia, suspendovateľnosť, zmáčateľnosť, dispergovateľnosť / spontánnosť dispergácie, makroskopické posúdenie - farba, ...)
- stanovených bolo spolu 836 ukazovateľov,

- GC MS profily - boli vytvorené GC MS profily z 95 vzoriek POR,
- identifikácia účinných látok v morenom osive prístrojovou technikou HPLC, GC/FID a GC/MS v 33 vzorkách.

Boli zavedené do praxe, validované a akreditované dve viackomponentné analytické metódy na identifikáciu a kvantifikáciu účinných látok POR (MAM - Multi-Active method) pre laboratórne techniky HPLC a GC/FID. Tieto vysoko efektívne metódy umožňujú meranie viacerých účinných látok simultánne. MAM má špecifikované podmienky merania a zodpovedá súčasným vedeckým a technickým poznatkom. Táto metóda je podporovaná pracovnou skupinou pre POR ESPAC v spolupráci CIPAC a DG SANTE.

Vzhľadom k rozširovaniu požadovaných vysoko špecializovaných laboratórnych analýz POR a ich zavedeniu do praxe sa výrazne zvyšuje časová a odborná náročnosť pre pracovníkov SLAPe, preto aplikácia MAM má vysoké uplatnenie v činnosti SLAPe pri analýze POR.

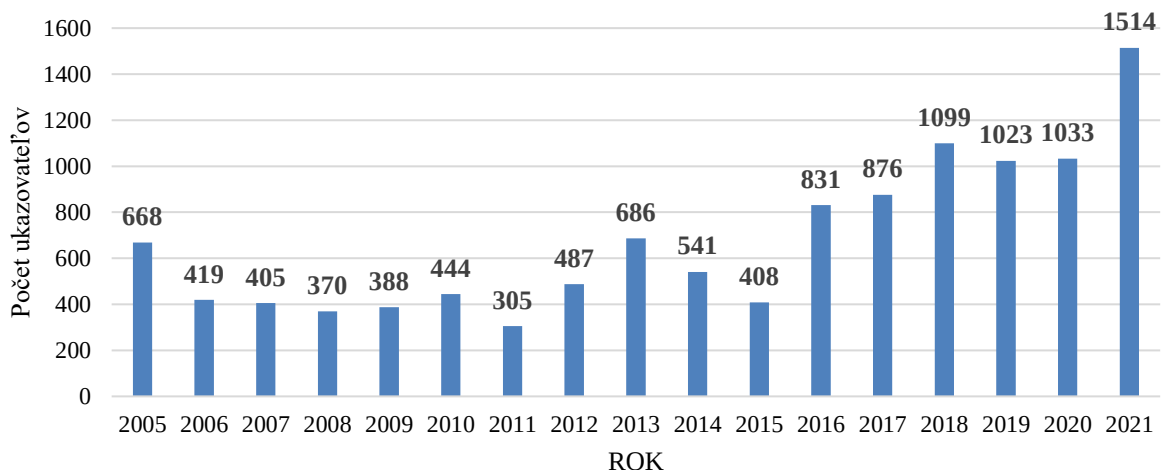
V dôsledku neustáleho nárastu v dovoze falšovaných POR narastajú aj požiadavky o analýzy relevantných nečistôt a koformulantov v POR. Stanovenie týchto parametrov je časovo a odborne náročné, preto sú potrebné veľmi špecifické analýzy. Na našom pracovisku sa analyzujú profily POR na HPLC, GC/FID a GC/MS, za účelom vytvárania profilových knižníc POR. Pre profilové analýzy polárnych POR zatiaľ chýba laboratórna technika infračervenej spektroskopie s Fourierovou transformáciou (FTIR). Prístrojové vybavenie (tzv. Raman s FTIR) by zefektívnil a posunul prácu so spracovávaním dát najmä pri falšovaných POR na ešte vyššiu úroveň v laboratóriu.

Prehľad počtu analyzovaných vzoriek prípravkov na ochranu rastlín v roku 2021

Typ vzorky POR	Počet vzoriek	Fyzikálno-chemické analýzy *	Účinné látky		Koformulanty / Safenery		Nečistoty		GC MS Profil
			identifikácia	kvantifikácia	identifikácia	kvantifikácia	identifikácia	kvantifikácia	
Externá služba	93	439	116	119	0 / 3	0 / 3	0	0	32
Úradná kontrola	121	390	194	120	4 / 1	0 / 1	5	3	61
MPS	4	7	4	4	0 / 0	0 / 0	3	3	2
POR spolu	218	836	314	243	4 / 4	0 / 4	8	6	95
Spolu parametre (ukazovatele)								1 514	

Prehľad stanovených analytov (parametrov) POR v rokoch 2005-2021

Kontrola prípravkov na ochranu rastlín



V roku 2021, v spolupráci s Centrom experimentálnej medicíny SAV, Bratislava a Slovenskou zdravotníckou univerzitou Bratislava, sa SLAPe podieľalo na vykonaní 2 multicentrálnych štúdií formou čiastkových štúdií, v prvom prípade išlo o analýzu dimethoxymethylvinylsilane v testovaných vzorkách (GC/FID) a v druhom prípade išlo o analýzu Folcisteine (3-Acetyl-Thiazolidine-4-Carboxylic Acid) v testovaných vzorkách (HPLC). Na túto spoluprácu, v rámci multicentrových štúdií, sme boli oslovení uvedenými inštitúciami, nakoľko v SR sme jediné pracovisko, pracujúce v systéme SLP pre analýzu chemických látok, t.j vykonávajúce analytické štúdie.

Zoznam analyzovaných účinných látok, safenerov, nečistôt, koformulantov a fyzikálno-chemických vlastností vo vzorkách POR, morených osív a testovaných vzorkách v rámci SLP štúdií v roku 2021

Prípravky na ochranu rastlín			
Účinné látky a Safenery			
2,4 D (2,4 D-EHE)	dicamba	imidacloprid	p-nitrofenol Na
5-nitroguaiacol Na	difenoconazole	indoxacarb	prochloraz
acetamiprid	diflufenican	iodosulfuron (-methyl Na)	prothioconazole
acetochlor	ethephon	ipconazole	quinmerac
alpha-cypermethrin	etofenprox	isopyrazam	quizalofop-P-ethyl
amidosulfuron (Na)	fenhexamid	lenacil	sedaxane
aminopyralid	fenpropidin	mandestrobin	síra (sulphur)
azoxystrobin	florasulam	MCPB (MCPB Na sol')	S-metolachlor
bentazone	fluazifop-P	mesotrione	spiroxamine
beta-cyfluthrin	fluazinam	metalaxyl-M	tau-fluvalinate
bixafen	fludioxonil	metaldehyd	tebuconazole
bromoxynil	flufenacet	metazachlor	tefluthrin
bupirimate	fluopyram	metribuzin	tribenuron-methyl
captan	flurochloridone	metsulfuron-methyl	trifloxystrobin
clethodim	fluroxypyr (-meptyl)	myclobutanil	triflusulfuron (triflusulfuron-methyl)
clomazone	folpet	napropamid	trinexapac (trinexapac-ethyl)
clopyralid	glyphosate (glyphosate-IPA)	nicosulfuron	triticonazole
copper hydroxide (hydroxid meďnatý)	chlormequat (chlormequat chlorid)	o-nitrofenol Na	tritosulfuron
cypermethrin	chlorpyrifos	oxychlorid-Cu (obsah Cu)	ziram
cyproconazole	chlortoluron	pendimethalin	safener mefenpyr (diethyl)
cyprodinil	imazalil	pethoxamid	
deltamethrin	imazamox	picloram	
Neznáme prípravky			
ethofumesate	phenmedipham	MCPA	8-hydroxyquinoline
desmedipham	thiacloprid		

Nečistoty			
2,4-dinitrophenol	phenol	toluene	carbon tetrachloride
2,6-dinitrophenol	benzene	folpet	perchloromethylmercaptan
Koformulanty (identifikácia mimo deklarovaných)			
propylene carbonate	isobutylalcohol	ethylhexanol	
Multicentrové Štúdie SLP			
folcisteine (3-Acetyl-Thiazolidine-4-Carboxylic Acid)		dimethoxymethylvinylsilan	
Fyzikálno-chemické vlastnosti POR			
penivosť	pH	merná hmotnosť	emugovateľné charakteristiky
jemnosť mletia	suspendovateľnosť	zmáčateľnosť	dispergovateľnosť/ spontánnosť dispergácie
makroskopické posúdenie-farba			

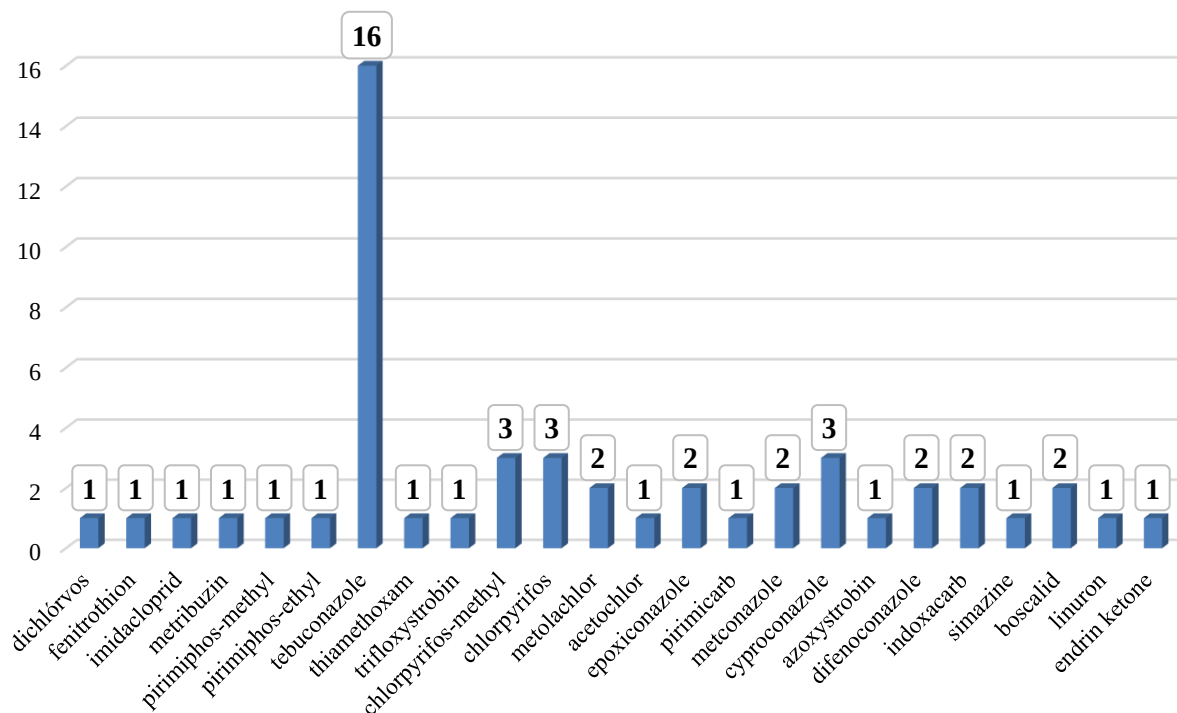
Analýza rezíduí pesticídov, doplnkových látok a kontaminantov

Legislatíva, upravujúca oblasť kontroly rezíduí pesticídov v potravinách je v EÚ plne harmonizovaná. Kľúčovým predpisom je Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu a o zmene a doplnení smernice Rady 91/414/EHS v znení neskorších doplnkov a zmien. V priebehu roka 2021 bolo v rámci úradnej kontroly analyzovaných 206 vzoriek krmív na prítomnosť rezíduí pesticídov, polychlórovaných bifenylov (PCB), organochlórovaných pesticídov (OCP), melamínu a jeho metabolitov, výživových doplnkových látok (vitamíny A a E, cholin chlorid a aminokyseliny) a liečiv (kokcidostatiká), stanovených 15 316 ukazovateľov.

V rámci úradnej kontroly bolo analyzovaných 58 vzoriek krmív na prítomnosť rezíduí pesticídov. V týchto vzorkách sa stanovovali v súčasnosti používané pesticídy, ktoré máme doteraz zavedené a validované v laboratóriu. Vykonalo sa 5 867 identifikácií a kvantifikácií rezíduí pesticídov v krmivách. V zmysle Nariadenia vlády Slovenskej republiky 347/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 438/2006 Z. z. o nežiaducich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív v znení neskorších predpisov bolo analyzovaných 56 vzoriek na prítomnosť OCP a PCB, vykonalo sa 336 identifikačných a kvantifikačných analýz na stanovenie PCB a 1 119 identifikačných a kvantifikačných analýz na stanovenie organochlórovaných pesticídov.

Z hľadiska identifikácie prítomnosti rezíduí jednotlivých pesticídov nad limitom kvantifikácie analytickej metódy (viac ako 0,002 mg/kg) sa najčastejšie vyskytoval fungicíd tebuconazole (16 vzoriek).

Najčastejšie sa vyskytujúce pesticídy v analyzovaných vzorkách krmív



V rámci požiadaviek Nariadenia vlády SR č. 347/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 438/2006 Z. z. o nežiaducich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív v znení neskorších predpisov laboratórium analyzovalo 23 vzoriek krmív na prítomnosť melamínu a jeho metabolitov, bolo stanovených 92 ukazovateľov. V rámci analýzy výživových doplnkových látok v krmivách a liečiv (kokcidostatiká) sa za účelom úradnej kontroly na pracovisku SLAPe analyzovalo 160 vzoriek, v ktorých sa stanovilo 77 ukazovateľov na obsah vitamínu A, 53 ukazovateľov na obsah vitamínu E, 6 ukazovateľov na obsah cholin chloridu, 24 ukazovateľov na obsah aminokyselín (lyzín, metionín, treonín) a 38 vzoriek na obsah liečiv-kokcidostatik v krmivách (salinomycín, monenzín, narazín, robenidín, nikarbazín, lasalosid, dekochinát, diklazuril, maduramycín).

V rámci externej služby bola analyzovaných 16 vzoriek pôdy (od NPPC Piešťany) pre Odbor pôdy a hnojív na obsah rezíduí pesticídov (thiamethoxam a clothianidin), vykonalo sa 32 identifikačných a kvantifikačných analýz. Pre Odbor ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby (Naturalis SK, s.r.o.) sa analyzovali 3 vzorky rastlinného materiálu na obsah rezíduí POR, vykonalo sa 186 identifikačných a kvantifikačných analýz. Na obsah OCP sa vykonalo 57 identifikačných a kvantifikačných analýz a 1 vzorka rastlinného materiálu a 2 vzorky pôdy. Pre Odbor ochrany rastlín (od súkromných zákazníkov) sa analyzovala 1 vzorka rastlinného materiálu (cibuľa s vňaťou) na obsah rezíduí POR, vykonalo sa 100 identifikačných a kvantifikačných analýz a na obsah OCP, vykonalo sa 20 identifikačných a kvantifikačných analýz.

Pracovisko SLAPe sa úspešne zúčastnilo nasledujúcich MPS pre analýzu krmív, pôdy a rastlinného materiálu:

1. MPS pre krmivá

V rámci „Medzilaboratorní porovnávací zkoušky ÚKZÚZ, doplňkové látky v krmivech – vitamíny 2021 (MPZ ÚKZÚZ - DLV 2021)“, boli analyzované 2 vzorky („Premix“ a „krmná zmes“) na obsah vitamínov A, E a D.

V rámci „*Medzilaboratorní porovnávací zkoušky ÚKZÚZ, analýza půd, kalů a sedimentů, rostlinného materiálu a krmiv, perioda 2021-2*“, boli analyzované 2 vzorky („Krmivo pro psy“ a „Krmivo pro výkrm kuřat“) na obsah aminokyselín (17 aminokyselín), stanovených 34 ukazovateľov a 1 vzorka („Minerální krmivo pro koně“) na obsah aminokyselín (lyzín a metionín), stanovené 2 ukazovatele.

2. MPS pre pôdu

V rámci „*PT/CHA/1/2021, CSlab spol. s r.o., CZ*“, bola analyzovaná 1 vzorka (zemina) na obsah OCP (stanovené 4 ukazovatele), PCB (stanovených 6 ukazovateľov) a PAU (stanovených 12 ukazovateľov).

3. MPS pre rastlinný materiál

V rámci „*15th European Proficiency Test on for pesticides in cereals/feeds, EUPT-CF15*“, bola analyzovaná 1 vzorka („Test item no. 081, RAPE SEED CAKE, up to 20 % fat“) na stanovenie obsahu rezíduí POR (stanovených 66 ukazovateľov) a OCP (stanovených 21 ukazovateľov).

Rozšírenie akreditovaných skúšok a akreditácia:

- v máji 2021 SLAPe získalo osvedčenie o akreditácii podľa EN ISO 17025:2017, kde bolo akreditovaných pre POR 8 metód pre fyzikálno-chemické vlastnosti vo fixnom rozsahu a 42 analytov účinných látok, 46 analytov rezíduí pesticídov pre krmivá a rastlinný materiál vo flexibilnom rozsahu,
- po akreditácii bolo validovaných a zaradených do akreditácie ďalších 84 analytov účinných látok a 37 analytov rezíduí pesticídov pre krmivá a rastlinný materiál,
- v termíne 25.-26.10.2021 bol vykonaný na pracovisku SLAPe dohľad SNAS z dôvodu veľkého množstva zmien vo flexibilnej akreditácii v počte 121 analytov, čím sme sa podľa SNAS zaradili medzi najviac využívanú flexibilnú akreditáciu v SR; pri dohľade nebol zistený žiadny nesúlad,
- v dňoch 24.-25.03.2021 sa konala v SLAPe inšpekcia SNAS za účasti 4 inšpektorov, za účelom obnovenia Osvedčenia o dodržiavaní Správnej laboratórnej praxe, SLAPe získalo obnovenie osvedčenia G-040 s platnosťou do 20.05.2023; SLAPe je jediné laboratórium v SR držiteľom osvedčenia SLP pre analytické a fyzikálno-chemické štúdie,
- počet akreditovaných analytov v zmysle flexibilného rozsahu sa postupne rozširuje podľa požiadaviek zákazníkov s prihliadnutím na časové, materiálne a personálne kapacity potrebné na validácie; v krmivách boli aktualizované metódy na doplnkové látky a vitamíny.

Spolupráca s inými organizáciami:

- účasť online na zasadaní pracovnej skupiny Komisie EÚ k metódam analýz v krmivách (Revízia Nariadenia Komisie (ES 152/2009)),
- na základe žiadosti bola zahájená spolupráca na multicentrové štúdie v systéme SLP so Slovenskou zdravotníckou univerzitou a SAV, štúdie v systéme SLP sú rozpracované; jedná sa o štúdie, kde je analyzovaná stabilita a homogenita aplikovaných látok v toxikologických štúdiách, validácia metódy aj výsledky do Záverečnej správy budú dodané v anglickom jazyku; je to pre laboratórium nová činnosť a výzva, odborný personál to berie ako prínos pre kolektív a reprezentáciu laboratórií ÚKSÚP,
- pre NPPC – Výskumný ústav rastlinnej výroby, Piešťany - boli vykonané analýzy na obsah rezíduí pesticídov (thiamethoxam, clothianidin) vo vzorkách pôdy,
- spolupráca s ÚKZÚZ Brno pri vzorkách konopy sietej, v roku 2021 bolo pripravených dodaných 17 vzoriek.
- na základe spolupráce s VÚVH, MPRV SR a UKSÚP sa SLAPe podieľalo na vypracovaní metodického pokynu na monitoring rezíduí pesticídov v pôde.

Zoznam ukazovateľov analyzovaných rezíduí POR, OCP, PCB, doplnkových a iných látok vo vzorkách krmív, pôdy a rastlinných materiálov v roku 2021

Nežiaduce látky	Reziduá pesticídov			
	Acetamiprid	Fenbuconazole	Kresoxim-methyl	Prochloraz
	Acetochlor	Fenhexamid	Lenacil	Prometryn
	Amidosulfuron	Fenitrothion	Linuron	Propamocarb
	Atrazine	Fenoxycarb	Lufenuron	Propaquizafop
	Azoxystrobin	Fenpropidin	Malathion	Propiconazole
	Benalaxyl	Flonicamid	Mandipropamid	Propyzamide
	Boscalid	Fluazifop-P-butyl	Metalaxyl	Proquinazide
	Buprofezin	Fluopicolide	Metamitron	Prothioconazole
	Carbendazim	Fluoxastrobin	Metazachlor	Pymetrozine
	Carbofuran	Fluquinconazole	Metconazole	Pyraclostrobin
	Carboxin	Flusilazole	Methiocarb	Pyridaben
	Clofentezine	Fothiazate	Methiocarb sulfone	Quinmerac
	Clomazone	Haloxyfop	Methiocarb sulfoxide	Simazine
	Clothianidin	Hexaconazole	Methomyl	Spiroxamine
	Cymoxanil	Chlorantraniliprole	Metolachlor	Tebuconazole
	Cyproconazole	Chloridazon	Metribuzin	Terbuthylazine
	Cyprodinil	Chlorpyrifos	Myclobutanil	Terbutryn
	Difenoconazole	Chlorpyrifos-methyl	Omethoate	Tetraconazole
	Diflubenzuron	Imazalil	Paclobutrazol	Thiacloprid
	Dichlorvos	Imazamox	Penconazole	Thiamethoxam
	Dimethachlor	Imidacloprid	Pencycuron	Triadimefon
	Dimethenamid-P	Indoxacarb	Pendimethalin	Triadimenol
	Dimethoate	Iprodione	Piperonyl butoxide	Trifloxystrobin
	Dimethomorph	Iprovalicarb	Pirimicarb	Trinexapac-methyl
	Dimoxystrobin	Isoproturon	Pirimiphos-ethyl	Triticonazole

	Epoxiconazole	Isopyrazam	Pirimiphos-methyl	Trifloxystrobin
	Orgánochlórované pesticídy			
	Aldrin	Endosulfan sulfate	Heptachlor epoxide, isomer B	Trans-chlordane
	Cis-chlordane	Endrin	Methoxychlor	α-HCH
	Dieldrin	Endrin aldehyde	p, p'-DDD	β-HCH
	Endosulfan 1	Endrin ketone	p, p'-DDE	γ-HCH (Lindane)
	Endosulfan 2	Heptachlor	p, p'-DDT	δ-HCH
	Kongenéry polychlórovaných bifenylov			
	PCB-28	PCB-101	PCB-138	PCB-180
	PCB-52	PCB-153		
	Iné - Identifikácia			
	1,3-ditercbutylbenzén	deriváty kyseliny tereftalovej	DOT – Eastman 168	DBP – Genoplast B
	2,4-ditercbutylfenol (Prodox 146)	2.2.5.5-tetratercbutylbifenoc hinón	DOP – Flexol DOP	DTBP – Antioxidant no. 33 (Prodox 146)
	deriváty kyseliny ftalovej	Drometrizol (UV Absorber 1, Porex P, Tinuvin P)	DOA - Flexol A 26	
	Melanín a jeho metabolity			
	melamín	amelín	amelid	kyanurova kyselina
Doplnkové látky	Výživné doplnkové látky			
	Vitamíny, provitamíny a chemicky presne vymedzené látky	Vitamín A, Vitamín E, Vitamín E (α-tocoferol –acetate), Cholín chlorid, zavedený vitamín D		
	Aminokyseliny, ich soli	Cystín, metionín, lyzín, treonín, alanín, arginín, kyselina asparágová, kyselina glutámová, glycín, histidín, izoleucín, leucín, fenylalanín, prolín, tyrozín, valín, tryptofán		
	Liečivá			
	Kokcidostatiká	Salinomycín, Monenzín, Narazín, Robenidín, Maduramycín, Semduramycinát sodný, Halofuginón hydrobromid, Lasalocid sodný, Nikarbazín, Dekochinát, Diklazuril		

2.10.2.8. Skúšobné laboratórium mikrobiológie

Skúšobné laboratórium mikrobiológie (SLMi) vzniklo k 01.01.2021. Jeho činnosť je zameraná pre potreby štátnej odbornej kontroly hnojív a produktov na hnojenie v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady EÚ 1009/2019 a pre potreby úradnej kontroly krmív a výživy zvierat v súlade s Nariadením vlády SR č. 438/2006 Z. z. o nežiadúcich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív.

Štátna odborná kontrola hnojív a produktov na hnojenie:

- stanovenie prítomnosti/neprítomnosti baktérií rodu *Salmonella spp.*
- stanovenie počtu baktérií druhu *Escherichia coli*
- stanovenie počtu baktérií čeľade *Enterococcaceae*
- stanovenie celkového počtu kvasiniek a plesní

Úradná kontrola krmív pre zvieratá:

Nežiadúce látky

- stanovenie prítomnosti/neprítomnosti baktérií rodu *Salmonella spp.*
- stanovenie počtu baktérií druhu *Escherichia coli*
- stanovenie počtu baktérií čeľade *Enterococcaceae*
- stanovenie počtu baktérií čeľade *Enterobacteriaceae*
- stanovenie počtu koliformných baktérií
- stanovenie celkového počtu kvasiniek a plesní

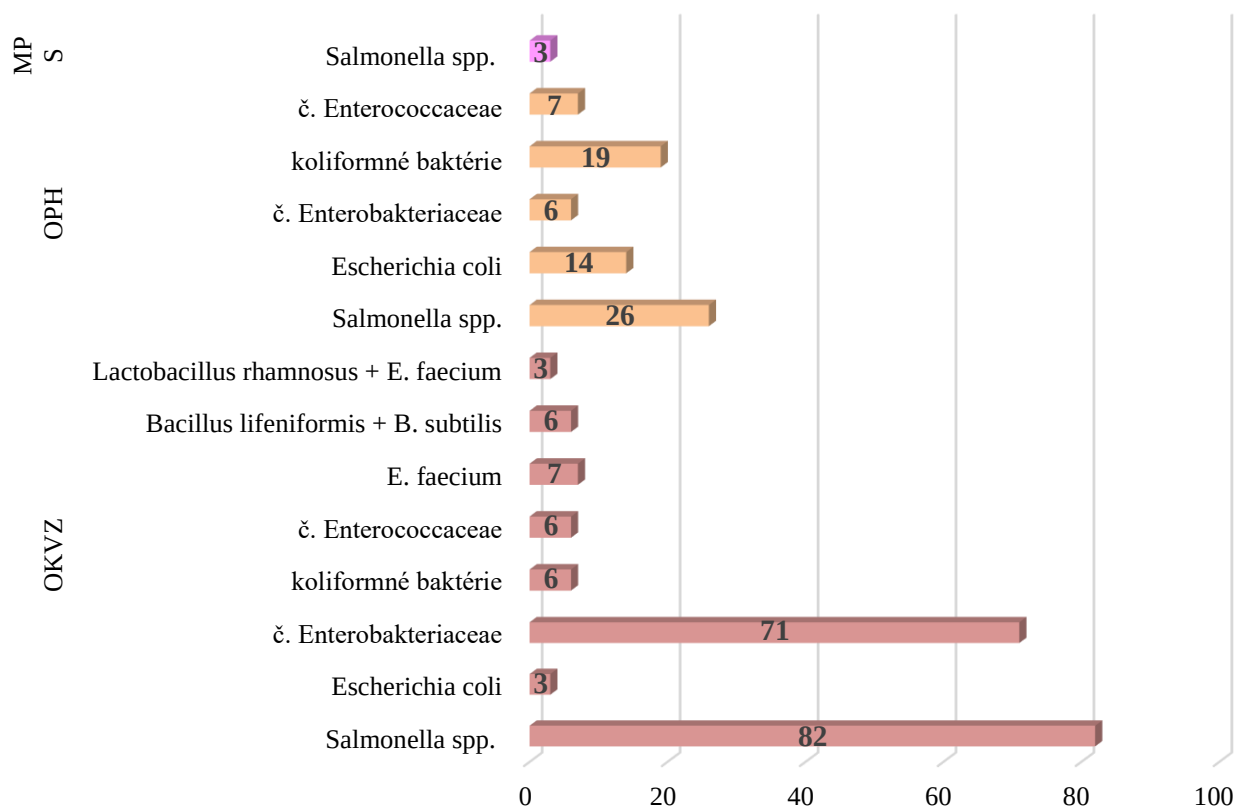
Doplňkové látky

- stanovenie počtu baktérií druhu *Bacillus subtilis* a *Bacillus licheniformis*
- stanovenie počtu baktérií druhu *Enterococcus faecium*
- stanovenie počtu baktérií druhu *Lactobacillus rhamnosus*

Prehľad výkonu činnosti SLMi v roku 2021 - v tomto období bolo prijatých 121 vzoriek, v ktorých boli vykonané skúšky na jednotlivé parametre

Stanovenie	Krmivá (OKVZ)	Hnojivá (OPH)	MPS (BIPEA)
stanovenie prítomnosti rodu <i>Salmonella spp.</i>	82	26	3
stanovenie počtu baktérií rodu <i>Escherichia coli</i>	3	14	-
stanovenie počtu koliformných baktérií	6	19	-
stanovenie počtu baktérií rodu <i>Enterococcus faecium</i>	7	-	-
stanovenie počtu baktérií rodu <i>E.faecium</i> a <i>L.rhamnosus</i>	3	-	-
stanovenie počtu baktérií rodu <i>Bacillus subtilis</i> a <i>B.licheniformis</i>	6	-	-
stanovenie počtu baktérií čeľade <i>Enterobacteriaceae</i>	71	6	-
stanovenie počtu baktérií čeľade <i>Enterococcaceae</i>	6	7	-

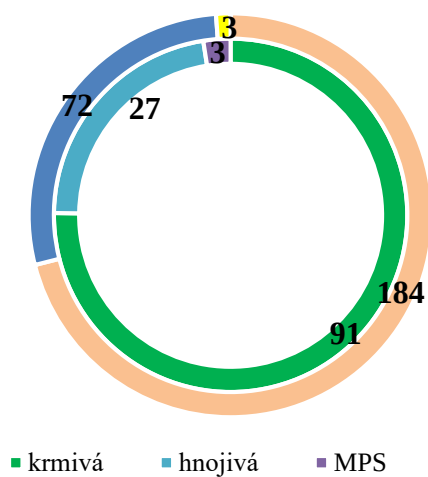
Prehľad analýz SLMi v roku 2021



Počet vzoriek a analýz v jednotlivých matriciach

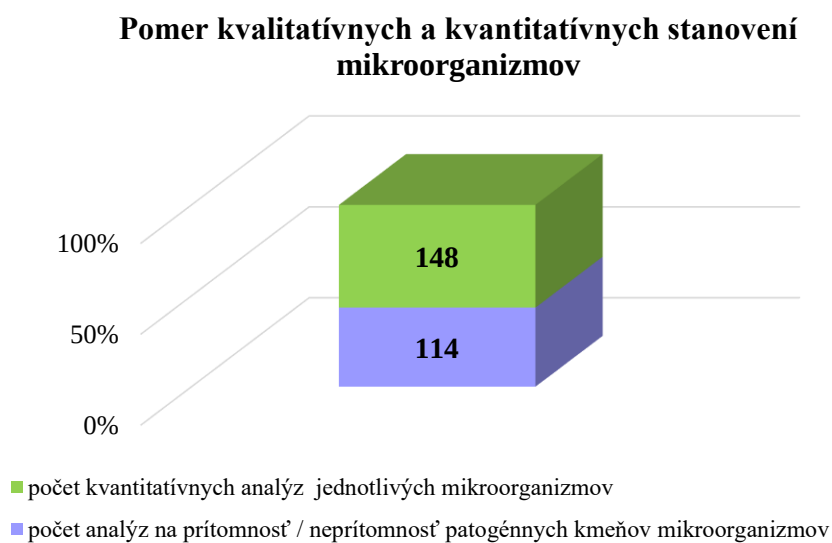
Matrica	Počet vzoriek	Počet analýz
krmivá	91	184
hnojivá	27	72
MPS	3	3

Počet vzoriek a analýz v jednotlivých matriciach SLMi



Pomer kvalitatívnych a kvantitatívnych stanovení mikroorganizmov

Stanovenia	Počet analýz	%
počet analýz na prítomnosť / neprítomnosť patogénnych kmeňov mikroorganizmov	114	44
počet kvantitatívnych analýz jednotlivých mikroorganizmov	148	56



Počas roku 2021 sa SLMi zúčastnilo a úspešne absolvovalo MPS – BIPEA 02.-08.11.2021 stanovenie prítomnosti / neprítomnosti baktérií rodu *Salmonella* spp. v komposte, označenie PT 91b *Microbiological analyses of organic fertilizing materials: Salmonella*.

2.11 Technický a skúšobný ústav pôdohospodársky

Skúšobné laboratórium Technického a skúšobného ústavu pôdohospodárskeho (SL TSÚP) vykonávalo v roku 2021 nasledujúce činnosti v zmysle Zriaďovacej listiny ÚKSÚP vydanej MPRV SR a ďalších ústredných orgánov štátnej správy a štátneho odborného dozoru a v rozsahu akreditácie udelenej SNAS:

- vykonávanie akreditovaných skúšok technických, mechanických a ergonomických vlastností poľnohospodárskych, potravinárskych a lesníckych strojov a zariadení, bezpečnosti elektrických zariadení a ich krytia, meraní hluku a vibrácií v životnom a pracovnom prostredí a meraní technických parametrov dopravnej bezpečnosti zvláštnych vozidiel v rozsahu podľa platného osvedčenia o akreditácii č. S – 097 vydaného SNAS v súlade so zákonom č. 505/2009 Z. z. o akreditácii orgánov posudzovania zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zabezpečovanie činností poverenej organizácie na úseku rastlinolekárskej starostlivosti podľa zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov, a v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/128/ES pre činnosť Spoločenstva na dosiahnutie trvalo udržateľného používania pesticídov v oblasti:
 - evidencie typov aplikačných zariadení (§ 29 zákona),
 - kontrol aplikačných zariadení (§ 30 zákona),
 - skúšok sušiarňí dreva pre tepelnú úpravu drevného obalového materiálu podľa FAO ISPM 15 (§ 6 zákona),
- vykonávanie činnosti technickej služby kategórie „A“ overovania vozidiel, systémov, komponentov a samostatných technických jednotiek a overovania ich zhodnosti, overovania typu spaľovacích motorov inštalovaných v necestných strojoch a overovania ich zhodnosti na účely schvaľovania, typového schvaľovania, typového schvaľovania ES a homologizácie typu podľa zákona č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady 167/2013 o schvaľovaní poľnohospodárskych a lesných vozidiel a o dohľade nad trhom s týmito vozidlami, na základe poverenia Ministerstva dopravy a výstavby SR,
- vykonávanie odborných posúdení technológií liehovarníckych závodov a vydávanie vyjadrení autorizovanej osoby k technologickým častiam liehovarníckych závodov v súlade so zákonom č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov,
- zisťovanie faktorov životného a pracovného prostredia v oblasti merania emisií a imisií hluku a vibrácií podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na základe osvedčenia o odbornej spôsobilosti vydaného Úradom verejného zdravotníctva SR,
- riešenie výskumných a vývojových úloh v oblasti aplikovaného výskumu strojov a technologických liniek pre poľnohospodársku prax,
- vyjadrenia k projektom spracovaným v rámci podporných programov podľa požiadaviek PPA,
- zúčastňovanie sa na tvorbe technickej politiky rezortu,
- zabezpečovanie fakultatívnych požiadaviek MPRV SR v oblasti mechanizácie poľnohospodárstva, energetiky, obnoviteľných zdrojov energie, ochrany a bezpečnosti pri práci, životného prostredia,
- štandardizácia fyzikálno - mechanických a chemických kritérií pre pevné palivo z poľnohospodárskej biomasy, zabezpečovanie normalizačnej činnosti v oblasti tekutých biopalív a bioplynu,
- výskum strojov a technologických liniek vhodných na energetické a priemyselné využitie poľnohospodárskej biomasy,

- zabezpečenie činnosti „Výskumného centra potenciálu biomasy“.

SL TSÚP je súčasťou ÚKSÚP - TSÚP Rovinka, ktorý je od 01.07.2017 Rozhodnutím MPRV SR začlenený do ÚKSÚP ako jeho organizačná zložka.

SL TSÚP je akreditovaným laboratóriom podľa normy ISO/IEC 17025:2017. Akreditáciu udelila SNAS ako výhradný dodávateľ akreditačných služieb v SR rozhodnutím č. 016/9192/2021/2 zo dňa 19.07.2021.

Oblasť akreditácie pokrýva skúšky technických, mechanických, ergonomických a elektrických vlastností poľnohospodárskych, potravinárskych a lesníckych strojov a zariadení, bezpečnosti elektrických zariadení a ich krytia, meraní hluku a vibrácií v životnom a pracovnom prostredí a meraní technických parametrov dopravnej bezpečnosti tzv. zvláštnych vozidiel - mobilné stroje pre poľnohospodárstvo, lesníctvo, prípadne stavebníctvo a komunálnu techniku.

Ťažiskovou oblasťou činnosti SL TSÚP v roku 2021 bolo skúšobníctvo prezentované vo forme akreditovaných skúšok v rozsahu podľa osvedčenia o akreditácii č. S-097/2021 a zároveň neakreditovaných skúšok, resp. skúšok a výkonov činností delegovaných zriaďovateľom, resp. inými ústrednými orgánmi štátnej správy a relevantnými právnymi predpismi do kompetencie ÚKSÚP prioritne pre potreby agrosektora, resp. pre subjekty s aktivitami v tomto priestore.

Z pohľadu služieb poskytovaných SL TSÚP išlo najmä o nasledujúce aktivity s uvedenými počtami reálnych výstupov v jednotlivých oblastiach:

- činnosti poverenej organizácie na úseku rastlinolekárskej starostlivosti (Rozhodnutie MPRV SR č. 427/2017-100 zo 04.08.2017) podľa zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov:

- o kontroly aplikačných zariadení v procese ich používania pri ochrane rastlín (§ 30 zákona č. 405/2011 Z. z.) - počet vykonaných kontrol: 193
- o evidencia typov aplikačných zariadení pred ich uvedením na trh, resp. do používania (§ 29 zákona č. 405/2011 Z. z.) - počet evidencií: 2
- o skúšky sušiarň dreva (FAO ISPM 15/rev. 2009) pre preverenie technologických predpokladov na ničenie škodlivých organizmov v obalovom materiáli a obaloch z dreva pre potreby registrácie podnikajúcich fyzických alebo právnických osôb na úseku rastlinolekárskej starostlivosti (§ 11 zákona č. 405/2011 Z. z.) - počet skúšok (kontrol): 86, z toho 5 prvotných a 81 opakovaných

- činnosti technickej služby kategórie „A“ overovania vozidiel, systémov, komponentov a samostatných technických jednotiek a overovania ich zhodnosti, overovania typu spaľovacích motorov inštalovaných v necestných strojoch a overovania ich zhodnosti na účely schvaľovania, typového schvaľovania, typového schvaľovania ES a homologizácie typu podľa zákona č. 106/2018 Z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na základe poverenia Ministerstva dopravy a výstavby SR (poverenie č. TSOV/2/2021 zo dňa 23.08.2021)

- o testy typov zvláštnych vozidiel (nariadenie EP a R 167/2013/ES) - počet vykonaných komplexných testov: 135

- odborné posudzovanie technológií liehovarníckych závodov a vydávanie vyjadrení autorizovanej osoby k technologickým častiam liehovarníckych závodov v súlade so zákonom č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov - počet posúdených liehovarníckych závodov: 62

- zisťovanie faktorov životného a pracovného prostredia v oblasti merania emisií a imisií hluku a vibrácií podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na základe osvedčenia o odbornej spôsobilosti vydaného Úradom verejného zdravotníctva SR: Meranie hluku v životnom prostredí- emisie zo zdroja výrobnnej prevádzky - počet skúšok: 4

Všetky činnosti SL TSÚP boli vykonané v externých podmienkach u zákazníkov, čo kladlo na personál vysoké nároky na cestovanie a čas.

Kontroly aplikačných zariadení boli v rámci SR zabezpečené prostredníctvom 14 kontrolných staníc so samostatnou právnou a ekonomickou subjektivitou (nie sú súčasťou ÚKSÚP) a kontrolnou stanicou SL TSÚP.

Výsledky výskumu TSÚP reprezentujú práce Analytického laboratória tuhých palív a biomasy (ALTPB). ALTPB je súčasťou TSÚP Rovinka, ktorý je organizačnou zložkou ÚKSÚP. Cieľom a poslaním ALTPB je poskytovať kvalitné a kompletné laboratórne služby súvisiace s činnosťou v pôdohospodárstve a tieto služby neustále zlepšovať. ALTPB prioritne vykonáva analýzy tuhých biopalív vyrobených z lesnej alebo poľnohospodárskej biomasy alebo z recyklovateľných materiálov.

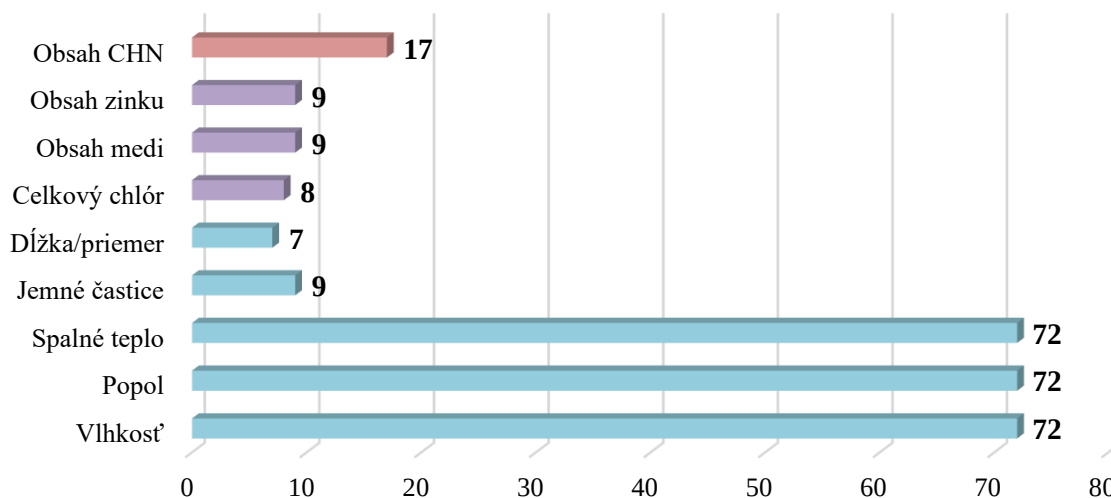
Špecifikácia činností ALTPB

Objekt skúšky		Zavedená metóda	
predmet / matrica / prostredie	vlastnosť / parameter / ukazovateľ / analyt	princíp / druh / typ	označenie
Tuhé biopalivá a biomasa	vlhkosť	gravimetria	STN EN ISO 18134-1 STN EN ISO 18134-2
	popol		STN EN ISO 18122
	jemné častice		STN EN ISO 18846
	spalné teplo	kalorimetria	STN EN ISO 18125

Štatistika výkonov ALTPB TSÚP za obdobie 01.01.2021 až 31.12.2021 - prijatých bolo 72 externých vzoriek, v ktorých boli vykonané skúšky na jednotlivé parametre:

Parametre	Σ počet analýz
Vlhkosť	72
Popol	72
Spalné teplo	72
Jemné častice	9
Dĺžka/priemer	7
Celkový chlór	8
Obsah medi	9
Obsah zinku	9
Obsah CHN	17

Analýzy v ALTPB



V roku 2021 bolo v ALTPB bolo vykonaných 266 jednotlivých analýz v 72 analyzovaných vzorkách. Plánované interné audity sa realizovali v dňoch 8.6.2021 - Interný audit, 24.10.2021 - Interný audit, 24.10.2021 - Svedecké posúdenie výkonu skúšok a 24.10.2021 Vertikálny audit. Audity boli úspešne zvládnuté, výsledky boli zapracované do systému kvality.

Skúšky referenčných materiálov na zabezpečenie kvality a výsledky analýz boli zaznamenané do regulačných diagramov.

V dňoch 26.–28.10.2021 prebehlo vnútro laboratórne porovnanie zamestnancov – monitoring. Testovaní zamestnanci prešli monitoringom s uspokojivým výsledkom a sú spôsobilí na výkon skúšok.

V roku 2021 prebehlo testovanie novej metódy Stanovenie sypnej hmotnosti zatiaľ vykonávanéj ako neakreditovaná činnosť podľa STN EN ISO 17828 Tuhé biopalivá. Stanovenie sypnej hmotnosti (ISO 17825: 2015).

Ďalšie činnosti laboratória:

- výskum z oblasti energetického využitia biomasy,
- spracovávanie projektov pre energetické využitie biomasy,
- riešenie úloh kontraktov pre MPRV SR,
- projekty energetického využívania biomasy pre konkrétne podmienky podnikateľského subjektu s návrhom technologických liniek, rozbor mechanických a fyzikálno-chemických vlastností tuhých palív z biomasy,
- komplexná analýza vplyvu výroby biopalív vo vzťahu k trvalej udržateľnosti poľnohospodárskej výroby,
- kritériá pre biopalivá, stanovenie kvality biopalív, transfer poznatkov poľnohospodárskeho výskumu producentom a užívateľom poľnohospodárskej biomasy na energetické účely, špecializovaná poradenská činnosť, koncepcná, prognostická, expertízna a projektová činnosť,
- poradenské a vzdelávacie aktivity k využitiu poľnohospodárskej biomasy na energetické účely.

Činnosť v bioplynovom laboratóriu v TSÚP Rovinka za rok 2021

V roku 2021, podobne, ako v roku 2020 bola činnosť bioplynového laboratória ovplyvnená pandémiou, čo sa odzrkadlilo na menej častom vyživovaní bioreaktorov. Je ale možné konštatovať, že vyživovanie bolo dostatočné, pričom sa dodržiaval režim vyživovania približne

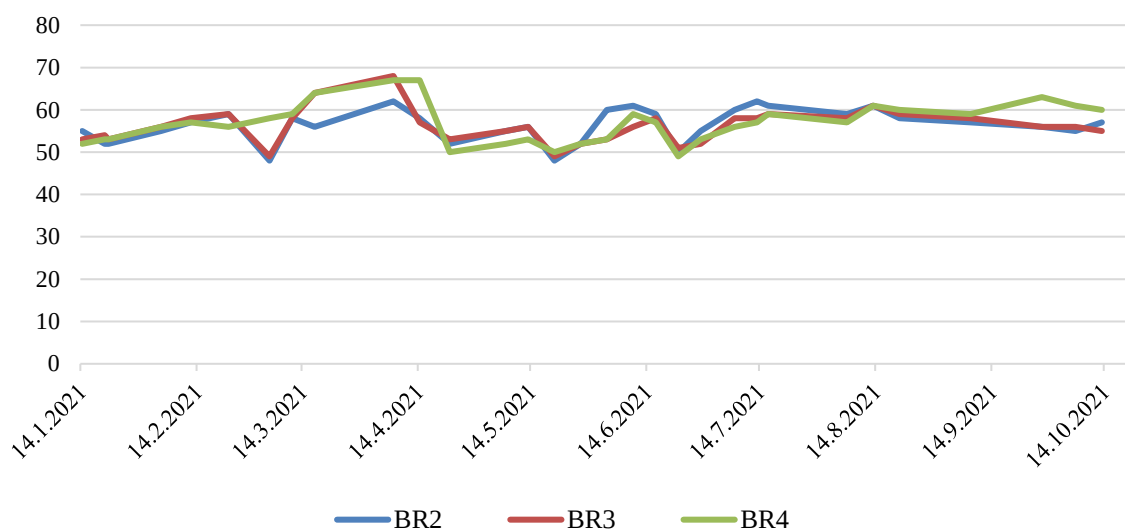
raz za mesiac. Meranie koncentrácie plynov pomocou BIOGAS analyzátora bolo realizované približne raz za 14 dní.

Výživa bioreaktorov bola realizovaná substrátom s celkovou hmotnosťou 500 g pričom podiel ovocia / zeleniny bol cca. 150g. Na výživu sa využívali v rôznych pomeroch hrušky a jablká aj iné dostupné zvyšky z domácností (zemiakové šupy, hrachové struky, listy kapusty a pod.). Do všetkých reaktorov sa pridávalo 5 g použitého rastlinného oleja, ktorý má pozitívny vplyv na tvorbu bioplynu v konečných fázach, približne týždeň pred ďalším vyživovaním. Výpadok elektrickej energie v októbri 2021 spôsobil pokles teploty v bioreaktoroch, čo však bolo zvládnuté aj následným pridaním zmesi bakteriálnych kmeňov na zlepšenie procesov.

Produkcia sa mení nepravidelne a odlišne v každom bioreaktore. S istotou nedokážeme predpokladať, čo spôsobuje výkyvy v produkcii. Produkcia CH₄ v bioreaktore BR2 bola v roku 2021 stabilizovaná. Pri bioreaktoroch BR3 a BR4 sme zaznamenali výkyvy koncom prvého štvrťroka 2021, ďalej sa v priebehu roka obidva stabilizovali. Priemerná produkcia CH₄ pre BR2 bola 60 %, BR3 62 % a pre BR4 65 %. Z dlhodobého hľadiska hodnotíme produkciu bioplynu pozitívne aj pri menej častom vyživovaní.

V roku 2022 pokračuje cieľ pre rok 2021, kde sa budeme snažiť optimalizovať procesy pre stabilné zvýšenie produkcie CH₄ a zároveň vyhľadávať nové alternatívne typy substrátov.

Produkcia CH₄ v bioreaktoroch v roku 2021



2.12 Ciele a prehľad ich plnenia v rámci programu potravinová bezpečnosť, zdravie a ochrana zvierat a rastlín

Program/podprogram/prvok/:

090 - Potravinová bezpečnosť, zdravie a ochrana zvierat a rastlín

09009 - Regulácia vstupov, zdravie a kvalita rastlín

0900901 - Zabezpečenie kvalitných a bezpečných vstupov do poľnohospodárstva

Zdroj financovania:	Štátny rozpočet - Zdroj 111
Výška schváleného rozpočtu v EUR:	11 654 226,00
Výška upraveného rozpočtu v EUR:	13 530 488,89
Vykazovaná skutočnosť k 31.12.2021:	13 516 690,91

Cieľ 1: Výkonom rastlinolekárskej kontroly na vonkajších hraniciach EÚ zabezpečiť účinnú ochranu štátneho územia SR pred zavlečením škodlivých organizmov rastlinného pôvodu

V roku 2021 bolo pri dovoze na HKS Čierna nad Tisou, HKS Vyšné Nemecké a HKS Bratislava letisko M. R. Štefánika skontrolovaných celkom **24 632** zásielok rastlín, rastlinných produktov alebo predmetov v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín a Nariadenia európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2016/2031 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín.

V roku 2021 bolo pri dovoze na HKS pozastavených celkom 19 zásielok nespĺňajúcich podmienky vstupu do EÚ.

Pri vývoze na HKS bolo vybavených celkom 30 zásielok, na ktoré boli vystavené rastlinolekárske osvedčenia.

Na vyclievacích poštách bolo skontrolovaných 69 zásielok rastlín pôvodom z tretích krajín, z toho 57 zásielok nespĺňalo podmienky vstupu do EÚ, ktoré boli vrátené.

Cieľ 2: V rámci monitoringu životného prostredia, ochrany spotrebiteľa a bezpečnosti potravín zrealizovať chemické rozborov prípravkov na ochranu rastlín

V roku 2021 bolo podľa požiadaviek Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 vykonaných 1524 chemických analýz (ukazovateľov) v 218 vzorkách chemických prípravkov na ochranu rastlín. V počte chemických analýz sú zahrnuté identifikácia a kvantifikácia obsahu účinných látok, safenerov, relevantných nečistôt, koformulantov, GC MS profily a fyzikálno-chemické analýzy, ktoré ovplyvňujú správnu aplikáciu prípravkov (penivosť, zmáčateľnosť, pH, dispergovateľnosť, suspendovateľnosť, emulzné charakteristiky, merná hmotnosť, jemnosť mletia, makroskopické posúdenie). Z úradnej kontroly bolo v súlade s plánom kontrol analyzovaných 121 vzoriek, v ktorých bolo stanovených 779 ukazovateľov. Od externých žiadateľov bolo analyzovaných 93 vzoriek prípravkov na ochranu rastlín na 712 ukazovateľov. Pre kontrolu kvality boli analyzované 4 vzorky z medzinárodných proficiencie testov. Prekročenie plánovaných rozborov bolo navýšené z dôvodu rozšírenia analýz o GC MS profily podľa požiadaviek EU DG Sante, nárastu počtu vzoriek úradnej kontroly morených osív a spolupráce ÚKSÚP s Finančnou správou SR z ilegálnych skladov a ilegálnych dovozov.

V roku 2021 boli o 250 % navýšené požiadavky na analýzu prípravkov na ochranu rastlín od externých žiadateľov, čo súvisí s Vyhláškou MPRV SR č. 21/2021 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa Vyhláška MPRV SR č. 485/2011 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípravkoch na ochranu rastlín v znení vyhlášky č. 117/2013 Z. z.

Cieľ 3: V rámci kontroly bezpečnosti krmivárskeho reťazca zabezpečiť analýzy vzoriek zameraných na stanovenie kvality a ostatných ukazovateľov bezpečnosti a použiteľnosti krmív v zmysle dodržiavania príslušných nariadení vlády SR a EÚ legislatívy v tejto oblasti

V rámci kontroly bezpečnosti krmivového reťazca zameranej na stanovenie zložiek živočíšneho pôvodu bolo analyzovaných 52 vzoriek. V rámci kontroly bezpečnosti krmivového reťazca bolo na prítomnosť reziduí kokcidostatík analyzovaných 30 vzoriek krmív, v ktorých bolo stanovených spolu 228 kokcidostatík, na sledovanie prítomnosti GMO bolo vykonaných 46 analýz, na sledovanie prítomnosti reziduí pesticídov bolo analyzovaných 58 vzoriek. Počet vzoriek a analýz stúpa, nakoľko sa rozširuje oblasť zamerania na rôzne kritéria súvisiacich s bezpečnosťou krmív. Na sledovanie rádioaktivity bolo analyzovaných 8 vzoriek. Na sledovanie β -agonistických látok boli analyzované 3 vzorky. Na sledovanie prvkov – Sb, Al, Cn, Ni, Cr bolo analyzovaných 10 vzoriek. Na sledovanie reziduí antibiotík bolo analyzovaných 20 vzoriek.

Vykonávanie analýz bolo v súlade s plánom analýz na rok 2021, niektoré však z objektívnych dôvodov nebolo možné splniť.

Cieľ 4 : Plnenie činnosti v zmysle zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov

TSÚP vykonal predmetné kontroly používaných aplikačných zariadení na ochranu rastlín v SR ako poverená organizácia na úseku rastlinolekárskej starostlivosti v súlade so zákonom 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a čl. 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/128/ES, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť spoločnosti na dosiahnutie trvalo udržateľného používania pesticídov.

Plnenie plánu k 31.12.2021 prekročilo 100 % - bolo vykonaných 193 kontrol. Cieľ bol splnený.

Cieľ 5 : Plnenie činnosti v zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov

TSÚP vykonáva predmetné posúdenia ako autorizovaná osoba v súlade s § 3 ods. zákona č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov.

Plnenie plánu k 31.12.2021 prekročilo 100 % - bolo posúdených 62 liehovarníckych závodov. Cieľ bol splnený.

Cieľ 6 : Plnenie činnosti v zmysle Projektovej zmluvy č. 996/2015 z Nórskeho finančného mechanizmu

Analytické laboratórium tuhých palív a biomasy poskytuje kvalitné a kompletné laboratórne služby súvisiace s kontrolnou činnosťou v pôdohospodárstve a tieto služby neustále zlepšuje. V roku 2021 bolo vykonaných 266 jednotlivých analýz v 72 analyzovaných vzorkách. Dané služby vykonáva vo svojich skúšobných laboratóriách podľa fixného rozsahu akreditácie. Analytické laboratórium tuhých palív a biomasy zároveň zabezpečuje cieľové udržiavanie výsledkov a indikátorov projektu číslo GIIPP001 financovaného z NFM a štátneho rozpočtu SR. Plnenie činnosti v zmysle Projektovej zmluvy č. 996/2015 z Nórskeho finančného mechanizmu za rok 2021 za ÚKSÚP ako žiadateľa a projektových partnerov bolo zaslané Správcovi programu prostredníctvom výročnej monitorovacej správy v riadnom termíne do konca januára 2022.

Program/podprogram/prvok/:

090 - Potravinová bezpečnosť, zdravie a ochrana zvierat a rastlín

09009 - Regulácia vstupov, zdravie a kvalita rastlín

0900902 - Monitorovanie organizmov škodlivých pre rastliny a rastlinné produkty

Európska Komisia Rozhodnutím o grante a pridruženom financovaní schválila financovanie Národného monitorovacieho programu prieskumu vybraných škodlivých organizmov v SR, ktorý vykonáva ÚKSÚP a Národné lesnícke centrum.

Zdroj financovania:	Štátny rozpočet - Zdroj 111
Výška schváleného rozpočtu v EUR:	102 000,00
Výška upraveného rozpočtu v EUR:	101 471,14
Výkazovaná skutočnosť k 31.12.2021 v EUR:	100 928,12

Cieľ 1: Zhromažďovanie spoľahlivých údajov o prítomnosti alebo neprítomnosti škodcov vo všeobecnosti a pre určité rastliny a rastlinné produkty

OOR, ÚKSÚP v spolupráci s Národným lesníckym centrom vo Zvolene monitoroval v rámci tejto úlohy spolu 46 vybraných škodlivých organizmov rastlín, rastlinných produktov alebo iných predmetov. V rámci tohto monitoringu bolo zistených 10 vzoriek s pozitívnym výskytom škodlivých organizmov, na ktorých eradikáciu bolo vydaných 10 rozhodnutí. Všetky nariadené rastlinolekárske opatrenia boli vykonané, čím sa zabránilo rozširovaniu týchto škodlivých organizmov na území SR.

Cieľ 2: Zhromažďovanie spoľahlivých údajov o prítomnosti alebo neprítomnosti škodcov na zozname upozornení EPPO a diagnostikovanie neobvyklých príznakov svedčiacich o nových škodcoch, ktoré sú nevyhnutné pre včasné odhalenie prítomnosti nových škodcov

OOR, ÚKSÚP vykonával kontrolu prieniku nových škodlivých organizmov na územie SR. V rámci týchto pozorovaní a prieskumov bola zistená po dlhšom období bez výskytu nekaranténna vrtivka americká (*Ragoletis cingulata*).

Program/podprogram/prvok/:

0EK - Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu

0EK0K - Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu

0EK0K 03 - Podporná infraštruktúra

Zdroj financovania:	Štátny rozpočet - Zdroj 111
Výška schváleného rozpočtu v EUR:	133 040,00
Výška upraveného rozpočtu v EUR:	270 914,00
Výkazovaná skutočnosť k 31.12.2021:	233 984,74

Cieľ 1: Efektívnejšie využívanie a riadenie prostriedkov na IT výdavky s maximálnou hospodárnosťou vynaloženia finančných prostriedkov

Odbor informatiky ÚKSÚP zabezpečil spoľahlivú a bezpečnú prevádzku počítačovej a komunikačnej infraštruktúry tak, aby odborným útvarom vytvoril čo možno najlepšie podmienky pre ich prácu. V rámci rutínnej prevádzky infraštruktúry boli uhradené poplatky za používanie komunikačnej infraštruktúry a telekomunikačných služieb v celkovej sume 52 140,00 EUR. Za 128 537,34 EUR bola nakúpená a obnovená výpočtová technika a telekomunikačná technika určená na obnovu vyradenej techniky. Nový softvér a aktualizácia používaného softvéru bola v celkovej sume 53 307,21 EUR.

3. Rozhodovacia činnosť organizácie

Vyhodnotenie stavu rozhodovacej činnosti ÚKSÚP v správnych konaniach za rok 2021 a porovnanie ich činností v priebehu rokov 2018 - 2021 sa týkalo odborov začlenených od 01.01.2021 do dvoch sekcií:

Sekcia poľnohospodárskych vstupov a kontroly (SPVK)

A) Odbor ochrany rastlín (OOR)

B) Odbor registrácie pesticídov (ORP)

C) Odbor osív a sadív (OOaS)

D) Odbor krmív a výživy zvierat (OKVZ)

E) Odbor pôdy a hnojív (OPH)

Odbor kontroly (OK) – nehodnotený – netýka sa správnych konaní

Sekcia rastlinnej výroby a skúšobníctva (SRVS)

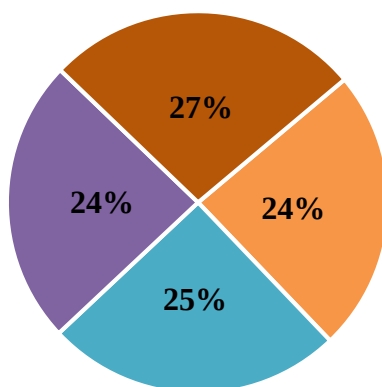
F) Odbor odrodového skúšobníctva (OOS)

G) Odbor ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby (OOEPV)

H) Odbor vinohradníctva a vinárstva (OVV)

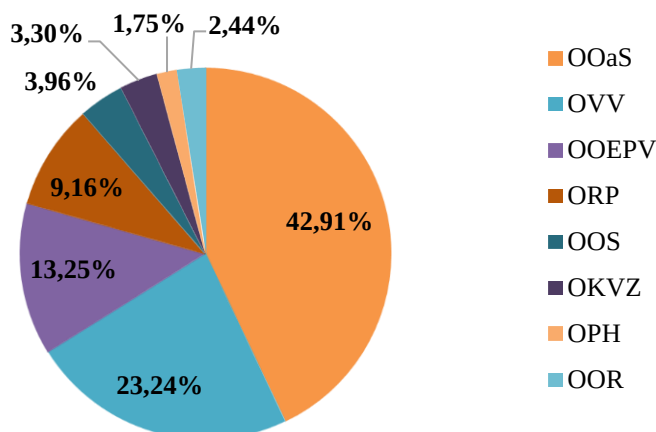
Odbor výkonu skúšobníctva (OVS) – nehodnotený – netýka sa správnych konaní

Spolu úkony ÚKSÚP v rokoch 2018 - 2021

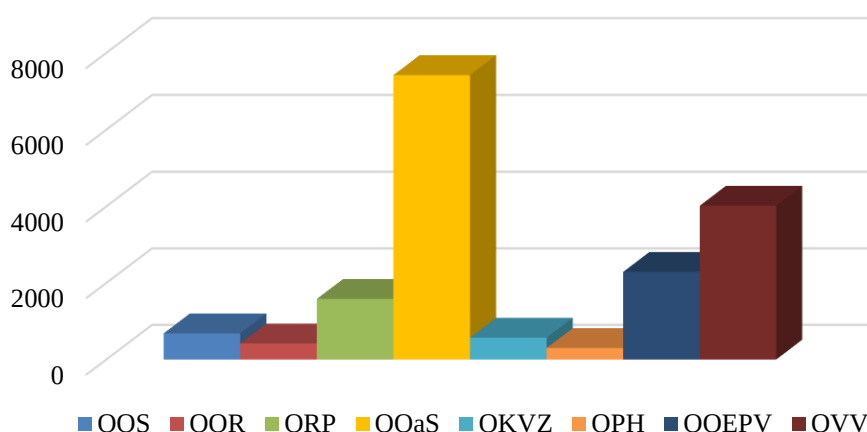


■ 2018 ■ 2019 ■ 2020 ■ 2021

Počet všetkých úkonov jednotlivých odborov za rok 2021



Spolu úkony za rok 2021



V roku 2021 v porovnaní s rokom 2020 nastalo zvýšenie výkonnosti v počte úkonov v % jednotlivých odborov o 10,49 %. Najväčšie zvýšenie úkonov nastalo v prípade odborov OOEPV (64,06 %) a OOS (17,49 %). K zníženiu počtu vykonaných úkonov nastalo pri odboroch OOR a OKVZ.

Odbory OOR a OPH sa okrem vydávania rozhodnutí a certifikátov zaoberajú obzvlášť zložitými riešeniami vonkajších podnetov, poukazujúc na porušenie zákonov. Taktiež preukazujú neustálu súčinnosť s políciou pri vyšetrovaní environmentálnej kriminality.

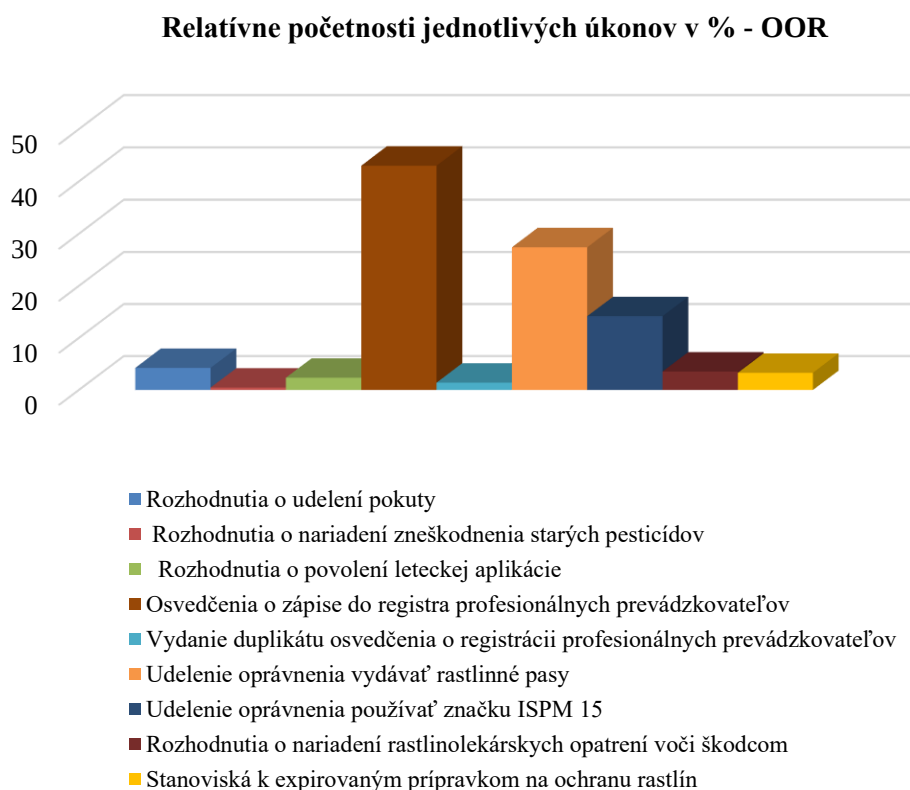
Pri vzájomnom porovnaní počtu vykonaných úkonov počas rokov 2018 – 2021, rok 2018 predstavoval 23,97 % v počte vykonaných úkonov, rok 2019 predstavoval hodnotu 25,14 %, rok 2020 predstavoval hodnotu 24,17 % a rok 2021 predstavoval hodnotu 26,71 % počtu vykonaných úkonov.

Sekcia poľnohospodárskych vstupov a kontroly (SPVK)

A) Odbor ochrany rastlín - OOR

Celkový počet úkonov OOR za rok 2021 - 423 úkonov.

V počte úkonov v porovnaní s rokom 2020 jeho výkonnosť klesla o 23,51 %. Zo 100 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov za rok 2021 najväčší počet predstavovali osvedčenia o zápise do registra profesionálnych prevádzkovateľov (43,03 %) a najmenší počet rozhodnutia o nariadení zneškodnenia starých pesticídov (0,47 %).

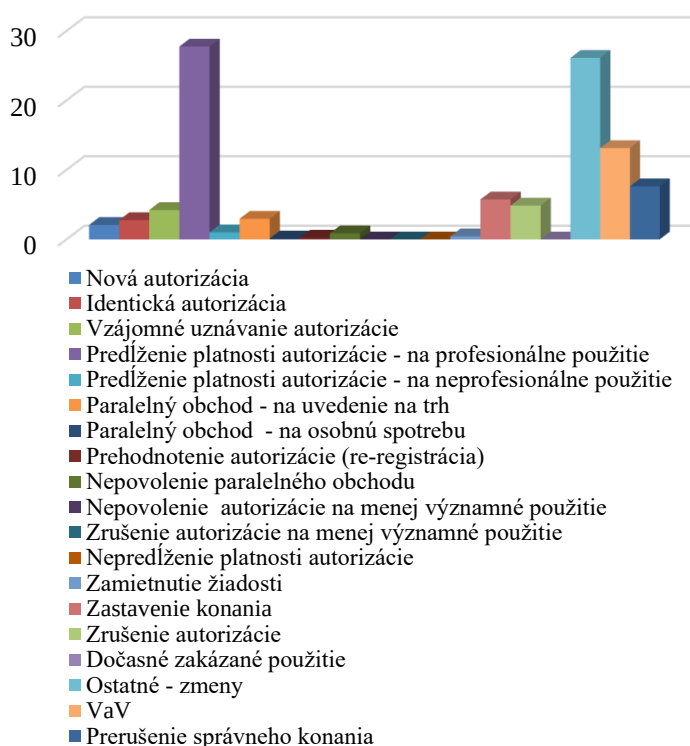


B) Odbor registrácie pesticídov – ORP

Celkový počet úkonov ORP za rok 2021 – 1 585 úkonov.

V počte úkonov v porovnaní s rokom 2020 jeho výkonnosť stúpila o 2,92 %. Zo 100 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov za rok 2021 najväčší počet predstavovali rozhodnutia o predĺžení platnosti autorizácie na profesionálne použitie (27,76 %) a najmenší počet nepovolenie autorizácie na menej významné použitie, zrušenie autorizácie na menej významné použitie, nepredĺženie platnosti autorizácie a dočasné zakázané použitie (0 %).

Relatívne početnosti jednotlivých úkonov v % - ORP

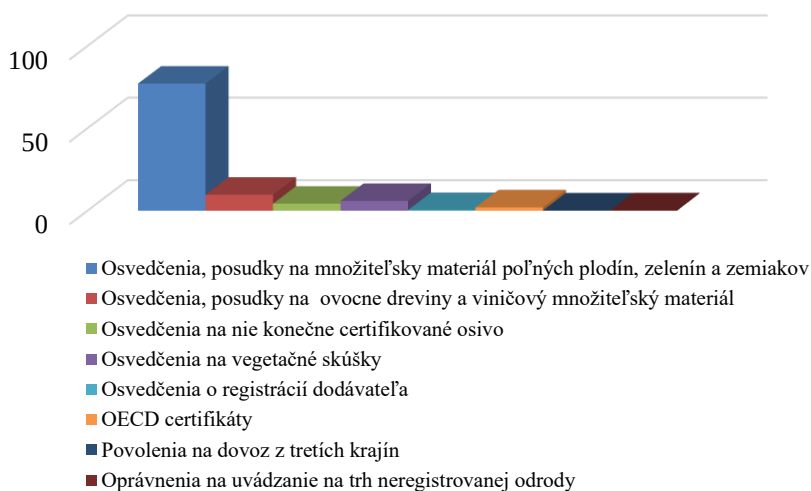


C) Odbor osív a sadív - OOaS

Celkový počet úkonov OOaS za rok 2021 – 7 424 úkonov.

V počte úkonov v porovnaní s rokom 2020 jeho výkonnosť stúpla o 9,24 %. Zo 100 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov za rok 2021 najväčší počet predstavovali osvedčenia, posudky na množiteľsky materiál poľných plodín, zelenín a zemiakov (77,14 %) a najmenší počet povolenia na dovoz z tretích krajín (0,20 %) a oprávnenia na uvádzanie na trh neregistrovanej odrody (0,24 %).

Relatívne početnosti jednotlivých úkonov v % - OOaS

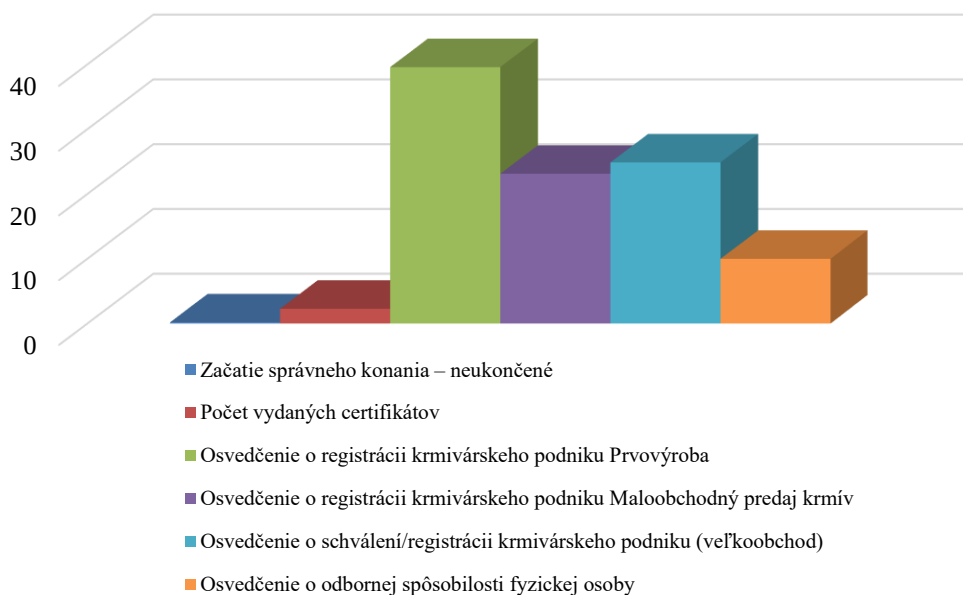


D) Odbor krmív a výživy zvierat - OKVZ

Celkový počet úkonov OKVZ za rok 2021 - 571 úkonov.

V počte úkonov v porovnaní s rokom 2020 jeho výkonnosť klesla o 26,71 %. Zo 100 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov za rok 2021 najväčší počet predstavovali osvedčenia o registrácii krmivárskeho podniku - prvovýroba (39,58 %) a najmenší počet začatie správneho konania (0,18 %).

Relatívne početnosti jednotlivých úkonov v % - OKVZ

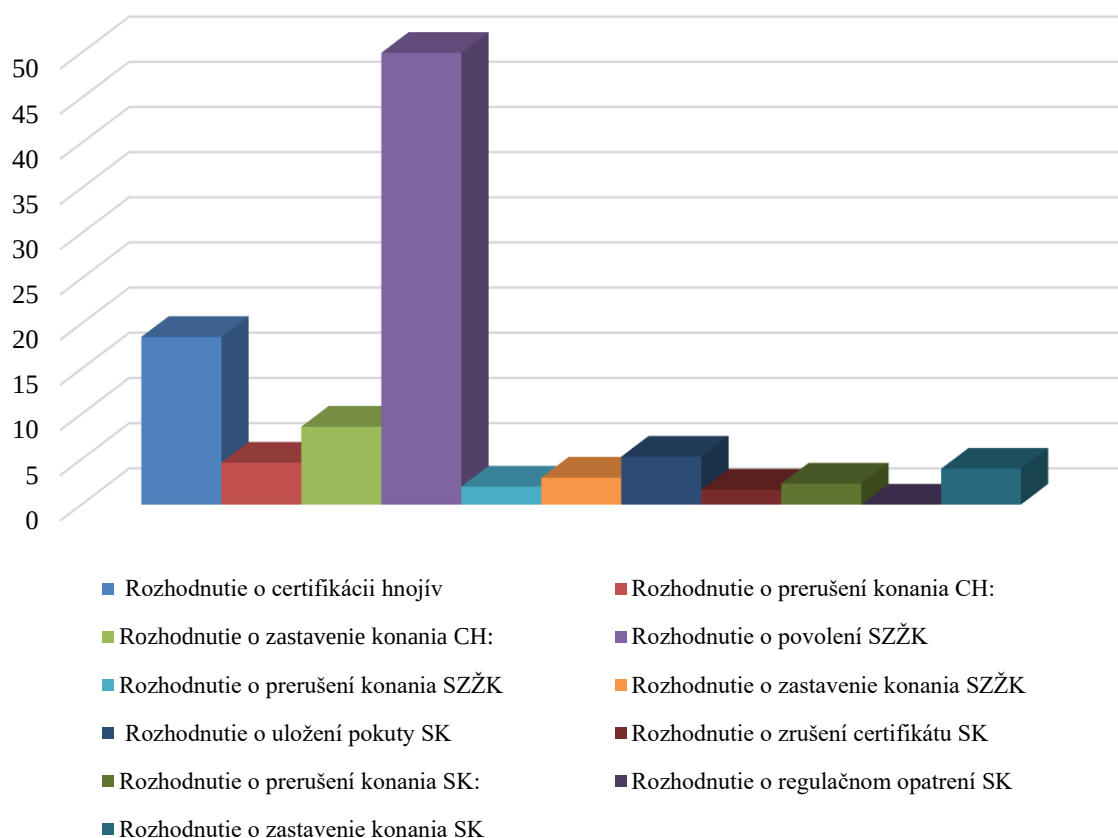


E) Odbor pôdy a hnojív - OPH

Celkový počet úkonov OPH za rok 2021 - 302 úkonov.

V počte úkonov v porovnaní s rokom 2020 jeho výkonnosť stúpila o 1,34 %. Zo 100 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov za rok 2021 najväčší počet predstavovali rozhodnutia - povolenie na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostu (ďalej len „SZŽK“) (50,00 %) a najmenší počet rozhodnutie o zrušení certifikátu v správnom konaní (1,66 %) a rozhodnutie o regulačnom opatrení v správnom konaní (0,00 %).

Relatívne početnosti jednotlivých úkonov v % - OPH



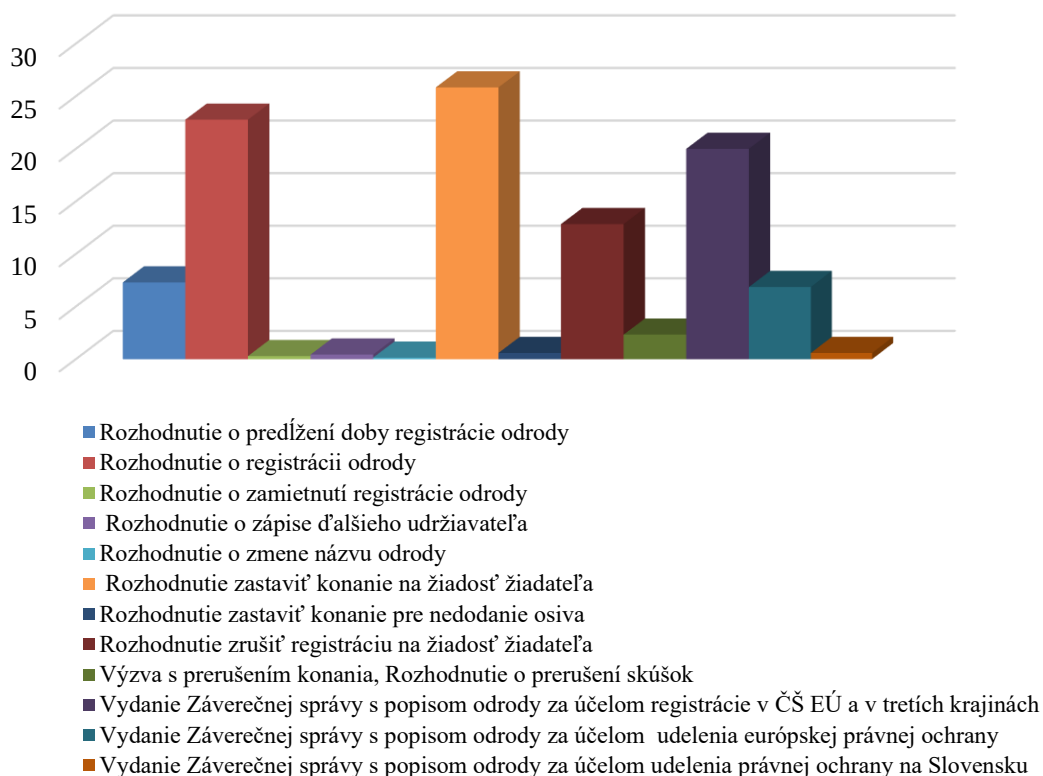
Sekcia rastlinnej výroby a skúšobníctva (SRVS)

F) Odbor odrodového skúšobníctva - OOS

Celkový počet úkonov OOS v roku 2021 - 685 úkonov.

V počte úkonov v porovnaní s rokom 2020 jeho výkonnosť stúpla o 17,49 %. Zo 100 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov za rok 2021 najväčší počet predstavovalo rozhodnutie zastaviť konanie na žiadosť žiadateľa (25,84 %) a najmenší počet rozhodnutie o zmene názvu odrody (0,15 %) a rozhodnutie o zápise ďalšieho udržiavateľa (0,44 %).

Relatívne početnosti jednotlivých úkonov v % - OOS

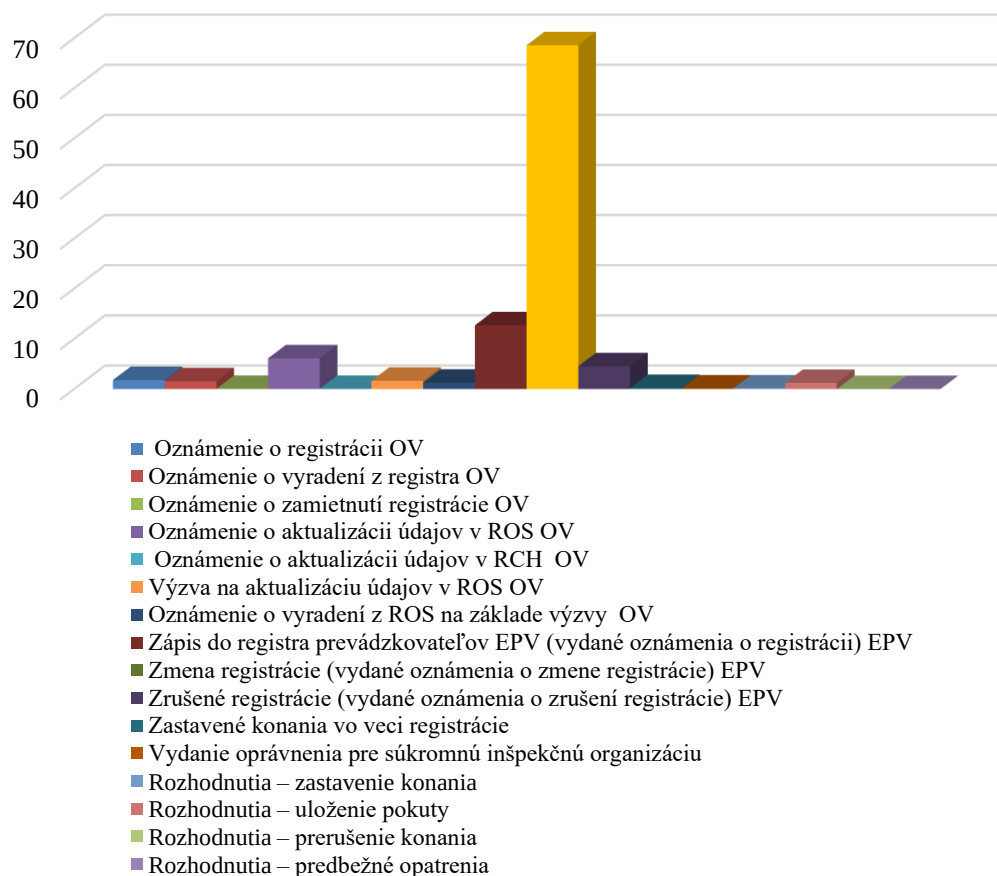


G) Odbor ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby - OOEPV

Celkový počet úkonov OOEPV za rok 2021 – 2 292 úkonov.

V počte úkonov v porovnaní s rokom 2020 jeho výkonnosť stúpla o 64,06 %. Zo 100 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov za rok 2021 najväčší počet predstavovala zmena registrácie (vydané oznámenia o zmene registrácie) (68,59 %) a najmenší počet rozhodnutie o prerušení konania, rozhodnutie predbežné opatrenia (0,00 %) a oznámenie o aktualizácii údajov v RCH OV (0,04 %) a oznámenie o zamietnutí registrácie OV (0,04 %).

Relatívne početnosti jednotlivých úkonov v % - OOEPV

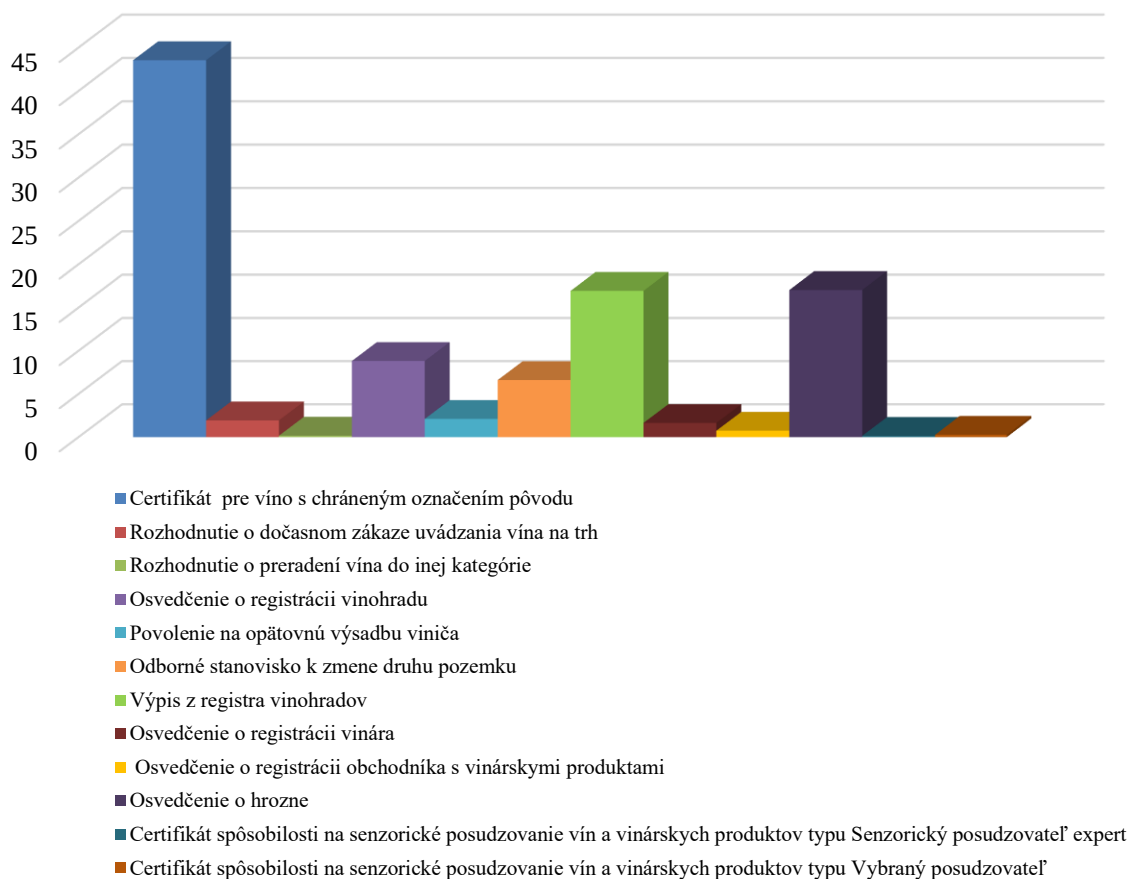


H) Odbor vinohradníctva a vinárstva - OVV

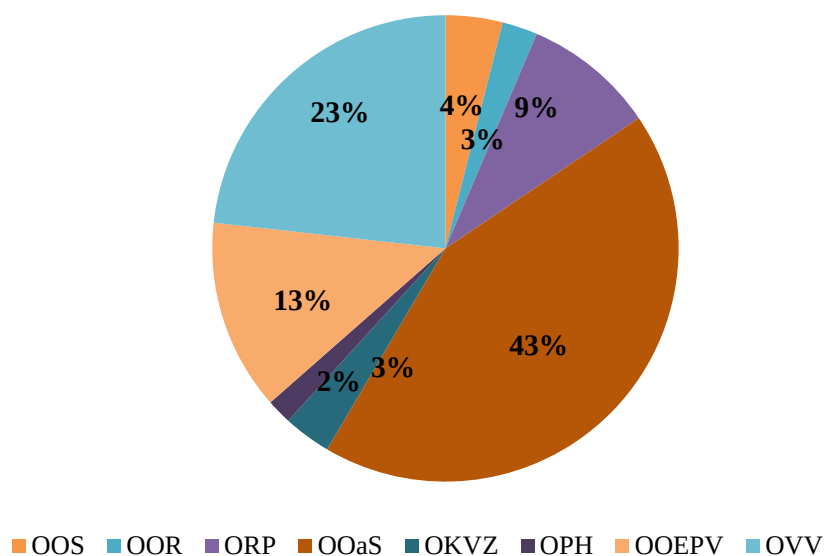
Celkový počet úkonov OVV za rok 2021 – 4 021 úkonov.

V počte úkonov v porovnaní s rokom 2020 jeho výkonnosť stúpla o 8,29 %. Zo 100 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov za rok 2021 najväčší počet predstavovali vydané certifikáty pre víno s chráneným označením pôvodu (43,55 %) a najmenší počet certifikáty spôsobilosti na senzorické posudzovanie vín a vinárskych produktov typu Senzorický posudzovateľ expert (0,15 %) a rozhodnutie o preradení vína do inej kategórie (0,17 %).

Relatívne početnosti jednotlivých úkonov v % - OVV



Sumár hodnotenia relatívnej početnosti úkonov v % všetkých odborov za rok 2021



Pomocou LSD testu bol v roku 2021 zistený štatisticky preukázateľný rozdiel v hodnotách jednotlivých úkonov uvedených odborov.

Počet úkonov všetkých odborov v roku 2021 bol spolu 17 303, čo predstavovalo 100 % relatívnu početnosť úkonov. Pričom priemerný počet úkonov predstavoval hodnotu 2 163 so smerodajnou odchýlkou počtu úkonov 2 310.

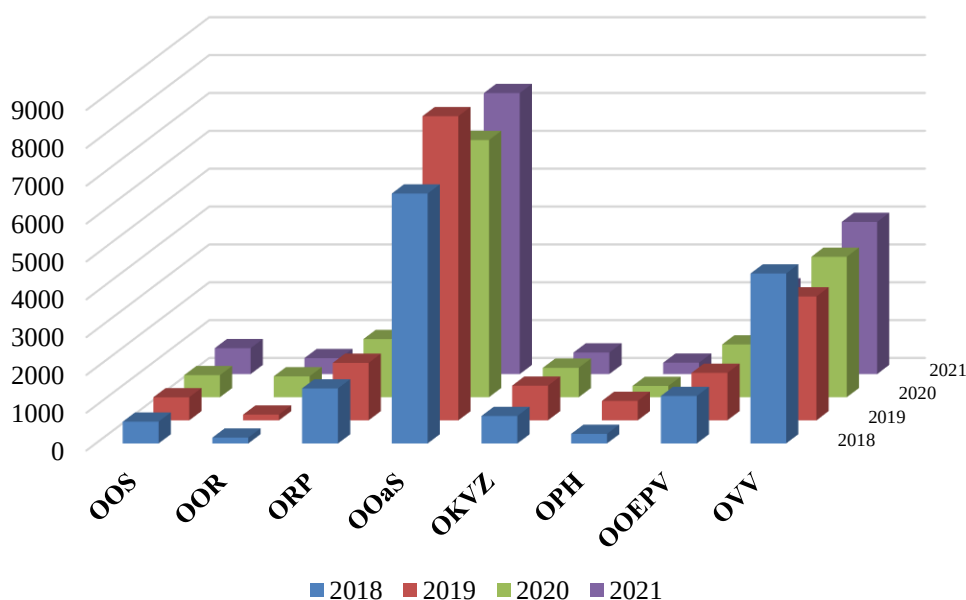
Počet úkonov všetkých odborov v roku 2020 bol spolu 15 659, čo predstavovalo 100 % relatívnu početnosť úkonov. Pričom priemerný počet úkonov predstavoval hodnotu 1 957 so smerodajnou odchýlkou počtu úkonov 2 091.

Počet úkonov všetkých odborov v roku 2019 bol spolu 16 287, čo predstavovalo 100 % relatívnu početnosť úkonov. Pričom priemerný počet úkonov predstavoval hodnotu 2 035,9 so smerodajnou odchýlkou počtu úkonov 2 607.

Počet úkonov všetkých odborov v roku 2018 bol spolu 15 526, čo predstavovalo 100 % relatívnu početnosť úkonov. Pričom, priemerný počet úkonov predstavoval hodnotu 1 940,8 so smerodajnou odchýlkou počtu úkonov 2 341,7.

Porovnanie relatívnej početnosti úkonov v % spolu za roky 2018 - 2021

POROVNANIE		Porovnanie počtu úkonov v % jednotlivých odborov predchádzajúci rok a sledovaný rok							
rok predtým	sledovaný rok	OOS	OOR	ORP	OOaS	OKVZ	OPH	OOEPV	OVV
2018	2019	5,9	-2,56	4,46	21,6	26,4	103,16	0,08	-27,07
2019	2020	-4,42	263	1,24	-15,44	-15,14	-42,02	11,13	13,27
2020	2021	17,49	-23,51	2,92	9,24	-26,71	1,34	64,06	8,29



4. Rozpočet organizácie

ÚKSÚP je štátna rozpočtová organizácia zapojená finančnými vzťahmi na rozpočet kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

Pre rok 2021 bol pre ÚKSÚP schválený rozpočet príjmov v objeme 3 200 000,00 EUR a rozpočet výdavkov v objeme 11 941 266,00 EUR. Súčasne bol stanovený limit počtu zamestnancov na 508.

Rozpočtovými opatreniami v priebehu roka 2021 bol rozpočet príjmov upravený na 3 229 000,00 EUR a rozpočet výdavkov bol upravený na objem 16 042 238,22 EUR.

4.1 Plnenie rozpočtu ÚKSÚP za rok 2021

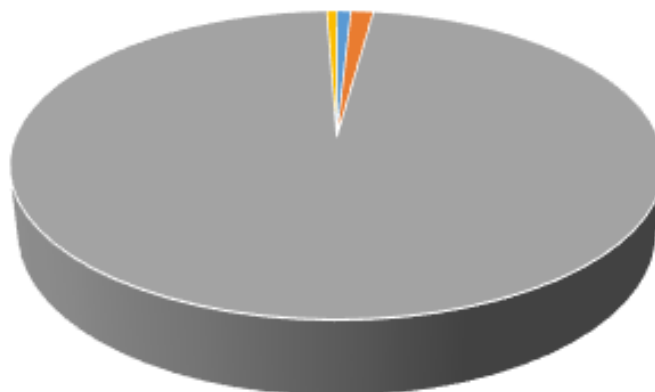
Výdavky za rok 2021

EK	Zdroj	Schválený rozpočet (EUR)	Upravený rozpočet (EUR)	Čerpanie	% čerpania
610 - mzdy	111	7 022 552,00	7 832 733,77	7 815 733,77	99,78 %
620 – príspevky do poisťovní	111	2 493 006,00	3 141 983,00	3 135 117,96	99,78 %
630 - tovary a služby	111	2 316 708,00	2 638 783,12	2 563 506,53	97,13 %
630 – z toho podpora RV	111	-	-	-	0,00 %
640 - bežné transfery	111	109 000,00	313 206,00	312 865,7	99,89 %
600 - bežné výdavky spolu		11 941 266,00	13 926 732,26	13 827 224,22	99,29 %
700 - kapitálové výdavky	111 131K,J		2 094 491,32	459 552,36	21,94 %
700 - kapitálové výdavky z prevodu	3AD1		21 014,68	21 014,68	100,00 %
700 – kapitálové výdavky z poistného plnenia	72e		-	-	
700 - kapitálové výdavky spolu		-	2 115 505,96	480 567,04	22,72 %
rozpočtované výdavky celkom		11 941 266	16 042 238,22	14 307 791,26	89,19 %

Rozpočtované nedaňové príjmy EK 210, 220, 230 ÚKSÚP za rok 2021

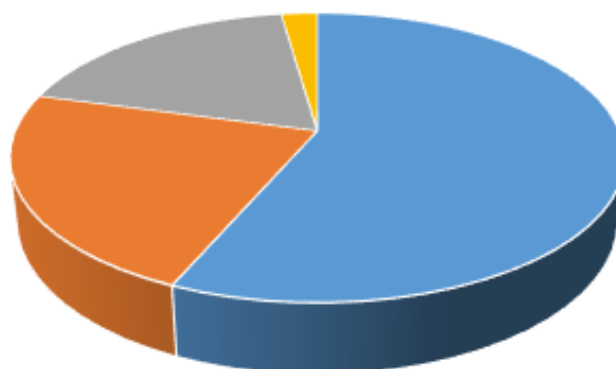
EK	Zdroj	Schválený rozpočet (EUR)	Upravený rozpočet (EUR)	Nedaňové príjmy (EUR)	% plnenia
210 - z vlastníctva majetku	111	45 000,00	26 000,00	26 952,36	103,66 %
222 - pokuty a penále	111	-	43 000,00	43 390,77	100,91 %
223 - poplatky za služby	111	3 155 000,00	3 160 000,00	3 164 415,04	100,14 %
231 - z predaja kapitálových aktív	111	-	-		0,00 %
290– ostatné príjmy	111	-	19 150,02	19 150,02	100 %
Spolu		3 200 000,00	3 229 00,00	3 253 908,19	100,77 %

Príjmy 2021



- 210 - z vlastníctva majetku 0,83%
- 222 - pokuty a penále 1,33%
- 223 - poplatky za služby 97,25%
- 290 - ostatné príjmy 0,59%

Výdavky 2021



- 610 - mzdy 56,52%
- 620 - príspevky do poisťovní 22,67%
- 630 - tovary a služby 18,54%
- 640 - bežné transfery 2,26%

4.2 Celkové zhodnotenie plnenia záväzných ukazovateľov v roku 2021

4.2.1 Plnenie príjmov v roku 2021

Schválený rozpočet príjmov bol stanovený v objeme 3 200 000,00 EUR. V priebehu roka bol rozpočet príjmov upravený na objem 3 229 000,00 EUR. Skutočné plnenie rozpočtovaných príjmov štátneho rozpočtu (zdroj 111) k 31.12.2021 bolo vo výške 3 253 909,19 EUR, čo predstavuje 100,77 % v pomere k upravenému rozpočtu. V rámci plnenia príjmov boli dosiahnuté príjmy v kategórii 210 príjmy z vlastníctva majetku v objeme 26 952,36 EUR, v kategórii 220 administratívne a iné poplatky a platby boli dosiahnuté príjmy v objeme 3 207 805,81 EUR, z toho príjmy v skupine položiek 222 pokuty a penále v objeme 43 390,77 EUR a v skupine položiek 223 za predaj výrobkov, tovarov a služieb boli dosiahnuté príjmy v objeme 3 164 415,04 EUR, ostatné príjmy v kategórii 290 boli v objeme 19 150,02 EUR. Kapitálové príjmy v roku 2021 organizácia nemala.

4.2.2 Čerpanie výdavkov v roku 2021

Schválený rozpočet výdavkov pre rok 2021 bol v objeme 11 941 266,00 EUR. Rozpočtovými opatreniami bol upravený rozpočet výdavkov ÚKSÚP na objem 16 042 238,22 EUR. Skutočné čerpanie týchto výdavkov bolo vo výške 14 307 791,26 EUR, čo predstavuje 89,19 % upraveného rozpočtu.

4.2.2.1 Bežné výdavky

Upravený rozpočet bežných výdavkov v zdroji 111 bol v objeme 13 926 732,26 EUR. Skutočné čerpanie bolo v objeme 13 827 224,22 EUR.

Špecifikácia výdavkov podľa kategórií ekonomickej klasifikácie:

a) 610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania

Schválený rozpočet mzdových výdavkov bol vo výške 7 022 552,00 EUR. Rozpočtovými opatreniami bol rozpočet upravený na objem 7 832 760,00 EUR. Skutočné čerpanie mzdových prostriedkov bolo v objeme 7 815 733,77 EUR, teda vo výške 99,78 % upraveného rozpočtu. Z toho nevyčerpané prostriedky boli vo výške 17 026,23 EUR. Nevyčerpané prostriedky predstavujú odmeny zamestnancom na základe vyššej kolektívnej zmluvy pridelené nad rámec predpísaného počtu zamestnancov, preto museli byť vrátené do štátneho rozpočtu.

b) 620 – Poistné a príspevok do poisťovní

Schválený rozpočet bol vo výške 2 493 006,00 EUR, rozpočtovými opatreniami bol upravený na objem 3 141 983,00 EUR. Skutočné čerpanie bolo v objeme 3 135 117,96 EUR, teda vo výške 99,78 % upraveného rozpočtu. Nevyčerpané prostriedky vo výške 6 865,04 EUR boli naviazané na prostriedky odmien pridelených nad rámec predpísaného počtu zamestnancov a rovnako boli vrátené do štátneho rozpočtu.

c) 630 – Tovary a služby

Schválený rozpočet výdavkov v kategórii tovary a služby na rok 2021 bol v objeme 2 316 708,00 EUR. Na základe rozpočtových opatrení bol rozpočet upravený na celkovú výšku 2 638 783,26 EUR. Skutočné čerpanie bolo v objeme 2 563 506,79 EUR, čo predstavuje 97,15 % upraveného rozpočtu.

Prostriedky v kategórii 630 tovary a služby boli rozdelené do 2 programov – 090 a 0EK a v rámci programov do 5 prvkov. V programe 090 to boli prvky 090 09 01, 090 09 02 a v programe 0EK to boli prvky 0EK 0K 01, 0EK 0K 02 a 0EK 0K 03. Čerpané prostriedky boli použité na

zabezpečenie bežnej prevádzky pracovísk ÚKSÚP, materiálneho zabezpečenia laboratórnych a kontrolných činností ako aj skúšobných staníc.

Čerpanie prostriedkov rozpočtu (zdroj 111) bolo v roku 2021 v rámci programu 090 v prvku 090 09 01 - zabezpečenie kvalitných a bezpečných vstupov do poľnohospodárstva v objeme 2 191 486,67 EUR a v prvku 090 09 02 - monitorovanie organizmov škodlivých pre rastliny a rastlinné produkty v objeme 100 928,12 EUR. V rámci medzirezortného podprogramu 0EK 0K informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu boli čerpané prostriedky v prvkoch 0EK 0K 01, 0EK 0K 02 a 0EK 0K 03 v celkovom objeme 271 155,00 EUR najmä na nákup a aktualizáciu softvéru, licencií a nákup výpočtovej a telekomunikačnej techniky.

V rámci položiek ekonomickej klasifikácie bolo najvyššie čerpanie na položkách 632001 energie v objeme 243 834,00 EUR, 633006 materiál v objeme 276 140,36 EUR, 634001 pohonné hmoty v objeme 193 063,42 EUR, 635004-6 údržba strojov a budov v objeme 53 473,35 EUR, 637004 všeobecná služba v objeme 247 236,77 EUR a 637014 stravovanie zamestnancov v objeme 150 974,94 EUR.

V rámci položiek ekonomickej klasifikácie boli čerpané prostriedky aj na ochranu zdravia zamestnancov v rámci opatrení proti šíreniu COVID-19 vo výške 17 524,35 EUR.

d) 640 – Bežné transfery

Schválený rozpočet na rok 2021 bol v objeme 109 000,00 EUR. Na základe rozpočtových opatrení bol rozpočet upravený na 313 206,00 EUR. Skutočné čerpanie bolo v objeme 312 865,70 EUR. Tieto prostriedky boli použité hlavne na vyplatenie odstupného vo výške 187 106,70 EUR, odchodného vo výške 73 806,00 EUR a nemocenské dávky v objeme 37 312,06 EUR. Výdavky predstavujú navýšenie objemu vzhľadom na predpísané zníženie počtu zamestnancov na schválený limit zamestnancov v počte 508.

4.2.2.2 Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky v roku 2021 boli ÚKSÚP pridelené rozpočtovými opatreniami vo výške 2 115 505,96 EUR, z toho zo zdroja 111 v objeme 525 047,10 EUR, z prostriedkov z minulých rokov zo zdroja 131J v objeme 1 569 444,18 EUR.

Zo zdroja 3AD1 – priame platby boli realizované kapitálové výdavky v objeme 21 014,68 EUR, v programe 0900901.

V rámci prevodu prostriedkov do nasledujúcich rokov ÚKSÚP požiadal o prevod prostriedkov v objeme 1 634 938,92 EUR do roku 2022.

Skutočné čerpanie kapitálových výdavkov k 31.12.2021 bolo v objeme 480 567,04 EUR, t.j. vo výške 22,72 %.

Z kapitálových výdavkov boli uskutočnené nasledovné činnosti:

- rekonštrukcia kotolne s dopojením v rámci areálu Matúškova 21, Bratislava (pavilóny I a V) v objeme 13 720,80 EUR;
- nákup motorového vozidla (obnova vozového parku) v objeme 12 455,00 EUR;
- klimatizácia (odbor laboratórnych činností) v objeme 32 658,06 EUR;
- vzduchotechnika v pavilóne C v celkovom objeme 9 186,24 EUR;
- nákup poľnohospodárskej techniky (vlhkomery, sklad osív, trojradličný obracací pluh) v celkovom objeme 92 187,58 EUR
- nákup poľnohospodárskej techniky (traktory, sklad osív, podmetacie disky, guľový mlyn na pôdu, centrifúga) v celkovom objeme 128 785,08 EUR;
- nákup serverov pre potreby organizácie v celkovom objeme 99 071,06 EUR;
- nákup diskových polí v celkovom objeme 29 799,89 EUR;
- nákup firewallu v celkovom objeme 14 928,65 EUR;
- výdavky na zabezpečenie informačnej bezpečnosti v celkovom objeme 26 760,00 EUR.

ÚKSÚP v rámci výkonu skúšobníctva na skúšobných staniciach realizuje pestovateľskú činnosť. Z dôvodu obrábania poľnohospodárskej pôdy mu vzniká nárok na priame platby z prostriedkov

EÚ zo zdrojov Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF). Z prostriedkov pridelených zo zdroja 3AD1 – priame platby boli čerpané prostriedky – kapitálové výdavky v objeme 21 014,68 EUR, ktoré boli použité na klimatizačné zariadenie pre účely IT a upgrade scanera Hardi.

4.2.3 Mimorozpočtové prostriedky

Okrem prostriedkov štátneho rozpočtu a prostriedkov EÚ, ktoré sú súčasťou rozpočtu organizácie, ÚKSÚP hospodári aj s finančnými prostriedkami, ktoré vedie na samostatných účtoch.

Príjmy z EÚ, Európskej komisie DG SANTE na základe rozhodnutia o grante zo dňa 19.02.2015 EK poskytla ÚKSÚP na samostatný účet v roku 2021 grant v celkovej výške 231 017,80 EUR. Tieto prostriedky sú určené na hradenie nákladov na Národný monitorovací program sledovania organizmov škodlivých pre rastliny a rastlinné produkty, ktorý realizuje ÚKSÚP a Národné lesnícke centrum. V roku 2021 neboli tieto prostriedky použité.

5. Ľudské zdroje

5.1 Politika zamestnanosti

Oblasť personálnej práce pre zamestnancov zabezpečuje osobný úrad ÚKSÚP. Pri svojej činnosti sa riadi zákonom NR SR č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákonom NR SR č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov, zákonom NR SR č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 311/2001 Zákonník práce v znení neskorších predpisov a s nimi súvisiacich predpisov.

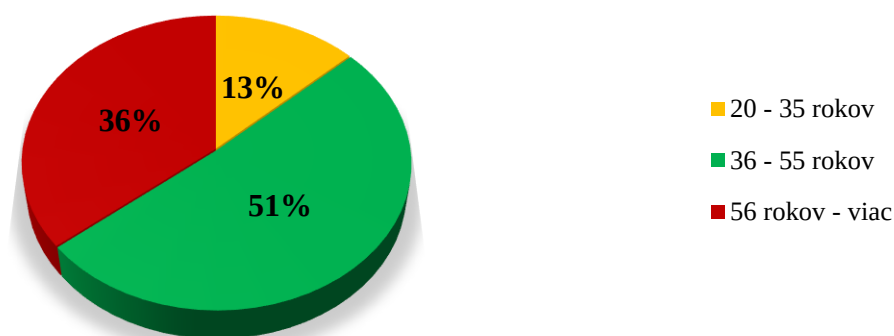
Činnosť ÚKSÚP bola v roku 2021 zabezpečovaná odbornými útvarmi podľa platnej organizačnej schémy, ktorá je prílohou Organizačného poriadku ÚKSÚP štátnymi zamestnancami a zamestnancami pri výkone práce vo verejnom záujme.

Priemerný evidenčný počet všetkých zamestnancov ÚKSÚP v roku 2021 bol 530. V priebehu roka 2021 bolo prijatých do pracovného pomeru a štátnozamestnaneckého pomeru 63 zamestnancov, z toho do pracovného pomeru na dobu určitú od apríla do októbra až novembra 27 sezónnych zamestnancov na skúšobné stanice na zakladanie, ošetrovanie a zber poľnohospodárskych plodín.

V priebehu roka 2021 odišlo 77 zamestnancov, z toho dohodou so zamestnávateľom 18 zamestnancov, trvalým preložením do iného služobného úradu 4 zamestnanci, v skúšobnej dobe 5 zamestnanci, výpoveďou zo strany zamestnanca 2 zamestnanci a okamžitým skončením 1 zamestnanec. Do starobného dôchodku odišlo 9 zamestnancov, ktorým bolo vyplatené odchodné v zmysle kolektívnej zmluvy. V rámci organizačných zmien v roku 2021 skončilo pracovný resp. štátnozamestnanecký pomer 38 zamestnancov, ktorým bolo vyplatené odstupné v zmysle kolektívnej zmluvy.

K 31.12.2021 na ÚKSÚP pracovalo 13 % zamestnancov vo veku od 20 – 35 rokov, 51 % zamestnancov vo veku od 36 – 55 rokov a 36 % zamestnancov vo veku nad 56 rokov.

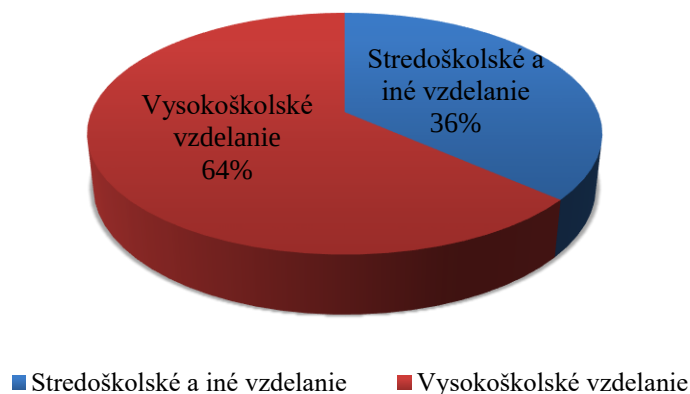
Veková štruktúra zamestnancov ÚKSÚP v roku 2021



Jednou z hlavných priorít roku 2021 bola celková stabilizácia personálneho obsadenia ÚKSÚP hlavne na výkonných útvaroch, čo sa aj podarilo.

ÚKSÚP v roku 2021 zamestnával 64 % zamestnancov s vysokoškolským vzdelaním, nakoľko vykonávajú odbornú prácu, ktorá je špecifická a na profesionálnej úrovni, a preto si vyžaduje odborníkov požadovaného vzdelania.

Vzdelanostná štruktúra zamestnancov



5.2 Mzdová politika

Zamestnanci ÚKSÚP boli odmeňovaní podľa svojich profesijných zručností, schopností, kvalifikácie a na základe kvality dosiahnutých pracovných výsledkov.

Postup a zásady pri odmeňovaní zamestnancov boli vykonávané v zmysle zákona o štátnej službe v platnom znení, v zmysle zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone prác vo verejnom záujme a zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s Kolektívnou zmluvou pre zamestnancov podľa zákona vo verejnom záujme a pre zamestnancov v štátnej službe na rok 2021.

5.3 Výberové konanie a výber zamestnancov

V roku 2021 bolo vyhlásených 42 výberových konaní na v súlade so zákonom č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe“), prostredníctvom internetového portálu [www.slovensko.sk/výberové konania](http://www.slovensko.sk/vyberove_konania). Na priebeh a výsledok výberových konaní nebola podaná žiadna oficiálna sťažnosť.

5.4 Sociálna politika

Medzi priority vedenia ÚKSÚP patrí aj zabezpečenie spokojnosti zamestnancov. Prostredníctvom kolektívnych zmlúv uzatvorených medzi ÚKSÚP a odborovými organizáciami je zabezpečený prepracovaný systém sociálnych a zamestnaneckých výhod.

Pre rok 2021 tieto výhody zahŕňali: využívanie pružnej pracovnej doby, týždeň dovolenky nad zákonom stanovený rámec, príspevok zamestnávateľa na doplnkové dôchodkové sporenie, odmeny pri životných jubileách, príspevky na stravovanie, poskytovanie plateného pracovného voľna nad rámec Zákonníka práce, príspevok na rekreáciu zamestnancom, využívanie programu Multisport na pohyb, relaxáciu zamestnancov na viac ako 2 200 miestach v rámci SR a ČR a iné výhody.

Zamestnávateľ prispieva zamestnancovi vo výške 55 % výdavkov na rekreáciu, najviac však 275 EUR za kalendárny rok. V roku 2021 boli vyplatené rekreačné poukazy 137 zamestnancom.

V rámci regenerácie pracovných síl majú zamestnanci možnosť navštíviť rekreačné zariadenia v Spišskej Belej, Bodorovej a chatu na Podbanskom.

5.5 Vzdelávanie zamestnancov

Osobný úrad priebežne plánoval, evidoval, vyhodnocoval a v prípade potreby poskytoval zúčastneným stranám metodickú podporu v rámci procesu vzdelávania.

Účasť zamestnancov na vzdelávacích aktivitách vychádzala najmä z:

- aktuálnych potrieb služobného úradu;
- konkrétnych požiadaviek, úloh a kompetencií jednotlivých organizačných útvarov;
- individuálnych plánov kompetenčného vzdelávania štátnych zamestnancov, ktoré vypracovali jednotliví vedúci zamestnanci na rok 2021 a predložili Osobnému úradu;
- rešpektovania ustanovení v súlade so zákonom o štátnej službe, Zákonníka práce ohľadom oblasti vzdelávania pre cieľové skupiny štátnych zamestnancov;
- dodržiavania objemu finančných prostriedkov, ktoré boli na rok 2021 vyčlenené z rozpočtu na úhradu priamych nákladov v procese ďalšieho vzdelávania.

Kontinuálne vzdelávanie štátnych zamestnancov bolo uskutočňované adaptačným a kompetenčným vzdelávaním.

Adaptačné vzdelávanie štátnych zamestnancov bolo zabezpečené interným spôsobom prostredníctvom mentora, čím sa jednak znížili finančné náklady služobného úradu a tiež sa vytvoril priestor na lepšiu identifikáciu štátneho zamestnanca s cieľmi služobného úradu.

Kompetenčné vzdelávanie štátnych zamestnancov bolo zabezpečené interným i externým spôsobom. Išlo o vzdelávacie aktivity odborné, manažérske, osobného rozvoja a iné (BOZP, školenie vodičov, OBP a PO a pod.). Konkrétne bolo zabezpečených 274 vzdelávacích aktivít.

Služobný úrad využíval aj počas roka 2021 služby Centra vzdelávania a hodnotenia Úradu vlády SR, ktoré ponúkalo kurzy pre štátnych zamestnancov a vedúcich štátnych zamestnancov reflektujúce potrebné vzdelávanie v súlade so zákonom č. 55/2017 o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V súvislosti s výskytom a šírením ochorenia COVID – 19 boli niektoré naplánované vzdelávacie aktivity zrušené alebo boli presunuté na náhradné termíny.

Osobný úrad bude aj naďalej koordinovať a umožňovať vzdelávanie zamestnancov, pričom bude uplatňovať systémovosť, flexibilitu, hospodárnosť a účelnosť vzdelávania.

6. Vnútorne kontrolné mechanizmy

Systém zavedených a účinných mechanizmov vnútorného kontrolného systému ÚKSÚP je jedným z predpokladov pre kontinuálne udržiavanie a skvalitňovanie činností na riadiacej a kontrolnej úrovni.

Vnútorná kontrola a interný audit predstavujú dva samostatné a účinné nástroje štatutára ÚKSÚP, ktoré svojím nezávislým overovaním a hodnotením napomáhajú k trvalému zlepšovaniu:

- funkčnosti, účinnosti a primeranosti jednotlivých riadiacich a kontrolných procesov so zameraním sa na hospodárne, efektívne, účinné a účelné plnenie úloh ÚKSÚP,
- funkčnosti, účinnosti, primeranosti a efektívnosti systému riadenia rizík,
- dosahovania stanovených politík a cieľov štatutárneho orgánu,
- funkčnosti, účinnosti, primeranosti a efektívnosti vnútorného kontrolného systému,
- dodržiavania zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov SR a EÚ, noriem,
- dodržiavania vnútorných predpisov ÚKSÚP.

6.1 Audítorská činnosť

Odbor kvality a interného auditu (OKIA) v roku 2021 vykonal audity organizačných útvarov v súlade s právnymi predpismi podľa:

- zákona č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov, vyhlášky MP SR č. 245/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o certifikácii hnojív a uznávaní výsledkov laboratórnych a vegetačných skúšok hnojív, vyhlášky MP SR č. 577/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú typy hnojív, zloženie, balenie a označovanie hnojív, analytické metódy skúšania hnojív, rizikové prvky, ich limitné hodnoty pre jednotlivé skupiny hnojív, prípustné odchýlky a limitné hodnoty pre hospodárske hnojivá, vyhlášky MPRV SR č. 151/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív, vyhlášky MPRV SR č. 215/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obhospodarovaní poľnohospodárskej pôdy v zraniteľných oblastiach
- zákona č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon) v znení neskorších predpisov, nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 380/2009 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá na vykonávanie úradných kontrol krmív, nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 438/2006 Z. z. o nežiaducich látkach a krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív a v súlade s čl. 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach.

Na zabezpečenie štandardizovaného postupu pri vykonávaní interných auditov sa audítori ÚKSÚP riadia vypracovanou „*Vnútornou smernicou č. 05/2021 na vykonávanie interných auditov*“ s cieľom posúdenia efektívnosti systému plánovania, vykonávania úradných kontrol / štátnych odborných kontrol a iných úradných činností / štátnych odborných činností.

V zmysle schváleného „*Programu interných auditov na rok 2021*“ (program auditov) bol naplánovaný výkon 5 interných auditov na organizačných útvaroch zodpovedných za:

- systém vykonávania úradných kontrol a iných úradných činností, vykonávanie úradných kontrol (1 interný audit),
- systém vykonávania štátnych odborných kontrol a štátnych odborných činností (4 interné audity).

Zavedením preventívnych opatrení za účelom zníženia rizika šírenia ochorenia COVID-19 v súlade s *Vnútornou smernicou č. 05/2021 na vykonávanie interných auditov* v priebehu roka

2021, OKIA vykonal aktualizáciu programu auditov formou revízie č.1. Predmetom zmeny bolo zníženie počtu plánovaných auditov na 2 audity.

Interné audity vykonali interní audítori v oblasti:

- krmív a výživy zvierat,
- pôdy a hnojív.

Cieľ interných auditov:

- krmivá a výživa zvierat – posúdiť a overiť efektívnosť činností organizačných útvarov, efektívnosť systému výkonu úradných kontrol a efektívnosť výkonu úradných kontrol,
- pôda a hnojivá – posúdiť a overiť efektívnosť činností organizačného útvaru.

Kombinovaný interný audit v oblasti krmív a výživy zvierat bol zahájený v IV. kvartáli roku 2021 v organizačných útvaroch: odbor krmív a výživy zvierat, odbor kontroly a oddelenie kontroly krmív a výživy zvierat. Z dôvodu organizačných zmien OKIA a výmeny vedúceho auditorského tímu, bol výkon interného auditu predĺžený s plánovaným ukončením auditu na I. kvartál roku 2022.

Predmetom interného auditu je vykonať overenie:

- nastavenia / súladu systému činností odborov,
- nastavenia / súladu systému vykonávania úradných kontrol a iných úradných činností,
- systému vykonávania úradnej kontroly a úradného odberu vzoriek,
- vykonávania úradnej kontroly,
- vykonávania auditov HACCP,
- opatrení prijatých v súvislosti s nedodržiavaním pravidiel (RASFF, AAC),
- riešenia sťažností a podnetov,
- evidencie povinnej dokumentácie,
- aktuálnosti riadenej dokumentácie.

Súčasťou kombinovaného auditu bol aj výkon svedeckého auditu (dňa 29.11.2021) s cieľom posúdenia výkonu úradnej kontroly vykonávanej inšpektorom u prevádzkovateľa krmivárskeho podniku. Svedecký audit bol bez zistení, inšpektor si počínal na úrovni, ktorý spĺňa štandard princípov vykonávania úradnej kontroly. Ďalej inšpektor vykonal úradnú kontrolu podľa jej typu a zamerania v súlade s legislatívnymi požiadavkami a schválenými zdokumentovanými postupmi odboru.

Interný audit v oblasti pôdy a hnojív bol vykonaný v organizačnom útvere: odbor pôdy a hnojív.

Predmetom interného auditu bolo vykonať overenie:

- plnenia opatrení z predchádzajúceho mimoriadneho auditu č. OPHOZE/1/2019,
- vykonávania certifikácie hnojív,
- vydávania povolení,
- vykonávania štátnej odbornej kontroly,
- agrochemického skúšania pôd,
- odberu vzoriek,
- evidencie povinnej dokumentácie,
- aktuálnosti riadenej dokumentácie

Interným auditom bolo navrhnutých 46 odporúčaní na zlepšenie interného systému.

Na implementáciu odporúčaní prijal auditovaný subjekt opatrenia v zmysle vnútornej smernice na vykonávanie interných auditov. Všetky prijaté opatrenia auditované organizácie zaslali na OKIA, kde ich vedúci audítor auditorskej skupiny vyhodnotil a posúdil ich účinnosť.

6.2 Kontrolná činnosť

Výkon kontrolnej činnosti je súčasťou systému riadenia a nakladania s prostriedkami rozpočtu. Spoľahlivé a efektívne fungovanie kontrolného systému v rámci ÚKSÚP môže plniť jeho základný cieľ: včas odhaľovať odchýlky od platných noriem, prijímať účinné opatrenia a tým chrániť hospodárnosť, účelovosť, efektívnosť, transparentnosť a dôveryhodnosť využívania verejných prostriedkov.

6.2.1 Vykonávanie činností na úseku petícií, sťažností a iných podaní

Činnosť v oblasti petícií a sťažností vychádzala v roku 2021 zo zákona č. 9/2010 Z. z. Zákon o sťažnostiach, zákona č. 85/1990 Z. z. Zákon o petičnom práve a vnútornej smernice ÚKSÚP č. 1/2018 Postup pri vybavovaní sťažností a petícií.

Činnosť na tomto úseku vykonávalo v spolupráci s jednotlivými odbornými organizačnými útvarmi ÚKSÚP oddelenie kontroly a interného auditu a neskôr, po organizačnej zmene, od 01.07.2021 bola táto činnosť presunutá do organizačného útvaru kancelária generálneho riaditeľa (KGR).

V roku 2021 OKIA a následne KGR evidovali a vybavili v zmysle platnej legislatívy celkovo 93 podnetov, z toho 5 sťažností, 36 žiadostí o spoluprácu.

Prijaté sťažnosti boli po ich prešetrení vyhodnotené ako opodstatnené.

6.2.2 Prijímanie a vybavovanie podnetov súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti

Povinnosti vyplývajúce ÚKSÚP podľa zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vnútornej smernice ÚKSÚP č. 3/R/2015 „Prijímanie a vybavovanie podnetov súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti“ smerujú k zníženiu korupcie, hospodárnosti nakladania s majetkom štátu, hospodárnosti nakladania s finančnými prostriedkami, ovplyvniteľnosti postupov v oblasti verejného obstarávania a obmedzeniu úniku informácií a údajov z vnútra organizácie.

ÚKSÚP v roku 2021 neevidoval žiadny podnet súvisiaci s oznamovaním protispoločenskej činnosti.

6.2.3 Zverejňovanie a poskytovanie informácií

V rámci zverejňovania a sprístupňovania informácií v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. Zákon o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov vybavilo OKIA a neskôr, po organizačnej zmene, od 01.07.2021 KGR v roku 2021 v spolupráci s organizačnými útvarmi ÚKSÚP celkovo 32 žiadostí o sprístupnenie informácií v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Všetky žiadosti o sprístupnenie informácií podľa zákona o slobode informácií boli vybavené v zákonnej lehote. ÚKSÚP vydal 1 rozhodnutie o nesprístupnení informácií.

Zároveň boli na webovej stránke ÚKSÚP zverejnené všetky údaje a informácie, ktoré je ÚKSÚP povinný podľa zákona o slobode informácií zverejňovať.

7. Vonkajšie vzťahy

Popri výkone všetkých odborných činností ÚKSÚP je každodennou súčasťou práce priama aj nepriama komunikácia so žiadateľmi, orgánmi štátnej a verejnej správy, médiami, odbornou i laickou verejnosťou a to na národnej i medzinárodnej úrovni.

7.1 Medzinárodná spolupráca

ÚKSÚP v roku 2021 naďalej rozvíjal medzinárodnú spoluprácu vo všetkých oblastiach svojej odbornej činnosti a dôsledne plnil svoje záväzky vyplývajúce z členstva Slovenskej republiky v Európskej únii a v medzinárodných organizáciách, medzi ktoré patria najmä UPOV (Medzinárodná organizácia na ochranu nových odrôd rastlín), CPVO (Úrad Spoločenstva pre odrody rastlín), OECD (Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj), ISTA (Medzinárodná asociácia na skúšanie osív), OIV (Medzinárodná organizácia pre vinič a víno), EPPO (Európska a stredozemská organizácia na ochranu rastlín), EURL GMFF (Európske referenčné laboratórium pre geneticky modifikované potraviny a krmivá), ENGL JRC EC (Európska sieť GMO laboratórií spoločného výskumného centra), EC JRC IHCP (Inštitút pre zdravie a ochranu spotrebiteľov spoločného výskumného centra Európskeho spoločenstva), ERC-CWS JRC (Európske referenčné centrum pre kontrolu vinárskeho sektora), VDLUFA (Zväz nemeckých poľnohospodárskych analytických a výskumných ústavov), LGC Standards (Národný inštitút merania pre chemické a bioloanalytické skúšky).

Od decembra 2019 NRL ÚKSÚP spolupracuje s uvedenými organizáciami v rámci Európskych referenčných laboratórií (European Union Reference Laboratories) (EURL):

- EURL Bacteria – konzorcium: Netherlands Food and Consumer Product Authority, Holandsko (NVWA-NRC, NL), Research Institute for Agriculture, Fisheries and Food, Belgicko (ILVO, BE), Research Centre for Plant Protection and Certification, Taliansko (CREA-DC (DIALAB), IT) & National Institute of Biology, Slovinsko (NIB, SLO) - NRL ÚKSÚP pre škodce rastlín so zameraním na baktérie,
- EURL Viruses, viroids and phytoplasmas – konzorcium: NVWA-NRC (NL), CREA-DC (DIALAB) (IT) & NIB (SLO) - NRL ÚKSÚP pre škodce rastlín so zameraním na vírusy, viroidy a fytoplazmy,
- EURL Insects and mites – konzorcium: French Agency for Food, Environmental and Occupational Health & Safety, Francúzsko (ANSES, FR) & Austrian Agency for Health and Food Safety, Rakúsko (AGES) - NRL ÚKSÚP pre škodce rastlín so zameraním na hmyz a roztoče podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625,
- EURL Nematodes - ANSES (FR) & ILVO (BE) - NRL ÚKSÚP pre škodce rastlín so zameraním na hád'atká,
- EURL Fungi and oomycetes - ANSES (FR) - NRL ÚKSÚP pre škodce rastlín so zameraním na huby a riasovky.

Zástupkyňa SR, ÚKSÚP, v ISTA sa aktívne zúčastňuje na práci v pracovných skupinách:

- Proficiency Test Committee, kde je členkou od roku 2019, Standard Proficiency Test Programme Plan 2020-2022, PT21-3 *Fagopyrum esculentum* PUR (čistota), OSD (stanovenie iných rastlinných druhov), GER (klíčivosť).

Zástupkyňa SR v ISTA bola vymenovaná ako líder proficiency test pre plodinu *Fagopyrum esculentum*, kde bola potrebná príprava vzoriek osiva na preverenie spôsobilosti 240 ISTA laboratórií po celom svete.

- Accreditation & Technical Department, kde je členom od roku 2019. Po úspešnom absolvovaní školenia na technického audítora zástupkyňa SR v ISTA oprávnená vykonávať medzinárodné ISTA audity.

Experti ÚKSÚP sú delegovanými zástupcami SR v orgánoch európskych inštitúcií a pravidelne sa zúčastňovali na rokovaní stálych výborov Európskej komisie a pracovných skupinách Rady EÚ, sú členmi expertných panelov a expertných pracovných skupín Európskej komisie. Z dôvodu pandemickej situácie sa zasadnutia realizovali formou videokonferencií.

ÚKSÚP v rozsahu svojich odborných činností udržiaval kontakty a aktívne spolupracoval so zahraničnými inštitúciami rovnakého charakteru – v rámci Európskej únie i mimo nej. Zamestnanci ÚKSÚP sa zapájali do medzinárodných projektov, zúčastňovali sa na online medzinárodných konferenciách, medzinárodných zasadnutiach, pracovných stretnutiach, workshopoch, školiacich aktivitách a porovnávacích a kruhových testoch. Avšak vzhľadom na výskyt a šírenie COVID-19 boli niektoré činnosti čiastočne redukované v porovnaní s predchádzajúcim obdobím.

Medzinárodná spolupráca taktiež zahŕňala pravidelné poskytovanie vyžiadaných údajov, ktorými ÚKSÚP disponuje, pracovným skupinám pri Európskej komisii, Rade EÚ a medzinárodným inštitúciami.

ÚKSÚP v roku 2021 pokračoval v plnení ďalších úloh vyplývajúcich z medzinárodných bilaterálnych dohôd o spolupráci najmä v oblasti DUS skúšania odrôd rastlín. Rovnako aj v aktivitách v zmysle nariadenia (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách, ktoré súviseli s účasťou na online zasadnutiach a školiacich aktivitách organizovaných jednotlivými EURL.

V októbri 2021 bol ÚKSÚP zapojený do prípravy programu v rámci „Výmennej študijnej návštevy arménskych odborníkov v SR (*Learning Exchange Study Visit of Armenian Counterparts to Slovak Republic*)“, ktorá sa konala v termíne 30.09.-06.10.2021. Špecializovaný kurz pre účastníkov z Arménska prebiehal v rámci realizovaného projektu "GAIA Project - ENI/2019/408-058". Arménska delegácia ÚKSÚP navštívila dňa 01.10.2021. Cieľom programu bolo oboznámiť účastníkov kurzu s aktivitami organizácie, predovšetkým ale v oblasti činnosti odboru osív a sadív, skúšobného laboratória osív a sadív a činnosti odboru odrodového skúšobníctva. Záver návštevy bol zameraný na prezentáciu odrodových pokusov na Skúšobnej stanici Veľký Meder.

V rámci harmonizácie technických normalizačných komisií s technickými komisiami Európskej normalizačnej inštitúcie (CEN) a medzinárodnej inštitúcie ISO je TSÚP povereným pracoviskom za SR – riešiteľom medzinárodnej spolupráce na základe zmlúv so Slovenským ústavom technickej normalizácie (SÚTN) s týmito normalizačnými komisiami CEN a ISO:

- CEN/TC 153 Potravinárske stroje. Bezpečnosť a hygiena
- CEN/TC 334 Zavlažovacie zariadenia
- ISO TC 23/SC 19 Traktory a poľnohospodárske a lesnícke stroje.
Elektronizácia poľnohospodárstva

7.2 Podujatia na národnej úrovni, veľtrhy, výstavy

Organizácia odborných seminárov a prezentácia činností ÚKSÚP na svojich skúšobných staniciach formou „Dní otvorených dverí“ (DOD) a účasti na veľtrhoch a výstavách v roku 2021 bola ovplyvnená situáciou v súvislosti s výskytom a šírením ochorenia COVID-19. Z dôvodu

dodržiavania protipandemických opatrení sa tieto činnosti obmedzili len na úvod kalendárneho roka 2021 a letné obdobie v čase prechodného zlepšenia situácie.

• **odborné akcie a semináre:**

Na skúšobných staniciach ÚKSÚP sa uskutočnilo 7 podujatí DOD s celkovým počtom 287 účastníkov.

• **veľtrhy, výstavy:**

Celoslovenské dni poľa, Selice, 8. - 9. jún 2021

ÚKSÚP sa na výstave pravidelne podieľa ako spoluorganizátor - sejbu pokusných políčok zabezpečovali zamestnanci ÚKSÚP zo skúšobnej stanice v Želiezovciach.

Tradície Slovenského vidieka, výstavisko Agrokomplex v Nitre, 19. – 22. august 2021

Podujatie edukačného charakteru malo za cieľ poukázať na históriu a tradície v poľnohospodárstve a potravinárstve s prepojením na súčasnosť. ÚKSÚP prispel k zvýšeniu odborného povedomia návštevníkov v oblastiach, ktoré spadajú do jeho kompetencie.

8. Hlavní uživatelé výstupů ÚKSÚP a publikační činnost

8.1 Hlavní uživatelé výstupů

- právnické osoby a fyzické osoby v poľnohospodárskej prvovýrobe, v spracovateľskom poľnohospodárskom a potravinárskom sektore
- spoločnosti podnikajúce v službách pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo
- výskumné ústavy, šľachtiteľské a semenárske spoločnosti, vysoké školy, univerzity, odborné pracoviská
- Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
- Ministerstvo životného prostredia SR
- Ministerstvo zdravotníctva SR
- Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
- Pôdohospodárska platobná agentúra
- Štátna veterinárna a potravinová správa SR
- Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum
- Národné lesnícke centrum
- Ostatné rozpočtové a príspevkové organizácie patriace pod MPRV SR
- Štatistický úrad SR
- samosprávne organizácie v poľnohospodárstve, SPPK, asociácie, zväzy a združenia
- výrobcovia techniky, dovozcovia a distribútori techniky
- zahraničné partnerské organizácie
- spolupracujúce orgány EÚ (Európska komisia – generálne riaditeľstvá DG-Sante, DG-Agri, EC JRC IHCP a pod.)
- medzinárodné organizácie (CPVO, OECD, UPOV, ISTA, OIV, EPPO, IFOAM a pod.)
- Stále zastúpenie SR pri EÚ Brusel
- široká poľnohospodárska prax

Informácie sú poskytované formou odborných výstupov – prehľadov, správ, tlačou v odborných publikáciách a periodikách, seminároch a školeniach a taktiež prostredníctvom webovej stránky www.uksup.sk.

8.2 Publikačná činnosť

Meno	Názov publikácie	Názov publikovaného článku
Ing. Želmíra Chmelárová	Naše pole www.agroporadenstvo.sk	Zmeny pôdnej reakcie a obsahu makroživín v ornej pôde Slovenska
Ing. Stanislav Barok	Roľnícke noviny	Nosánik čerešňový
		Hniloby cibule
		Mory na kapustovej zelenine
		Choroby a rastlinné zvyšky
		Pozor na osivo papriky infikované nebezpečným vírusom!
Ing. Ivana Bugriová	Roľnícke noviny	Nosánik jabloňový
		Psota broskyňová
		Pleseň maková
		Nosánik viničový
		Kvetovka jahodová
		Fyloxéra viničová
		Podpňovka obyčajná
		Vlnovník lieskový a nosánik lieskový
		Tobacco ringspot virus
		<i>Eutypa lata</i>
		Tospovírus bronzovitosti rajčiaka
		Štítnička morušová
		Trichoferus campestris
		Alternárióvá škvrnitosť papriky
		Fytoplasma chradnutia hrušiek
		Čierna škvrnitosť viniča
		Mínerka pórová a mínerka cibul'ová
		Piliarka hrušková
		Cibul'ovka zhubná
		<i>Rhagoletis cingulata</i>
		<i>Rhagoletis fausta</i>
		<i>Rhagoletis pomonella</i>
		Vlnačka hrušková
		Černák viničový
		Kvetovka jabloňová
	Sady a vinice	Vírusy v ovocných sadoch a vinohradoch
	Agroinštitút Nitra, štátny podnik (Vydané s podporou MPRV SR)	Prioritní škodcovia rastlín Európskej únie, ktorí sa v Slovenskej republike zatiaľ nevyskytujú a je potrebné zabrániť ich vstupu a šíreniu

Meno	Názov publikácie	Názov publikovaného článku
Ing. Samuel Michálek	Sady a vinice 1/2021	Opis odrody jablone 'Selená'
	Sady a vinice 2/2021	Opis odrody červenej ríbezle 'Hron'
	Sady a vinice 3/2021	Opis odrody broskyne 'Royal Glory'
	Sady a vinice 3/2021	Výmery ovocných sádov a predpoklad sebestačnosti produkcie ovocia na Slovensku
	Sady a vinice 4/2021	Výsledky z degustácie vín na skúšobnej stanici ÚKSÚP Dolné Plachtince
	Sady a vinice 4/2021	Opis odrody marhule 'Kioto'
	Sady a vinice 5-6/2021	Opis odrody višne 'Morela Neskorá'
	Sady a vinice 5-6/2021	Vývoj pestovania odrôd jablka na Slovensku
Ing. Benkovičová, RNDr. Kántor, PhD.	Vinič a Víno 2/2021, XXI. Roč., str.48	Osvedčovanie hrozna z úrody roku 2020
RNDr. Švancarová Laštincová, PhD.	Advances in Biotechnology & Microbiology, vol. 16, Issue2-March2021	Monitoring process and improvement of wine quality by determining of catechin and phenolic compounds in slovakian wines
	Vinič a Víno 3/2021, XXI. Roč., str.92	Stanovenie ťažkých kovov v bielom a červenom víne
	Vinič a Víno 6/2021, XXI. Roč. str.193	Certifikácia vína 2020-2021
Ing. Marián Svorad	Naše pole	Sladovnícke odrody jarného jačmeňa registrované na Slovensku v roku 2021
Ing. Marián Svorad a kol.	Kvasný priemysl	Barley varieties registered in the Slovak Republic after harvest 2021
Ing. Marián Svorad a kol.	Jačmenárska ročenka 2021	
Ing. Edita Koľová	Roľnícke noviny	Zhodnotenie štátnych odrodových skúšok s kukuricou siatou
Ing. Marián Tokár, Ing. Jaroslav Mikula	Spoločná publikácia ÚKSÚP a Zemiakárskeho a zeleninárskeho zväzu SR	Registrované odrody zemiakov, Odrody CC preskúšané v SR 2021
Ing. Marián Tokár	Naše pole	Vegetačný rok zemiakov 2020
Ing. Marián Tokár	Roľnícke noviny	Certifikačný proces RP Spišské zemiaky
Ing. Katarína Nováková Mlčáková	Naše pole 6/2021	Nové odrody sóje fazuľovej
Ing. Katarína Bučková	Naše pole	Vlastnosti novo registrovaných odrôd ozimnej pšenice
	Roľnícke noviny	Vlastnosti nových odrôd pšenice ozimnej, pšenice jarnej a pšenice špaldovej
Ing. Radoslav Kabašta	Naše pole 7/2021, str.44	Hybridy slnečnice registrované v roku 2021
Ing. Katarína Nováková	Vinič a víno	„Ekologická poľnohospodárska výroba v podmienkach Slovenskej republiky“
	Sady a vinice	„Ekologická poľnohospodárska výroba v ovocných sadoch a vinohradoch v Slovenskej republike“

Meno	Názov publikácie	Názov publikovaného článku
Ing. Jana Majdanová	Roľnícke noviny 17/2021 apríl	Nové odrody horčice bielej
	Roľnícke noviny 17/2021 apríl	Registrácia novej odrody maku siateho
	Roľnícke noviny 21/2021 máj	Nové odrody repky olejky ozimnej
	Naše pole 8/2021 júl	Nové odrody ozimnej repky olejky (I)
	Naše pole 8/2021 júl	Nové odrody ozimnej repky olejky (II)
	Naše pole 9/2021 september	Nová odroda maku siateho
	Naše pole 9/2021 september	Nové odrody horčice bielej
	Naše pole 9/2021 september	Nové odrody ozimnej repky olejky tabuľková časť
	Agroporadenstvo september 2021	Nové odrody repky olejky ozimnej
	Agroporadenstvo september 2021	Nová odroda maku siateho
	Agroporadenstvo september 2021	Nové odrody horčice bielej
Ing. Kristína Darnadyová	Acta Technologica Agriculturae, Sciendo, edición jún 2021	COMPARISON OF ASH CONTENT IN VINEYARD PRUNING RESIDUES FROM MORAVIAN REGION, Martin ŠOTNAR 1, Ivan VITÁZEK 2*, Jan MAREČEK 1, Patrik BURG 1, Eva KRČÁLOVÁ 1, Kristína DARNADYOVÁ 3, Vladimír MAŠÁN 1, 1 Mendel University in Brno, Czech Republic, 2 Slovak University of Agriculture in Nitra, Slovak Republic, 3 Central Control and Testing Institute in Agriculture, Košice, Slovak Republic, 21 May 2021
Ing. Kristína Darnadyová	Processes, 2021, 9, 195	Isothermal Kinetic Analysis of the Thermal Decomposition of Wood Chips from an Apple Tree Ivan Vitázek1, Martin Šotnar2, Stella Hrehová 3, Kristína Darnadyová 4 and Jan Mareček

8.3 Prednášky, prezentácie, odborné semináre

Meno	Názov prednášky	Podujatie	Dátum
Ing. Marek Slovík	Agrochemický rozbor pôdy	RTVS 1 - Farmárska revue	21.03.2021
Ing. Stanislav Barok	Najvýznamnejší karanténni škodcovia viniča v súčasnosti a integrovaná produkcia	Odborný seminár CLIMVINO	23.06.2021
Ing. Stanislav Barok	Uplatňovanie novej rastlinolekárskej legislatívy v bežnej praxi množiteľov	Online seminár organizovaný OOR, určený profesionálnym prevádzkovateľom, ktorí potrebujú pre svoju činnosť získať oprávnenie na vydávanie rastlinných pasov	07.-08.04.2021
Ing. Mária Červenková	Poznávanie vybraných druhov karanténnych škodlivých organizmov Únie		
Mgr. Silvia Pečková	Poznávanie vybraných druhov karanténnych škodlivých organizmov Únie		
Ing. Ivana Kurhajcová	Registrácia profesionálnych prevádzkovateľov Udeľovanie oprávnení vydávať rastlinné pasy Označovanie rastlín rastlinnými pasmi Povinnosti profesionálnych prevádzkovateľov v súvislosti s rastlinnými pasmi		
Ing. Ivana Kurhajcová	Dovozy rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov z tretích krajín Povinnosť registrácie Označovanie rastlín rastlinnými pasmi	Školenie Slovenskej aliancie moderného obchodu (SAMO)	07.12.2021
Mgr. Silvia Pečková	Používanie systému TRACES dovozcami		
Ing. Marcel Kubica	Online vzdelávanie v oblasti POR	Školenie pre profesionálnych a neprofesionálnych používateľov v zmysle zákona č. 405/2011 Z.z. Agroinštitút, Agrárna komora SK (7 krát)	január - december 2021
Ing. Dana Vongrejová	Activities of Institute	Návšteva Arménskej delegácie – ÚKSÚP Bratislava	01.10.2021
Mgr. Magdaléna Michaličková	Activities of Department of Seed and Planting Materials	Návšteva Arménskej delegácie – ÚKSÚP Bratislava	01.10.2021
Ing. Ľubomír Bašta	Registration of the New Varieties and Plant Breeder's Rights	Návšteva Arménskej delegácie – sk. stanica Veľký Meder	01.10.2021

Meno	Názov prednášky	Podujatie	Dátum
Ing. Marián Tokár	Reakcie odrôd zemiakov na prebiehajúce klimatické zmeny	Deň otvorených dverí ÚKSÚP Spišská Belá	15.07.2021
Ing. Marián Svorad	Sladovnícke odrody jačmeňa siateho	Sladovnícky poľný deň	17.06.2021
Ing. Katarína Nováková	Registrácia nových záujemcov do EPV, zmeny a kontroly	„Ekologická poľnohospodárska výroba v PRV SR 2014-2020 v prechodnom období 2021-2022“	23.03.2021
	Kontrola prevádzkovateľov EPV	„Ekologická poľnohospodárska výroba (EPV) v novom programovacom období 2023-2027“	12.- 13.10.2021
Ing. Monika Holubicová	Seed testing laboratory – and its activities	Návšteva Arménskej delegácie – ÚKSÚP Bratislava	01.10.2021

9. Zoznam skratiek

Skratka	Plný názov
AEKO	agroenvironmentálno-klimatického opatrenia
ARM	Manažment výskumu v poľnohospodárstve (Agricultural Research Management)
ASP	agrochemické skúšanie pôd
BSE	bovínna spongiformná encefalopatia (choroba šialených kráv)
BTSF	Lepšia odborná príprava pre bezpečnejšie potraviny (Better Training for Safer Food)
CA	kontrolovaná atmosféra (Controlled Atmosphere) pri skladovaní
CEUREG	Medzinárodné fórum pre strednú a východnú Európu v oblasti autorizácie a kontroly prípravkov na ochranu rastlín (International Forum for Central and Eastern Europe for Authorization and Control of Plant Protection Preparations)
CIPAC	Rada pre medzinárodnú spoluprácu pri analýze pesticídov (Collaborative International Pesticides Analytical Council)
COEX-NET	Skupina pre koexistenciu GM plodín s konvenčným a ekologickým poľnohospodárstvom (Coex-Net Group DG-SANCO)
COVCO	Certifikačný orgán vykonávajúci certifikáciu osôb
CPVO	Úrad Spoločenstva pre odrody rastlín (Community Plant Variety Office)
CRO	IS CRO – Informačný systém Centrálny register odrôd, isvs_121
ČR	Česká republika
DG SANTE	Úrad pre zdravie a ochranu spotrebiteľov Európskej komisie – generálne riaditeľstvo (Directorate General – Health and Consumer Protection)
DOD	dni otvorených dverí
dRR	návrh registračnej správy (draft Registration Report)
DUS	skúšky odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti (Distinctness, Uniformity and Stability Tests)
DZUT	dočasný zákaz uvádzať víno na trh
EC JRC IHCP	Inštitút pre zdravie a ochranu spotrebiteľov spoločného výskumného centra Európskeho spoločenstva (EC Joint Research Centre – Institute for Health and Consumer Protection)
EFA	oblasť ekologického záujmu (Ecological Focus Areas)
EFSA	Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (European Food Safety Authority)
EIS	Ekonomický informačný systém, pre riadenie vnútropodnikových ekonomických procesov, isvs_48
ENGL JRC EC	Európska sieť GMO laboratórií spoločného výskumného centra (EC European Network of Genetic Laboratories – Joint Research Centre)
EP	ekologické poľnohospodárstvo
EPPO	Európska stredomorská organizácia na ochranu rastlín (European and Mediterranean Plant Protection Organization)

EPV	ekologická poľnohospodárska výroba
ES	Európske spoločenstvo
ESFY	žltnutie kôstkovín (European stone fruit phytoplasma)
EÚ	Európska únia
EURL GMFF	Európske referenčné laboratórium pre geneticky modifikované potraviny a krmivá (EU Reference Laboratory for GM Food and Feed)
EUROSTAT	Európsky štatistický úrad
FAO ISPM	Medzinárodné normy pre fytosanitárne opatrenia FAO (FAO – International Standards for Phytosanitary Measures)
FVO-DG SANCO	Potravinový a veterinárny úrad – Generálne riaditeľstvo pre zdravie a ochranu spotrebiteľov (Food and Veterinary Office – Directorate General Health and Consumer Protection)
GEP	Správna experimentálna prax (Good Experimental Practice)
GEVES	Združenie pre výskum a kontrolu odrôd a osív (Francúzsko)
GMO	geneticky modifikované organizmy
GMR	geneticky modifikované rastliny
HACCP	analýza rizík metódou kritických kontrolných bodov (Hazard Analysis and Critical Control Points)
HAK	hodnotenie kvality krmív
HKS	hraničná kontrolná stanica
HR	hospodársky rok
HRIS	Harmonizovaný registračno-informačný systém pre udeľovanie výnimiek na aplikácie dusíkatých hnojív v zakázanom období
CHCL	cholínchlorid
CHOP	chránené označenie pôvodu
CHZO	chránené zemepisné označenie
ICP-MS	Skúšobná metóda hmotnostnej spektrometrie (Inductively Coupled Plasma Mass Spectrometry)
IRMM	Inštitút pre referenčné materiály a merania (Institute for Reference Materials and Measurements)
ISAMM	Informačný systém pre monitorovanie poľnohospodárskych trhov (Information System for Agricultural Markets Monitoring)
ISTA	Medzinárodné združenie pre testovanie osív a sadív (International Seed Testing Association)
JRC	Spoločné výskumné centrum (Joint Research Center) ES
KP	krmivársky podnik
KGR	kancelária generálneho riaditeľa
KVO	kukuričná výrobná oblasť
LPIS	Register poľnohospodárskych produkčných plôch (Register LPIS) - (Land Parcel Identification System), isvs_117
LRO	Listina registrovaných odrôd
MANCP	Viacročný národný plán úradných kontrol (Multi-annual National Control Plan)

MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MP SR	Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
MRL	maximálne hladiny reziduí (Maximum Residue Levels)
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NKCO	nie konečne certifikované osivo
NMP	národný monitorovací program
NPPC	Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum
NRL	Národné referenčné laboratórium
OECD	Európska organizácia pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj (Organization for Economic Cooperation and Development)
OFIS	Informačný systém pre ekologické poľnohospodárstvo (Organic Farming Information System) EÚ
OIV	Medzinárodná organizácia pre vinič a víno (International Organisation of Vine and Wine)
OK	odbor kontroly
OKIA	odbor kvality a interného auditu
OKVZ	odbor krmív a výživy zvierat
OKOR	oddelenia kontroly ochrany rastlín
OLČ	odbor laboratórnych činností
OOaS	odbor osív a sadív
OOEPV	odbor ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby
OOR	odbor ochrany rastlín
OOS	odbor odrodového skúšobníctva
OPH	odbor pôdy a hnojív
OPHOZE	odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií
ORP	odbor registrácie pesticídov
OVS	odbor výkonu skúšobníctva
OVV	odbor vinohradníctva a vinárstva
OVKD	oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky
PCB	polychrómované bifenyly
POR	prípravky na ochranu rastlín
PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
RASFF	rýchly výstražný systém pre krmivá a potraviny (Rapid Alert System for Food and Feed)
RFLP	dĺžkový polymorfizmus reštrikčných fragmentov (DNA - Restriction Fragment Length Polymorphism Analysis)
RIS	IS RIS - Registračný informačný systém, pre oblasť osív a sadív, ochrany rastlín a diagnostické laboratória, isvs_120
RPPK	Regionálna poľnohospodárska a potravinárska komora
SEP	správna experimentálna prax (Sound Experimental Practice)
SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav
SIŽP	Slovenská inšpekcia životného prostredia
SLAK	skúšobné laboratórium analýzy krmív

SLAPe	skúšobné laboratórium analýzy pesticídov
SLAP	skúšobné laboratórium analýzy pôdy
SLAPH	skúšobné laboratórium analýzy pôdy a hnojív
SLDŠO	skúšobné laboratórium diagnostiky škodlivých organizmov
SLOS	skúšobné laboratórium osív a sadív
SLP	správna laboratórna prax (Good Laboratory Practice)
SNAS	Slovenská národná akreditačná služba
SPPK	Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora
SPU	Slovenská poľnohospodárska univerzita
SPVTS	Slovenská poľnohospodárska vedecko-technická spoločnosť
SS	skúšobná stanica ÚKSÚP
STN	Slovenská technická norma
ŠKČ	štátne kontrolné číslo
ŠO	škodlivý organizmus
ŠOS	štátne odrodové skúšky
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
ŠVPS SR	Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky
t	tona
TRACES	Portál kontroly a sledovania pohybu produktov pri dovoze a vývoze (Trade Control and Expert System)
UNEP	Program OSN pre životné prostredie (United Nations Environment Programme)
UPOV	Únia na ochranu práv nových odrôd rastlín (Union for the Protection of New Varieties of Plants)
ÚEV	Územie európskeho významu (súčasť európskej sústavy chránených území Natura 2000)
ÚK	úradná kontrola
ÚVZ SR	Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky
VCU	skúšky hospodárskej hodnoty
VÚEPP	Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva
VÚPOP	Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôdy
VÚVH	Výskumný ústav vodného hospodárstva
WIPO	Svetová organizácia pre duševné vlastníctvo (World Intellectual Property Organization)
ZSEP	Zásady správnej experimentálnej praxe
ZSVTS	Zväz slovenských vedeckotechnických spoločností
ZUT	zákaz uvádzať víno na trh
ZVO	zemiakarská výrobná oblasť